

B. LEVITAN, F. DREIČER, M. OVSJANNIKOVA, A. GVAI, M. LUŠENKO

H. 26/3
13.

OBŠCESTVOVEDENJA

OPAŠŠUNDA KNIIGA

nellännellä opáššunda vuvvella varoin

KIÄNNETTIH: V. RUMJANČEV,
A. BELJAKOV i A. SMIRNOVA

Mosoblispolkoman izdateljstvan karielazin otdelenja
LIHOSLAVLJA, 1933 v.

H ka
3

B. Levita

OP

NELL

118-11

Moso

H | Kapel.
3-44.

B. Levitan, F. Dreičer, M. Ovsjannikova, A. Gvai, M. Lučenko.

OBŠCESTVOVEDENJA

OPAŠŠUNDA KNIIGA

NELLÄNNELLÄ OPAŠŠUNDA VUVVELLA VAROIN.

Kiännettih V. Rumjančev, A. Beljakov,
A. Smirnova.

№ 911.

■ ■ ■ ■

Г.П.Б. в Лигр.

Ц. 1933.г.

ART NR 261

Mosoblispolkoman izdateljstvan karielazin otdelenja.
Linna Lihoslavlja. 1932 v.

TOVARISSA LUGIJA!

*Jesli sie tahot avttua luadie tovestah kommunisti-
ceskoida karielan opassunda kniigua, nin työnnä šivn
mieli täh kniigah näh Mosoblispolkoman izdateljstvan
karieloin otdelenjah, adressuo myötj:*

Гор. Лихославль, Московской области. Тверская, 35.

*Карельскому отделению издательства
Мособлисполкома.*

Redaktora A. Beljakov.

Teh. red. K. Smirnova.

Çarskoi Rasei oli jällellä jänyn muakunda.

Çarskoissa Raseissa.

Промышленности oli kasvannun vähäldi. Vähemmäldi toizie oli kasvannun metalloin şuanda i luajinda, hiilen şuanda, maşinoin srojinda (jygie promышленности).

Çarskoi Rasei oli kaikkie hienomman muanruannan muakunda. Äijämiljonahizilla muanruadajin massoilla oli ylen vähiin muada, a parahat i enimmät muat oldьh pomeşşikoilla, äijän muan omaştajilla i icciellä çuarilla.

Glavnoi ruado muakunnaşsa oli muanruanda. Pocki kaikki maşinat neftua i hiildä şuaheşsa, kuvonda fuabrikkoih varoin i toizih zavodoih varoin tuocciecutьh toizista mualoista. Şieldä ze tuodьh i kylätalohuş maşinoida, aş kossat, kirvehet i toizet srumentat tuocciecutьh toizista mualoista. Kaikki tämä luadi Raseida zavisimoiksi toizista mualoista.

Imperialisticeskoi voina vielä enämmäldi katkai jällellä jännyön talohukşen. Tämän muozen muakunnan polucci nasledstvaxi ruadaja klassa Oktjabrin revoljuçiin jälgeh.

Täh nasledstvah näh Vladimir Iljic Lenin pagizi:

„Kacahtakkua RSFSR-n kartua. Viluh randah päin Vologdaşta, lämbimäh randah Orenburgaşta i Omskaşta, viluh randah Tomskaşta vediäcetäh ylen şuvret plavnit, kumbazilla mahuttuaciis kymmenie kuljturnoiloida muakundoida, i kaikilla näillä plavniloilla on patriarhaljşcina, puolidiikohuş i tozinane diikohuş.

Srojie talohuş uvdeh rukah.

Imperialisticeskoi i grazdanskoi voina ynnäh rozorittьh promышленностin i kylätalohukşen. Grazdanskoin voinan, aigah parahat ruadajat uijittьh frontalla, ştoбь murendua çarskoit generualat i vierahin mualoin kapitalistoın palkala-

zet, kumbazet okruzittih Sovietoin muan tulizella koljcalla. Zavodat ŕeizottih. Kuin cerepahat lyvvettih pojiezdät. Hiilen, neftan i ravda rudan ŕuanda cugunan valanda pocki ynnäh pietty. Ylen ŕuvri mua oli pocki levitetty.

Talohukŕen ŕeizatanda vanhoilleh.

Murendahuoh çarskoit generualat i toizin mualoin kapitalistoin palkalazet—Denikinan, Kolcakan, Judenican, Vrangelin, Sovetskoi muakunda 1921 vuvveŕta ŕuat zavodi vanhoilleh ŕeizattua omua talohuŕta.

Vladimir Iljic Lenin ŕano: „Meilä ieŕŕä vojennoiloin jälgeh, respublikan puolissannan zaduacoin jälgeh, ŕeizavduv talohuŕ zaduacca. Myö tiijämmä, ŕto komunisticeskoida obŕcestvua ei voi srojie, jesli et ŕeizata promyŕlennostie i muanruandua, a ŕeizattua heidä pidäv ei vanhoilleh“. Paisseŕŕa talohukŕen ŕeizatandah näh, Lenin ŕeizattih ruadajan klassan edeh zaduacan ei vain ŕeizattua promyŕlennosti, kumbane jäi meilä çarskoista Raŕeista, hiän nevvo, ŕto meilä pidäv luadie ŕoçialisticeskoi promyŕlennosti i kylätalohuŕ.

Miän muan ruadaja klassa i kaikki trudieciijat, annettih kaikki viät, ŕtoby tävttiä vedäjän vakuŕŕannat promyŕlennostin ŕeizatandah näh. Parahittuan ruadajan klassan geroizma nägy komunisticeskoiloissa subotnikoissa, konza rua-

dajat, annettih kaiken jovdavan, aijan, što by väliämme tappua rozruha, zastuavie fuabrikat, zavodat i ravda dorogat ruadamah. Vuvvet mändih. Sovietoin muakunda lecci ruanoida, ruadajat myöštiäcettih frontylta fuabrikoilla i zavodoilla. Kohenduacettih fuabrikat, zavodat, šahtat, srojiecettih elektrostančat. Tämä, ando voimizen ruadajalla klassalla komunisticeskoin partiin nevvonnanke zavodie uvveštah srojie kaikkie rahvahan talohušta uvdeh rukah.

1925 vuodena oli partiin XIV sjezda. Partii reši industrializiruija miän muakunnan.

Muakunnan industrializačii — neobhodimoj uslovja sočializman srojindah varoin.

Industrializačiin pohjana on jygien promyšlennostin kazvanda (lämmitykšen, metallan šuanda i n. i.) i omin mašinoin srojinnan kazvanda. Miän industrializačii on sočialisticeskoi industrializačii. Hiän, andav srojie miän muah sočializman.

Sočialisticeskoin industrializačiin zaduacca on luadie miän muah promyšlennoiksi, luadie icciellä kaikki mašinat, kumbazie pidäv promyšlennostih i kylätalohukseh varoin. Tättä ei voi obespeccie miän kaikkielda päin kapitalistoilla okružituon muakunnan samostojateljnostie.

Täh näh sano 1925 vuodena komunisticeskoin partiin XIV sjezda. Hänen postanovlenja šanuocov postanovlenjakši muakunnan industrializačiih näh. A XV sjezdalla 1927 vuodena partii, lugehuoh industrializačiin ozat, sumljaiccov pluanua miän muakunda sočialisticeskoih peresroikah näh — enzimästä viizivuodistja.

Meilä pidäv lietä nezavisimoina kapitalistoin mualoista.

Kaiken muoz'ie mašinoida ollah miljonat. Myttyäz'ie meilä pidäv kaikkie enämmäldi?

Kaikkie enär mäldi pidäv niidä mašinoida, kumbazet luajitah mašinoida.

Jesli hyö lietäh meilä, myö voicemra luadie ljuboin mašinan, ljuboih zavodah, fuabrikkah i kylätalohukseh varoin.

Čarskassa Raseissa mašinoin srojinda oli kazvannun vähäld'. Rasei kaikki mašinat toi tozista mualoista.

Muakundah tuodьh ei vain, avtomobililoida, no äš provlokkua nuagla zavodoih varoin, elektriceskoiloida lampazie i toizie.

20 vuvven aloh, 1898 vuvvešta i 1917 vuodeh šuat, čarskoissa Raseissa ei ollun srojittu ni yhtä metallurgiceskoida zavodua.

Tämän tuacci enzimäzinä vuozina oktjabrin revoljučiin jälgeh Sovetskoilla muakunnalla pidi oštua toizista mualoista traktoroida, avtomobililoida i toizie mašinoida i makšua heistä ylen šuvrie dengoida.

A tämä oli ylen paha.

Miän mua ruadav pluanua myötj. Miän pluanoin täv-tändä ei voice šeizuo šiidä, tahotah go kapitalistat myvvä meilä mašinoida, ali ei tahota.

Miän mua on kapitalistoin mualoin ymbärykšessä, kai-ken, aigazen luottuacennan grozinnanke heistä päin. Toizin mualoin kapitalistat kaikkeh rukah häkytetäh miän sočialisticeskoilla sroikalla. Hyö tietäh, što sočializman, aigah tulov loppu naziviecennalla, loppu eksploatačiilla.

Štobь lietä nezavisimoina kapitalistoin mualoista, meilä pidäv enzimäzeh vuoroh srojie omie mašinoida, kumbazet luajitah mašinoida.

Tämän materialan ruadahuoh vaššakkua naih kyzymizih:

1. Mi muone on miän muan industrializačii?
2. Mintän pidäv industrializiruija SSSR?

Viizivuodine pluana — sočializman srojin- nan pluana.

Viizivuodine pluana tämä on ruadoloin pluana viijeksi vuvveksi kaikilla miän fuabrikoilla i zavodoilla, i jogo fuabrikalla, jogo zavodalla eris, i ei vain fuabrikoilla, a i linnoilla, elektrostaņčoilla, šilloilla, korabliloilla, ravda dorogoilla, rudnikoilla, sovhozoilla, kolhozoilla, MTS, školailla, bibliotekoilla, bolņnicoilla, ambulatoriiloilla i toizilla. Tämä on kaiken miän muan sočialisticeskoin peresroikan pluana. Hian nevvov, kuin pidäv tavottua i jättiä kapitalisticeskoit muat, hävittiä zavisimosti toizista mualoista, šeizat-tua toizin sočialisticeskoih luaduh kylätalohuš, luadie niin, štobь ruadajat kolhoznikat i kaikin miän muan trudiecijat elettäis äijjä paremmin, cem kapitalisticeskoiloissa mualoissa.

Rahvahan talohukšessa lugu vediäcöv miljonoilla. Miljonat tonnye, miljonat metroida, miljonat štukkie, miljardat rublie.

Mistiä myö tiijämmä, monigo miljonua tonnua hiildä einin neftua meilä pidäv tänä vuodena?

Äijägo meilä pidäv leibiä i traktorua, paravozua i avtomobilie?

Tämän lugov muakunnan planovoi kamisja. Lyhemmä händä šanotah Gosplan.

No ei yksinäh Gosplan luaji viizivuodistja: händä, avtettih luadie ruadajin massat, händä luajitah miljonat.

1928 vuodena kaikki miän mua komunistoin partiin nevvonnanke zavodi tävttiä enzimästä viizivuodistja.

Osnovnoi viizivuodizešša on miän industrializuinda.

Viizivuodine ev miän enzimäne pluana. Enzimäne pluana oli muakunnan elektrifikašiin pluana GOERLO.

Tällä enzimäzellä planiruinda kuotteliecennalla oli ylen šuvri znuacinda kaikkeh rahvahan talohukšeh varoin. Šuvri ruado oli luajittu i rahvahan talohukšen enzimäzen vuozu pluanoin luajindua myötj. Enzimen vuozu pluana oli utverdittu 1925—26 vuvveksi, i šiidä luadiecov jogo vuotta.

Klassovoi borcu planiruinnašša.

Miän pluanat ollah sočializman srojinda pluanat. Tämän ylen hyviin tietäh miän vihazniekat. Tämän tuacci hyö, azettua-cettih miän planovoiloih organizašiiioih i šielä staraidih luadie pluanoida ši h rukah, što bь rьvhata miän sočialisticeskoi srojinda ruado promьšlennostissa i kylätalohukšessa. Hyö peitettih trudiecijoista miän kazvannan voimizie. Hyö kuoteldih luadie zen muozie planoida, kumbazie myötj kyläššä voicciis kazvua kulakkolisto, a linnašša kazvais casnoi torgu.

Miän muakunnan elektrifikašiin pluana.

Vrediteljat kaikkeh rukah rьvhottih ruado luadiessja eruollizin zavodoin proizvodstvennoiloida pluanoida. Vrediteljskoit pluanat luadiecettih primierakši niin, što varuštajat

Ėehat polucittĖh, annandoida pienembie, ėem keriändä ėehat, a tämä ŗuatto keriändä ėehan pluanan ėvhtuandah, einin huavuŗettĖh luadie tämän verran traktorua i kylätalohuŗ maŗinoida, a ravdua heih varoin annettĖh vähemmän.

Vrediteljoin nevvondua myötj oŗtuacettĖh toizista mua-loista ylen ŗuvrista dengoista maŗinat, kumbazie ynnäh ei pidän, annetuolla predprijatiilla.

No ruadajan klassan kaconda i GPU-n hyviin niändä licattĖh vrediteljat. Hiän pluana mani mällylleh.

Vstrecnoista pluanაა.

Ruadajat partiinoiloin i profsojuznoiloin organizaėiiloin nevvonnanke annettĖh predprijatiiloilla omie vstrecnoiloida pluanoida. Näidä pluanoida myötj hyö ice ottuacettĖh luadie enämmän ŗidä, mi oli ozutettu pluanაა.

Anduassja vstrecnoiloida pluanoida ruadajat ozutettĖh, ŗto myö voicemma srojie äijiä boikomma. Vstrecnoit pluanat avtettĖh lövdiä i murendua vrediteljat.

Enzimäzen vstrecnoin pluanan annettĖh Leningrad koit ruadajat Karlan Marksan nimellizeldä zavodalda. Leningrad-skoiłoin ruadajin zavodinda oli fatillettu kaikkilla ruadajilla i kolhoznikoilla miän muaŗa. Ei ole zavodua, fuabrikua, sovhozua, kolhozua, kumbazet ei annettais omie vstrecnoiloida pluanoida. Vet paikalla paremmiin voit lugie kaikki voimizet, kumbazet pidäv poljzuija srojiesja ŗoėialisticskoida talohuŗta. Vstrecnoiloin pluanoin vuoh miljonat trudicijoida ollah ŗoėialisticskoin talohukŗen planiruinnaŗa.

Vstrecnoida pluanua myötj miän muan ruadajat i trudicijat toivotettĖh tävttiä enzimäzen viizivuodizen nelläŗŗä vuvveŗŗa.

Tämä toivotanda voit ŗanuo on tävtetty.

Planovoi talohuŗ voiccov olla vain proletarskoissa muakunnaŗa.

Vain proletarskoi muakunda voiccov srojie omua pro-mŗŗlennostie i kylätalohuŗta ennen luajittuo pluanua myötj.

Tämä voit luadie zentän, ŗto ruadaja klassa on izändä kaikella mualla. Meilä kapitalistoin vluasti on kumattu. Mua, fuabrikat, zavodat, maŗinat, orudjat ollah kissottu kapitalistoida i annettu proletarskoilla muakunnalla. Ruadaja ruaday

ei kapitalistoih varoin, a omah klassah varoin. Ruadaja mi-
än muaşsa on interesuidu pluanan luajinnaşsa i hänen vejän-
näşsä eländäh.

Kapitalisticskoiloissa mualoissa ei voice olla planovoida talohuşta.

Kapitalisticskoiloissa mualoissa vluasti on kapitalistoilla. Fuabrikat, muat, zavodat ollah kapitalistoin i pomessikoin kázissä. Pocki kaikki, midä luajitah trudiecijat mänöv burzui-
loin poljzah. Ruatah enämmät, a dohodoida polucciv vain tukkune parazittoida. Kapitalistua interesuiccov vain barşşsa. Hänellä on yhen muone, midä luadie, vain tuliis dohoda. Kapitalistoilla keşşessä mänöv kaiken aijan borcu, logohine staraiccov lykätä toizie.

Nygyzellä aijalla Amerikaşsa, Angliissa, Germanieşsa, Franciissa, Japonieşsa kapitalisticskoit fuabrikat luajittäh äi-
jän tavarua i kylätalohukşen produktoida. No ruadajat i muan-
ruadajat ollah liijakşi kevähät, ştoť oştua heidä. Lieni ylen äijä liigua tavarua. Fabrikantat şalvatah fuabrikkoida. Ruada-
jie arteliloin ajetah pihalla. Kazvav ruavotta oljoiin armii.

Nyt kaikissa kapitalisticskoiloissa mualoissa lugiecov enämbi 150 miljonua ruavotta oljua. Kazvav kevhyş. Miljo-
nat ruadajie nähäh nälgiä, a täh aigah Braziliin meren ran-
nalla vişşattäh mereh kakşi miljonua värcie kofeida. Ostro-
valla Kuba oldäh hävitetty suaharo zapuastat. Kaikkie tädä burzuilisto luadi şih varoin, ştoť ei alendua hindoida.

Tunnuştuacehuoh materialah luadikkua vaştuannat näh kyzy-
mizih.

1. Mintän planovoida talohuşta voit vediä vain SSSR-şsa?
2. Mintän ei voice olla planovoida talohuşta kapitalisticskoi-
loissa mualoissa?

Midä liev, konza ruatah pluanatta.

Ka kuin şanelov täh näh kirjuttaja ILJIN:

„Misteralla (bajarilla) Foksalla lieni dengua-miljonat dol-
laroida. No dengoilla ei pie vönyö azietta. Mistera Foks kaccov gaziettoida, pagizov tovarissoonke, palkuav agentoida. Agentat huomnekşesta ildah şuat hypelläh linnua myşq, ka-
cotah, kyzelläh, kunne panna misteran Foksan dengat.

I jalgiperih azie on lövvetty. Şläpät. Ka midä pidäv

luadie. Šliäppöidä ošsetah hyviin, rahvaš bohatutah. Duv-
maija ev midä.

Mistera Foks srojiv šliäppä fuabrikkua. No ze mieli tuli
piäh i misteralla Poksalla i misteralla, Kroksalla, i misteralla
Noksalla. I kaikin hyö yhteh aigah zavoditah srojie šliäppä
fuabrikkoida.

Puolen vuvven piäh muakunnašša on moni uvttä šliäp-
pä fuabrikkua. Magazinat yläh šuat ollah tävtetty kartonkoil-
la. Skluadut levitäh kartonkoista. Kaikkiella viveskat, afi-
sat, reklamat: šliäpät, šliäpät. Šliäppiä on luajittu äijiä enäm-
bi mi pidäv, kahta kolmie kerdua enämbi. A fuabrikat rua-
tah tävvellä hovulla. I täššä liev ze, midä ei huavattu ni
mistera Foksa, ni mistera Noksa, ni mistera Kroksa. Rahvaš
hyllätäh oštua šliäppöidä. Mistera Noksa puolendav hindoi-
da šliäpöillä 20 čentalla, mistera Kroksa 40 čentalla, mistera
Foksa myöv šliäppöidä ubťkanke, vain šais piäššä heistä.

No aziet männäh pahemmiin i pahemmin. Kaikissa ga-
zietoissa jävievčetäh objavljenjat:

Teilä on yksi piä, no tämä vielä ei šano ših näh,
što teilä pidäv pidiä yhtä šliäppiä. Jogo amerikan-
čalla pidäv olla kolme šliäppiä. Oštakkua Foksan
šliäppöidä.

Mistera Poks tariccov šliäppöidä rosrockanke kol-
mekši vuvvekši.

Mistera Noks objuavi kerralla myönnän: „Vain yksi
päivä. Elgiä laškekkua piävyndä azieda“.

No i tämä ei avta. Mistera Foks puolendav ruadajilda
palkua dollaran nedeliššä. Mistera Poksa puolendav kakši
dolla: ua nedeliššä. A aziet männäh pahemmiin i pahemmiin.
I kerdah-stop! Mistera Foks pietti oman fuabrikan. Kakši tuhat-
tua ruadajua polucitt’h roscotun i voijah männä, kunne tahotah.

Toissa piänä pietytäh misteran Noksan fuabrikat. Nede-
lin piäh pietytäh pocki kaikki šliäppä fuabrikat. Tuhatat rua-
dajie ollah azietta. Uvvet mašinat ruoššutah. Huonehukšet
myöcciečetäh ыкottavakši.

Proidiv vuozii, toine. Šliäpät, oššetuo Foksalda, Nok-salda i Kroksalda kuluttäh. Rahvaš tuaš zavoditah oštua šliäp-pöidä. Šliäppä magazinat tyhjetäh. Ylimmäzildä paljcazilda suahah pölyvdynnyöt kartonkat. Šliäppiä ei fatai. Hinnat suvretah.

I šilloin jo ei mistera Foks, a toine mytyš niolgaš mistera Dudlj zateicov vyigodnoin azien — srojiv šliäppä fuabrikkua. No ze mieli tulov piäh i toizilla kapitalistoilla: misteralla Fudljalla i misteralla Nudljalla i kaikki azie zavodiecov uvveštah.

Šidä ze, midä on šliäpöinke, on i šuappainke, i suaharonke, i cugunanke, i hiilenke i karasinanke. Fuabrikat puhallutah kuin muila puzurit i lovpajah. Voit duvmajja, što rahvaš hovkettäh.

„Myö mänemmä kaikilla hövrylöillä industrializačiin tiedä myöty šoçializmah, jättiän jällellä miän raseihistja jiändiä toizista“. (Stalin).

Kuin tävttiäcöv viizivuodine.

Miän itogat.

Miän talohuš vediäcöv zenke rošcotunke, štošbь soçialisticeskoi srojinda azie jogo vuotta šuvreniis i kazvais, a miän muan trudiacijoin materiajnoi olenda pietymättä koheniis.

Meilä jogo ruadaja avttav ruadua pluanan luajinnašša. Pluana šuattuacov jogo smenah šuat, jogo stankah šuat. Udarnicestvah i soçialisticeskoih sorevnovanjah yhtevvyttih miljonnoit ruadajin massat. Tämä andav liijan vierinnän voitandah. I myö tävtämmä miän pluanoida srokkah i ennen srokkua.

Myö jo ammuin šeizattyma vanhoilleh promyšlennostin i kylätalohukšen, kumbane oli levitetty voina vuozilla.

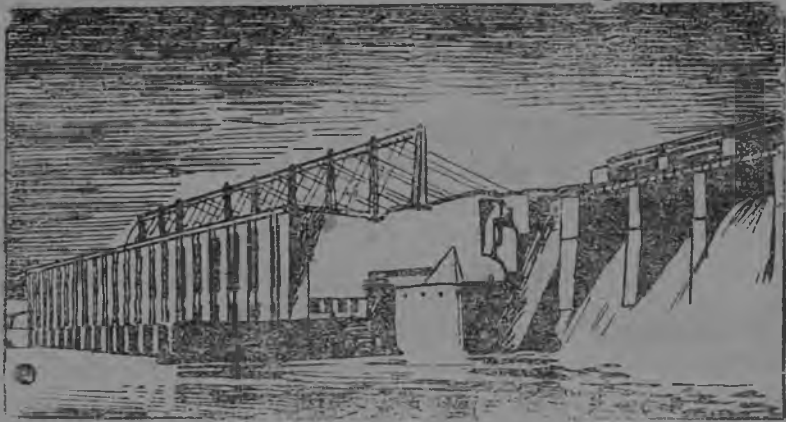
Giganta gigantalla jällesti kazvetah sovet-skoin muakunnan leveillä peldoloilla.

Jo 1930 vuodena miän promyšlennosti oli kahta kerdua šuvrembi çarskoin Rasein promyšlennostih näh.

1931 vuodena tävtettih i lizänke tävtettih oman viizivuodizen nefta promyšlennosti, mašinoin srojinda i elektriceskoi, konditerskoi i kalakanservahine. Tänä vuodena myö laškima

518 uvtta zavodua i organizuiccima 1.040 uvtta mašino-traktornoida stančua.

Srojuh seizavvuttih: Nizegorodskoi avtomobili zavoda, Harjkovan traktora zavoda, Moskun avtomobili zavoda, cuasti uraljskoida mašinoin srojijua zavodua, Saruatovan kombaina zavoda. Frezernoiloin stankoin zavoda Niznjoissa Novgorodašša, levorvera stankoin zavoda Moskussa, Uraljskoi vaššen šuluanda zavoda. Väliän liev laškiettu Kuznečkoi metalurgiceskoi zavoda. 30 janvarina on viritetty enzimäne Magnitogorskoi domna, šuvrembi ilmalda. 5 ijunjana toine.

Dneprostrojan plotina.

Miän Dneprostroi andav zen verran elektriceskoida vägie, kumbane voiccov ruadua 16 miljonan miehen neicci. Lopetteliecov Magnitogorskoi kombinatta. Hänen 9 domna kivguada ruvetah andamah zen verran proluksiida, min annettih 156 domnua čarskoissa Raseissa.

Ni konza ni yksi kapitalisticeskoi muakunda ei kazvan tämän boikohuoh, kuin kazvav Sovetskoi muakunda.

Kuvlomattomašt' boiko kazvav i miän kylätalohušt'.

Kylätalohušt' üölyn čarskoista Raseista oli jaguacen 25 miljonaksi hienoksi talohukšekši, äijissä heistä muada ruattih adania.

Myö muvtamma juattuo hienoziksi kylätalohušta järiekši, kolektivnoiksi talohukšekši. 62% kaikista muanrudajin talohuksista jo on kolektiviziruidu. Myö lienimä kaikkie šuvremman muanruanda talohukšen muakundana. 1931 vuodena 200 t. kolhozua i 4 tuh. sovhozua kylvettih 70% kaikkie

muakunnan kylvöplavnie. Yksi vain sovhoza „Gigant“ Kavkazaşa voiccov andua leibiä kuvvekşi kuvkşi kaikella Moskulla, kumbazessa eläv lässä 3 miln. miestä.

Sploşnoin kolektiviziruinnan raionoissa myö likvidirui-cemma jälgimästä eksploatoroin klassua-kulakkolistuo. Kaikki mi ando voicennan kulakolla licata kevhiä, batrakkoida, bohattuo hiän ruavon vuoh, maşinat, ziiivat, huonehet, kaikki tämä eli kissottu kulakolda i anduaci kolhozalla. Kulakkoloilla ei anneta vuograta muada i palkata kazakkoida. Pahembie kulakkoloida myö ajoma kolhozoin paikoilda, ştoбь hyö ei häkytettäis srojie kylässä soşializmaa.

Jogo vuotta kohetah trudiecijoin eländä uslovjat.

On likvidiruidu ruavotta olenda. Kazvav ruado palka.

Miän talohuksen kazvanda ando meilä voicennan noştua kuvlomattoman korgiella kulturan. Myö luadima kaikin algu opaşşannanan, zavodima vediä kaikin şeiccimen vuodistja opaşşandua. Meilä opaştuv 18 miljonua lašta. Opaşşanda mänöv SSSR-n rahvahin 70 kieleh. 537 vuzazaşa SSSR-şşa ollah varuşsettu i varuştuacetah tuhatat inzeneroida, tehnikköidä, agronomie, opaştajie ruadajista, kolhoznikoista i hiän lapşista 1932 vuodena joga kolmešta mieheştä yksi opaştuv.

Näin mittuamattoman edäh myö uidima endizeştä.

Myö jo srojima soşializman fundamentan miän muaşsa.

No şuvrinke voitannoinke revnaşa, meilä on i vigoida.

Myö emmä tävttän vielä annandua ruavon proizvoditeljnostin noşşandua myötj. Tämä on şuvri viga.

Myö emmä tävttän niinze viizivuodizen annandua uvdi-zen şuvrennandah näh. Miän, peldoloilla ollah vielä täh şuat pienet uvdizet. Myö emmä tävttän monie annandoida transportan peresroikua myötj, osobenno ravda dorogalla.

Meilä pidäv ruadua äijä i kovah, ştoбь tavottua laşkiettu, ştoбь noştua korgiemma transporta, noştua ruavon proizvoditeljnosti, şuvrendua uvdiine.

Annanda:

1. Sledikkiä gaziettu myötj, myttyöt uvvet predprijatiit şeizavutah srojuh. Luadikkua leikkuandoida gazietoista, zurnualoista aljbomah varoin.

2. Tiijuştakkua kuin kolhoza einin sovhoza şuvrendav uvvistja myttynäzet ollah şuadu tulokset.

Viizivuodine muiteen viili muakunnan ihon.

Kaccokkua SSSR-an kartua. Viizivuodine viili muakunnan ihon. Viluh randah Vologdašta, Päiväzen novzušta lämbimäh randah, Rostovašta Donuh i Saruatovah, lämbimäh randah Orenburgašta; Om kašta, viluh randah Tomskasta—kaikilla näillä paikoilla kazvettih ylen şuvret sovhozat, kolhozat, zavodat, şahtat, linnat. Rostovan luona—Seljmaş, Harjkovaşşa—Traktornoi, Moskuşşa—Podşipnikstroi, Frezer, Niznjoissa Novgorodaşşa—avtomobilnoi. Agat goran läşşä Magnitogorsk, Kuzneçkstroi.

Hiili, metalla, maşinat, traktorat, avtomobiljat, nefta, hlopka. Kacahtakkua SSSR-an kartua. Kaccokkua kuin tävtiäcetäh Leninan vakuşşannat. Kaccokkua ice... Myö viizivuodistja tävtämmä neftepromşlennostie, miittynäzeşşä ni olgah puoleşşa kolmatta vuotta, maşinastroindua $2\frac{1}{2}$ —3 vuv. kylätalohuş maşinoin sroindua kolmeşşa einin vielä i vähemmäşşä vuvveşşa, elektriceskoi promşlennosti 3 vuv. Tämän muozet ni missä ei olijat miän soçialisticskoin promşlennostin tempat.

(Stalin).

Millä voit ob'jasnie miän ozat. SSSR-şşa fuabrikat i zavodat soçialisticskoit.

Meilä SSSR-aşşa mua, şahtat, fuabrikat i zavodat, maşinat, ravda-tiet i vezi-tiet ollah kázissä ruadajalla klassalla kaiken muakkunnan izännöillä.

Ylen şuvret fuabrikoin i zavodoin korpussit, kumbazet mahutetah tuhattoida ruadajie; domennoit kivguat şuluajat ravda rudua cugunaşşi, kivihiiili şahtat; luvutta ciepit tavarnoiloida i posazirskoiloida pojiezdoida,—kaikki tämä on muailmalda ainovat ruadain muakunnan—Sovietan Soçialisticskoiloin respublikoin sojuvzan.

Miän soçialisticskoiloissa predprijatijoissa ev eksploa tiruindua. Ruadajat ruatah ei kapitalistoih varoin, a omah klassah varoin. Kaikki dohoda proizvodstvašta mänöv leven diässä i kohenduassja fuabrikoin, zavodoin i iccein ruadain eländiä.

„Ruadaja klassa on muakunnan izändä, ruadav ei kapitalistoih, a omah ruadajah klas-
sah varoin“.

(Stalin).

„Kaikkie zamecateljnoimbi sorevnovanijaš-
ša on ze, što hiän luadiv juvrehizen muvtan-
nan rahvahan kaconnassa ruadoh, zentän što
hiän ruavon huigiellizešta, jygieštä kannan-
našta, mytynäzenä hiän oli ennen, luadiecov
ciisti, sluava, doblesti i geroistva azieksi“.

(Stalin).

2. Soçialisticskoi sorevnovanja on šuvriin
sredstva loppie viizivuodine nelläššä vuvvešša

Enzimästä viizivuodizen pluanua kaikki burzuilisto i
heilä jällesti mänijät kucuttuh hovkin šuarnakši i tävttämät-
tömäksä duvmainnakši. No miän muakunnan ruadaja klassa
mobilizuiduoh kaiken viän viizivuodizen tävtändäh, levähyt-
tähyöh sorevnovanja, organizuiduoh udarnoit brigadat, torai

nagoli uvzista i uvzista tuloksista i şuannoista. Sorevnovanja i udarnicestva oldьh i ollah zen muozena vagana (rьcagana) kumbazin avulla ruadaja klassa edäh eisti miän muakunnan :oçialisticskoin muvtunnan. Sorevnuicciecien ruadaja klassa ehottь lozungan.

„Viizivuodine nelläşşä vuvveşşä“.

Viizivuodizen tävtändä nelläşşä vuvveşşä meilä varoin lieni „ciisti, sluava, dobleati i geroistva aziena“.

Tulov loppuh nelläş viizivuodizen vuozii,— i ruadaja klassa ozakkahaldь lopettelov händä.

Sovietan muakunnaşşä yhen predprijatiin tuloş ozat ei tuvva häkkyö toizella, kuin kapitalistoin muakunnaşşä, a lietäh kaikin toizin fuabrikoin i zavodoin hyvyziksi. Edizeh mänijät predprijatiit avtetah i vejetäh icciellä jällesti jänzyie.

Tuljskoin № 1 zavodan ruadajin obraşcenja.

— „Kuvlija go työ şto 1931 vuod. SSSR-aşşä liev laşkiettu ruadamah 518 uvttä fuabrikkuua i zavodua.

Kuvlija go työ, şto şinä-ze vuodena liev avattu 1040 maşinotraktornoida stançua (MTS).

A vet, ynnäh nelläşşä vuvveşşä 1927, 28, 29, 30 vuv. kaikkie SSSR-ua myötj oli laşkiettu 323 zavodua i fuabrikkuua. 1929 v. SSSR-aşşä oli vain yksi maşinotraktornoi stança.

— Midä pidäv ruadua kaikilla ruadajilla, kolhoznikoilla, ştobь obespeccie uspeha?

Pidäv provierie, kuin mänöv ruado, pidäv provierie kuin boiko mänöv ruadoloin tävtändä. Myttyöt ollah tempat, ollah-go hyö zen boikohuot, mittynäzet pidäv.

Pidäv tiijuştua ei-go ole pereboiloida; pidäv tiijuştua miän vällät paikat.

Ana jogohine rutondav omua ruaduo, ana jogohine avtav yhtehizellä SSSR-an sroinnalla. Näin reşittih Tuljskoit ruadajat i laşkietth obraşcenjan kaiken SSSR-an ruadailla i kolhoznikoilla.

Tämä oli apreljalla 1931 vuodena. No ennen kaikkie hyö kacottьh oman zavodan. Midä hyö lövvettih?

Ruavon hodu on zen muone, što 1931 v. programma voit šuvrendua 2 kerdua.

Jogo Tulan zavodan ruadaja tänä 1931 v. ando produkçiida enämmän cem endizina vuozina. Ruavon proizvoditeljnosti novzi. Ruado mäni druvznoimma i paremmiin, ei kuin ennen, ekonomittih aigua, vähennettih rьkonnat i bruakut. Icciellä makšanda puoleni 18 $\frac{1}{2}$ proç.

Kellä tuli poljza täštä?

Poljza tuli kaikella sovietan muakunnalla.

Stankat, kumbazet luajittih hyö, ev pahemmat rajan taguallizin muakunnyn stankoida.

Myö yheššä kuvšša andoma lizänke 5000 nevvondua, kuin kohendua ruado, kuin noštua proizvodstva. Miän zavodalla ei vain inzenerat huoluttuaceta hyviin azien šezatandah näh, no huoluttuacov i jogo ruadaja.

Yheššä udarnoissa proizvodstvan noššanda kuvšša myö luadima 310 udarnoida brigadua.

Tehnikkah ociin, šano tov. Stalin. I myö ottьma tämän, lozungan. Kaikkie miän zavodan udarnikkoida opašsetah miän zavodašša.

Tehnicoskoilla opaššannalla myö tahomma fattie kaikkie ruadajie.

Enzimäzenä vuvven nellänekšenä 650 miän zavodan parašta ruadajua mäni partih.

Näin kirjutettih oman obraščenjan Tuljskoit ruadajat.

A kuin tovarissat ollah aziet teilä?

Tämän i äijän toizin tämän muozin kyzymizinke Tuljskoin № 1 zavodan ruadajat obrattiecettih SSSR-an ruadaih i kolhoznikkoih.

Tävttijä-go työ oman programman?

Äijä-go ruadajua sorevnuicciecov toizinke ruadainke?

Äijä-go on teilä brigadašša rahvašta?

Otattago työ buksiralla jäjie, kuin työ heidä yllyttelettä? Mahatta-go työ vediä, zarazie omalla urhakuolla starainnalla, omalla viällä, omalla vierinnällä voitandah laiskoida i razgiljdailoida?

Kuin työ puolennatta bruakkuo omilla fuabrikoilla i zavodoilla? Muistakkua, što monen sovietan tavaran luainnan nedostatkoida tov. Stalin 16 sjezdana nimitti miän proizvodstvan pozornoiksi täpnäksi.

Äijä-go ruadajua teilä opaštuv tehnikua, tunnuštucetah go rajan taguallizenke tehnikanke?

Näin tävdeläzen pravanke kyzeldih Tulan ruadajat, ehotuan soçialisticskoida scettuo toizilla proizvodstvilla.

Pidäv luadie niin, lizättih tulalazet, što jogo SSSR-an ruadaja tiedäis, što miän viät ei duaroin tuhuoceta. Kaiken ruavon syväh tävtändäh, jogo parahah zavodah i fuabrikkah näh pidäv tietä leveillä massoilla. Midä vaš?

Ana kaikin ruadajat i kolhoznikat nähäh, što miän šiäššändöidä myö emmä lašše tuvlella. Ei, myö soimma gigantoida zavodoida,—gigantoida sovhozbe. Ze, ken rubiev tiedämäh miän tulokšie, ze rohkieldь tartuv ruadoh käziin. Vägie i lujehutta tahomma myö valua SSSR-an trudiecijoilla sercoih, uvzih voittoloih, uvzih tulokših.

Näin paisth Tulan ruadajat omašša obrascenjašša.

Osoboi scottu.

„Teih meilä on eris scottu,—näin Tulan ruadajat obrat-tieçettih Donbassan ruadaih.

Kuvlija-go työ, gornjakat, kuin voitetah groznoin i Bakun proletariit. Hyö tävtettih viizivuodizen 2¹/₂ vuvvešša.

Neftua myötj myö olemma viijennellä šijua muailmalla. 1931 vuodena myö lienemmä 4 šijua i jätämmä Angliin.

No kuin ruadav miän sojuvzan kocegarka—Donbassa. Hiilettä—šurma promyšlennostilla. A Donbasassa gornjakoilla keššeššä vielä on äijä progulšikkua, letunua, rvacua.

Vähän hiildä šuatta, gornjakat.

1930 vuod. työ muakunnalla että andan monda miljo-nua tonnua hiildä. Pottjanieçekkuua. Pidäv käškie mašinoilla, mozgulla i käzillä ruadua kaikešta viäštä.“

Tulan ruadajin obrašcenja oli lugiettu kaikešša SSSR-ašša. Zavodat, fuabrikat, šahtat, sovhozat i kolhozat tiijušettih tuljakoin tulokših näh; hiän primiera toi uvven noššannan ruadoh sovietoin muakunnašša.

Kyzymizet:

1. Midä vaš miän muakunnan ruadajat i trudiecijat vejetäh soçialisticskoida sorevnovanjua.

2. Tiijuštakkua kuin mänöv soçialisticskoi sorevnovanja tiän zavodalla, fuabrikalla, kolhozašša einin sovhozašša.

3. Kaikin-go tiän ruadajat einin kolhoznikat sorevnui-ccieçetah.

4. Tiijuštakkua nimet parahin udarnikoin tiän zavodan,

kolhozan einin sovhozan. Kirjuttakkua hiät ruškiella lav-
valla. Tiijustakkua hiän endine eländä (biografii), kirjuttak-
kua i rьputtakkua industrializačii uglazeh.

5. Ongo sorevnovanja tiän školašša i gruppašša.

6. Kedä työ otъja buksiralla jiajie gruppie, opaštujie
gruppašša.

7. Provierija-go työ kuin tävttiäcetäh sorevnuicciecenda
i udarnicestva dogovorot gruppašša.

8. Karielazin kieli urokalla kirjuttakkua ice piäštä, sih
näh, kuin työ tävttijä sorevnuicciecenda dogovoron. Täh ze
näh kirjuttakkua zametka omah šeinä gaziettah.

Borcuinda partiin generaljnoistä lineistä.

Ylen šuvret tulokšet, šuavuot miän muakunnan ruada-
jalla klassalla ollah šuadu kommunistoin partin kohallizella
rukovodinnalla. Hyö ollah partin generaljnoin linein pravilj-
nostin tuacci, n. š. tulluot zen tien praviljnostista, kummastja
myötj parti tov. Stalinan nevvonnanke vedäv ruadajua klassua
i muanruadajie sočializman srojindah. Tämä tie on huavuş-
šettu Leninalla.

Leninan vakuššannat ollah tämän muozet:

Väliän tavottua i jättiä tehnikällä edizeh mänijät kapi-
talisticskoit muakunnat. Enzimäzeh cerjodah huoldua SSSR
industrializačii.

Muvttua trudiecijoin muanruadain hienot erotelluot talot
jägьekşi, kolektivnoiksi sočialisticskoiksi talohukšekşi šuv-
rendua materialnoi i kuljturnoi trudiecijoin urovnja. Vediä
trudiecijat ruadajat klassan rukovodstvalla upravljaimah mua-
kunnalla. Näin zaduacoin tävtännäššä vuaznoimbana Lenina
pidi-lujendua yhtehyş ruadajan klassan i trudiecijoin muan-
ruadajin keşşystä. Rukovodija roli täššä azieşšä on ruadajalla
klassalla.

Toine tie tuov häviendäh. Parti borcuiccov kaikinke,
ken tahtov kiändiä händä i ruadajua klassua Leninan tieštä.

Ev midä zualivoija burzuiloin agentoida.

Sočialisticskoin srojinan tulokšet ollah šuadu pattьeşša
klassovoissa borcuşša.

Kapitalistat kohallizeşša vojuicennaşša 1920 v. tahottьh
kiskuo trudiecijoin bohotukšie. Ei viidin. Šilloin zavodiecii
vrediteljstva.

Vihaznikoin muakunnyn pravitel'stvoin agentat i špiornat ruvett'ň sovdamah miän soçialisticeskoin sroikin parahilla postylla, zavodoih, fuabrikkoih, sovhozoih, kolhozoih, elektrostancõih, řahtõih.

Burzuilistoloin muakunnysta tuldeh prikuazat:

„Hävittäkkiä SSSR-an promyšlennosti“.

„Rykkokkua kolhozoida“.

„Nällällä nořtakkua rahvař sovietan vluastin vařtah“.

I vreditel'jat ruatt'ň.

OGPU oktjabrjan revoljuçiin zavojevanjõin vardeiccija avai řijän vreditjua kontrevoljuçiin organizaçiida.

Midä řuadeh vreditel'jat?

Myöřyttiä fuabrikat, zavodat endizillä izännõillä, myöřyttiä endizet kapitalistoin porjuatkat, rykkuo kolhozat i sovhozat i hiän muat andua pomeřšikoilla.

Vreditel'jat rajantagallizin kapitalistoin kässennäřtä varuřett'ň nastuplenjua SSSR-ah; hyö daze huavuřett'ň uvven pravitel'stvon.

Häneh ois mändy endizet ministrat, fabrikantat i pomeřšikat.

řtob' oliis kebiembi murendua SSSR-ua, vreditel'jat luaitt'ň pluanan rykkuo elektrostancat, řillat, ravda tiet.

Ollah lövvetty dokumentat, kumbazista nägyv, řto rajan taguallizet muakunnat sovietan vluastin voittahuoh ois polu-

spio-para-ozoih, cittu: Anglii-Kavkuazan hänen nefta bohatukşinke, Françii i Poljša Ukrainan. Hyö SSSR-ua tahottъh luadie kapitalistoin muakunъn kolonijakşı.

No rajaņ taguallizet kapitalistat i hiän agentat hairahetъh omisşa luguloisşa.

Kaikki muakunda pieneştä i şuvrih şuat lujah vardejah Oktjabrjan şuandua.

5. Piettämättä kohenov trudiecijoin eländä.

Myö şaimma şuvret kohennukşet SSSR-an trudiecijoin eländä azieşşa.

Ynnäh on kavotettu ruavotta olenda sovietan muakunnaşşa, jo viizivuodizen nellännellä vuvvella kaikkiella liev luaittu 7 cuasuhine ruado päivä, şuvrenov ruadain ruado palka. Mänöv şuvri eländä huonehin i komunaljnoi sroinda, şuvrenov lugu jogo perehen ruavoşşa olijain ruadajin, a tämä ozuttav, şto kohenov jogo perehen materialjnoi polozenja. Enämbi i enämbi anduacov dengua soçialjnoih ştrahuindah. Enzimäzenä viizivuodizena liev kavotettu kirjah eimahanda.

Äijäldi koheni kylän trudiecijoin polozenja. Kolektivnoi ruado şuvrendъ kolhoznikoin dohodan. Muanruadajin uvzin zavodoin sroitelştvaşşa ruanda şuvrendъ trudiecijoin muanruadajin zarabotkat.

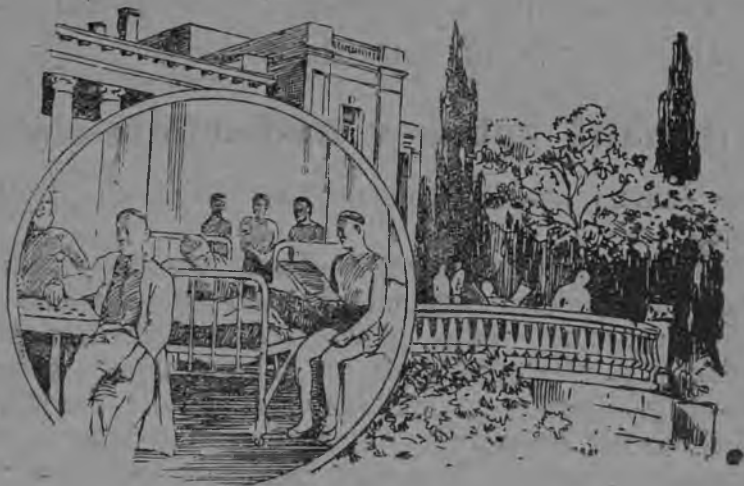
Toisşa viizivuodizena on huavattu şuvrendua rahvahan obespecindä vuaznoimmilla promşlennoiloilla, prodovolştvennoiloilla tavaroilla ei vahembiä cem kahen—kolmen verralla nygyzeh näh. Tämän muone zaduacca ev ni yhellä burzuilisson muakunnal'a vägie myötj.

Soçialjnoi ştrahuinda.

Ni yheşşa muan şaran muakunnaşşa ev şih rukah şeizatettu ruadain ştrahuinda, kuin miän sovietan sojuvzaşşa. Soçialjnoi ştrahuinda on kaikkie şuvriin Oktjabrjan voitanda.

Jesli ruadaja läzevdyv, miän zakonua myötj štrahovoi organat makšetah kaiken hänen ruado palkan.

Soçstraha laşkov vuvveşsa lizänke puolen miljonua ruadajua, kolhoznikkua sluzaşcoida lebävö kodiloih, kurortoilla, sanatoriiloih.

Lebävö kod i Livadija.

A äijä go bolničcua, optiekkua, dieticeskoida stolovvoida duaroin obsluzivaijah ruadajie i kolhoznikkoida promyšlennoiloissa linnoissa, kylissä, kolhozoissa, sövhozoissa.

Yhtenä vain 1931 v. socialnoih štrahuindah oli tuhottu 2136 mln. rubl.

Tämän muostja huolda ruadajin tervehyöh ev i ei voi olla ni yheşsä kapitalisticskoissa muakunnaşsa.

Ruavon ohrana SSSR-şsa.

Sovietan valda ando moniin kymmenein miljonoin rubliin ruavon vardeindah. Fuabrikoilla, zavodoilla on luajittu ylen vägövät ventiljatorat, kaiken muozet aijotukşet stankoih i kaiken nägözet prisposoblenjat, lujendajat bezopasnostin tehnikua. Nescasnoiloin slucailoin lugu ylen boiko puolenov.

Miän zakonat ylen şuvren tarkissannan annetah naizin ruavon ohranah, zentäh şto hiän ev zen vägövyne, kuin muzikkamieş i vielä zentäh şto hiän on novzovan proletariin muamo.

Lapšen šyndyössä naizilla anduacov 4 kuvhine otpuska-
lašta šyöttämäh muamoloida laškietah ruavolda kakši kerdua
päiväššä.

Vardeijen miän muvttajin tervehyttä, sovietan zakonat
ei anneta ottua ruavolla nuorembie 16 vuotta. Kaikki nuo-
rizo 15—18 vuodeh šyat ruatah vain 6 cuasuo. Kaikella
nuorizolla ynnäh ei anneta ruadaa yöllä, sverhurocnoida
ruaduo i muanalla ruadoloida.

Tavotamma i jätämmä.

Hotj myö omua talohušta šrojimma i ylen šuvrilla tem-
poilla, myö vielä emmä kaikkie kapitalisticeskoiloida mu-
kundoida tavottan. Tämä meilä käšköv i ielleh päin ruadau
bojevoiloilla tempoilla, ei hillendiä tempoida.

16 partin šjezdalla miän partin vozdja tov. Stalin
pagizi:

„Myö jäimmä edizih mänijöistä muakunnoista 50—100
vuvvella.

Meilä tämä väli pidäv proidie 10-šša vuvvešša. Einin
myö tämän luaijmma, einin miät murjotah“ (Stalin).

Voicemma go myö jättiä kapitalisticeskoit muakunnat? Da,
voicemma, zentäh što meilä täh varoin ollahi kaikki uslovjat:

Miän muakunda on kaikkie bohatyin omilla prirod-
noiloilla bohatukšilla ravda rudua, hiildä, neftua meilä on
enämbi cem kumbazešša ni olgah toizešša muakunnašša.

Myö jätämmä kapitalisticeskoit muakunnat zentäh, što
SSSR-ašša miljonat trudiecijoda ucastvuijah sočialistices-
koišša sroinnašša, anduan vaštavš pluanoida.

Myö jätämmä zen tuacci, što meilä vluasti on ruada-
jan klassan käzissä, kumbazella rukovodiv komunistoin
parti, zentäh što myö vejämmä planovoida talohušta.

SSSR-a toizešša viizivuodizešša tehnikan
tuacci eistiäcöv Jevropašša enzymäzellä
šijua.

Myttnäzen šijan zaimiv SSSR-a viizi-
vuodizen loppehuoh muailman talohuk-
šešša?

1931 vuodena neftan şuannaşsa myö olemma enzimäzet SASS-an jälgeh. Kaikin maşinoin luajinnaşsa myö lähenemmä toizella şjua kaikeşsa muailmaşsa, a kylätalohuş maşinoin sroinnaşsa daze enzimäzellä şjua. 1932 vuozu tuov meilä uvvet tylokşet.

„Meilä pidäv edizeh eistyö niin, ştoбь kai-ken muailman ruadaja klassa şanois kaccuon meih: ka hiän—miän edizeh mänijä otrjuada, ka hiän—miän udarnoi brigada, ka hiän—miän ruadajin vluasti, ka hiän—miän otecestva, hyö ruatah omua azieda, miän azieda, hyvä: avtamma heilä männä kapitalistoilla vaştah i şytytämmä kaiken muailman revoljuçii azien“.

(Ştalin).

Kyzymizet:

1. Mintän „meilä pidäv tavottua i jättiä kapitalistoin muakunnat?
2. Min tuacci myö voicemma hiät tavottua i jättiä?

Bolşevikoilla pidäv otattua tehnikka.

Fevraljana 1931 v.

Tov. Ştalin ando lozungan:

„Bolşevikoilla pidäv otattua tehnikka“.

Zentän şto ei otattahaah tehnikua, ei şua srojie soçialisticskoida talohuşta. Ei şua tavottua i jättiä kapitalisticskoiloida muakundьe.

Min znuacciv otattua tehnikka?

Otattua tehnikka znuacciv icciellä lietä oman azien specialistakşi. Tämä znuacciv opaştuo maşinoin stankoin ust-roistva, opaştuo ruadua heiläh, luadie i kohendua heidä. Kylätalohukşeqşä znuacciv opaştuo varuştamah jyvie kylvöh, şellittiä, protravljaija heidä, organizuija kohalline kylvö, ziivatan kaconda i n. i. Tämä znuacciv icciellä otattua kaikki mielocci proizvodstvan predprijatiin, kumbazella ruat, kumbazella rukovodit. Tehnikan otatanda avttav meilä piäşşä kaikeşta vredindä ruavoşta.

Otattua tehnikka pidäv ei vain predprijatiiloin rukovo-

diteljoilla, no i kaikella ruadain massoilla, ruadajalla nuorizolla, kaikilla opaštujilla.

Šanotah, što on jygie otattua tehnikka. Ev tozi. Ev zen muozie kыepostiloida, kumbazie boljševikat ei otettais. Myö voittыma äijän jygiedä zaduaccua,. Myö šiirdimä vluastista kapitalizman. Myö ottыma vluastin omih käzih. Myö srojima ylen järьen (šuvren) sočialisticskoin promьšlennostin. Myö keškikerdazen kiändimä sočialisticskoih tieh. Kaikkie vuaznoimman sroinnan kaconnašta myö jo luadima. Meilä ei äijiä jiännyn: opaštuo tehnikka, otattua nauka (opašsunda) i konza myö luajimma tämän meilä lietäh zen muozet tempat, kumbazih näh myö nyt emmä ruohi i duvmaiija. I myö tämän luajimma, vain rubiemma toveldah tahtomah tädä“.

(Stalin).

Partin vozdjan kucunnalla vaštah, miän muakunnan ruadaja klassa i trudiecijat organizuidьh tehnikan otatanda pohodan. Miän muakunnan trudiecijat, ei eroten roizvodetvašta, tävietäh omua tehniceskoida tiijändiä otatetah naukua.

Ka miän yksi voitoš tehnikan otatannašša.

Kuda kumbaziin ravda tielöillä šuvrendua vejettävän gruzzin lugu voiccov vain lizätä pejezdoin sostuava i hiän kavelennän boikohuš. Täh varoin pidäv luadie ylen vägöväv parovozat.

Luganskoilla zavodalla on luajittu kakši tämän muostja vägöviä tavarnoida parovozua. Yksi jo on annettu ruadoh.

Tämä parovoza Luganskoilla zavodalla oli srojittu 72 päiväššä. Tämän lyhehyöt, ni missä ei olijat sroinda tempat on šuadu vain zavodan ruadain, inzeneroin i tehnikoin entuziazman i udarnicestvan tuacci.

Päiväzen lašku jevropašša ev parovozua miän parovozьn vägövyzie. Täh rukah,—myö luadima šuvren harpavksen edizeh, täššä aziešša myö tavottыma i jättimä Päiväzen lašku Jevropan.

A ka toine voitos.

Sroima myö Stalingrada linnassa traktorozavodan.

Toimma i seisattma myö sadoida parahie rajantagualizie stankoida i mašinoida. Oboruduiccima jälgimästä tehnikan šanua myöty. No konza laškima hoduh čehat, lienimä progvašša: rškkuocenda rškkuocennalla jällesti. Ei andan traktorua Stalingradan zavoda.

Ruvettħ eccimāh pricinua. Äijällä hienolla keššessä— yksi šuvri: šilloin ei mahettu Sovietan ruadajat, inzenerat, tehnikat upravljajija rajan taguallizilla stankoilla i mašinoilla, täh varoin ei oldu vielä tehnikan kirjamiehet.

Midä ruadua?

Pidi opaštuo otattua tehnika! I ottuacettħ Stalingradoveh opaššunnašta, organizuidħ tehnika kruzkažet, kohennettħ FZU ruavon, päivä päiväldä opaššuttħ omista hairahukšista i promahoista. Partin rukovodstvan alla, Stalingradan traktornoi, monen kuvn pättħen opaššunnan jälgeh, rubei piäzömāh progvašta.

A nyt hiän andav päivässä 150 paraša Sovietan traktorua kolhozoin i sovhozoin peldoloilla varoin.

Tämän muozie voittoloida voicciis lugie miljonoida.

Annanda:

Organizuigua školassa elektro, radio, kylätalohus kruzkažet.

2. Organizuigua luvenda pertissä einin krasnoissa uglazešša včistavka tehnika, einin kylätalohuš kniigoista.

3. Štožь paremmiin organizuija včistavka, jagakkua kniigat toine toizella keššessä, lugekkua hiät koišša, lycykkāzeldi kirjuttakua mih näh hyö šanotah i jogo kniigalla eden pangua zen muone kirjutuš.

Toizena viizivuodizena SSSR-a srojiv sočialisticeskoin obščestvan.

Janvarjana 1932 v. Moskušša oli komunistoin partiin 17-sta kaiken sojuzan konferenčii.

Konferenčii keräi kaiken 1931 vuvven miän promyšlenostin ruavon itogat, huavuštħ 4 viizivuodizen loppija vuvven za luacat i prorabotaicci toizen viizivuodizen programman.

al-
h-
nä
an

Miän parti tuli 17-deh konferençiih şuvrinkena tulok-
sinkena. Kolmandena viizivuodizen vuodena myö jo laški-
ma hoduh şadoida şuvrie soşialisticskoiloida fuabrikkoida i
zavodoida i 1040 maşino-traktornoida stançua. 62% muan
ruadajin taluo yhtevvyttin kolhozoih.

Tukuten miän tulokşin itogoida, 17-sta partiinai kon-
ferençii otmietti, što myö şroima soşializmalla varoin fun-
damentan.

Fundamentatta ei voi ştojie kodie. No fundamenta, tä-
mä vielä ev kodì. Soşializman fundamentan myö stoima en-
zimässä viizivuodizena a toissa viizivuodizena myö sroimma
klassattoman soşialisticskoin obşcestvan.

Toizena viizivuodizena myö loppuh şuat hävitämmä
SSSR-şşa kapitalisticskoit elementat. Liev tävveldäh hävi-
tetty eksploatiruinda yhellä miehellä toista. Miän muakun-
nan trudiecijat lietäh soşialisticskoin obşcestvan ruadajat,
hänen maltajat aktivnoit srojijat. Tämä jo liev klassattoma
obşcestva.

On go kebie toizen viizivuodizen programma?

Ev kebie.

Voit go hävitä tävttiä borcuimatta?

Ei voi. Meilä liev şuvri jygie ruado. Aktivnoi ruanda
täşşä azieşşa jogo ruadajan i kolhoznikan—oza i heilä pidäv
radeniель ruadua.

Ei voi duvmaiija, što toizena viizivuodizena tyvnistyv
klassovoi vorcuinda.

Vielä liev i pidäv şuvri borcu hävittiässä vanhoida ta-
boida miän muakunnaşşa.

Klassovoi vraga mielen maltætta protiiviecov i rubiev
borozdeliecomah.

Jälgi peräh ei pie unahtua i şidä, što myö sroimma
soşializmua konza ymbari ollah kapitalistoin muakunnat.

Kaikin muakunnon kapitalistat ruvetäh staraimah rьk-
kuo miän soşialisticskoi sroinda.

Toizena viizivuodizena meilä pidäv luadie uvzi tehni-
ceskoi baza kaikkih talohuş otrasliloih. Tämä znuacciv, što
meilä pidäv kaikkie ennen şuvrendua moşinoin sroinda. Hiän
şuvrenov 3—3¹/₂ kerdua.

Elektroenergiin proizvodstva liev şuvrennettu 6 kerdua,
hiilen—pocki 3 kerdua, neftua 2¹/₂ 3 kerdua.

Şuvri tarkehuş liev annettu transportalla (ravda tiellä, vezi
tiellä,—avtomobiljoilla), transporta enämbiä ei rubie jiamäh.

Toizen viizivuodizen aijalla meilä pidäv snabzenija šuvrendua 2—3 kerdua. Täh varoin liev sroittu uvvet fuabrikat i zavodat, kumbazet ruvetah luadimah jallaccie, vuattevsta i n. i. A ši varoin štodь fuabrikat i zavodat tävttiä tämän zaduacan, myö kahen verralla šuvrennamma hlopkan i työn kazvatannan,

Myö icciellä edeh šezatamma zaduacan toizena viizivuodizena šuvrendua snabdinda pitanja produktoilla kolmen verralla. Ka mintän myö rubiemma šuamah šuvrda uvdizen tulokšen šuvrennandua i šuvrda zivatan vodindua.

Myttynäzen šijan rubiev zaimimah SSSR-a muailman talohukšešša toizen viizivuodizen tävttähyöh?

Toissa viziivuodizena myö luaimma zen muozen polozenjan, što kaikkie midä pidäv miän muakunnalla myö rubiemma kazvattamah i luadimah ice.

Myö toveldah SSSR-an luaimma ekonomiceski samostojeljnoiksi, kumbane rubiev meidä äbäzöimäh kapitalisticeskoin muakunnan pridatkah viijinnäštä.

Toizena viizivuodizena myö mašinan luajinnan šuvrennamma 3—3½ kerdua. Tämä miän sojuzan ekonomikua myötj eistäv toizella šijua, a zen tuacci, što miän zavodat, fuabrikat i mašinat luadiecetah jälgimästä tehnikan šanua myötj, nin toizen viizivuodizen lopušša myö otamma enzimäzen šijan tehikkua myötj.

Avtomobiljan luajindua myötj myö rubiemma jämäh vain yhešta SASS-ta, toizissa muakunnoissa avtomobiljua liev vähembä miänomua.

Miän traktorin luadijat zavodat ruvetah luadimah traktorua enämjän cem kaikki Jevropan muakunnat yheššä otetuot. I vain yhtä SASS myö vielä emmä tavota traktorin luajinnašša.

Elektroenergiin proizvodstvua myötj myö vägi äijäldi jätämmä Germanien, Franšiin, Angliin i pocki tavotamma SASS-at.

Neftan šuannašša myö rubiemma pizymäh toizella šijua, i vielä äijäldi lähenemmä enzimäzeh.

Hiilen šuannašša myö rubiemma šezomah Angliilla revnašša i lienemmä edizeššä kaikkie toizte Jevropan mua-

kundoida Germanieda, Françiida, i vain SASS-ta myö vielä rubiemma jïämäh.

Mintän myö voicemma toizen viizivuodizen aigah likvidiruija kapitalisticskoit elementat.

Partilla priimitty rahvahan talohukšen pluana 1932 vuvveksi huavuštav, što sovetskoin sojuvzan rahvahan talohukšessa jo enzymäzen viizivuodizen lopuksi castnoi sektora liev pienembi 10%. Meilä jo on enämbi 60% kolektiviziruiduzie muanruadajin talohukšie i ei voice olla ni myyttynästä hökyndiä šiina, što partin seizattama zaduacca 1932/33 vuodena lopettua osnovnoi SSSR-n kolektiviziruinda—liev tävetetty. A vet tämä znuacciv, što jo kahen lähizen vuvven aloh splošnoin kolektiviziruinnan vuoh liev luajittu kylän kapitalisticskoiloin elementoin osnovnoin cuastin likvidiruinda.

Jällicekši, lizäkkiä täh, što kapitalisticskoit elementat järießä promyšlennostissa jo ammuin lähtei pohjah, a hienossa promyšlennostissa i torussa hiän roli boiko puolenov. Tädä myötj ei voice olla ni myyttynästä hökyndiä, što partilla toizen viizivuodizen aigah suav i pidäv seizattua iccien edeh zaduacca kapitalisticskoiloin elementoin likvidiruindah näh loppuh suat.

(Tov. Molotovan paginašta 17-sta partkonferençiilla).

Miän muan trudiecijat annetah sovetskoilla muakunnalla vellakši miljardoida sočialisticskoih srojinda ruadoh varoin.

Dneprostroi, Kuznečka, Magnitogorska, avtomobili i traktora zavodat, kuvonda fuabrikat, suat sroikat, min muozie ei nähnyin muailma,—kaikki nämä miän ruadajat i kaikki trudiecijat srojitat omilla sredstvoilla.

Industrializačiin ozin vuoh ruadaja klassa avtto kehhillä i keškikerdazilla muanruadajilla yhtevdyö kolhozoih. No näillä ozilla myö emmä voice piettyö.

Meilä pidäv srojie vielä uvzie zavodoida i fuabrikkoidä, štoбь ynnäh piässä oššannašta kapitalisticskoiloista mua-

10ista, stobь srojie uvzie kodiloida trudiecijoih varoin, stobь andua kylällä vielä enämbi traktorua, stobь andua promtavarua kaikilla trudiecijoilla.

Stobь väliämme noštua nämä zavodat, trudiecijat avtehtah nuakunialla, kirjuttuacetah zaimah, siäšetäh dengua. Ylen hyviin proidi kaikkie muakundua myötj kirjuttuacenda zaimoih „Viizivuodine nelläššä vuvveššä“ i „Kolmaš rešijä“. Jälgimäzeh zaimah kaiken Sojuvzan trudiecijat kirjuttuacettäh 2 miljardah rubljah.

Jälgimässä, viizivuodizen veršijäššä vuvveššä Moskun Avtomobili zavodan, Stalinan nimie, ruadajat, spezialistat i sluzascoit šanottäh kaikilla miän muan trudiecijoilla:

„Annamma miljardat vellakši Sovetskoilla muakunnalla sočialisticeskoih srojinda ruadoh varoin“.

Ruadajat rešittih pakota Sovetskoilta praviteljstvalda laškje uvzi zaima — „Viizivuodizen 4-n veršijän vuvven“ zaima. Stalinan nimellizen avtomobili zavodan ruadajin kucundah annettäh iänet kaikešta muakunnasta:

„Privetstvucemma Stalinan nim. zavodan zavodindu“.

„Lienemmä enzymäzissä rjadoissa“.

„Yhtevvymmä edizin ruadajin triebuindah“.

„SSSR on miän šynnyndä mua“. Täh rukah šanottäh Stalingradčoin obraščenjah „Dinamo“ zavodan toizin mualoin ruadajat i spezialistat.

Hyö kirjutetah:

„Meilä, toizin mualoin ruadajilla i spezialistoilla varoin SSSR. lieni šynnyndä mua. Sočialisticeskoi srojinda azie — on miän azie. Myö niin-ze pakuomma praviteljstvalda laskje uvzi viizivuodizen jälgimäzen vuvven zaima.

Toizin mualoin ruadajat i spezialistat! Šeizavdukkua sorevnuicciecomah ominke sovetskoiloinke vellilöinke i yhtevdykkiä yheššä kaikinke trudiecijoinke sočializman srojindah!

Olgah tervh enzymäzen viizivuodizen lopetanda nelläššä vuvveššäl!

Olgah terveh - SSSR — kaikin trudiecijoin šynnyndä mua!

Praviteljtva ottäh lugh miän muan trudiecijoin triebuinnan i laški „Viizivuodizen nellännen veršijän vuvven“ zaiman 3 mld. 200 mln. rubljah. Hiili, metalla, mašinat, avtomobilit, traktorat, kombainat, leibä, liha, einehet, kojit ruadajih i spezialistoih varoin, jaslit, kuljturnoi ruado—ka kunne

lähtietäh nämä 3 mrd. 200 mln. rubljua „Viizivuodizen 4-n versijän kuvven“ zaimašta.

A kirjuttuacija-go työ, brihat, täh zaimah?

T. Stalinan 6-n uslovjan tävtändä — miän voitannan kaikkie vaznoimbi uslovja.

Ših varoin, štobь tävttiä ylen suvret zaduacat, seizate-tuot miän muan edeh 1932 vuodena i štobь tävttiä toine viizivuodine, pidäv paremmiin orgnaizuija miän ruado.

Ših näh, kuin tämä pidäv luadie, ozuttь tov. Stalin omi sah kuvvešša u lovjašša.

Midä pidäv luadie?

1. Miän muassa ei ole enämbi ruavotta olendua, äššen on toizeh rukah—meilä ei fatai ruado käzie fuabrikkoih i zavodoih varoin. Ennen kevhyš ajo muanruadajie fuabrikalla, nyt ev enämbi pagenendua kyläštä.

Tämän tuacci ei voi vuottua, što ruadajat ice tullah fuabrikalla eccimäh ruaduo. Pidäv organizuija ruadajin kerändä dogovoroin vuoh kolhozoinke. Pidäv lövdiä liiga ruado-vägi kaiken muozilla predprijatjoilla, štobь eistiä hiät predprijatjoilla, kumbazilla on hädä ruadajista. Pidäv stremicie vaihtua ruadokiät mašinah.

„I niin—organizuijuošть kerätä ruado-vägie dogovoroin vuoh kolhozoinke. Mehaniziruija ruado—zen muone on zaduacca“

(Stalin).

2. Ennen äijillä fuabrikoilla i zavodoilla kvalifičirovannoi i ei kvalifičirovannoi ruadaja polucittьh palkua yhen veroin. Primierakši, mašinista ravda dorogalla rьgeneh pollucci zen-ze verran, min i muššan ruavon ruadaja. Tämä šuatto ših, što ruadajilla evlun himuo pyzyö proizvodstvalla. Izän-nöiccijät ei hyväzeštь huolutteliecettu ruadajin eländäh näh. Ruadajat uijittьh yhdä zavodaldä toizella. A tulluolla uvvella ruavolla ruadajalla pidi vielä viikko opaštuo. Pahoin mahtaja ruadaja ei voice boiko i hyviin ruadua i rьgeneh rьkkov mašinoida. Uravnilovka šuatto vielä i ših, što ruadajalla evlun radenieda luadie enämbi i paremmiin.

„Likvidiruija ruado-viän virduanda, hävittiä uravnilovka, oigieštʹ organizuija ruadopalka, kohendua ruadajin eländä-uslovjat—zen muone on zaduacca“ (Stalin).

3. Äijissä miän predprijatjossa ruado oli organizuidu ei kuin pidäv. Ruadajat evldu lujennettu tiettäväh mašinoih. Hyö ei tietty vastuandua annetušta. Oli obezlicka. Evlun keštä kyzyö.

Obezlickan aigah mašinat rʹgeneh rʹkkuocetah, seizotah ruavotta i pietetäh kaiken predprijatiin ruaduo. Ei voi enämbi tirpua obezlickua.

Jogo ruadajalla, jogo ruadajin gruppalla pidäv vaššata annetušta ruavošta, stankašta, ruavon hyvyöštä.

„Likvidiruija obezlicka, kohendua ruavon organizuinda, oigieštʹ seizattua viät predprijatiilla—zen muone on zaduacca“ (Stalin).

4. Inzeneroin kesšessä oli vrediteljua. Vrediteljat ollah murennettu. Kaiken sočialisticeskoin srojinda ruavon ozat, miän talohuksen vägövä kazvanda, zastuavittʹh enämmät vanhašta inteligenčiista kuvlla miän vägie i eistyö miän puoleh. Pidäv pienendämättä klassovoida kacondua, äbäzöijen kaccuo vanhoih spečialistoih, otattua hiän šuvri opʹtta, hiän tiijännät.

„Muvttua kaconda vanhan školan inzeneratehniceskoiloih vägilöih, enämbi huolutteliecie heih näh, rohkienma vediä heidä ruadoh“ (Stalin).

5. Kuni myö vanhoilleh seizattʹma talohušta, myö voiccima ruadua miinke inzeneroinke i tehniköinke, kumbazet oldʹh miän muassa. Nyt heistä liev vähä. Sočialisticeskoi sroika pakuov kolmie, viittä enämmän inzenerua i tehnikkiä. Miän fuabrikoilla i zavodoilla pidäv zen muozie inzeneroida i tehnikkoidä, kumbazet lugiettais ruadajan klašsan azieda omakši aziekši. Meila pidäv luadie inzenerat i tehnikät ruadajan klassan miehilöistä.

„Luadie ze, štoʙʙ SSSR-n ruadajalla klas-
salla oliis oma proizvodstvenno - tehnicoskoi
intelligençii“
(Stalin).

6. Meilä pidäv srojie vielä äijä fuabrikkua i ŝahtua, ravda dorogua, sovhozua, jatkuo uvven, järjen kylätalohuŝ proizvodstvan luajindua. Rubiev pidämäh äijä sredstvua, a meilä äijillä predprijatiiloilla on paha izännys.

Äijät predprijatiit unahettʙh hozroskotun. Meilä pidäv suaha ze štoʙʙ ni yksi kilogramma materialua, ni yksi kopeikka ei kadois tyhjäh.

Meilä pidäv likvidiruija paha izännys.

Meilä pidäv puolendua icciellämaksanda.

Täh varoin ruadajin brigadat i kogonazet çehat zavodalla organizuijah omua ruaduo hozroskottuo myötj. Polucihuoh tiettäväzen luvun materialua, maŝinua, srumentua, heilä pidäv andua tiettäväne äijys hyviä produkçiida.

Primierakŝi, metalistoin brigada luadiv gaikoida. Hänellä on oma proizvodstvennoi pluana. Tädä pluanua myötj anduacov mi pidäv ravdua i toizie materialoïda.

Ŝtoʙʙ tävttiä oma pluana brigadalla pidäv luadie kuvŝsa sada tuhattua hyviä gaikua. Brigada ottuacov ei luadie bruakkuo. Jogo ruadajalla makŝetah zen verrasta gaikaŝta, min hiän luadiv. Luadiv enämjän—i makŝetah enämmän, Tämä ŝanuocov sdelŝinakŝi.

Jesli brigada ei luaji ruaduo aijalleh, jesli hiän andav äijän bruakkuo, jesli hiän tuhuov liigua materialua, hiän luadiv ubʙtkan zavodalla i kaikella miän talohukŝella. Tämä ubʙtka rubiev tundumah i icceillä ruadajilla: hyö polucitah palkua vähemmän, min hyö polucittais pluanan tävttähyöh. Jesli brigada ei vain tävttän, a lizänke tävttäv oman pluanan, nin hiän polucciv premiin.

Tämän muozet ollah voitannan kuvzi uslovjua. Näin uslovjoiin vejännänke myö väliänime srojimme soçializman.

Kaikissa talohukŝen otrasliloissa, jogo ruavoŝsa pidäv primenie tov. Stalinan 6 uslovjua. Kaikkiella ollah vijat, kumbazih näh hiän pagizi, i kaikkiella hiät voiccov i pidäv hävittiä ŝih rukah, kuin hiän nevvo.

„Ŝijottua i lujendua hozrascottu, noŝtua ŝiä-
mine ŝiäŝŝändä“
(Stalin).

Annannat:

1. Luadikkua plakatta, hyväzešt kirjuttakkua hänellä tov. Stalinan 6 uslovjua i rǔputakkua omahaze školah, klubah, ruškiah uglazah, luvenda pertih.

2. Tiijuštakkua kolhozan pravlenjašta ongo luajittu dogovora predprijatiinke organizovanoih fuadaja viän keriändäh näh kolhoznikoista, kuin tämä dogovora tävttiäcöv.

3. Tiijuštakkua ongo luajittu kolhoznikoin vastuunda tiettäväzistä ruadoloista, inventarista, mašinoista.

4. Polucittuo materialua myötj kirjuttakkua zametka šeinägaziettah, kumbazešša ozutatta hyvät i pahat kohat tov. Stalinan 6 uslovjan tävtännäššä kolhozašša.

Annanda:

Luadikkua omaššaš školašša industrializačiin uglane.

Vallikkua uglazah varoin resunkat, diagrammat, piirroket, leikkavkšet gazietoista i zurnualoista, kumbazet ozutettais viizivuodizen voitannat.

Jaguacekkua gruppäšša zvenoiksi i andakkua jogo zvenalla viizivuodizen yksi giganta, štož kaccuo gaziettoida i zurnualoista myötj, kuin mänöv hänen srojinda. Kaikki tiedot otmiättikkua jogo dekadua industrializačiin uglazešša.

Lua likkua materialoista myötj industrializačiin karta tiän rannan viizivuodistja pluanua myötj. Tällä kartalla uslovnoiloilla resunkazilla ozuttakkua predprijatiit jo laškietuot ruadoh, srojiejat i huavuşšetuot srojittavakši.

Lizäkkiä täh kartah hyviin kirjutetuot nevvonnat.

Tiijuštakkua industrializačiin voitandoih näh tiän raionašša, kolhozašša. Kirjuttuacekkua kolektivno tämän muozih gaziettoih:

1. Omah karielazeh „Kolhozoin Puoleh“.

2. „Pionerskoih pravdah“.

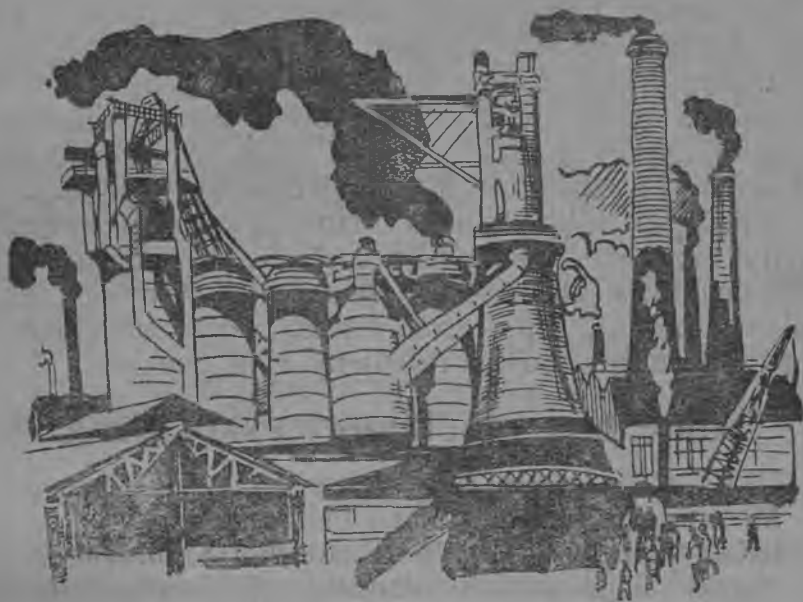
3. Gaziettah „Družnje rebjata“.

Luadikkua kirjoin kirjuttelenda gigantän školan opastujinke. Pakokkua, štož hyö kirjutettais hiän predprijatiloin ruadoh näh, kazvandah näh, ongo udarnicestva i sošsorevnovanja. Kirjuttakkua heilä omih ozih i jygehykših näh.

Organizuigua, kun voinnov, delegačii lähizeh viizivuodizen gigantah, štož kaikki nähä icciellä, a šiidä šanella tovarissoilla.

Metalla, hiili i transporta—rahvalian talo-
hukšen vedäjät otraslit.

II. Mašinoi srojinda i metalloin šuanda.

Domna.

Metalla.

Metallašta luajitah traktoroida i avtomobililoida, icelendäjie i korabiloida. Metallašta luajitäh mašinoida i stankoida zavodoih, fuabrikkoih i elektrostançoih varoin. Metallatta ei oliis ravda dorogoida. Metallašta luadiecetah kaikkie sloznoimmat stankat, korablit, icelendäjät i prostoit nuaglat. Metalla andav meilä voicennan piässhä kapitalisticskoiloin mualoin zavisimostista. Metalla pidäv, štož lujendua miän oboronosposobnosti. Industrializiruija SSSR—on yksi kaikki što luadie händä metaliceskoiksi.

Metalla promyšlennosti enämmäldi toizie tirpi imperia-
listiceskoin i grazdanskoin voijn tuacci. Konza vanhoilleh

šeizattuaci Sovetskoï talohuş, metalla promyšlennosti jäi jällellä. I metallua myötj myö enämmäldi kaikkie hädiäliecimä kapitalisticeskoïloissa mualoissa.

No kaikki nämä vuvvet mäni kova borcu metallasta.

Andua muakunnalla 1932 vuodena 9 miljonua tonnua muştua metallua—tämän muone oli partin annanda. A ruadajat annettih vstrecnoïn pluanan, kummastja myötj muakunda polucciv ei 9 miljonua, a kymmenen miljonua tonnua muştua metallua.

Şih aigah, kun kapitalisticeskoïloissa mualoissa şammutah domna i martena kivguat, hylätäh şavuonnan zavodoin trubat,—meilä toizen viizivuodizen lopukşi (1937 v.) muakunnalla pidäv şuaha 22 miljonua tonnua cugunua i şeizavduo toizella şijalla muailmalla muştua metallua myötj. Myö srojimma muailman metalurgiceskoida gigantoida. Olah viritetty jo kakşi domnua Magnitogorskoilla zavodalla, viritetty enzimäne domna Kuzneçkoilla metalurgiceskoilla. Nailla zavodoilla jällesti srojuh şeizavvutah Azovstalj, Kosogorskoï, Lipeçkoï, Zaporozstalj i moni toizie zavodoïda. 24 vutä domnua liev srojittu i viritetty 1932 vuodena.

Toine hiili—metalurgiceskoi baza.

UKK—täädä şanua työ kuvletta nyt ylen rşgeneh.

Mi on peittyn näin kolmen bukvan alla?

UKK—tämä on Uruala—Kuzneçkoï Kombinatta.

Yhessä telegrammaşşä, työnnetyöşşä Urualah 1918 vuodena, tov. Lenin ehottë luadie proekta luadiessja:

„Yhtehistä talohuşorganizaçiida, kumbazeh yhtevdyis Urualan gora-metalurgiin promyšlennostin oblasti i Kuzneçkoï kivihii bässeina“.

Tov. Stalin XVI partsjrezdalla şano:

„Meilä jo ei fatai ukrainskoïsta hiileştä i metallasta, kaccomatta proïzvodstvan kazvandah. Meilä pidäv luadie uvzi hiili—metalurgiceskoi baza Uruala-Kuzbassa“.

Komunisticeskoin partin XVI sjezda reşşi, şto pidäv lähizellä aigua zavodie Uruala-Kuzneçkoin kombinatan srojinda.

Kuzbassan hiili i Urualan ruda—lietäh şyömizenä miän metalla zavodoilla.

Parti reşşi yhen metalla gigantän srojie Urualalla (Magnitostroi) zen paikan rudalla, a toizen metalla gigantän—

Kuzneçkoissa raionassa, Siberissä zen paikan hiilellä i vejetävällä Urualasta rudalla.

Näin synty Uruala—Kuzneçkoi Kombinatta. Uruala—Kuzneçkoi kombinatta yhtevtäv kymmenie predprijatiiloida, no keşki kohta srojecijoilla zavodoilla keşşeşşä on kahella gigantalla—Magnitogorskoilla i Kuzneçkoilla.

Vagonat vejetäh Kuzbassašta Urualah hiildä i myöştiä-cetäh rudanke. Näih vejändöih varoin on luajittu Novo—Sibirskan luona Obista piälicci şuvri şilda. Şildua sroji Novo-Sibirskan komsomola. Nuoret udarnikat tävtettih partin annannan—srojittäh Obin şillan aijalleh. Kuzbassan şillašta piälicci rubiev jogo vuotta vediäcömäh Urualalla 4 miljonua tonnuu hiildä i 750 tuhattua tonnuu koksua. A Kuzdassah rubiev vediäcömäh 3 miljonua tonnuu rudua. Jogo vuotta Kuzneçkoi zavoda rubiev andamah muakunnalla 1.200.000 tonnuu cugunua, 1.450.000 tonnuu staljnoida slitkua, 1.130.000 tonnuu prokattua (reljsua, balkua i n. i.).

Kuzneçkoi zavoda panov zavodinnan Siberin rannan boikoilla industrializiruinnalla.

Vediäcetäh eländäh V. I. Leninan i Stalinan nevvonnat.

Toine viizivuodine rubiev enämmän kaikkie srojimah tämän muozie kombinattoida.

Kuzneçkstroj.

Kuzneçkoi zavoda on osnovnoi baza Siberin srojeci-jalla soçialisticskoilla promşlennostilla. Tiälä ruvetah şyndymäh cuguna, balkat, reljsat.

Siberi kattuacov zavodoin sietkalla—maşinoin srojijoilla, kukikkahan metallan, himiceskoiloilla, vägöivillä elektrostançoilla. Kaikin hyö ruvetah ruadamah Kuzneçkoin metallan bazalla.

Şuat uzvie şahtoida i ştoljne, kuldapromşlennosti, ravda dorogat,—kaikin hyö vuotetah metallua Kuzneçkoilda metalurgiceskoilda gigantalda. Kuzneçkoi metalla andav voicennan laşkie enämmän traktorua i toizie maşinoida kolektiviziruicciejah kylätalohukşeh varoin.

Kuzneçkoin zavodan enzimäne vuoro jo on srojittu.

Ollah srojittu kakşi domennoida kivguada, kumbazet ruvetah laşkomah vuvveşşä 750 tuhatoin tonny metallua suvtkissa. Ştoşь vediä tämän verda metallua zavodalda, rubiev pidämäh jogo päiviä 100 vagonua.

Täh suat Sovetskoi as sojuvzašša ei ollun ni yhtä tämän šuvrehutta domna kivguadi, da i kapitalisticskoiloissa mualoissa tämän muozie on vähä.

Kuznečkstrojan srojijat ozutettih ennen kuvlomattomua entuziazmua. Ruado mäni pietymättä i talvella Siberin 50 gruadussin pakkazilla. Suat brigadoida omalla ruadoentuziazmalla vejettih icciellä jällesti srojijoin tuhattahizie massoida i ozutettih tozinazie boljševičkoiloida tempoida ruavošša.

Kuznečkoin gigantian srojinda on šuvri voitanda sočialisticeskoin sroikan aziešša.

Magnitnoi gora.

180 vuotta šillä aigua Urualalla, Magnitnoilla goralla, oli lovetty ravda ruda. No 180 vuotta oli pocki koškomatta tämä gora, kumbazešša on šadoida, miljonoida tonnye ravda rudua.

Kapitalistat hišnikoin rukah otettih, kuin kuorehutta, vain piälimmästä ruda slojua, kehtuamatta kacahtua šyvenmä. Šilloin ni ken ei i tiedän, što kallehešta ravda rudašta on luadiecen ynnäh gora. Jogo šuašša kilogrammašša tädä rudua on 60 kilogrammua ravdua.

Vain Sovetskoi sojuvza mahto boiko i hyviin tiijuštua Magnitnoin goran bohataot. Oli hyväzešt provierittu ruda, otettu monelda šyvehyöldä. Okazieci, što rudua Magnitnoissa gorassa on enämbi 300 miljonua tonnua.

Srojimma šuvriimbua muailmallä zavodua.

I ka tiälä Magnitnoi goran luona Komunisticeskoi parti i Sovetskoi vluasti rešittih srojie šuvren metalurgiceskoin zavodan.

Tädä sroikua šanotah Magnitostroi.

Ken ruadajista einin kolhoznikoista ei kuvlun Magnitostroi h näh.

„Kiirehešt, udarnoi gruvzu—Magnitostroi h“.

„Zakuaza Magnitostroi h varoin, elgiä pietelgiä“.

„Magnitogorskoin zavodan srojinda on ciistin azie. kaikilla Sovetskoin muan proletariiloilla“.

Ken ei nähny nädä lozungoida, plakattoida zavodoilla, fuabrikoilla, ravad dorogan vagonoilla.

Tämän muozilla lozungoilla i plakatoilla ollah kirjavoitettu portyn seinät, kunne tullah toizin mualojn gruvzut Magnitostroiin varoin.

Äijät Sovetskoin sojuvzan zavodat ruatah Magnitostroiin varoin. Yhet varušetah ravdazie cuastiloida (konstrukšii-loida) promyšlennoiloih huonehukših varoin, toizet mehaniceskoida oboruduindua i mašinoida, kolmannet paravozbe, vagonoida, avtomobililoida.

Komsomoljskoi organizačii šelzattb kaikkie Sovetskoida sojuvzua myötj läbinäzen kontrolin postat, kumbazet kacotah zakuazoin mänendiä Magnitostroiilla varoin, mašinojn srojinda zavodojn čehoida myötj. Nämä postat ruatah, štozb zakuazat oldais luajittu hyväzešt' i aijalleh.

Vaibumatta slediv Komunisticeskoi parti Magnitogorskoin zavodan srojindua. Partin Čentralnoi Komitetta ando vaznoiloida i tarkoida nevvondoida, kvin pidäv srojie. Omissa nevvonnoissa hiän kaiken aijan muissutteli, što Magnitogorskoin zavodan srojinda on azie kaiken partin, kaiken ruadajan klassan.

Mi ze on Magnitostroi? Midä rubiev laškomah Magnitogorskoi zavoda i mintän partii, Sovetskoi vluasti i SSSR-n proletariatta tämän verraldb huolutteliečetah täh sroikah näh?

Zentän, što Magnitogorskoi zavoda—giganta rubiev luadimah metallua, kumbazešta on ylen hädä miän muakunnalla: cugunua, stalie, ravdua.

Ei ylen ammuin 60 tuhattua Leningradan metalistua annettb kucunnan metalurgiceskoiloin zavodojn ruadajilla, kumbazet ei tävtetty pluanua:

„Enämbi cugunua i stalie, enämbi metallua. Metalla—tämä on mašinat, relsät, traktorat, kombainat, avtomobilit, parahodat, prokatnoit stankat. Metalla—tämä jämiet lihakšet (muskulat) sočialisticeskoilla sroikalla“.

Nämä lihakšet avtetah meilä piäššä kallehin mašinojn oššannašta toizista mualoista. Hyö avtetah tavottua i jättiä tehnikua myötj edizet kapitalisticeskoit muakunnat.

Magnitogorskoida zavodua srojiv kaikki Sovetskoin sojuvzan ruadaja klassa.

Magnitogorskoida zavodua srojitah ei vain 60 tuhattua ruadajua sroikalla. Šuvriinbua muailmalda gigantua srojiv

kaikki miän muakunda. Enämät ruavot Magnitostroiin varoin luajitah niin sanotuot zavodat—postavšikat.

Enämbi sadua zavodua lämbimässä i vilussa rannašša. Dnepropetrovskassa, Donbassašša, Ukrainassa, Severnoissa Kavkuazašša, Urualalla, Moskun oblastissa i Leningradašša luajitah Magnitostroiin varoin huonehuksin, mašinoiin i stankoin ravdazie cuastiloida. Urualan meccävaruššannat varušetah sroikah varoin meccä. Mecänpilindä i puvin varuššanda zavodat ylennetäh Magnitostroilla pijezdoida kerättyzinke kodiloinke. Miän meri parahodat vejetäh Magnitostroilla toizin mualoin mašinoida. Grušcikat Leningradašša, Novorossiiskassa, Ärhangelskassa purretah parahodih trjufmoida. Nämä gruvzut ylendiäcetäh kaikkie ravda dorogoida myötj Urualan gorih—Magnitostroilla.

Klassovoi vihazniekka kuotteliecov piäššä Magnitostroilla.

Klassovoin vihazniekan huijuttomuš ei tiijä rajoida.

Yksi endine Kolcakan ofiçera mäni Magnitostroilla prostoiksi ruadajakši domna çehah, piäzi çehovoih komitetah i äš ando zajavlenjan, štož hänen otettais partih. A uglazissa agitiruicci, štož ruadajat uijittais sroikalda. Ruadajat ice nevvottih klassovoin vihazniekan avatuossa partiinoissa sobranjašša i višattih hänen pois iccien keššeštä.

Eruollizilla vredindä ozutteliecennoilla klassovoi vihazniekka kuottelieci ruvhat miän sroikan monilla ucuakoilla. Kaikkie palavembah aigah srojiesija estokadua Koksohimkombinatalla ken ollov polt betonanševottajat elektriceskoit motorat, i betoniruinda oli pietetty kogonazekši smenakši.

Sillä ze Koksohimkombinatalla klassovoin vihazniekan kiät cökittih ravdazie predmiettoida i kivilöidä vašta puhašettuzih koksakivgain lovkkoloih. Pidi tuhota ylen äijä vägie, štož jogo päiviä suahuksennella lovkkoloišta näidä kivilöidä i puhaštua kivgaida.

Domnakivgaida luadiessja ruadajat šidä i ruattih kekšitih, što ravdazet kanuutat, kumbazin vuoh nošsettih domnakivgain cuastiloida oldih puolihteh leikattu. Klassovoi vihazniekka vuottš, što nämä leikkuannat ei lieta kekšitty i

h va- ravdane cuasti, kumbane painav moni tuhattua tonnuu, humahtav alah.

naşsa. Oli i klassovoin vihazniekan paginoida parahilla ruadajilla udarnikoilla vařtah. partin clenoilla vařtah i ruadajilla aktivistoilla vařtah. Oli zen muozie slucailoida, konza perrettih i ař tahottih tappua ruadajie tattariloida.

noissa. Vain partiinoin organizaçiin hyvän kacannon tuacci i i häneřtä ymbäri kerävdynnyzin ruadajin tuacci klassovoi vihazniekka oli voitettu.

daşsa. Parahat, kaikkie lujemmat ruadajat annetař vařtuannan stan- kaikilla soçialistiçeskoin sroikan vorogöilla omalla udarnoilla aruř- ruavolla i omalla radeniella tvorceskoih ruadoh. şanda zinke roilla ovö- oida. (yöť)

Piäşşämmä muakunnan toizin mualoin zavisimostista kukikkahie metalloida myöťj.

şşä. Kukikkahih metalloih myö luvemma vařkie, tinua, çinkua, olovua, nikelie, aljumiinida i toizie.

illa. Vanhaşsa Roseissa kaikista näistä ruja bohatukřista tet- suaccieçettih vähäziin vain vařkizet, svinczet i çinkovvoit. A Toizet kukikkahat metallat ei şuaccieçettu.

ua- Meilä edeh şeizavdu zaduacca kiirehillä tempoilla nořtua ar- kukikaş metalurgii, zentän řto SSSR äijäldi rubei hädiäliecömäh näistä metalloista.

tä. Muakunnan elektrifikaçii triebuiccov ylen äijiä vařkie. Pidäv vařkizie kabeliloida i provodoida. Aviaçii, mařinoin srojinda, transporta äijäldi hädiälieçetäh aljumiiniista.

iz- Miän muakunda, kumbane řai nasledřtvakři ynnäh ei il- kazvannuon kukikkahan metalurgiin, řai jo řuvret voitannat. o- Myö jo lařkina ruadamah 1928 vuodena Karsakpaiskoin ri- vařşenşuluanda zavodan (Kazakstana), 1930 vuodena Konstantinovskoin çinkovvoin zavodan (Donbassa), Belovskoin şi- çinkovvoin zavodan, (Kuzbassa), myö srojima aljumiini zavodat Leningradaşsa i Dnepralla. Myö lařşemma tänä vuodena Uralřskoin Vařşenşuluanda zavodan. Myö srojimma Kazakstanaşsa řuvriimbie muailmalda vařşenşuluanda i vařşen luajinda zavodoida, Volgan rannalla, Siberissä, Minusinskoi vařkikombinata. Myö lařşemma ruadamah Celjabinskaşsa - 1932 vuodena çinkovvoin zavodan. Tämän ze muozie zavodoida myö srojimma Kuzaeçkaşsa, Kuzbassaşsa i toizualla. i No kukikkahan metellan şuanda meilä vielä jäiv jällellä. i

Meilä pidäv şulata zen verda kukikařta metallua, kum-

bazešta oliis kylläldi muakunnan hädöih varoin.

Toine viizivuodine huavustav kogonazen piässhännän SSSR-n talohukşella oşşannašta kukikkahie metalloida toizista mualoista.

Krasnouraljskoi vaşşenşuluanda kombinatta.

1929 vuodena keşki Urualalla 25 kilometran piäşşä vilu-pälväzenovzu randah päin Kuvşinskoista zavodašta levähyttiäci srojinda şuvren sovetskoin kukikkahan metallan gigantant—Krasnouraljskoin vaşşenşuluanda zavodan, kumbane enzimäzinä vuozina andav 20 tuh. tonnua vaşkie. Nyt männäh vaşşen ecinnät, ştobь şuvrendua şuanda i noştua vaşşenşuluanda, zavodien 1933 vuvvešta 35 tuhattah tonnah şuat vuvveşsa. Zavoda on srojittu tehnikan jälgimäzie tijändöidä myötj. Ynnäh hiän liev valmis ruadoh 1932 vuodena.

Çinkovvoi zavoda Belovaşsa. (Siberi, Kuzneçkoi basseina).

7 oktjabrina 1930 vuotta oldьh zavodittu enzimäzet kivguat çinkovvoilla zavodalla stançalla Belovo. Ruadajin i inženeroin-hyvän ruannan vuoh oli tävtetty praviteljstvan annanda—laşkie zavoda ennen srokkua. Zavoda on huavuşsettu jogo vuotta andamah 13 tuh. tonnua çinkua i 25 tuh. tonnua rьkki kislottua. Zavoda on ynnäh mehanieliruidu.

Aljuminii zavoda Leningradaşsa.

Çarskoissa Roseissa kaikki aljuminii, kumbane pidi, tuoccieci rajan tagada. 1931 vuodena rajan tagada oli tuodu 1,847 tonnua aljuniida. Aviaçionnoin i avtotraktornoin maşinoin srojinnan kazvanda äijäldi triebuiccov, ştobь SSSR-şsa oliis luajittu vägövä aljuminii promьşlennosti. 1929 vuodena oli zavodittu srojie Leningradaşsa aljuminii zavodua, kumbane huavuşşandua myötj rubiev andamah vuvveşsa 3.000 tonnua aljuniida. Nyt zavoda jo on loppiettu.

Ridderstroi.

(Sanelov vanha şahtjora).

— Ammuzista aijoista mänöv Ridderaşsa päivällä i yöllä pietymättömä ruado. Ennen şahtjoroilla käşkiettih ruadua

15—18 cuasuo suvtkissa, a makşettъh 7 kopeikkua smenašta.

— A nyt?

— Nyt, — şahtjora muhahtъ, — 6 cuasuo päivässä nyt ruamma, a polucimma äijiä enämmän, elämmä äijiä paremmiin.

Vielä şaneli vanha şahtjora sih näh, kuin voinah şuat ruattъh Ridderalla angliiskoit konçessionerat (vuogruajat). Kuin havkat luottuacettъh hyö svincah, staraijen väliämbäzeh ottua kaikkie bohattermat kallehella rudalla slojat. Ruadajih näh anglicanat avuşto ei huolutteliecettu, huolutteliecettъh vain omah vьigodah näh. Rьgeneh oldъh obvualat, räijähännät, upotaannat. Siidä zavodieci voina, hänellä jällesti tuli revoljuçii. tuli loppu angliiskoiloin kapitalistoin izännyöllä Ridderalla.

Uijittъh konçessionerat, no ennen uijindua, pahalazet, upotettъh kaikki rudnikat, poltettъh piirroket i pluanat.

1922 vuodeh şuat jänettä oldъh rudnikat. Evlun konza Sovietoilla ruadua, mäni borcu ei eländäh, a şurmah belo-gvardeiçoinke.

1922 vuodena tuli Leninan luoh anglicanina Urkvart i rubei pakuomah, ştoбъ annettais hänellä Ridderan konçessiih.

Lenin şano: „Ei, emmä anna Ridderua konçessioneroilla. Ice rubiemma şuamah rudua“.

Jygie oli. Tiezimä myö, hyviin tiezimä, şto Sovetskoissa sojuvzaşşa on ylen äijä svincua, çinkua, kuldua, hobieda, a şuaha ei şuanun. Şeizottъh rudnikat. Aiga olj zen muone: kengättä kaikin kävelimä, alaşть, nälgähizet. Midä şie rubiet i ruadamah?

Duvmaidъh, duvmaidъh şahtjorat i reşittih: kacaija vez rudnikoista, mih ni stuaniis. Zavodittъh ruadua. Ruattъh smenoitta yöllä i päivällä, ruadua pidi pocki palljahilla kázillä.

Maşinat oldъh upotettu, no şahtjorat ruattъh kuin geroit, ei varattu obvualoida, ni uvzie upotandoida. Kacaidъh vejen rudnikoista, kohennettъh maşinat, naluadittъh srumentat—voit zavodie şuaha rudua. Ruvettъh miän inzenerat rozvedkoida luadimah, tunnuştuacomah, kuin venyv ruda. Missä lozie, missä hoikka sloja. Kaikki kirjuteldъh, lugiettъh, luajittъh uvvet piirroket, luajittъh uvvet pluanat. Nyt ruaduo jo ruvettъh vedämäh kuin pidäv, pluanua myötj, ei kuin hişcnikät konçessionerat. Meilä ruatah niin: loppietah yhen cuastin, şiidä ummatah hänen mualla i eissytäh edembiäh.

Rudua obrabatyvaiccov obohatitelnoi fuabrikka. N
sygyzylä 1929 vuodena sytytetih hänen vrediteljat. Piett
i svinca zavoda. Vrediteljat duvmaidьh, što viikoksi pietetti
rudnikoin ruavon, a ruadajat duvmaidьh, što viikkuo zav
dalla seizuo ni kuin ei voi. Pidäv srojie uvta obohatitel
noida fuabrikkua.

Zavodieci jo talvi, lumi langei i pakkazet zavodiecettьh
vägöväт. Licattьh ruadajat ruadua kaikesta viästä. Ruattьh
tozieh udarnoiдь. Luajittьh zen, midä kuingi ei voinun
luadie. Kahešsa kuvšša srojittьh fuabrikan i laškietтьh hänen
ruadamah. Ei duaroin ridderčat—gornjakat polucittьh ruškien
znuamenan.

Kyzynnät:

1. Mintän parti i sovetskoi vluasti annetah ylen šuvren znu
cinnan metalla promьslennostin kazvannalla?
2. Lövdäkkiä kartalla kohat, missä šuahah ravda i tozie ruđe,
a niin ze glavnoimmat zavodat, kumbazet, luajitah cugunua
i stalie.
3. Ozuttakkua kartalla kohat, missä 1932 vuodena lietäh virit
tetty pluanua myötj 24 domnuu.
4. Kaccokkua gaziئتoida myötj myttynäzilä srokilla hyö virit
tiäcetäh, vallikkua leikkavkšet aljbomoih varoin.

Annanda:

Organizuigua kaiken muozen metalla lomun keriändä.
Kahešakymmenessä vuvvešša 1898 vuvvešta i 1917 vuodeh
šuat čarskoissa Roseissa ei ollun srojittu ni yhtä metalla zavodua.
Sovetskoi vluasti viijen vuvven aloh srojiv 10 gigantua zavodua,
15 järiedä predprijatiida kukikkahie metalloida myötj, 63 mašinoin
srojinda zavodua i elektrotehneskoida predprijatiida.

Mašinoin srojinda.

„Enämbi metallua“—tämä bojevoui lozunga ozuttav niin
ze—„Enämbi mašinua“. Enämbi mašinua fuabrikoilla i za
vodoilla, transportah varoin i elektrofikačiih varoin, kolho
zoih i sovhozoih varoin,—zen muone on zaduacca. Enämbi
sovetskoida mašinua sovetskoista metallasta: Tädä triebuiccov
cočializman srojinda.

Ylen äijä meilä pidäv kaiken muostja mašinua. Pidäv
paravoze, noššanda kranoida, elektriceskoiloida telegäzie,
elevatoroida, štoбь noššella i vejellä gruvzuloida. Pidäv
nasosua, štoбь ajua trubie myötj vettä, vozduhua, neftua,
voida. Pidäv srojinda i vrubovoiloida mašinoida, kombai
noida, traktoroida, molotiilkoida.

Ennen revoljuuciida miän mua oli ynnäläzeššä zavisimot-
tissa kapitalistoista rajan tagada. Miän muah vejettih ei
vain sloznoiloida mašinoida, no i kaikkie prostoimbie. Ve-
jettih äš provlokkua maagla zavodoih varoin i elektriceskoi-
loida lampazie.

Myö šaimma ylen šuvret ozat oman mašinoin srojinnan
kazvatannašša.

Myö lopettelemma Uraljskoin i Kramatorskoin mašinoin
srojinda zavodoida.

Myö uvveštah srojima Gorlovskoin zavodan i hiän laškov
vrubovoiloida mašinoida, kumbazie ennen Oktjabrin revolju-
ciida miän rudnikat ei i tietty. Ollah srojittu frezeroin i
revoljvera stankoin zavodat Moskušša i Niznjoissa Novgoro-
dašša.

Elektrozavoda Moskušša nauadi magnettoloin luajinnan,
kumbazitta ei voija ruadua ni avtomobilit, ni traktorat.
Moskun Lepsen nim. zavoda, luajittu puolihteh levlinnyön
kattyla zavodan čehah Balagušalla, ando 1927 vuodena en-
zimäzen motoran, a 1930 v. luadi jo 45 tuh. motorua.
Viizivuodizen jälginäzellä vuvvella hänellä pidäv andua
150 tuh. motorua, a toizen viizivuodizen enzimäzellä vuv-
vella 300 tuh. motorua.

Myö opastuma luadimah zen muozie mašinoida, kum-
bazie ennen emmä mahtan. Myö emmä lasken ni kombai-
noida, ni avtomobililoida, ni traktora pluvgie, ni kirjutanda
mašinoida, a nyt kaikkie näidä luajitah miän zavodat.

On luajittu Sovetskoi avtosrojinda. Srojittu i ruadav
Moskušša Stalinan nimelline avtozavoda, kumbane laškov
nyt 74 mašinua päiväššä.

On srojittu i laškiettu ruadamah Nizegorodskoi avto-
mobili zavoda, kumbane andav 140 tuh. mašinua vuvvešša.
Šeizavduv srojuh gruzomašinoin i avtobusoin Jaroslavskoi
zavoda. Ylen šuvret muvtokšet ollah luajittu kylätalohuš
mašinoin luajindah. Ynnäh uvveštah on luajittu traktornoi
promyšlennosti. Kylätalohuš mašinoin luajindua myötj myö
viidimä enzimäzellä šijalla muailmašša i boiko eissymmä
enzimäzellä šijalla kaikin mašinoin luajindua myötj.

„Ruadopročessoin mehaniziruinda on uvzi meilä varoin
rešijä vägi, kumbazetta ei šais pidiä ni miän tempoida, ni
miän proizvodstvan maštaboida“. (Stalin).

Tämä znuacciv, što meilä pidäv i promyšlennostissa, transportašša, i kylätalohukšešša luadie uvvet, äljiä pareimmasankat, vägövät paravozat elektrovozat, traktorat, keräve mašinat.

Ka mintän partin konferenčii enämmäldi piirdi alla miä mašinoi srojinnan vedäjiä rolie.

Hiän postanovi.

„Vedäjä roli tehnicoskoin rekonstrukčiin lopetannašon sovetskoilla mašinoi srojinnalla. Konferenčii luvov, što pidäv lizätä mašinoi srojinnan produkčii viizivuodizen lopuks ei vähemmällä 3—3½ kerralla 1932 vuodeh näh, što kaikki promyšlennostin, transportan, svjäzin, kylätalohuksen torrun j n. i. hiät oldais katettu parahin, nygyzin mašinoi srojinnalla omašša muušša.“

Myttynäzen šijan ottav SSSR muailman mašinoi srojinnašša?

Jesli myö šuvrennamma mašinoi srojinnan 3—3½ veralla, nin Sovetskoi sojuvza liev edine tehnikua myötj muakunda ilmaida—hiän šeizavduv enzimäzellä šijalla. Avtomobiloin luajindua myötj myö rubiemma heittiäcömäh vain SASS. Traktoroida myö rubiemma luadimah vuvvešša 170 tuh. einin enämmän šidä, min luajitah kaikki Jevropan muakunat, otetuot yhteh.

Amo.

Mašinat šeizavvuttih revuakkeh, valmehet hyppiämäh. Vuotettih komandoran ozutandua. Miehet nahkazissa paljtoloišsa, mygyröissä ockissa i šljomissa jälgimäzen kerran kacottih šinat i motorat. Krasnoilla ploščadilla oli liukku a arteli rahvašta. Korgiekazvozih, leviehardeizih šoferoih, kaiken muozin sistemoin gruzovikkoih oli kiännetty šadoida binokliloida. Aivin mašinoi luona šeizo tukkune inostrančoida.

— Mercedes... Benč... Ford... O, Ford, — ravaheldih inostrančat, tunnuštuan tuttavie markoida. Kerdah yksi heistä, avtomobili markoin tiedäjistä pietyldi.

— A... am... mo. Mi tämä on?

Kiändäjä kacahtь harmuangolubazeh avtomobilih i luži:

— Da, Amo.

No kerralla diivuijen noššaldь olgupäillä i lizäi:

— Mytys ollov „AMO“,—i kiändy randah. Enämbi šanuo evlun midä. Vain pikkarane loziene miehyt, harvazeh noššellen šilmin luoh binoklie, arvuoli.

— Tämä on tiedämättömä firma... Nevšto veniäläne?..

No ka kuvluv komandoran kamanda. Mašinat šärähettih. Tukkuocelletäh, eistyön tiellä rahvaš plošcadilla i paneliloilla. Verkazenke motoroin humizennanke ylettih toine toizella jällesti mašinat. Zavodiec i Kaikensojuvzan Avtoajanda. 1926 vuodena.

I diiva azie. Mercedesat, Fordat, Beņčat i Krupat ruvettäh jiamäh tundomattomašta markašta „AMO“.

Veniäläzet gorakkahat tiet muokattäh šinoida rajantaguallizilda mašinoilda, viššottäh kuvlovazie markoida randa rannašta, luokšittäh kaikella ilmal'a tiettäväzie mašinoida ei kuvlovazih havdoi i konuavoih.

A mytys ollov „Amo“ mäni koħaldь. Konza myöštiä-cettih Avtoajannašta i šeizavuttäh revnakkeh finišan luoh. kuvlovazet Beņčat, Krupat, Fordat, Mercedesat i tundomattoma „Amo“, rahvaš nahkazissa paljtoloissa, noššetuzinke ocilla ockinke kacottäh šinoida i motoroida. Ylen äijälדי oldh pedvattu „kuvlovazet rajantaguallizet“. A „Amo“ šeizo sviezoine i rьkkuocomatta: rьkkuocomatta oli motora i lujat oldh šinat. Toizin mualoin ajajat kerävvyttih ymbäri „Amošta“, kyoteldh, puissettäh, piekšettih, täpšyteldih, kuin täpšytelläh armaššellen hevostja, kumbane voittä ajannašta. Kavottäh kossalleh kacahukšet, iänevvyttih nagratteliecennat. Iholoilla nägy diivuinda.—Mistä hiän on, tämä tundomattoma voittaja?

Stalinan nimellizen zavodan istorija (end. AMO).

Zavoda „AMO“—tämä on uvzi sovetskoi zavoda.

Dekabri kuvlla 1915 vuodena moni kapitalistua, šiinä luvušta i vellekšet Rjabušinskoit, luajittäh vojennoinke vedomstvanke dogovoron Moskun avtomobili zavodan srojindah näh. Zavodan toivotettäh laške oktjabri kuvlla 1916 vuotta i martalla 1917 vuotta ylendiä frontalla enzimäne parti mašinoida. No Rjabušinskoit ei pietty omua šanua. Martalla 1917 vuotta zavoda vielä ei ollun loppiettu. Oktjabrin revoljučiin aigah zavoda eisty ruadajilla käh. Glavnoit korpussit oldh 1917 vuodena srojittu vain puoleh suat. Mašinat ku-

cutuot Angliista i Amerikašta tuldbh ei kaikki, a kumbazet tuldbh, ne kalbštđh pihalia vihman i lumen alla.

Grazdanskoin voinan aigah cuasti ruadajie uidi frontalla. Jiänyöt kohennettđh mašinoida. Tanhuo oli zavalittu kaiken muozin avtomášinoin rđkkuocennuolla hluamulla. Täštđ hluamušta pidi kuda kuingi kerätä uvvet mašinat. Ei ollun leibiä ruadajilla, a zavodalla ei ollun lahimmityštđ.

Jogo päiviä ruadajilla edeh űeizavda kyzymine zavodan űalbuandah nđh. No zavodua ei űalvattu.

Zavoda laški kuda kumbazie viesšoida ravda dorogah varoin, karasina lampoida. Avtomobililoin lašsendah nđh ni ken ei duvmainun.

1920 vuodena myöűtiäcettih Amerikašta gruppa ruadajie, uidinnuzie űinne cuarin aigah. Lähteih zadornoit paginat, űto nämä „amerikanűat“ tahotah ottua zavodan konűessiilla. Amovűat zen verraldđ trevuoziäcettđh, űto reűittih männä abuo vaű Leninan luoh.

Kuvnnelduoh hiät, Lenin toivottđ tulla zavodalla.

Kerran zavodskoin sobranjan aigah Lenin nägömättä tuli zavodah i tyvnikkázeldi istuoci uglazeh. No hänen tunnuűsettđh. Hänen vaűűattđh volnuiccieccien i humunke. Kuvnneldđh händä tarkah. Lenin pagizi űih nđh, űto Ruűkiella armiilla pidäv avtomobilie, űto valgiegvardiilazilla avtetah kapitalistat, kumbazet työnnettđh heilä mašinoida i tankoida... A Ruűkie armii vuottav abuo ruadajilda. Ruűkiella armiilla pidäv avtomobilie.

— Mie toivon,—űano Lenin 1921 vuodena,—űto viijen vuvven jälgeh myö niämmä enzimäzen sovetskoin mašinan, kumbazen laűkov zavoda „AMO“.

1923 vuvven lopuűűa zavodalla läksi kiehumah ruado.

Ruadajat reűittih 7 nojabriksi 1924 v. laűkie enzimäzet 10 mašinua. No opyttua täűűä azieűűa amovűoilla ei ollun, a srokka läheni. Jämevyndä űuvreni: viijitäh go 7 nojabriksi 10 amovskoida mašinua Krasnoilla ploűcadilla?

I ka kerran pimiellä yöllä, kerävdy kaikki zavodan administraűii enzimäzen kerätyön motoran luoh. Pidi luadie kuotteluű enzimäzellä sovetskoilla motoralla. Raziezeldđ buljahteli karasina, tävttiän bakua. Ruadajat vintittin baka űalbazen i vägeh pyörähytettih moni kerdua motoran varta. Motora űärähti i rohkielđ rubei ruadamah.

Jälgimäzinä päivinä ennen naznuacittuo ajandua amovűat ruattđh 12 cuasuh űuat yödä. No ruavon tävtettih. 7 nojab-

umbazet rina amovçoin kolonnaşsa eissyttih 10 enzimästä sovetskoida maşinua.

frontalla. 30 sentjabrina 1931 v. AMO-n proletariatta raportuicci partilla i praviteljstvalla, şto hyö ollah valmehet laşkie oman uvveştah srojituon zavodan.

zavodan Oktjabrina 1931 v. oman ruavon enzimäzellä kuvlla, stalinçat laşkietteh 75 maşinua. Nojabrilla laşsenda lizeni 217 maşinah şuat. Dekabri toi uvven voitannan. Täşşä kuvşsa zavoda laški 508 gruzovoida avtomobilie. Nyt Stalinçat laşkietah jo 14 maşinua päiväşşä.

Annanda.

1. Keräkkiä tiedot tiän zavodah näh i kirjuttakkua kaikkie interesnoimmat heistä.

2. Tiijuştakkua enämbi parahih udarnikkoih näh, kumbazet avtettih kohendua i vanhoilleh şeizattua zavodua i kirjuttakkua hiän eländä.

„I konza issutamma SSSR-n avtomobililla, a muzikan traktoralla, ana kuotellah tavottua meidä kapitalistat, kumbazet kiitteliecet ä omalla çivilizaçiilla“.

(Stalin).

Nizegorodskoi giganta—Avtozavoda.

Yksi kaikkie vaznoimmista predprijatiiloista, şeizavdun-nuzista srojuh viizivuodizen kolmannella vuvvella, on Nizegorodskoi avtomobili zavoda. Tämä zavoda on paraş primiera şidä, kuin myö jätämmä jällellä edizie kapitalisticeskoiloida mualoida. Nizegorodskoi zavoda on huavuşsettu jogo vuotta laşkomah 140 tuh. avtomobilie, zavodien jo enzimäzeştä vuvvešta, a 1934 vuodena 200 tuh. maşinua.

Ka kuin raportuijah tämän gigantan laşsendah näh hänen srojijat:

NIZEGORODSKOIN AVTOGIGANTAN RAPORTA.

VKP(b)-n ÇK—tov. Stalinalla.

SSSR-n ÇIK—tov. Kalininalla.

Sovnarkoma—tov. Molotovalla.

VSNH—tov. Ordzonikidze.

Nizegorodskoi avtomobili zavoda srojittu i oboruduidu tehnikan i naukan jälgimästä šanua myötj 1 janvarista 1932 vuotta zavodi tävttiä omua pluanua. Zavoda oli srojittu 17 kuvšša.

Ozat, kumbazet myö šaimma, ollah zen tuacci, što kaikki miän ruadajat, kaikki inzenerat, tehnikat staraidьh laške zavoda ennen srokkua. Myö šaimma omat voitannat zen tuacci, što ruadoma partin Čentraljnoin Komitetan i hänen vedäjän tov. Stalinan Leninskoinke nevvonnanke.

822 udarnoissa brigadašša on 78 proç. kaikista ruadajista. Partin organizačii srojinda aijašša kazvo 239-štä 3.372 mieheh šuat. Komsomoljskoi organizačii, kumbane bojevoildь borcuicci kaikilla sroikan ucuaskoilla, kazvo pikkarazešta jaceikašta 60 mieheštä šuvreksi armiiksi—6.000 mieštä.

Enzimäzellä kvartalalla myo laškima 700 avtomobilie. 1-štä aprelista 1932 vuotta eissymmä massovoih avtomobililoin lašsendah.

Tämänke yheššä zavodalla pidäv likvidiruija vägi äijä keššen jätettyö ruaduo sroikua myötj. Novzovana vuodena meilä pidäv niin ze eländä i kuljturnoi srojinda ruado.

Miän zavodan ruadajat massat, partin i profsojuznoit organizačiiit i kaikki obšcestvennosti ylen hyvänke mielenke priimi rešenjan andua zavodalla Leninan yhen parahen opaštujan nimen, V. M. Molotovan (Skrjabinan). Myö čiistinke rubiemma pidämäh tov. Molotovan slavnoida nimie.

Miän zavoda seizavdu enzimäzih rjadoih borcuiccijoin lozungašta „tavottua i jättiä edizet kapitalisticskoit muat“. Miän zavoda luadievov mašinoin srojinda bazakši Sovetskoilla sojuvzalla.

Tov. Stalin työndi nizegorodskoin zavodan ruadajilla avtogigantan laššennan tuacci tämän muozen tervehyön.

„Niznjoi Novgoroda. Avtostroin nacalьnikalla i zavodan tov. Molotovan nimie direktoralla tov. Dьbeç.

Tervehyš zavodan ruadajilla i naisruadajilla, administrativnoiloilla, politiceskoiloilla i tehnicescoiloilla nevojilla avtogigantan lopetannan i laššennan tuacci.

Palava pozdravinda udarnikoilla i udarni-
çoilla, kumbazet omilla olgupäillä kannettъh
kaikki srojinnan jygehyöt.

Blagodarnosti toizin mualoin ruadajilla, teh-
nikoilla i inzeneroilla, kumbazet avtettъh sovet-
skoin sojuvzan ruadajalla klassalla zavodan
srojinnassa, keriännässä i lassennassa.

Voitannanke, tovarissat!

Rubiemma toivomah, što avtozavodalla suav
boiko i ynnäh voittua kaikki jygennykset proiz-
vodstvennoin programman tävtännässä, rubiem-
ma toivomah, što avtozavoda lähizellä aijalla
mahtav andua muakunnalla tuhatat i kymmenet
tuhatat mašinua, kumbazie pidäv miän rahva-
han talohukşella, kuin vozduhua i vettä.

Edizeh, uvzih voitandoih!

I. Stalin.

Rostovskoi kylätalohuş maşinoin zavoda.

Viizi vuotta şillä aigua tiälä aivin Rostovan luona Do-
nalla oli derbinä—steppi, katettu harvazilla mättähillä i kur-
ganoilla. A nyt şih kazvo promşlennoi linna. Jo nyt hä-
neşşä on 35 zavodan korpussie i 50 kodie ruadajilla varoin.
13 glavnoida çehua zaimittъh plavnin 30 ga. Tämä on uvzi
promşlennoi çeha, kummastja tiedäv kaikki muakunda.

Pluanua myötj zavoda pidäv laşkie ynnäh 1933 vuodena,
no partin kucundah boikovttua soçialisticskoin srojinnan
tempat, loppie viizivuodine nelläşşä vuvveşşä, enzimizinä
annettъh iänet seljmaşstrojan srojijat. Jo 1930 vuodena za-
voda oli voit şanuo loppiettu.

1932 vuodena zavoda andav: 100 tuhattua
muanruadajin hoduo, 100 tuh. traktora pluvgie,
100 tuh. traktornoida livheşşidojua, 1000 tuh.

hevosharavua, 30 tuh. diskovoida aštovua, 6 tuh pričeppua.

Rostovskoi kylätalohus mašinoin zavoda on yksi ensimmäistä uuzista zavodoista gigantoista, kumbane obespeçiv boikoit tempat i splošnoin kolektivizaçiin ozan SSSR-šša.

Puvškin neicci—traktorat.

Traktornoida markua „FP“ hyviin tietäh miljonat kolhoznikkoida. Tämä on „Fordzon Putilovskoi“. Zavoda „Krasny Putiloveç“ on yksi kaikkie vanhemmista metallan ruanda zavodoista Roseissa.

Revoljuçiih šuat Putilovan zavodalla luajittih puvškie. Igäväldi päivä—päiväldä kuvlu masterskoiloissa veniäläzen nevoljan virzi:

— Ei, uhnem....

1905 vuodena tiäldä, puvška masterskoista tuvleldь revoljuçiiilla. Loppomattomat štruavat, izännän prislužnikoin—muasteriloin liccuanda, ruavon tirpamattomat islovjat synnytetih klassovoida vihua.

Pušeçnoi şeizavdu. Ruadajat triebuidьh 8 cuasuhistja ruadopäiviä. Verdynnyöt kapitalistoin liccuannašta hyö viššottьh kivilöidä i gaikoida kantoran ikkunoih. Ruadajin šelgie myötj guljaicci kazakoin nagaika.

Edähänä jällellä nyt on tämä aiga.

Pušeçnoin neicci lieni traktornoi. Putilovan zavoda yksi ensimmäistä SSSR-šša zavodi srojie traktoroida. Enzistä Putilovan zavodalla oli luajittu çeha keräteššä traktoroida rajan-taguallizista cuastiloista. Ä šiidä zavodi eci traktoroain luajinda. 1 maina 1924 vuotta verejin tagah, jygielidi pyörien monipuvdazilla kolessuloilla, viidi ensimmäne „Putilovskoi“ „Fordzona“.

Nyt „Krasnoin Putilovčan“ traktornoi çeha on luajittu eris zavodakši: uvvet korpussit, uvvet mašinat.

Proletariatn bojevoiloin vägilöin kaconda päivänä 1 maina 1932 vuodena Putilovskoiloin ruadajin i inzeneroin 36 tuhattahine otrjuada raporti ruicci partilla i muakunnalla, što ruškie-znuamenie zavoda tävtti oman viizivuodize n 3 vuvvešša i 7 kuvšša.

Kuin srojeci Stalingradskoi traktornoi zavoda

Ijuna kuvlla 1927 vuotta Volga rannalla, Stalingradan linnan luoh, tuldyh lavtat. Heistä şolahettyh rahvaş, työnetyöt tänne partilla. Hyö aijotettyh zaboralla 520 hektaria tyhjiä muada. Pişsettih muah şeibähät, i ruvettyh mittuamah, planuimah, kaivamah. Viedih toizeh koh kyläzen Żurkovan i kogonazena tuaborana levähytettih ruadajih varoin valgiet palatkat. Väliän palatkoilla revnah kazvettyh barakat.

Nyt tädä kohuştua ruvettyh kuccumah traktorostroiksi.

Ennen tällä tyhjällä kohalla guljaicci vain steppi tuvli.

Nyt ylci päivät tiälä kerävvyttih tukkuloih, humistyh i ruat-tyh ruadajat, ken luapottiloissa, ken şuappaissa. Täşşä oldy i orlovskoit, i tambovskoit, i kurskoit—kedä-kedä vain ei ollun täşşä.

Muankaivajat, betonşikat, sliesarit, plotnikat, pajaniekat, vodoprovodcikat—kaikin hyö kymmeniin tuhatoin tazotettyh muada, kaivettyh gorazie, ummattyh havdoida, valettyh muada cementan, peskun i izvestin şevotukşella, pandy muah ravdua, ladjattyh ravdazie formie.

Boiko kazvettyh muan piällä ylen korgiet, şuvret kor-pussit ravda—betonaşa.

Muduanzia inzeneroida põllätti ruadajin ruttohuş.

— Tämä on hovkuş azie,—paistyh hyö,—ei voi täh rukah ruadua. Työ duvmait kocitta nellänneldä etuazalda. Piät iccieldä viännättä.

Heidä ei kuvnneldu i hyö uijittyh ruavolda pois.

Ho ei vain inzenerat, a i muduannet ruadajat perävvyt-tih jygehykşin ieşşä i ei tahottu ruadua bojevoildy.

— Emmä lähe tänäpiänä, Emmä lähe reduh,—ravistyh sezonnikat şygyzylä.—Tulov ruadua, väliän talvi lienöv.

Toizet kagahuttyh:

— Ana enzistä manufakturua annetah. Şilloin i ruada-mah rudiemma. Kellä pidäv traktorua. Andakkua şpeşvuat-tevkşet. Andakkua manufaktura.

Rygenikkyzeh kuvlu sroikan piäştä piäh:

— Andakkua şidä, andakkua tädä.

No äijjä evldu kaikin tämän muozet.

Parahat inzenerat reşittih srojie ymbäri vuvven, şygy-zylä i talvella.

Amerikanskoit inzenerat lugettyh i şanottyh, şto keriändä çeha voit srojie 163 päiväşşä. Veniäläzet inzenerat provierittyh,—annettyh srokan 52 päiviä.

A konza ruadajat yheştäh ottuacettyh ruadamah, nin hyö şeizatettyh keriändä çehan 28 päiväşşä. Amerikançat omilla şilmillä ei vieritty. Heilä oli inoi tämän muone kiireh, tämän muone radenie.

— Myö olemma sovetskoit...—nagrettyh ruadajat.—Myö olemma pattyet ruadamah...

Kaikkie lovkoimmat, kaikkie staruateljnoimmat yhtevyttih muozih şadoih, şuat jaguacettyh udarnoiloih kymmenikkölöih.

Pidi plotnikoilla luadie kaikešta korpussista ymbäri ylen korgiella puvhine late, ştoşь stjokolşjikoilla voicciis şeizattua ruamoih stjoklat.

— Yksitoista cuasuo täh ruadoh,—şanottyh rukovoditeljat.

No lövdy udarnoi brigada i luadi ruavon 4 cuasuşşä.

Pidi rugavttua late keriändä çehaşşä. Oli jo dekabri kuvn loppu. Vihazja tuvli poltş kăzie, neniä i korvie. Ei voinun ruadua tällä vilulla. Ruga şavui, şilmie leikkai şavulla. Rahvaşta tuvli şordş jalloilda. Ruadajilla ei şuanun keştiä i hyö uijittyh ruavolda barakkoih. No 19 nuorda udarnikka rohkielđь novştyh korpussih. Ruga palavoitt heidä ägiellä, a toizualda päin jïävyyti hibiedä pattyet dekabrın tuvli. Kõncissyttih kiät, kylmettih ihot... No 19 udarnikka ei uijittu kattşloin luoda.

Ruado oli luajittu.

Kerran orlovskoit sezonnikat vişşattyh labiet i groziecettyh uidie sroikalda.

Şilloin tulđyh kantorah udarnikat.

— Teilä midä tovarissat?

— Ottakkua miän speçvuatevkşet,—şanottyh hyö,—andakkua orlovskoiloilla, hyö triebuijah speçvuatevkşie.

— Da kuin niin? A työ kuinbua?

— Nu myö i niin oboidiecemma. Myö postanovima speçvuatevkşie ei ottua, a andua niillä, ken vaşta tuli sroikalla. Ana hyö ei duvmaija, şto tiälä ei huolluttelieceta ruadajih näh. Opaşsutah, şilloin ice ruvetah maltamah zen, midä nyt vielä ei malteta.

Niin i annettyh udarnikat omat speçvuatevkşet sezonnikoilla—orlovçoilla.

15 metran korgehuolla pidi stjoklavttua korpussit.

Şeizott̄h vilut pakkazinke päivät. Ylähänä yöt i päivät palett̄h kuhmat zarovnjat, no jähine tuvli pergi ravdazin ruamoin tyhjij lovkkoloih. Ruadua oli ylen jygie.

Ştjokolşikat otkaziecott̄h.

Şilloin ottuacett̄h täştä azieştä kakşışadua komsomolşua. Vanha stjokolşikka ottuaci nevvuo heilä. Kaikin hyö novşt̄h pordahilla. Kaheştä şuaştä oli kakşikymmendä viizi komsomolkuu. Hyö vain harvazeh oijenneld̄h käzie zarovnin luoh, lämbiecott̄h i tuaş ottuacett̄h ruadamah.

Nuoret ruadajat ruanitt̄h käzie, no hylgiämättä şeizatt̄h stjokl̄e viluloih ravdazih ruamoih.

Kakşikymmendä kahekşan tuhattua kvadratnoida metrua stjoklavtett̄h komsomolşat, şolahtamatta pordahilda.

Kolme şadua muankaivajua yheştä tehniköinke mändih tunnelih. Kaivett̄h kylmännyttä muada, lyvvett̄h edizeh, kuin muakond̄bet. Muankaivajilla jällesti eissytt̄h betonşikat, betonşikoilla jällesti eissytt̄h trubin panijat.

Tunneli jaguaci şuaroih. Jogo şuara mäni myttyön niolgah ruadajin posjolkan korpussin luoh. Pidi kaikkie şuaroita myötj panna trubat lämmittiässä ruadajin kodiloida.

2.700 metrua kaivett̄h rahvaş muan alla, ruaduan käzillä, paineliecién pimieştä.

Dekabri, janvari, fevrali — kaikki nämä päivät şeizott̄h pakkazet, i näin kuvloin aigah kamenşikat ladjatt̄h enämmän nelliä miljonua kirpicciä.

I ka, lopuşi, korpussi korpussilla jällesti kazvo kogonane linna posroikoida. Ka kerändä çeha. Hiän vediäcöv 409 metralla. Ka liteinoi çeha. Tämän çehan kivguat ruvetah jogo päiviä şyömäh 25 vagonua cugunua.

Ka paja çeha. Tiälä rpahett̄h 28 hövrymolotkua.

Şuvriin ilmalda traktora zavoda, lopuşi, oli srojittu Hiän zavodi ruadua ijunjalla 1930 v. Pluanua myötj viizi-vuodizen lopuşi zavodalla pidäv laşkie 140 traktoroin suvtkissa. No 1-nä maina 1932 v. Stalingradskoi traktornoı raportiruicci kaikella muakunnalla, şto hiän laşki 150 traktoria suvtkissa.

Muakunnalla pidäv tietä omie parahie maşinistoida, koceguaroida, traktoristoida, stalinkeitäjie, prokatickkoida, kudojie, şeizattajie i

toizie, parahie inzeneroida, tehnikkoidä i muasteriloida; omie parahie zavodoida, šahtoida, sovhozoida, čehoida, brigadoida. Nämä parahat parahista, nämä edizet edizistä pidäv ymbäröittiä huolella i kaconnalla.

(VČSPS-n obraščenjašta).

Celjabinskoi traktornoi.

I. Enzimäne maailmalla.

1929 vuodena praviteljstva postanovi srojie Urualalla jygoin traktoroin zavodan. Rešitty oli srojie händä Celjabinskašša, zentän što 18 kilometran piäššä linnašta muašša venytäh loziet plastat hiildä.

Celjabinska šeziov kolmen dorogan tiešvaroilla: Sibirskoin, Samarskoin i Permskoin, kumbazet šivotah hänen Urualanke, Siberinke, Kazakstananke, Volgarannoinke i Keški Aziinke.

Šilie kuin betona steppi linnan lähellä on ylen hyvä šuvrin zavodoin srojindah varoin. Ylen äijä harmaida granitoida, šaven venynnät, peskun i izvestin zapuastat annetah materialan järieh sroikah varoin. Tiälä 1927 vuodena oli ladjattu fundamenta šuvreh, vägöväh elektrostañah varoin. Tiälä ze zavodieci šuvriimmin maailmalda sovetskoiloin „Katerpilleroin“ zavodan srojinda.

Celjabinskoi zavoda liev puoldatoista kerdua šuvrembi Stalingradskoida.

Celjabinskoi traktornoi rubiev jogo vuotta laškomah 40 tuh. jygiedä gusenicnoida traktorua „Katerpilleran“ sistemua, viänke 60 hebozin vägie.

„Katerpiller“ angliiskoilla kielellä on gusenicca. Näillä staljnoiloilla madoloilla evlla varattavat ni konuavat, ni lotkot, ni šagie redu, ni tartuja Siberin šavi.

Zavoda liev parahan tehnikan ozuttaja. Kaikkie uvvemmat stankat, parahat konveijerat, ravda, betona, stjokla, stali—kaikki parahat, min luadi amerikanskoi tehnika, liev poljzuidu Celjabinskoin traktornoin oboruduinnašša. Jogo minuvttua konveijeralda rubiev šolahtamah vägövä yheksäntonnahine gusenicnoi traktora.

Zavodan srojinda yheššä ruadajin linnazenke makšav

i mua- 398 miljonua rubljua. A enzimässä vuodena, ruaduan täv-
htoida venke nagruzkanke, zavoda andav traktora kolonnan, kum-
parahat bane rubiev makşamah 284 miljonua rubljua.

ymbä- Ni yksi kapitalista ilmalla ei ruohi i mieleşsä pidiä tämän
şuvruon zavodan srojindua. Vain sovetskoin srojun aigah
vojah olla tämän muozet predprijatiit.

2. Kirvehet stepissä.

Sygyzyllä steppih tuli arteli plotnikkua.

Vanhembì Frolov, palkuacien linnaşsa, kyzeli sroikah
näh i ylen diivuicci, konza hänellä şanottъh şto sroikan
paikoilla vielä ni midä ei ole.

I tozieh, tulovan zavodan luona oli vain palljaş steppi,
kellistyn kovъli da şvyvş tuorehuş.

Nuori tehnikkä, Nikitin, kacco ymbäri, midä ollov kirjut-
teli bloknottah, i şano.

— Ka täşşä i rubiemma srojimah.

A ilda puoleh jo nägy harmualla vällyöllä enzimäzen
kantoran huonehuşkut, kuin keldane pikkarane majakkane.

Zavodinda oli pandu...

Şadoin tuldbh sroikalla penzenskoit grabarit, vjatskoit
plotnikat, nizegorodskoit kuamenşikat, smolenskoit muankai-
vajat, tattarit i başkirçat. Kiireheldi luajittъh ravda dorogua,
yhtevttiän srojinda ploşcatkua lähizenke stançanke. Linnaşta
vejettih elektricestvua. Kohaldъ şuoh, konuavoiih şeizatettъh
paccahie. Rahvaş kabadittъh yläh i vejettih vaşşistja kabelie,
kumbane roistъ päiväzeşsa, kuin tuli.

Frolovan arteli zavodi srojie barakkoida ruadajilla varoin.
Hänella abuh oli annettu vielä moni artelie.

Rabockoman predsduatelja, Bukin, kyzeli:

— Ken aivomma loppov barakan. Srokka on 35 päivä.
Ken lyhendäv hänen?

— Paissa äijä ev midä, — şano vähäzeldi varaten Frolov, —
ruamma hyviin. Tozieh, jygiehkö on: ev hyviä mecciä, vä-
hähkö on i nuaglua. Nu, a mie ominke brihacculoinke
ottuacen srojie barakan 28 päiväşşä.

Olduoh kodvazen iänettä, kurildahuoh, hiän lizäi:

— Kucun şillä ze srokalla Maranovan i Başkatovan
arteliloida.

Kucunda oli priimitty.

Sobranjan jälgeh proidi kolme nedelie.

Frolovan arteli mäni edizeşşä kaikkie. Toizet udarnikat vašta luajittih talvi ruamoïda, a frolovçat ruatah jo kuvvellaTova vencalla ylembiänä. Maranovçat vašta doijitah katokseh şuat, nedel a frolovçat jo sropiloilla issutah. nuon

25 päiväşşä 28 neicci oli srojittu barakka. Boikohuş ennen nägömätöin. Frolovan arteli polucci pocotnoin na-koha gruadan gazieta „Celjabinskii rabocii“ i „Gorprofsojuzan“ Şalja eistyjän znuamenin kirjutannanke: „Stalinskoida gigantua srojje Stalinan rukah“. noid sovo prec viiz

3. Vihazniekat sropiloin luona.

Jogo uvven industrialjnoin gigantian srojinda on harpavş edizeh päin soçializmah. vstr sro

Klassovoit vihazniekat—kulakko, torgovca, endine zavodaniekka—ylen hyviin maltetah, što min boikomma mänöv soçialisticskoi nastuplenja, zen väliämme tulov hiän häviendä. pu vo i k

Klassovoi vihazniekka maskiruicciecov, panov aigah piällä ruadajan vuattevkşen, azettuacov udarnoiloih brigadoih, kuotteliecién levittiä hiät šiämeştä päin. pa za sr ag

Şyvvyş yönä, poljuicciecién pahalla vardeinnalla ucuaskalla, vrediteljat şevotettih liteinoin çehan planirovkan. Hyö piäşşeldih vuagiezet i viedih hiät randah päin monella santimetralla. Jiänyöt havvat hyö voijettih revulla. Vihazniekat tahottih, štoş srojijat ladjattais fundamentan viäri n, ei omalla şijua, hairahettais şeizattuassja metaliceskoiloida konstrukciiloida, i kaiken lopukşi, kaikki pidäis luadie uvveştah. N o

Inzenera Kalinovskoi ennen konuavoin kaivañdua fundamentah varoin reşi vielä kerran provierie planuinnan. Täşşä hiän kekşi vr diteljtvan. Meccäkombinataşşä, missä varuştuaci material sroikah varoin, ken ollov kolotti hirzilöih lozeida ravdanuagloida. Tämän tuacci rækkuocettih 18 mehaniceskoida pilua. n k r a

Oktjabr n vuozipäiväkşi oli huavuşsettu ruadajin laşşenda soçialisticskoin linnan enzimäzeh kodih. Yöllä 28 oktjabrjua vaş sroikan edähizellä ucuaskalla vrediteljat viritettih puvhizen barakan. Tämä uvzi huonehuş virii kerdah monešta piäştä, monešta etuazašta. Konza tullun linnasta pozarnoi kamanda laški hoduh motora pompan, nin okazieci, što pozarnoit plankat ollah monešta koh leikottu.

Toissa piänä palon jälgeh kodiloin srojinda nacaljnikka, inzenera Şalja, şano ruadajilla:

udarnikat — Vrediteljat, kulakkolisto tahotah ruvhata miän sroikan.
kuvvella Tovarissat ruadajat, Oktjabrin vuozipäiväh šuat jäi kakši
šeh šuat, nedelie. Annamma kaikki viät, šezatamma vanhoilleh palan-
nuon kojın.

Boikohuş I, kacomatta ši, što jo oli myöhä, enämmät ruadajat
noin na-kohaldь mitingašta lähtei palannuon kojın luoh i ruadamah
sojuzan“ Šaljan nevvonnanke.

gigantua Celjabstroin vrediteljoilla ei šuanun luadie omie plu-
noida. Partkoma i postroikoma levähytettih vägövän mas-
sovoin ruavon. Lyhyöššä aijašša rubei tulomah äijä ruadajın
predlozenjua. Oli organizuidu 127 uvta udarnoida brigadua
viizivuodizen kolmannen vuvven nimellizie.

harpavş Ei ollun ni yhtä ruadajın gruppua, kumbane ei andais
ine za- vstrecnoiloida pluanoida, šuvrenduan normie i pienendiän
mänöv srokkie.

hävien- Sroika leveni jogo kuvda. Talven aloh pidi kerritä noštua
puvhine ruadajın linnane 100 tuh. eläjällä varoin,—stolov-
voiloinke, magazinoinke, kylylöinke, boljnicoinke, garazoinke
aigah i klubinke.

gadoih, Tuldьh uvvet ruadajat. Elavvuttьh ucuaskat. Nagolo-
pattьemmaldь cakšetьh kirvehet, lavlettьh pilat. No konza
zavodiecettьh pakkazet, muduannet ruadajat dezertiruidьh
ucuas- sroikalda. Tuaş ruvetьh šihezömäh uglьssa kulakkoloin
n. Hyö agitačiiit:

anti- — Aštukkua pagoh, vellet, kuin kanat kylmätetäh miät.
niekat Niättä — muahizissa majoissa on vilu, halguo ei anneta, palka
omalla on pieni. Aštukkua kodiloih.

struk- No nämä cuhutannaš muanitettьh vain vähäzen sezon-
h. nikkoida, kumbazet ei ammuin tuldu kylästä.

a fun- Parahat srojijoista kevhistä i batrakoista annettьh roh-
Täššä kien vaštumannan. Frolovan, Baškatovan, Smirnovan, Pivova-
varuš- rolan, Geineran arteliloin udarnikat lizänke tävtettih pluana
zilöih annannat 20—30 proç.

me- Sroika mäni. Luadieci ravda doroga... Ladjuacettьh soša
enda dorogat... Kazvo sroikan paikoilla ruadajın linnane.

örjua Loppiettu soçialisticskoï linnane zaimiv plavnin kahe-
vhi- kšan kvartualua, 32 taluo jogo kvartualašša. Zavodan lašsenda
nešta aijakši eläjä liev jo 18 tuh. miestä, a jälgeh lizenöv 50 tuh.
rnoi šuat. Jogo linnazev kvartualašša liev oma kluba, oma sto-
što lovvoi. Glavnoilla uvlicalla, kumbane yhtevttäv zavodan,
kka, linnanke, srojiecetah kojit-komunat. Hyö lietäh šomat omalla
prostohuolla i udobnohuolla. Nellä etuazua stjoklua, betonua

ravdua lietäh vallattu päiväzellä. Jogo korpussi liev nellästä prizmašta, erotetuosta toine toizešta zelenäzillä saduzilla. Keššellä losnija päiväzeštä, läbinägyjä kluba,—täššä lietäh lapsin jaslit.

A edembiänä ploščadi, kumbazešta ymbäri lietäh kolme etuazahizet kojit. Šeinillä viveskat: Sovietta, Univermaga, Pošta, Fuabrikka-Kuvhnja. Vazemella puolella, ei korgein puvloin tagada, kazvav kubiceskoi Kuljturan dvorça. Oigiella puolella liev FZU, pohodija jeropluanah, vazemella—ylen suvri huonehuš FZS.

4. Udarnoiloilla tempoilla.

Kerran ruadajat-kuamenšikat tulduoh sroikalla, dogadit-
täh plakatan:

„Myö, komsomoljat Petrovan kuamenšikoin udarnoista brigadašta, ladjaimma smenašša 620 kirpicciä. Kucumma kaikkie kuamenšikkoida sorevnovanjah“.

— Niät, cökkelielijät,—burštäh kuda ket vähämällö-
lizet ruadajat.

— Katakkua icceidä, kehnot,—šiändeliecettih toizet.

No ne artelit, kumbazissa enämbi oli nuorizuo, kucunnan priimittih. Illalla plakatalla oli klejuttu bumuangane:

„Kucunnan priimimmä. Artelit Vorončovon, Klimovan, Samoilovan, Djacenkon.“

A monen päivän jälgeh kaikki 20 brigadua, kumbazet ruattäh ucuaskalla yhtevvyttih sorevnovanjah.

Kuvn jälgeh lugiettäh tulokšet. Edizeššä oldyh Petrovan, Snegirjovan i Klimovan artelit, kumbazet keškikerdazeštъ nošsettäh ladjuannan 700 kirpiccäh šuat, miehen kohtah smenašša.

Mašinua sroikalla oli kylläldi. No ruattuacettäh hyö ylen pahoin. Oldyh slucait, konza betonaševottajat 200 ševotukšen neicci smenašša annettäh vain 30—40. Ekskavatorat ruattuacettäh vain 10—15 proç. Muduanzilla mašinoilla unnäh ei ruattu. Paha kaconda mehanizmoih šuatto rьgeneh rьk-kuocendoih.

Komsomoljat enzimäzet annettäh lozungan:

„Parembi kaconda mašinoilla“.

„Mehanizmoilla pidäv ruadua tävvenke nagruzkanke“.

Komsomoljat šefstvuidyh i šefstvuijah ekskavatorin, kranoin, ševottajin, ruavon piällä, sledittih i sleditäh, štobь heidä oigieštъ ruatettais, aijalleh kohennettais.

5. Enzimäne traktora.

SSSR-šša pocki ev rahvašta, kumbazet tiettäis, kuir luajitah gusenicoidea traktorua.

Ših varoin, što bь hyviin otattua azie, što bь varuštua 5 tuhattua hyviin kvalifičiruiduzie ruadajie, reštitty öli 1¹/₂ vuotta ennen osnovnoin zavodan laššendua laške pikkarane opьtnoi zavoda. Tämän muone zavoda oli srojittu i laškiettu 1930 v. lopulla. Hiän pohodiv tulovan, traktornoin gigantian modelih, no modelih, kumbane ruadav.

Enzimäne kuotteluš traktora oli laškiettu šuvrinke jygen-nykšinke.

Nedeliie ennen laššenda aigua zavodan direktora Mann i vanhiin inzenera Jakobson vuottamatta annettьh prikua-
zan:

„Viettämättä lopettua vägeh ruanda. Zavoda, yksi-
kaikki, ei voice laške traktorua 15 fevraliksi.

Anduacov uvzi srokka—20 marta“.

Čehoida myötj zavodiecettьh burhuajat mitingat. Čehat yhteh iäneš šanottьh:

„Enzimäne sovetskoi „Katerpillera“ laške
mih ni stuanis ei myöhemmä 15 fevralie“.

Kuotteluš zavodan ruadajat luajittьh omalla šanalla: staljnöi enzimäne poiga oli laškiettu aijalleh. Zavodan direktora i vanhiin inzenera oldьh otettu pois ruavolda, zentän što ei vieritty ruadajin vägilöih.

Verkazellah zavoda levendäv omua ruaduo. Ijunjakši on laškiettu jo kolme kuotteluš traktorua.

Nojabrissa 1932 v. Celjabinskoilla traktornoilla pidäv laške enzimäne sovetskoi „Katerpillera“.

Sovetskoiloilla mašinoilla sovetskoista mate- rialašta obespecimma SSSR-n ekonomices- koin nezavisimostin.

Sovetskoit zavodat ošsettьh rajan tagada sverlindä stan-
koida stankat oldьh kallehet.

Odessašša Ruškieznuamenin Stankoin srojijan Leninan
nimellizen zavodan ruadajat laškiettьh lozungan:

„Anna stankat markua „DIP“

„DIP“—nämä ollah enzimäzet bukvat veniäläzistä šanoi-
sta tavottua i jättiä (dognatj i peregnatj).

Leninan nimellisen zavodan stankat liettih paremm^{tokar}
rajantaguallizie. çat.

Lebjodkoida domna-kivgaih varoin sovetskoit zavod^{loida}
oşseth Amerikaşta. Lebjodkoin mehanizma oli ylen slo^{mual}
noi. Heidä ei luajita ni Germanieşsa, ni Angliissa zavod
„Kubanolj“ Krasnodaraşsa Kubanilla naluadi oman lebjod
koin luajinnan.

Ljubereçkoi zavoda sroji sovetskoin pelvaşderijän.

Ukrainskoi zavoda „Komunara“ Őezatt̄ sovetskoiloi^{Viiz}
kombainoin luajinnan. blju

Enzimäzet sovetskoit bljumingat.

Bljuminga—tämä on vägövä prokatnoi stuanu. Häner^{viiz}
ruado on licata staljnoiloida bolvankoida ielleh päin pro^{sro}
katkah varoin. Bljuminga painav ylen äijän—1.650 tonnua
zapuasta cuastiloitta. Kaikkie bljumingan mehanizmoida laşkov^{ma}
ruadamah elektricectvan vägi. Glavnoilla motoralla stuanuh
varoin on 7.500 hebozin vägie. Tämä on elektriceskoin
stančan vägi, kummastja tuliis keşkikerdzella linnalla va^{gl}
roin.

Viizivuodistja pluanua myötj myö emmä huaşuştan
srojie bljumingoida. Ho heidä meilä rubei pidämäh, zentän
şto kazvo miän metalurgii. Miän vanhoilla prokatnoiloilla
stuanuloilla ei şua spruaviecie zen verranke metallanke, kum^{tä}
bane meilä pidäv laşkie jogo päiviä. ta

Edizeh myö emmä rohkuacen luadie bljumingoida ice.
Myö tahtoma zakazie heidä Amerikaşsa, no amerikançat
pakott̄h meistä 8 miljonua dollarua—16 miljonua rubljua
jogo bljumingaşta. Germanie niin-ze Őezatt̄ ylen şuvren
hinnan.

Şilloin myö reşimä luadie omilla vägilö lä.

30 aprelilla 1931 vuotta oli şuadu şuvri voitanda sovets^{koissa}
koissa sojuvzaşsa.

30 aprelilla Izorskoi zavoda laşki enzimäzen şovetskoin
bljumingan kahta päiviä ennen srokkua.

Izorçat lujah otatett̄h partin vedäjän tov. Stalinan
şanat.

„Boljşevikoilla pidäv otattua tehnikka“

Ravdazenke lujunke toratt̄h izorçat enzimäzen şovets^{koissa}
koin bljumingan laşşennaşta. Mreno/skoin şehan ruadajat

paremmatokarit, molotoboiçat ozutettih geroiceskoin ruavon obraz-
çat.

Enzimäne sovetskoi bljuminga on luajittu sovetskoi-
loida piirroksie myötj, sovetskoista materialašta i toizin
mualoin speçialistoin avutta.

Kapitalistoin mualoissa, missä jo ollah valmehet piir-
rokset, bljumingua luajitah 11—12 kuvda Sovetskoi blju-
minga on luajittu Izorskoilla zavodalla 9 kuvssa.

Nyt jo on luajittu kakši bljumingua i luadievov kolmaš.
Viizivuodizen lopukši meilä liev šeiccimen sovetskoida
bljumingua.

Kyzymizet:

1. Myttynäzet promyšlennostin otraslit ollah glavnoit toizešša
viizivuodizešša?

2. Myttynäzet zaduacat šeizattav toine viizivuodine mašinoin
srojinnalla?

3. Myttynäzen šijan toizešša viizivuodizešša ottav SSSR muail-
malla mašinoin srojindua myötj?

4. Luadikkua viizivuodizen kartua myötj kylätalohuš mašinoin
glavnoiloin zavodoin spiska.

Kebie promyšlennosti.

Šeizattahuoh jalloilleh jygien promyšlennostin, levähyt-
tähyöh mašinoin srojinnan, toizeh rukah šeizattahuoh kylä-
talohukšen, myö luadima uslovjat ših varoin, štož boiko
lykkaöldiä edizeh kebie promyšlennosti (kuvonda, nahka,
šyöndä).

Tov. Stalin šano komunisticeskoin partin 16 sjez-
dalla:

„Täh šuat myö šiaštima kaikkešša, šinä luvušša
i kebiešša promyšlennostissa, ših varoin, štož noštua
jygie promyšlennosti. Nyt jiäv vain šuvrendua händä
ielleh päin. Nyt myö voicemma kiändyö kebieh pro-
myšlennostih päin, lykätä händä, edeh päin kiirehillä
tempoilla“.

17 partkonferençii šeizattv zaduacan—šuvrendua toizen
viizivuodizen lopukši trudiecijoin snabzainda promptavaroilla
i šyöndä produktoilla kahen-kolmen verralla.

Sovetskoi sojuvza aziella ozuttav kaiken muailman tru-
diecijoilla, min voiccov šuaha ruadaja klassa, kumbane srojiv
soçializmuua.

Hiili.

„Hiili on promyšlennostin leibä“
(Lenin).

Jogo vuotta kazvav mašinoin lugu i mehaniceskoiloin eistelijöin äijyš fuabrikoilla i zavodoilla. Štobь ruattais mašinat i stankat, pidäv lämmityš. Yhtenä lämmitykšena on hiili.

Tuhatat pojiezdoia ajetah ravda dorogoida myötj. Uijah merilöidä, jogiloida myötj parahodat, vejetäh leibiä, tavarna, srojinda materialua, rahvašta. Štobь ajeldais pojiezdat i parahodat, pidäv hiili.

Hiildä pidäv fuabrikoilla, zavodoilla i transportalla. Miän zavodoin i fuabrikoin topkissa palav hiili.

Štobь luadie rudašta ravda, niin ze pidäv hiili. Ka mintän Lenin šano, što hiildä pidäv miän muakunnalla, kuin leibiä.

Miän Sovetskoi sojuvza on yksi kaikkie bohatemmista muailmalla hiili zapuastoida myötj. Hiildä on kaikissa SSSR-n njokissa: Ukrainašša, Edähizeššä Päiväzennovzu ranašša, Moskun luona, Urualalla, Keški Aziissa, Siberissä i Zakavkazjašša. Vielä evlla kaikki hiili bohatukšet lövvetty, a sočialisticeskoi sroika jogo päiviä pattyemma pakkuov: enambi hiildä.

Šuvrendua hiilen šuanda 90 miljonah tonnah šuat 1932 vuodena; ei vähemiä 250 miljonua tonnua toizen viizi-vuodizen lopukši, — näin postanovi XVII partkonferenčii.

Hiili promyšlennostin ruadajilla pidäv boljševikoin rukah torata tämän zaduacan tävtännäštä.

Hiilipromyšlennostilla pidäv tävttiä miän domnat, zavodat, paravozat läm mitykšellä i hiän tämän luadiv.

Min ze znuacciv andua 1932 vuodena 90 miljonua tonnua hiildä?

1. Tämä znuacciv.

Zavodie ruado uvzissa 89 šahtašša, kumbazilla pi-däv andua 38 mln. tonnua hiildä.

Tämä znuacciv: въполне partin postanovlenja hiili pro-mьšlennostih näh.

Annanda:

Geografiin urokoilla opaštukkua kartua myötj, missä ollah glavnoit kivihiilen basseinat.

Miän ozat—sočializman voitanda.

Miän hiili promьšlennosti kazvav ylen boiko. Ni yheššä kapitalisticskoissa muašša ei ollun i ei vöice olla tämän muostja kazvandua. Tämän muone kazvanda voiccov olla vain meilä, Sovietoin muakunnašša.

A kapitalistoin mualoissa hiilen šuanda kaiken aijan pienenöv. SASS nyt ei ruata puolet šahtoida. Ängliissa miljonat gornjakkoida ollah ruavotta.

Kaikissa kapitalistoin mualoissa äijäldi puolenov ruado-palka kivihiili promьšlennostin ruadajilla.

Myö vielä emmä tavottan hiilen šuannašša järeimbie kapitalisticskoiloida mualoida, no myö heidä jo tavotamma. 1927—28 vuodena SSSR muailman hiilen šuannašša oli šeiccimennellä šijalla. 1931 v. hiän viidi jo nellännellä. Toizen viizivuodizen lopukši myö šeizavvumma rьnnan Angliinke i lienemmä edizessä kaikkie toizie Jevropan mua-loida.

Kaikki nämä ozat ruadaja klassa šai Leninskoin partin i hänen ÇK, nevvonnanke, tov. Stalinanke edizessa.

Jogo šahta bojušta.

I ennen revoljučida i nyt enämmän hiildä andav Don-bassa. 1931 v. jogo tuhatašta tonnašta hiildä, kumbazet polucci muakunda, 700 tonnua ando Donbassa.

Grazdanskoista voinašta Donbassa viidi niistienä. Val-giet uidiessja upotettьh šahtat, äijät rьkkottьh, mašinat hävi-tettih.

Tuhatat šahtjoroida torattьh Ruškien armiin rjadoissa, šadoida oli tapettu valgiegvardiilazilla. Tuhatat uijittьh šah-

toista, missä oli nälgä i valgie terrora. Ruavot şahtois pietyttih.

Valgievardiilazet oldh ajettu. Sovetskoi vluasti rubi vanhoilleh şeizattamah omua talohuşta. Pidi zavodie Donbassašta. Händä ei duaroin nimitetty „Kaiken sojuvzan koegarkakşı“. Donbassan hiilellä pidi tövkätä şambunnuot jähtynnyöt paravozat i virittiä tupehtunnuot domnat.

Donbassan şahtjorat bastuidh i torattih cuarin kazavoinke 1905 vuodena. Hyö murennettih çarskoit generuuala 1918—1920 vuozina. I konza zavodiec i miän talohukşet vanhoilleh şeizatanda, hyö ozutettih proletarskoin geroin man diivoida soçialisticskoissa ruavoşsa.

Nälgähizet, puolihteh alaşt şolahettih hyö levitettyzil şahtoih. Lugiecomatta lijanke kohenneldh maşinoida, şuadhdh hiildä, elavtettih Donbassan huvvyzie.

„Kaiken sojuvzan kocegarka“ elavdu. Elavuttih promşlennosti i transporta, poluccien hiildä Donbassašta.

Grazdanskoin voinan jälgeh generuualoin svora oli ajettu Donbassašta. No hiän slugat, kumbazet jädih şinne, jatottih rıkonda ruado sovetskoin vluastin aigah. Hyö äijän luajittih pahutta Donbassan talohukşella. Hyö peitettih paikoida, missä oli äijä hiildä, hyö laşkiettih vejen parahih şahtoih, äbäzöijen heidä vanhoillä izännöillä varoin, kumbazie hyö vuotettih myöştiäcömäh. Hyö rıkottih maşinoida, häkytettih Donbassan kazvannalla.

No levittiä Donbassan talohuşta heilä ei şuanun. Hiät kekşittih şahtjoroin hyvän kaconnan vuoh, kumbazet vardeidh şahtoida i borcuidh heistä, kuin omašta verizeştä aziešta.

Mehaniziruidu Donbassa.

1. Zastuavimma ruadamah maşinat.

Miän hiili promşlennosti kazvav ylen boiko, no hiän jäv kaiken talohukşen kazvannašta.

Midä pidäv luadie, ştoş hiilipromşlennosti ei jäis?

Meilä ollah vielä şahtat, kumbazissa ruado mänöv kâzin vuoh. Şahtjora pergav hiildä kirkalla-kailalla, buravoiccov kâzi buravalla; hiildä vejetäh hebozilla.

Meilä pidäv ruado şahtoişsa şeizattua uvdeh rukah. Pidäv şeizattua ruado niin, ştoş ruadajalla avttais ma-

na. Meilä pidäv vägövöittiä, kohendua šahtoin mehanizi
uinda.

Jo nyt Donbassašša on äijä šahtua, kumbazissa ruatah
našinoilla.

Kymmenin tuhatoin zabošikoin neicci hiildä leikatah
vrubovoit mašinat, lohonda molotkat, molotkat avtomatat.

Konveijerua myötj hiili hyppiäv vagonetkoin luoh. Tiälä
nänen kopatah gruzinda mašinat i viššotah vagonetkoih.
Elektrovokat vejetäh hiilen noššanda kletkoin luoh.

Mašina sortiruiccov hiilen i tämän jälgeh händä vejetäh
kaikkih Sovetskoin sojuvzan kohtyh. A ruadaja vain pruaviv
mašinalla, kaccov händä, käšköv hänellä ruadua kaikki jy-
giemmät ruavot.

Mašinoin tuacci hiilen šuanda jogo ruadajan kohtah
šuvreni 5—6 verralla.

No näidä voitandoida mehanizaciida myötj vielä on vähä.
Muduanzissa šahtoissa hiildä täh šuat šuahah käzin vuoh.
Monissa, šahtoissa, missä hiildä šuahah vrubovoit mašinat,
lohottuo hiildä ladjatah konveijeralla käzin vuoh.

Einin on täh rukah: konveijera ottav hiildä boiko, a he-
bozet ei kerritä händä vediä. Meilä pidäv luadie ših rukah,
štožь šahtašša kaikki ruado oliis mehaniziruidu.

Bojevovi zaduacca—ynnäh mehaniziruija hiilen šuanda.
Täh rukah postanovi partin XVII konferenčii.

Uvzi i vanha Donbassa.

Oktjabrih suat Donbassa oli pahembi kuatargie. Šahtjorat
ruattyh 12—14 cuasuloin päiväššä groššista. Lohottyh hiildä
kirkalla. Šahtjoroin verellä kazvettyh veniäläzin i toizin mua-
loin kapitalistoin bohatukšet. 12—14 cuasun jälgeh ruadajat
mändih ruavolda „kodi“, tuorehieh, ahtahieh muahizieh majoih.
Muattyh kakšetuazahizilla, täikkähillä naroilla einin muahizella
lattjella revnakkeh. „Koigyn linnane“—niin kucuttyh ruadajat
omi obšcežitjoida. Polucci šahtjora 22 rubljua kuvšša. Näih
dengoieh hänellä pidi šyöttiä i pereh. 30 proç. ruadajie jogo
vuotta šattuaci, einin tappuaci. Ylen äijä šahtjorua läzevdy rev-
matizmalla i tuberkuljozalla. Ruavon vardeinda tehnikah i soçia-
ljnoieh strahuindah näh kapitalistat avušto ei i duvmaidu. Medi-
çinskoi äzie oli šeizatettu pahoin. Kuljturnoida ruaduo ei ollun
ynnäh. Donbassan šahtjorat, kumbazet torattyh enzimäzissä

jadoissa kaikilla frontilla, kissottyh kapitalistoilta Donb
 an. Hyö luajittyh hänen uvvekşi soçialisticskoiksi Donb
 Sakşi.

Sovets
 vluasti tuht
 ylen äijän d
 gua, ştoş
 hendua ruav
 uslovjat. Yl
 äijän huolut
 liecetaş ru
 von vardein
 tehnikah na
 Kumma sluc
 loida şahtois
 pocki ei ole
 Şahtjorat vi

tetäh omie otpuskoida sanatoriiloissa i lebävö kodiloissa.

Ruadajin ruado mehaniziruiccicov, luadiecov kebie
 mäkşi. Ruado päivä ruadajilla muan alla on lyhennetty

cuasuh şuat. Kaz
 vetah uvvet rua
 dajin poşjlokat,
 kylyt, stolovvoit,
 klubat, bolnicat,
 opaşşunda zave
 denjat. Organi
 zuidu ollah bibli
 otekat, sportiv
 noit ploşcadkat,
 şkolat, muamo
 loin i lapşin ädä
 zöindä punktat.

1931 vuodena
 eländä kodiloin
 srojindah oli laş
 kiettu 201 min.
 rub.

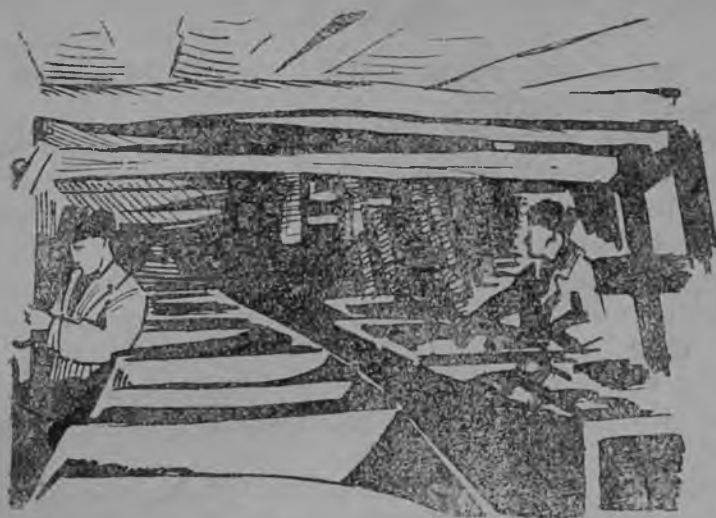

Hallotşh hiildä kirkalla.

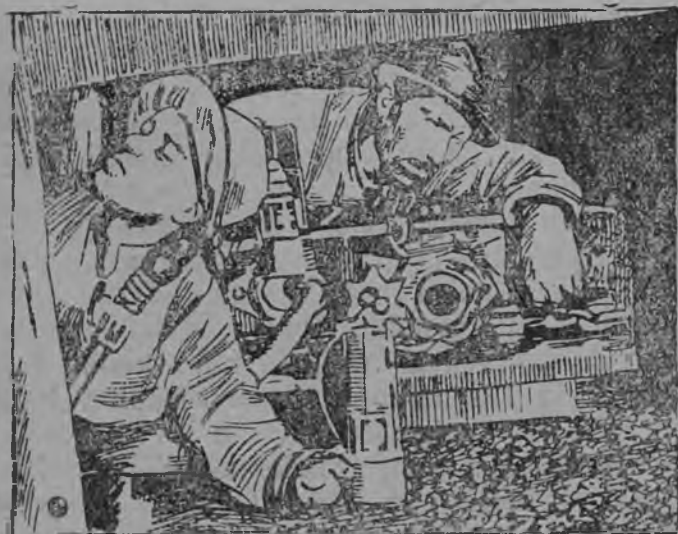
Ida Donb
iksi Donb

Sovets
uasti tuht
en äijän de
a, što by l
ndua ruav
ovjat. Yl
in huolul
retah ri
i vardein
nikah na
nma sluc
a štaois
ki ei ole
tjorat vi

oissa.
kebier
ennetty

Kuvzicuasuhine ruadopäivä kymmenen cuasuhizen neicci,
mašina hamaran neicci, valgie komnatta muahizen majan
neicci,—ka min ando Oktjabrin revoljuçii štajtjoroilla.

Sovetskoiloissa štahtoisissa ruatah mašinoilla.

Ruadajin eländä Donbasaşsa ennen revoluçiiida.

Ka kuin ruadaja Żukov şanelov omah ruadoh näh şa toissa ennen revoljuçiiida.

„Oli mivla 19 vuotta, konza mie tänne tuliin, postupi regyzin vedäjäkşi şahtah № 1. Şahta şilloin oli izännän St. belevan, kummastja mie rubien muistamah kaiken oman ijän Izändä oli şuonikaş. Hiän imi ruadajaşta viät, kuin mado.

Regyöt!. Nygyne nuorizo ei tiijä mit ne ollah regyö Jälgimäzinä vuozina hyö kavottih Donbassaşta, kuin mua upottih. Hein neicci ollah mehaniceskoit konveijerat, a enen rahvaş ice vejettih hiildä, i regyzin vedäjiä enämbi kaikki pidi şahtoih. Tämä on tappaja, kohaldь şanuo uaduhine muokkuaja ruado.

Ljamkan värcistä keşkizen kavttь vyötät, regyzih şelliir kiännnyt da taguada päin ljamkah ravdazen ciepin kljukkazer jalga keşşicci pyzytät. Ladjatah şivla puvdua 15—20, a regyöt hotj i törmazoilla ollah, ştoбь paremmiin libistäis, no vet vejät et lunda myötj, a peskuo, hiildä myötj. Hieruocenda hiileh piettäv regyzie, lymmyt kuin prokljanittu. Şilmät ocalla kabaditah. Nis şie olet kuatarganiekka, nis kaikkie pahembi ziivatta.

Plasta oli arşinan korgehuş, oijenduacie ei voi, madala, vediä pidi nelliin kóndomaziin, koigrьn rukah. Enzimässä piänä opaştumatta perriin iccieldä polvet, lihah şuat re-itiin i reijen hieroin vereh şuat, kuin hebone rahiksella. Hebozella tämä on harvah, konza ajaja on paha, ei kaco. A täşşä on toine zakona, opaşşunda muan alla, ştoбь cieppi jalga keşşicci laşkie, einin i paikoilda et liikaha.

Novziit yläh mualla, et kergie lebiäceldiä, et keşşin kuin aiga proidi, tuaş azettuace kletkah, tuaş şolaha, val-ljaştuace regyzih. Rubein mie vedämäh toista smenua, i vierittä go vähiä en kyvnelih tävdyn: veri. Kivistäv, kuin veicellä vaccua vaş vedelöv. Kunne uijit, kunne peityt. Ni midä—et rua, vejä. 12 cuasuo suvtkissa ruadoma. Viijit yläh, ynnäh mocualiecen, muokkuacen, koigrьn lyvdelennällä. Jallat şärissäh, a şilmissä tuliliipukkazet lennelläh. Şyöllät midä ni olgah i cökkiäcet muata. A elimä muahizeşsa majaşsa, revuşsa, naroilla. Uinuot kuin kivi, a şiidä tuaş şahtah 12 cuasukşi. Pimiöldi, pahoin mäni eländä, ei kuin nyt ruadajin vluastin aigah.

Nyt midä! Šielä missä myö ennen kolmiin kerroin lym-
bymä, hengie havkkima, regyzie vedimä, nyt konveijera,
mehanizačii—hyvä.

Ruamma vain 6 cuasuo.

Toine „kaiken sojuvzan kocegarka“.

Tulov-go meilä šiidä hiileštä, kummastja andav Don-
bassa?

Ei, ei tule. Štobь šuaha hiildä, kummastja ei fatai miän
zavodoilla i fuabrikoilla i transportalla, SSSR zavodi ruadua
uvzissa hiili basseinoissa.

Enzimäzekši „Kaiken sojuvzan kocegarkakši“ myö ku-
cumma Donbassua.

Toine „kaiken sojuvzan kocegarka“ on Kuznečkoi hiili
basseina.

„Kuvzi Donbassua“—400 mlrd. tonnua kivihildä i antra-
çittua—zen muozet ollah Kuznečkoin basseinan zapuastat,
kumbane on edähänä Siberissä.

Kuzbassašša hiili slojat ollah äijiä loziemmat.

Keškikerdane slojan lozehuš Germaniešša, Angliissa;
Belgiissä i Donbassašša on 1—1½ metrua.

A Prokopjevkašša, kaikkie bohatemmašša Kuzbassan
rudnikašša ollah slojat 10—16 metran lozehuot. Tämä on
pocki kolme—etuazahizen kojien korgehuš. I venyv tämä
hiili äijiä muan lähemmä, cem toizissa basseinoissa...

Hyvyttä myötj Kuzbassan hiili on paraš muailmalla.

Kuzbassa vielä on vähäldi mehaniziruidu. No jo tänä
vuodena šahtoissa ruvetah humizomah elektrovozat, lietäh
šeizatettu konveijerat. Rudnikalla srojiecov elektriceskoi stanča.
A novzovana vuodena rudnikan luoh i vilušta i lämbimäštä
rannašta päin lähtietäh elektroperedacan lineit kahešta gi-
gantskoista elektroçentralista: Kuznečkoista i Kamerovskoista.

Vain ruadaja klassa, kumbazella nevvov komunistoin parti
voicci levähyttiä tämän muozen srojinnan.

Kolmas „kaiken sojuvzan kocegarka“.

1930 vuodena zavodiec i ruado kolmannessa hiili bas-
seinašša—Karagandašša.

Karagandinskoit šahtat ollah Kazakstanašša.

1931 vuodena srojiecettäh 28 šahtua. 1932 vuodena
srojiecetah vielä 14 šahtua.

Nyt myö vielä srojimma 14 šahtua.
Opaštunnuot lugietah, što hiili zapuastua Karagandaššahärgiä
on ei vähembiä 10 mlrd. tonnua. bohat
Jogo vuotta Karaganda rubiev andamah enemmän hiildä mat.

Šanellah kazakat.

Mistera Harbotl oli yksi endine izändä šahtoillaa Karagandašša. Jesli hiän on elošša, nin mozot i muistav, mozo i unahtь Šaita Asainovan, kazakan. No Šait Asainov händä kaksikapitolopp
hyviin muistav. Šait tarkah šanelov, kuin kerran talvella, pimiellä uijitt
illalla Harbotl ozai händä, Šaitua niškah. Kaiketta viä No
ryöttä, ni mistä šyvin, zentän što kiän alla popadi hiän tua?
Šait, ei ken ni olgah toine, ruadaja. mah

— Step koira,—šano Harbotl.

— Koira Harbotl,—muissuttelov Šait.

Šait oli vedäjänä Karagandašša. Ših aigah Karaganda sov
oli pikkarane hiili kopi. Muistannov go Harbotl, äijän go loit
hiildä suadьh Karagandašta angliiskoit kapitalistat? Muissutam- ma: 17 tuh. tonnua vuvvešša. A nyt SSSR šuav 700 tuh. ma
tonnua. Kazvanda on šuvri. Nö kazvanda ev vain täššä. gr
Kuotelgah nyt ken ni olgah ozata Šaitua niškah! Ni kellä i
piäh ei tule tämän hovkkahuš mieli.

Muissuttelov anglicanoih näh i Nuhan Sardolinov.

Tämä šanov lyhyöldi:

— Eliin podvualašša, muan alla. Makšo mivla 20—40 kopeikkua päiväššä. Aigah ei ollun i paidua olgupäillä. Talvella käveliin kengättä. Kapitalistat šyödih miän ruaduo

Nuhanalla Sardolinovalla on 56 vuotta. Hiän on udarnikka, kaiken aijan normie tävttäv lizänke. Hiän on aktivista i hyvä pagizija. Omalla kielellä hiän pagizov ylen vakušta- jaštь i šomah, no hormiksi pagizov pahoin. I ei tiijä kirjjah ni hormiksi ni kazakoin kieleh.

— Tädä ni midä en kerrin. Ennen revoljuçiida piettih muan alla. Šilloin ei luajittu likbezua. Tämä nyt on likbeza,— pagizov Nuhan.

Karagandalla ruadajat postanovittьh: 1-kši janvariksi 1931 v. ynnäh likvidiruija ei kirjahmahanda srojinnan raionašša.

— Opaštuo liev jygie, vanha mie leniin,—muhajav Sardolinov,—en tiijä, kuin mie opašsun. Poiga mivn hyviin opaštuv. Hiän mehanikakši opaštuv, hiän opaštuv duaroin,

a miän aigah, ştobъ loppie şkola, pidi andua ynnäh karja-
härgiä. Nellä vuotta—kaksin härröin jogo kuvda. Opaşuttъh
bohatoin lapşet, a kevhin i ruadajin lapşet ei opaşuttu.

Nyt Karagandaşsa opaşutah lapşet. Opaşutah vanhem-
mat. Ka yksi äijistä, Şubarak Dzimbaev, kumbane huomena
lähtöv opaşumah kursuloih. Dzimbaevalla väliän tävdyv
kakşikymmendä viizi vuotta. Hiän ei ruadan anglicanoilla—
kapitalistoilla. Ruado tuattoh. Dzimbaev şanelov anglicanoin
loppuh näh:

— Lieni revoljuçii, anglicanat lähtei pagoh, i ruadajat
uijittъh, ken kunne. Hormat uijittъh linnoih, kazakat—auloih.
No midä ruadua aulaşsa proletariilla,—şillä, kellä ev ziivat-
tua? Pidäv palkuacie bajah. Brihane Dzumbaev popadi hor-
mah bajah. Ruado şeiccimen vuotta, kuni horma bai ei şanon:

— Enämbi mivla şilma ei pie, mäne!

I batrakka Dzimbaev uidi.

Hiän tuli Karagandah, no jo ei kapitalisticeskoih, a
sovetskoih. Tämä oli jo ynnäh toine Karaganda.

— Mie olen vьdvizença. Nyt lähen opaşumah kursu-
loih,—lopettav Şubarak Dzimbaev.

Meilä on äijä hiildä, no ka mih näh myö emmä duv-
mainun.

Missä meilä on enämbi zavodua i fuabrikkua? Lenin-
gradaşsa, Moskuşsa, Urualalla, Ukrainaşsa.

A missä meilä on hiildä?

Edähänä lämbimäşşä rannaşsa päin—Donbassaşsa i vielä
edembiänä—Siberissä, Kuzbassaşsa.

Urualah myö viemmä hiildä Kuzbassaşta, Ukrainah,
Donbassaşta. A kuin olla Moskunke i Leningradanke? Vediä
hiildä tämän edähyöh, tyhatoin kilometroin piäh? A min
doroga stuaniv?

Hiili on yheşşä koh, a zavodat, kumbazilla tämä hiili
pidäv—toizeşsa koh.

I emmä myö ole täşşä viärät. Viärät ollah fuabrikantat,
kumbazet srojittъh zavodoida kaikitta pluanoitta.

Tozieh, pluana heilä oli—şuaha enämbi barъşşua. I ylen
rьgeneh hyö srojittъh zavodoida ei şinne, missä oli huogeh-
hemi hiili, ei şinne, missä oli huogehemi sьrja, a şinne,
missä oli huogehemi ruado.

Pidäv eccie lämmityştä, kumbane on ei edähänä niistä
paikoista, missä enämbi on fuabrikkua i zavodua.

Torfa piästi Moskun.

1918 vuodena Mosku oli erotettu Donbassašta. Hiild ei vejetty. Moskun elektrostančat poltettih jälgimäzie zapuastoida. Vain yksi stanča ruado pietymättä i piästi Moskun- „Elektroperedacá“.

Hiän ruado torfalla. A torfua Moskun luona on m ljuvbo. I šilloin Sovetskoi vluasti reži srojie toizen torf stančan Šaturalla. Keviälä 1918 vuodena ruvettih kaivamah Šaturan šuloissa konuavoida, kaivamah torfua. Ruadaja elettih muahizissa majoissa, nähtih nälgiä, ruattih polvet šuat veješšä, tirpettih ägiedä i šiäkšilöin purekšindua. Ruado mäni. Kekšittih uvven topkan poltuassja torfua. Vuvver jälgeh vejettih Šaturašta Moskuh provodat. I, lopukši, läks virda Šaturašta, i virittih fonarit Moskun uvlicoilla. Ruvettih ruadamah stankat zavodoilla. **Torfa piästi Moskun.**

Täh šuat Donbassa ando i nyt vielä andav hiildä i Moskuh, i Leningradah. Donbassan hiili doidiv äš Bereznikkoih i Permih šuat.

XVII partkonferenčii šano, što pidäv ruveta varuštamah lämmityštä omilla paikoilla Moskun luona, Cerepkovašša, Edähizejššä Päiväzenovzu rannašša i n. i.

Moskun lähizejššä raionašša nyt srojicov moni šahtua. Vuvven aloh hiilen šuanda pidäv šuvrendua 2 verralla.

Kyzymizet:

1. Myttynäzet SSSR-n raionat ollah bohattermat hiilellä.
2. Mintän muakunnan industrializačii triebuiccov hiilipromyšlennostin kazvandua?
3. Min tuacci meilä ollah voitannat hiilipromyšlennostissa?
4. Mytyš znuacinda on Kuzbassalla metallapromyšlennostin kazvatandah varoin Päiväzenovzušša?
5. Min verda hiildä pidäv šuaaha SSSR-lla toizen viizivuodizen lopukši?

Annannat:

1. Jaguacekkua brigadoih, jago brigadalla andakkua yksi hiilibasseina, i kaccokkua gaziئتoida myötj hiilen šuannan kazvandua, mehaniziruindua, sočsorevnovanjan levähytändiä, elännän i kuljturnoin ruavon kohennandua jogo basseinašša.

2. Organizuigua kirjoin kirjutanda školanke, kumbane ruadav hiilibasseinašša, tiijuštakkua kuin mehaniziruicciecov hiilen šuanda hiän raionašša, kuin levähyttiäcöv sočsorevnovanja i udarnicestva, kuin šuvrenov jogo ruadajan ruavon luajinda, kuin tävttiäcetaš tov. Stalinan 6 uslovjua.

3. Kirjuttakkua ruavon voitandoih i jygennykših näh tiän kolhozašša, predprijatiilloissa.

IV. Nefta

Neftan viizivuodine on tävtetty 2¹/₂ vuotta.

„Myö luadiecemma metaliceskoiksi muakši, avtomobilizaçiin muakši, traktorizaçiin muakši“ (Stalin).

Meilä kazvetah zen muozet gigantat, kuin Stalingradskoi i Harjkovskoi traktora zavodat, Mo kun „Uvzi AMO“, Nizgorodskoi i Jaroslavskoi avtozavodat.

Nämä zavodat jogo vuotta laškietah tuhattoida traktoroida i avtomobililoida. Jo nyt kolhozoin peldoloilla ruadav lässä 250.000 traktoria.

I toizen viizivuodizen lopukši kylätalohuš rubiev poluccimah jogo vuotta 170.000 traktoria.

Myö srojimma jeroplanoida, dirizabiloida, paravozbe, teplohodbe.

Neftaruadajilla pidäv juottua staljnoit hebozet, kumbazet ruatah sočialisticskoiloilla peldoloilla, andua ruadua i laškiet liikkeheh miän jeroplanat, dirizablit, avtomobilit, teplovozat, teplohodat, paravozat. Meilä pīdäv nefta vediässä toizih mualoih, štoбь poluccie vaihukšeh mašinat.

Jogo vuotta kazvav neftan šuanda miän muašša.

Hviiin tävtettih bolševikat viizivuodizen.

— Bolševikoin briedindä—šano kapitalisticeskoi maailma viizivuodizeh näh.

— Utopii,—avtallettäh vrediteljat.

— Luajimma nelläššä vuvvešša,—šanottäh vaštah miljo-
nat trudiecijoida.

— Kolmešša vuvvešša,—šanottäh Donbassan gornjakat.

* * *

Bakun i Groznoin proletariatta, kumbazella pidi andua viizivuodizen lopukši 21,7 mln. tonnua neftie, jo 1931 v. ando 23,1 mln. tonnua.

Ka kuin raportuidäh neftaruadajat:

„Emmä ana traktoroilla i zavodoilla šeizuo neftatta. Myö tykicemmä keron Detertingalda sovetskoin neftan vägövällä virralla. Neftaruadajin bakinskoi otrjuada on valmis uvzih bojuloih. Kazvav Bakun udarnikoin udarnoi vägi.

ČK-n nevvonnanke šuamma uvvet voitannat.

Tov. Stalin vaštai neftaruadajilla:

„Tervehtän Azneftan i Grozneftan ruadajie i administracii-tehniceskoida personalua viizivuodizen täv-
tännänke puoleššakolmatta vuotta. Voitannanke, tovaris-
sat. Olgah tervehet SSSR-n ruadajat, kumbazet muren-
nettäh kapitalizman ciepit i liettih muakunnan izändöinä“.
Olgah terveh Sovetskoi vluasti!
Olgah terveh bolševikoin parti!
1 apreli 1931 v. Stalin.

Miän mua neftan šuandua myötj šeizavdu toizella šijalla maailmašša.

Toizen viizivuodizen lopukši, 1937 v. meilä pidäv šuaha 80—90 mln. tonnua neftua.

Borcu neftašta.

Nyt kaikēšša maailmašša mänöv borcu neftašta. Muailman nefta zapuastat boiko tuhuocetah. Opaštunnuzin luven-
doida myötj Amerikašša neftua liev vain 20 vuotta.

Grazdanskoin voinan aigah burzuilisto ennen kaikkie vojuicci Kavkuazašta i ottäh neftapromyšlat. Burzuilissolla Kavkuazašta lieni rabieštuacie. No hyö täh šuat vielä toivo-
tah ottua miän neftaräionat.

SSSR-n neftapromyšlennostin kazvanda on šurma kapi-
talistoilla.

Jevropaşsa i Amerikaşsa novzi ulvonda, konza Sovetskoï nefta enzimen ozuttuaci rajantaguallizella rınkalla.

Nefta korolit—Rokfeller i Deterding kiirähtiän ruvettyh muissuttelomah endizie neftapromьsloin izändöidä, Nobele i toizie.

Hyö triebuidьh sovetskoiloin nefta-udьh çisternoin arestuindua. Hyö pakottьh omie praviteljstvoida ottua nefta i andua händä hänen endizillä izännöillä, kumbazet nyt eletäh rajan taguana.

Ni ravut, ni ulvonnat ei avtettu.

Miän neftua zavodi oštua Françiin praviteljstva i järiet neftaniekat monissa mualoissa. A väliän tyvnisty i ice amerikanskoi neftavanhemi mistera Rokfeller. Hiän kirjuttь dogovoror SSSR-n neftasindikatanke. A hänellä jällesti kirjuttь dogovoror i Deterding.

Turçiissa, Persii-sä i Argentinaşsa voit nähä bitonoida cirpinke i molotkanke. Nämä bitonat oldьh tävtetty neftalla Batumaşsa. Dirizablin „Graf Ceppelin“ motorat lendiässä Artikkah şyötteliecettih sovetskoilla benzinalla. Londonskoi avtobusa ruadav Sovetskoilla benzinalla.

Kazvav Sovetskoï torgu toizinke mualoinke.

SSSR on enzimäne mua muailmalla neftazapuastoida myötj.

SSSR	2.874 mln. tonnuu		
Amerikka	1.230	”	”
SASS	930	”	”
Persii i Mesopotamii	775	”	”
Kaikki toizet muat	291	”	”

Annannat:

1. Lugekkua muailman neftazapuastat i luadikkua diagramma, kumbazešta nägyis, kumbazella şijalla on SSSR neftazapuastoida myötj.

2. Lövdäkkia kartalla neftan glavnoit şynnyndä paikat.

Neftapromьslat ennen i nyt.

Ennen.

Ennen revoljuçiida kapitalistat staraidьh väliämbäzeh poluccie kuin voit enämmän neftua, väliämbäzeh myvvä, poluccie enämbi barьşşua. Hyö ei duvmaidu şih näh, stobь tuvva uvzie maşinoida.

Hyö zualivoidьh dengua maşinoih. Hyö staraidьh poluccie enämmän barьşşua, poljzuijen huovista ruadajin vägie,

käskiettih ruadua 12—14 cuasuo suvtkissa, r̄ygeneh lebäijät“ (nä päivittä. tuzie mu

Neftaprom̄sloilla ruatt̄h vanhoilla hövrymašinoilla min rav
neftua ammullett̄h kaivoloista kahallizilla pitillä rengilöillä ravda i
zelonkoilla, r̄yputelluzilla kanuattoih. Ylci päivät pidi lašk Yhe
i kiärie havduocennutta, tuorešta haizujua kanuattua. Tämä cennuot
muozella ruavolla ruadajat väliän kavotett̄h viät i var Pro
hett̄h. dajin p

Lovkkoloida buravoid̄h r̄ygeneh nefta guazuloin liccuan
nan aigah, nefta tujah̄t̄h muan piällä i novzi burhalle tettīh v
monen kymmenen metran korgehuoh. Nefta valuaci pro Ba
m̄sloilla, upott̄h lähizet ucuaskat, uidi järešt̄h muah, segr neftan
peskunke. rom̄s

Nefta fontanat r̄ygeneh palett̄h. Palot old̄h nedeli nyziss
löin, levettih prom̄sloida myötj. hiät s

No ucuaskoin izännät kiirähettih polyccie kuin voit E
enemmän neftua, heilä oli vähä hädiä, što ruadaja väliän nanke
vanheni, što nefta ucuaskat kevhyttih. y

Tämän muozet neftaprom̄slát dostuaniecett̄h sovets- loink
koilla vluastilla.

N y t .

Sovetskoi vluasti kohend̄y prom̄slat tehnikan jälgimäzie tiedoloida myötj.

Zelonkoin neicci, kumbazilla ammullett̄h neftua i hil- mett
ljah nošsett̄h yläh, nyt neftua kacaijah šyvillä nasošsoilla, mah
kumbazet ruatah elektromotoroin vuoh. Lujah tykityöšt̄ä nef-
talovkošta nefta trubie myötj mänöv muozih neftabakoih, šeiz
havdoi. Nefta ni kerdua ei ole cirozissa. Virratešša hiän loin
puhastuacov peškušta i revušta.

Vähäzettä kaikki fontanat ollah katettu tulešta ravda-
zilla budkilla. Nasosat pietymättä kacaijah neftua trubih.

Harvazeh proidiv mašinoin voidaja einin dezurnoi
inženera, što b̄y provierie nasosoin ruado. Noven, revun
i paloloin neicci kaikkiella on ruokko, puhtahuš i srovgoi
pluana, ruatah elektromotorat. lei

Ka kuin Gorjkii kirjuttav prom̄sloih näh. Hiän oli A
jo prom̄sloilla ennen revoljučiida. „Nyt,—kirjuttav hiän, P
heidä ei šua tunnuštua: ylen šuvrda prom̄sloin plavnie P
myötj lyvvetäh cilissen ravdazet stjazat, v̄yškua lien i äijä
vähemi, kaikkiella lekutah töhmäkät „jumalankumarde-

neh lebäijjat“ (näin promysloilla kucutah nasosoida). Ruadajie, valetuzie muşşalla razvalla, ei nävy ni missä. Ei kuvlu vanhemmin ravuo i ulvondua, a vain cilizöv, kтыckuv stjazoin ravda i kumardeliecietah mualla „jumalankumardelijat“.

Yheşşä zelonkanke kavotah vanhat, redukhat i tukkuotua. Tämä cennuot yhteh ruadajin kazarmot.

Promysloin zelenäzissä saduloissa kazvetah uvvet ruadajin posjolkat, valgeinke, vällinke fateroinke.

Näissä fateroissa eletäh neftaruadajat, kumbazet tävetteh viizivuodizen puoleşşakolmatta vuotta.

Baku, Sovetskoin Zakavkazjan zemczuzina, cirozen i neftan linna, vaşta ei ammuin lieni cirozen linnana neftapromysloin proletariiloilla varoin. Pimeissä, puolihteh levinyzissä pertizissä eletteh nyö ennen, Sovetskoi vluasti ottyhiät şieldä i sroji heilä varoin uvvet kojit.

Elektriceskoi doroga şido bakinskoit promyslat linnanke.

Ylen hyvät asfaljta dorogat yhtevtetäh Bakuo promysloinke.

Ali Mardan.

1. Näin oli.

Äijä vuotta şillä aigua puvsturilla, missä revuşşa kohmettyh lapşet i kizattyh omih kizoih, tuldyh ruadajat srojimah zavodua.

Promyşlennikka Nobeli, neftapromysloin izandä, reşi şeizattua täh neftanajanda zavodah, ştoby karasina batareiloin kuvbat ajettais kuldua Nobelin kormaniloih.

Pikkarane Ali Mardan oli pocki kaiken aijan nälgähine. Lapşeşta şuat hänellä pidi icciellä şuaha leibiä. Hiän rubei avttamah ruadajilla, kando kuamensikoilla şavie i täştä ruavoşta polucci kopeikkoida, kumbazih voicci oştua leibiä.

Ladjattyh zavodan fundamentan.

Zavodan şynnyntäştä şuat şido hänenke oman elännän Ali Mardan.

Väliän zavoda puvsturilla oli srojittu. Şih-ze kazvo uvzi posjolka. Jygie, şagie şavu katto kaiken taivahan. Leikkuaja paha haizu ei andan välläldi hengittiä.

Aigah jygien ruavon jälgeh Ali Mardan uidi posjoll kevhyöštä i rübuloista monen viršan piäh, losnijah tu loilla linnah Bakuh.

Hiän nägi iccien iessä „varattavua reduo promьsloiz zelenän—muštbe lätäkkölöidä i nefta bruvduloida, tuhatto ruadajie, brьzgotettuzie i otruavittuzie neftalla, redukka lapšie kazarmoloin katokšilla, pakkuojazie pihalla.

Hiän nägi niin-ze bohattoida ekipuazoida, muzikko i naizie, i stujie sidenjoilla, bohattua, vierästä, hyviin š rinnutta, huolomattomua eländiä.

Hiän ylen tahto opaštuo. Konza hänen šezizatettьh ko guarakši topkan luoh, hiän pruobuicci kyzäldiä zavod inzeneralda, što bь hiän šanois hänellä, kuin mänöv rua kaikkešša zavodašša. Inzenera rubei nagratteliecomah hän piällä.

— Mytyš ollov ravkka tjurka, koceguara, tahtov opašt Mih varoin? Jogohizella pidäv tietä vain ze, kunne hiän šezizatettu.

Kapitalistalla Nobelilla pidi karasinua, i rahvaš old avtomattoina ajuassja tädä karasinua, kumbazet ruatti 12—14 cuasuo suvtkissa. Nobelin neprerьvka oli zen muon što ni myttynäzie lebävöpäivie ruadajilla ei ollun.

Inzenera ei opaštan Ali Mardanua.

2. Hänen opaštь eländä.

1905 vuodena ruadajat zabastuidьh.

Ali Mardan (hänellä oli jo kolmetoista vuotta) evlu zabastovkan vanhembana. Hiän oli ylen varaccu, ei mahta paissa, ynnäh ei godiecen vedäjäkši.

Hiän oli yksi niistä, ken loppuh suat vietti zabastovkar kaccomatta nälgäh, viluh i poličeiskoiloin nagaikoin ozuan doih.

A nälgä i nagaikat i tyrmä,—kaikkie tädä oli kyl läldi.

Viizikymmendä päiviä mäni zabastovka. Triebuidь ruadopäivän lyhennändiä i palkan liziändiä.

Muduannet ruadajin triebuinnat izännällä lieni priimie.

Enzimäzet valgiet tukat šilloin ozuttuacettьh Ali Mardanan tukissa.

3. Sovietoin vluastista.

Tuli revoljučii.

Ahnanaštь kuvndeli Ali tulluon zavodalla Stjopan Šaumjanan šanoida.

Nyt rubiev voimah opastuo,—duvmaicci Ali Mardan.

Jo ynnäh hobiene lienä hänen piä, jo lymbyv hänen phalline selgä. No toizilla voit opastuo i heilä, toizilla, hiän idav kaiken prakticeskoin opytan.

Ruadajin vluasti evlun viikkuo. Tuldъh— anglicanat.

Yväh peittoh uijittъh ruadajat—nevvojat. No Ali Mardan

aijän tiezi. Hiän jo tiezi, min tuacci borcuijah boljsevikat.

Hiän tiezi, što boljsevikat tullah uvvestah, što heilä pidäv, eftua, što pidäv vardeija karasina zavodoida.

Siellä. Bakuşsa, Ali Mardanan tovarissat peitokkali ylen-
nettih neftua Astrahanih.

Bakinskoit proletariit parusnikoilla, kaiken muozinke
uitrohuzinke, ylendiän buitto Persiih, ylennettih benzinua
motornoida voida Astrahanih, missä oldъh boljsevikat.

Azie oli varattava, häneşşä ruadajat riskuidъh elännällä,

no... Astrahanin icelendäjillä pidi benzinua. A benzina tuli
Bakuşta.

Avgustaşta 1919 v. aprelih şuat 1920 v. zandarmoin nenin
ieşşä oli ylennetty Astrahanih läşşä puolinellättä tuhattua
puvdua benzinua i läşşä viizişadua puvdua motora voida.

Astrahanin vozduşnoi flotta lekahtъh...

Ali Mardan i hänen tovarissat varuştuacettъh vaştuamah
boljsevikkoida. Hyö şiaşsettih heih varoin neftua.

Burzuaznoi praviteljstva oli kumattu.

4. Uvzi eländä.

Kuvzikymmendä -vuodizeh Ali Mardanan varoin tuli
uvzi eländä. Kuin zuali, što ei ennen tuldu nämä päivät!
Hiän ylci päivin ei uidin zavodalda. Päivät oldъh jygiät,
promьslat oldъh levitetty.

Nefta virdai trubie myötj hilljah, piettelieciän, kuin veri
viättömällä rьstikanzalla. Piettelieciän, jygiäldi ruattъh nef-
tanajanda zavodat. Tyhjettih ruadajin kazarmot. Ruadajat
kymmenniin, şavoin, uijittъh promьsloilda i fuabrikoilda.

Pidi vanhoilleh şeizattua promьslat i zavodat. Pidi srojie
nyt omua, a ei Nobelevskoida zavodua. Iccien i toizin neicci
şeizo Ali ruadovahtoida. Päivä päivällä jällesti jygieşşä rua-
voşsa myöşşytettih ruadajat eländiä omilla zavodoilla.

Vahtan jälgeh Ali Mardan uidi zavodalda i pitkä, sedoi,
uprieciän dubinah, aštu kodih. No dorogalla tuli huoli zavo-
dah näh. Eigo şielä luadieciän midä? Eigo pie hänen abuo?
I hiän, toko, myöştiäci i kacco kaiken zavodan.

Tämä hänellä, Ali Mardanalla, i hänen tovarissoil työndi şih aigah telegramman Moskušta Vladimir Iljic L nin:

„Armahat tovarissat! Mie vašta kuvndeliin dokluada azeih näh Azneftalla. Jygennyksie tässä azieşsa ev vähi Työndiän teilä palavua tervehyttä, pakkuon teidä lähine aig pyzyö kaikkeh rukah. Enzimäne aiga meilä on kaikkie jy giembi. Şiidä lienöv kebiembi. Voitanda meilä pidäv şuah mih ze ni stuaniis. Lenin“

Pyzyttih i şuad̄h voitannan.

Gramotta.

Ruadajin, muanruadajin, krasnoarmeicoin i matrosuloin deputatoin Sovietta ylen şuvrin zaslugoin tuacci Ali Mardanalla Jahja—oḡb̄ nefta prom̄şlennostin azieşsa udarnoin ruavon tuacci hänen vanhoilleh şeizatannaşsa, postanovi andua Ali Mardanalla ruado geroin nimen.

Tämän gramotan Ali Mardan polucci ei ammuin. Hiän ylen äbäzöiccöv händä.

Neftaşuoniloin sietka levenöv kaikkie muakundua myötj.

Yöllä i päivällä miän sojuvzan ravda dorogoida myötj hypätäh pität vereniçat çisternoida. Tämä mänöv nefta viluh randah päin Moskuh, Leningradah, Ivanovo-Voznesenskah, Niznjoih.

Humissah reljsat nefta marşruttoida myötj.

Ştoşb̄ lähendiä nefta prom̄şlennoiloin çentroin luoh, SSSR srojiv şuvrda sietkua neftaprovodoida. Leikaten kai-ken Zakavkazjan Kaspiiskoista Muştah mereh şuat, Bakuşta Batumah şuat vediäcöv neftaprovoda.

Truba tämä mänöv steppie myötj, tazastja paikkua myötj, kabadiv gor̄h, vediäcöv maljariinoiloida alizie paikkoida myötj i şuolamualoin paikkoida myötj. Hiän leikkuav steppie monilla kummenillä kilometroilla rahvahan eländä kohista.

Neftaprovodua myötj pietymättä virduav nefta. Yöllä i päivällä tuhatat tonnua neftua virratah Bakinskoiloida prom̄şloilda Batumskoiloilla neftanajanda zavodoilla.

varissoil

Iljic L Uvvet neftaprovodat leikatah kaiken muakunnan. Mušta veri lähtöv virduamah nefraprovodoida myötj Groznoista Luganskah, Maikopašta Moskuh, Embalda Urualalla.

dokluada ev vähi Nasledstvaksı çarskoilda Roseilda meilä jäi vain yksi ähine aigkarasinaprovoda Bakuşta Batumah.

ikkie j SSSR-n ruadaja klassa sroji uvven neftaprovodan: äv şuah Baku—Batum, Groznyi—Tuapse.

No tädä vielä vähä. I jällesti Batuman i Bakun neftaprovodoilla udarnoiloilla tempoilla ruatah svarşcikat Armarvir—Lisicanskan neftaprovodalla.

atros- Neftaprovodoin srojinda mänöv soçialisticskoiloilla tuacci tempoilla. Hiän venyttiäcöv peldoloista i jogiloista piälicci zieşsa Sovetskoin neftan şynnyndä paikan i Ukrainan keşşeşşä.

naşsa, Yöllä i päivällä ajav hiän muştua verdä Bakuşta Batumah.

en. Yöllä i päivällä mänöv srojinda uvzilla neftaprovodoilla.

n. Hiän **Neftanşuanda paikat SSSR-şşä i eksporta bazat.**

mua- (Spravkoih varoin)

myötj Baku: Bakun raionaşsa neftan şuanda 1931 vuodena doidi 13,5 mln. tonnah şuat vaştah 2,5 mln. tonnalla 1920-21 v.

fta vi- Batum: Batumašta vejetäh sovetskoida neftua kaikkiih nesenen- mualoih.

luoh, Groznoi: Groznenskoin raionan vägövä kazvanda obespecci 1931 vuodena neftan şuannan 8,5 mln. tonnah şuat, kai- 1,2 mln. tonnan neicci 1920—21 v.

kuşta Tuapsešta vejetäh enämmän 60 proç. benzina eksportua SSSR-şta Jevroppah i Päiväzenovzuh.

kkua SSSR ei ammuin zavodi ruadua neftua ostrovalla Sa-

paik- halinalla i şuav sieldä ei vähembiä 150 tuh. tonnua neftua. kuav 100 tuh. tonnua neftua, 57 tuh. neicci 1920—21 v.

ändä Maikop: Maikopan raiona ei ammuin oli vähäväGINE. 1931 vuodena hiän ando läşşä 600 tuh. tonnua. Jälgeh Maikopa liev şuvri nefta raiona.

öllä Kyzymizet:

oilda 1. Mintän pidäv boiko lizätä neftan şuanda?

Neftaprovodoin karta

Äljän-go
šuahah

neftua täššä raio-
našša

Äljän-go
tuhotah

raio-
našša

NEFTA GRUVZILOIN
EIŠSYNNÄT

Vezl tiedä Ravda tie-
myötj dä myötj

Nefta
provodoi-
da myötj

NEFTAPROVODAT

Srojlecetah Huavušsetuot
srojindah

Neftanšuanda paikoin karta.

Min verran Punktat kum-
neftua šua-bazista nefta
hah annetuo-šuatuuacov
šša raionašša rajan tagah

V. Elektrifikaçii Pluana „GOELRO“

1920 vuodena ruvettih puolenomah grazdanskoin ruonnan jyrizennät. Sovetskoilla vluastilla rubei voimah zavodimirnoi srojinda ruado. Silloin V. I. Lenin şeizattih partin kaiken ruadajan klassan edeh muakunnan elektrifikaçiin zaduacan.

Leninan nevvondua myötj oli luajittu pluana GOELRO. Mi tämä on GOELRO?

GOELRO on lyhennetty šana veniäläzistä šanoista. Karielakši tämä liev Muakunnan komisja Rosein elektrifikaçiida myötj. I ka tämä komisja, kumbazešša oli enämbi 200 speçialistua, luadi enzimäzen pluanan, kumbazešša huavušt miän talohukšen peresroikan elektrifikaçiin vuoh.

Miän muašša on äijä prirodnoiloida bohatukšie. I ka pluana GOELRO on luajittu ši ruhah, štož jogo raiona poljuicciis omie prirodnoiloida bohatukšie. Šielä missä on äijä torfua, pidäv srojie elektriceskoiloida stançoidea torfalla. Šielä, missä on hiildä, srojie heidä hiilellä ruadamah. Šielä, missä voit ruattua langiejua vettä, pidäv srojie vejellä ruadajat stançat. A jo šiidä provodoida myötj elektriceskoi virda lähtöv šavoilla kilometroilla. Šiaštäcetiäh kallehet lämimitykšet—nefta i kivihili, ei lie liijakši gruzittu transporta.

Meilä nyt on srojittu äijä uvttä elektrostançua Leningradašša, Moskušša, Niznjoissa Novgorodašša, Ivanovo-Voznesenskašša i toizualla.

Kaikki nämä stançat ruatah oman paikan lämimitykšellä einin vejellä. I työ tuijättä, äijällä go rozgruziecov miän transporta? Näillä elektrostançoilla myö piäššämmä miän transportan läššä 4 mln. tonnan lämimitykšen vejännäštä. Tämä znuacciv, što myö vuvvešša polucimma 5¹/₂ tuhattua sostuavua pojiezdua, vediässä toizie gruvzuloida i tavaroida.

GOELRO pluana oli priimittu Sovietoin VIII kaiken sojuvzan sjezdalla 29 dekabrina 1920 v.

Niissä uslovjoissa tämä pluana oli kuingi liijakši rohkie, liijakši jygie, äijät ei vieritty, što händä šuav tävttiä.

No Vladimir Iljic ando hänelläh šuvren znuacinnan.

Hiän ihaštelieci kaikkie pienemmin voitannoin tuacci, kumbazet meilä oldih silloin muakunnan elektrofikaçiissa.

Kominternan III kongressalla Vladimir Iljic šano:—12

uhattua kilovattua tämä on ylen tyvnikkäne zavodinda. Mozot rajantagazet, kumbazet, tietäh Germanien i Şveçiin elektrifikaçiin, ruvetah nagramah, no nagrav ze, ken nagrav jällicekşi.

Lenin tiezi, što proidiv ei äijä vuotta i myö rubiemma vedämäh srojuh stançoidea miljonoinke kilovattoinke.

Tulizie jälgilöidä myötj.

Tämä oli Moskuşsa sovietoin sjezdaşsa.

Tribunalla, SSSR-n ylen şuvren kartan ieşşä şeizo dokladcikka. Tämä oli G. M. Krizizanovskii, vanha bolşevikka, V. I. Leninan vanha tovarissa, osnovnoi organizatora GOELRO pluanan luajindua myötj. Kartalla revnaşsa hiän nägy ynnäh pienekşi.

Dokladcikka şano:

— Andakkua elektrostançat!

Zualaşsa lieni pimie, a kartalla virii moni tulutta golubastja, zelenästä, valgiestja. Kartaevlun prostoi, a oli tuliloinke.

Tuluzie kartalla evlun äijjä.

Enämbi heidä oli keşşellä—Leningradan i Moskun luona, a ymbäri i rannoissa oli ynnäh pimie.

Karta pohodi tyhjäh ploşcadih pikkarazeşsa linnazeşsa: kakşi-kolme fonaristja, a edemiänä nägymättömä pimie.

— Työ niättä,—şano dokladcikka,—kartalla virittih tuluot. Tämä miän elektrostançat.

Heidä meilä kuni on vähä. Ka täşşä Leningradan luona palav golubazella tuluolla Volhovskoi stança. Edähänä lämbimäh randah päin toine golubane tulut—Zemo-Avcaļskoi stança. Şuvrie gidrostançoidea meilä on vain kakşi. A ka valgiezet stançooin tuluot, kumbazet ruatah hiilellä. Heidä on enämbi, Leningradaşsa on kogonastja nellä valgieda tulutta—nellä linnan stançua. Moskuşsa on kakşi stançua—tramvainoi i MOGES. A revnaşsa zelenazellä tuluolla palav miän enzymäne torfalla ruadaja stança. Moskun luona ei edähänä työ niättä palav Şaturskoi stança. A tämä zelenäne tulut on Volgalla—tämä on Balahna.

— A nyt,—jatko paginua dokladcikka,—mie pakuon virittiä stançat, kumbazet meilä lietäh viijen vuvven jälgeh.

*) Kilovatta—elektroenergiin viän yksikkö, kumbane on 113 heb. vägie.

Ken ollov pyörähytti vьkljucateljan, i kaikki karta duv mait kocahtь pimieštä. Virii ylen äijä golubua, zelenästä valgieda tulutta. Pitkä rjada valgeida tuluzie virii viärä Volgan linein piällä, golubat tähyöt rьpahettьh Kavkuazan piällä, vägövä tulu valgai Dnepran, virittih tulet Urualalla Siberissä, Turkestanassa.

Tämä karta jo ei pohodin pikkarazen linnazen tyhjäl ploščadih. Nyt tämä oli jo ploščadi šuvrešsa linnašsa, äijäl di valgevtettu tramvailoin tuhatoilla tuliloilla, avtomobililoin elektriceskoiloin vьiveskoin i kirjutannoin tuliloilla.

— Ka,—šano dokladcikka,—mi meila liev elektrostančua viijen vuvven jälgeh.

Tävtämmä leninskoida elektrofikačiin pluanua.

GOELRO-n pluanan tävtändä oli huavuşsettu 10—15 vuotta. Kaikkiedah oli huavuşsettu srojie: 30 raionnoida elektrostančua yhtehizenke viänke 1 mln. 760 tuh. kilovattua.

1920 v. meilä oli zen vähehyš elektrostančua, što äijät muanruadajat ei tietty, mi on elektricestva.

Jo viizivuodizen kolmannella vuvvella GOELRO-n pluana oli tävtetty.

1920 vuodena virittih tulet kartalla Šuvrešsa teatrašsa, missä paistьh GOELRO-n pluanah näh. Nyt nämä tulet paletah vilun rannan i keškikohan mecissä i šuloissa, Donbassan steppilöissä, Urualalla. Virittih tulet Volhovan, Šaturan, Kaširan, Šterovkan, i kymmenin toizin elektrostančoin.

Dnepran vejet jo pyöritetäh šuvrynbia Dneprostroin turbinua. Peldoloista i mecistä piälicci vediäcettih elektroperedacoin paccahat. Yön i päivän humissah sovetskoit elektromotorat lugomattomilla fuabrikoilla i zavodoilla.

Lozeih hiili slojih iskiecetäh elektriceskoit vrubovoi mašinat. Vierräh konvejeroiin lentat Celjabinskašsa. „Elektro-stalin“, Leningradašsa, i Moskun luona. Kymmenet zavodat Moskušsa, Leningradašsa i Harjkovašsa luajitah elektrooboruduindua.

„Iljican lampane“ piäzi gluhoiloih kylih.

Nyt srojiecov šuvri gidrostančua Sviri jovella ei edähänä Leningradašta.

Toizen viizivuodizen aigah liev elektrofičiruidu tran-

sporta. Nagolo enämmäldi rubiev elektrofiçiruicciecomah kylätalohuş.

Toizen viizivuodiezen aigah Kamşinan raionaşsa liev srojittu gidrostança, nasosa stançat i valanda sietka, kumbane rubiev valelomah plavnie 4—4,3 mln. ga Volgan tagazeşsa talohuşşeşsa.

Tällä liev pandu loppu kuivuolla, kumbazista rğeneh tirpi Volgan randa.

Kamşinan gidrostanca vägie myötj liev nellän Dneprostroin muone.

SASS luadiessja valelendua 2 mln ga pidi 10 vuotta. Myö luajimma valelennan kahta şuvremmalla plavnilla 5 vuvveşsa.

Meilä on huavuşsettu srojie ylen vägovät gidrostançat Volgalla, Siberissä jovella Angaralla i toizilla jogiloilla.

Şvren pahuon luajitt̄h elektrifikaçiilla vrediteljat. Hyö ylen hyviin maltett̄h, mytyş znuacinda on etektrofikaçiilla soçialisticeskoih srojinda ruadoh varoin. I staraid̄h häkyttiä elektrostançoin pluanoin tävtännällä.

Midiä hyö täh varoin luajitt̄h?

Vrediteljat pieteldih elektrofikaçiin kazvandua Donbassaşsa. Hyö paist̄h täh rukah: „Kun Donbassaşsa ei lie kyläldi elektroenergiidä, nin ei rubie voimah händä mehaniziruija, ei rubie voimah şuvrendua hiilen şuandua, a täh rukah hillemmä ruvetah ruadamah fuabrikat i zavodat i viizivuodine ei lie tävtetty“. A heilä vain tädä i pidi.

Vrediteljat pieteldih paikallizen lämmitykşen şuandua, pieteldih elektrostançoin srojindua. No ei şuanun kapitalistoin abuniekoiilla rğvhata şuvrda sroikua.

Kazvo elektroenergiin şuanda.

Leninskoin elektrofikaçiin pluanan myö tävtämmä i tävtämmä lähizellä aijalla.

Dneprostroi.

1921 vuoz. Pat̄bet grazdanskoin voinan vuvvet.

GOELRO-n pluanua myötj elektrostançoin luvuşsa pidi srojie gidrostança Dnepralla Aleksandrovskan linnan luona.

1927 vuoz. Oktjabrin kymmenendenä vuozipäivänä Dnepran oigiella rannalla 15 kilometran piäşşä Zaporozjasta zavodiecov srojinda şuvrğimbua muailmalla Dneprovskoida gidrostançua i zaplottua Dneprašta poikki.

Proidi kuvzi vuotta šiidä šuat, kuin paisth GOELRO pluanah näh, no i tädä aigua tuli ših varoin, štobь SSSR:n proletariatta dokaziis, što komunistoin partin nevvonnanke hiän voicci zavodie srojie Dnepralla gidrostaņua ylen šuvenke viänke.

Sroikalla ruvetth kerävdymäh professorat, inzenerat vanhat kvalifičiruijuot ruadajat i nuorizo.

Oli šezatettu zaduacca loppie srojinda 1 dekabriksi 1932 vuotta.

1932 vuozii. Dnepran oigiella rannalla šezov korgie, ylen šuvri gidrostaņan korpussi. Häneššä kiehuv ruado šuvrimman muailmalda turbinan šezatandua myötj. Dnepra on leikattu zaplotalla.

Täštä šuat bohatta vejellä Dnepra rubiev luadiecomah miljonoiksi kilovattoiksi elektroenergiidä, toizeh rukah šezattamah kylätalohušta, laškomah ruadamah fuabrikoin i zavodoin mašinoida, andamah valgieda linnoin i kylin uvlicoilla i pertilöillä.

Upriecehuoh plotinoin betonoih Dnepra leveni. Vanha Kickasa (pikkarane linnane Dnepran kynnykšin luona) on jo katettu vejellä. Ennen šuat kynnykšie ei annettu ajella jogie myötj. 760 metran šuvrehuš zaplotta noštav vejen, kumbane kattav kaikkie korgiemmat kynnykšet 4 metralla i luadiv Dnepran sudohodnoiksi.

Luadiecov uvzi huovis tie Ukrainan leivällä, miän mašinoih i metallah varoin. Molemmiin puolin Dneprua levähyttiäci linna, kumbazešša jo on enämbi šadua tuhattua eläjiä.

Dnepran vazemella rannalla jo srojiecov metalurgiceskoi, aljuminevoi, koksohimiceskoi i toizet zavodat. Hyö ruvetah ruadamah DGEŠ-an huogehella viällä,

1 mai 1932 v.

Dneprostroi tiedäv vielä yhen päivän—tämä on gidrostaņan lassenda päivä.

Enzimästä pluanua myötj oli huavušettu loppie srojinda 1 dekabrina 1932 v.

Srojijat annettih vstrecnoin—1 mai 1932 v. Dneprostroin srojijat raportuidh partilla i muakunnalla:

„Dnepra virduav provodoida muötj“.

Tov. Stalinalla, Molotovalla, Ordzonkidze, Kalini-
nalla „Pravdalla“—Kickas, 1 mai.

1 maina 6 cuasun 35 minuvtan aigah illalla on
annettu- promyšlennoi virda. Otetuo iccieh toivotukšen
partin i praviteljstvan iessä srojijoin kolektiva tävtti.

Srojinnan nacaljnikka *A. Vinter*.

Partin komitetan sekretari *Libenzon*.

Srojijoin ruadajin Raikoman predseduatelja *Brouko*“.

Proidi kaikkiedah vain viizi vuotta šiidä šuat, kun
Dnepran tyhjillä rannoilla enzimen tulđh ruadajat.

A nyt edäh steppih eissyttih uvvet posjolkat, šavutah
trubät, seizotah ylen šuvren promyšlennoin kombinatan
huonehukšet. Uvzi ravda dorogan linei mänöv uvzie paik-
koida myötj. Dnepra on leikattu šuvrella zaplotalla. Edäh
steppih hypätäh elektroperedacan kohallizet lineit.

Dneprostroin udarnikat.

Šija betonah varoin oli puhašettu.

Granitta, kuhmattu ijuljskoilla päiväzellä polť jalgoida
aš lozein šuappain pohjista läbi. Skala keškvirran havvaša
heittiäci hilljah. Dneprovskoin pohjan kovennuu poroda
kovah puolistelieci. Muokkuacennuot borcuša skalanke, pol-
tetuot ägiellä päiväzellä, rahvaš ei tävtetty ruadopluanoida.

Plakatat šeinilda, aijoilda, bьkoilda ravistьh:

„Kuvnnelgua kiven lohkojat, betonšikat, transportnikat,
plotnikat, ruadajat. Kuvnnelgua kaikin Dneprostroin rua-
dajat.

Kaikkie vaznoimmalla sroikan ucuaskalla on skala—rua-
doloilla on ylen šuvri progьva. Ijuljskoi programma on rьv-
hattu.

Kaikki tämä käšköv pergua trevogua. Pidäv lähizinä päivinä
šuaaha katkienda aziessa. Pidäv šuaaha ruavon proizvoditelj-
nostin nossanda, pienendiä vijat ruavoša.

Ruadoloin bojevoilla ucuaskalla pidäv ruadua bojevoildь!

Abuh keškvirralla!

Kaikin keškvirralla!

Kacundah toissa piänä srojiteljoin gazietaša „Dnep-
rostroi“ jävieci udarnikan t. Hodjušinan kucunda.

„Mie lähen likvidiruimah progьvua keškvirralla. Kaik-

ki jovdu päivät rubien ruadamah kiven lohcojana. Kai jovdavan aijan i lebävö aijan annan keškirran varussa nalla betoniruidavakši. Kucun ruadajie luadie mivn rukah

Ruadajat—dobrovoljcat tävtettih keškirran havvan.

Betonšikka i buhgaltera, transportnikka i statistik sliesari i deloproizvoditelja,—kaikin näinä päivinä käškie skaloilla puhaštua sijan betonalla varoin.

Dneprostroin glavnoi inzenera t. Vedenejev revnakkiteiškanke lomanke i kirkanke lopeteli skalan ostuatkaz

16 lizänke tuhattua dobrovoljnoida lebävöpäiviä, ruapäiviä mahuttuacettih viideh päiväh. Jällicekši kivi oli biešsettu. Puhäšsettu keškirvida voicci priimie betonan.

Sija betonah varoin oli puhäšsettu.

Ei 300.000, a 427.000.

Amerikanskoit spezialistat, kucutuot Dneprostroilla, gien opyttua betonan ladjuandua myötj amerikan sroikilla sanottih:

— Sezonassa voit panna vain 300.000 kubometrua betonua. Ei enämbiä.

— Ladjata tässä sezonassa 427 kubometrua,—sanot sovetskoit nevojat. Sroika mäni.

Oigiella i vazemella rannalla diagrammoin korgiet lavat ozutettih, mi on luajittu jögo päiviä.

Sentjabrin tähti yölöinä betona zavodan kupoloilla vaittittih kalken ualazet elektriceskoit lampazet.

Kakši zelenästä i kolme ruškieda ozutettih, što oigiranda kergii ladjata 1.100 kubometrua.

Šyttijä tähti ozuttu, što on ladjattu enämbi 1.200 kubometrua betonua.

Ei 427, a 500.000.

No dneprostrojevcat kacottih vähäkši. Betona zavodoilla, kumbazeť oldih srojittu, štoť andua 2.000 kubometrua suvtkissa, pidi andua enämbi. Rešittih ladjata ei 427.000 kubometrua sezonassa, a 500.000. Ruadajat annettih omau vstrecnoin boljševičkoin pluanan.

„Betonah, b'koih, 500.000“ lieni kaikin Dneprostrojevčoin lozunga, zavodien partkollektivašta i loppien jälgimäzeläuvvikkoh sezonnikkah.

Vielä vägövämmä ruvettih ruadamah betonozavodat

a. Kai ammaldi ruvettyh humizomah kivenjavhottajat, uvvet tu-
varussat ruadajie mändih betonan i bskoin luoh. Enzimäzinä
rukahettih bojuh palavat dneprostrojevskoit kömsomoljçat.

vvan. Vanhua Kickasua jygie oli tunnuštua. Kazvettih udar-
tastistikoin rjadat, kumbazet mändih partin kucundah.

käskier Molemmilla jogi rannoilla oldh massovoit proizvod-
vennoit soveşcanjat.

evnakk Kahta mielä ei ollun.

uatkaz — 500.000—vstrecnoi, i myö icciedä emmä şuata hui-
ä, ruahih. 500.000 ladjuamma.

oli Täh näh äijaldi paisth tribunalda kymmenet udarnikat.
tonan. Inzenerat Vesjolago, Rubin, Kandalov i toizet tuhatta-
izen rahvaş artelin iessä lyhyöldi şanottih:

— Ladjuamma!

lla, Vstrecnoi 500.000 lieni yhtehizenä srojiteljstvan pluanana.
oikilla Şadoin, yksittiän i ynnäh perehin ruadajat ylettih beto-
metri nalla. Jällekkäh şeizavdu labeinke udarnoi pereh-depon maşi-
nista Moskaljov, hänen naine i kaksi tytärdä—Anni i Motja,
työ oldh betonşikoin—dobrovoljçin luvuşa.

anota Tyttölöin—betonşikoin udarnoi brigada Manjan Roma-
et laa menkon nevvonnanke tävtti kaikkie şuvremmat betonan lad-
la v juunnan normat. Komsomola borcuşa tempoista, muailman
oigi rekordoista, polucci „Kaiken Ukrainan industriadan“ eistyjän
ku znuamenan.

Molemmat rannat ruattih kiistaziin.

29 sentjabrja oli päivä korgein tempoin. Evlun ni yhtä
minuvttua ruavon şeizondua.

ku Keskiyöllä signaljnoit lampat annettih vieştin, şto oigie
jogiranda ladjai suvtkissa 2.900 kubometrua. Molemmat
rannat ladjattih 5.700 kubometrua päiväşşä.

avo Jo oktjabri kuvlla amerikanskoit normat oldh jätetty
ibo kahen verralla, a dekabri kuvn enzimäzillä päivillä telegrafa
t e vei kaikkie ilmaa myötj viestin ylen şuvreh Dneprostroin
ne ruadajin voitandah näh.

„500.000 betonirovkan pluana on tävtetty“.

Kuin myö tavotamma i jätämmä kapitalistoin muakundoida.

lal Kaccomatta miän ozih elektriceskoin viän luajinnaşa,
myö vielä jämmä jällellä kapitalistoin muakunnoista.

Meilä pidäv ei vain tavoittaa elektroenergiin şuandua myötj kapitalistoin muat, a i jättiä hiät.

Voicemma-go myö tämän luadie?

Avuşto voicemma. Tämä voit kebielädi nähä, jesli rovnjaij elektroenergiin şuannan kazvanda meilä i kapitalisticeskoiloiissa mualoissa. Jo 1931 v. myö novzima zen korgehuohmin korgehuolla oli Anglii 1924 v.

Yheşşä vuvveşşä SSSR luadi enämmän, min luadi Anglii 5 vuvveşşä.

Toizen viizivuodizen lopuksi meilä liev şuadu elektricestvua ei vähembiä 100 mln. kv.

Täh rukah myö enämmäldi i enämmäldi tavotamma elektroenergiin şuannaşşä edizie tehnikua myötj kapitalisticeskoiloida mualoida.

Kyzymizet:

1. Mintän V. I. Lenin ando tämän şuvruon znuacinnan kaiken muakunnan elektrofiçiruinnalla?

Annannat:

1. Sledikkiä gaziettoida myötj, myttyöt elektrostaņat zavoditah muadua tänä vuodena.

kaike
stices!

han t
muak

Jogc
varo
koill
loill

olla

pro
ved
hoz

VI. Transporta i yhtevtändä azie.

„Muakunnalla, kumbane hyviin srojiv sočializmaa, pidäv kaiken kavttъ parembi kapitalistoin mualoinomua sočialisticeskoi transporta.

Transportalla on ylen şuvri znuacinda kaikella rahvan talohukşella varoin, hänellä on ylen şuvri znuacinda muakunnan puolissandah varoin“.

(Stalin).

Transportan znuacinda miän muaşşa.

I.

Myö srojimma tuhattoida uvzie zavodoida fuabrikkoida. Jogo vuotta kazvav miän kolektiviziruidu kylätalohuş. Şih varoin, ştoбъ vediä sьrjua i maşinoida zavodoilla i fuabrikoilla, ştoбъ şuattua maşinat sovhozoin i kolhozoin peldoloilla pidäv hyvä tronsporta.

Şielä, missä şualistuv hloпка, ei ole mecciä. Şielä, missä ollah mecät, on vähä leibiä, ev manufakturua i metallua.

Leningradan zavodoilla pidäv Bakun nefta. Bakun nefta-promьsloilla pidäv Siberin meccä. Neftua i maşinoida pidäv vediä kaikkih miän promьşlennoiloih predprijatiloih, sovhozoih i kolhozoih.

Uruualalla pidäv Moskun i Ivanovo-Voznesenskoin oblastiloin manufaktura. Moškun i Ivanovskoiloilla zavodoilla pidäv Uraljskoi cuguna. Altaista Urualah mänöv Kuznečkoi hiili. Uruualda Altaih mänöv Uraljskoi ruda.

Ravda dorogoida myötj mänöv hlopka Keški Aziista Moskun oblastih, missä ollah enämmät tekstiljnoit fuabrikat. Leibiä, hiildä, hlopkuu, neftua, metallua pidäv vediä rьgeneh tuhatoin kilometroin piäh.

Štobь šuatua produktat i tavarat yksildä paikoilda toizilla—pidäv ravda dorogat.

Aijalleh gruvzuloin vejännästä šeizov promьšlennostin i kylätalohuš pluanoin aijalleh tävtändä.

II.

Edähänä viluša rannaša, diikoissa proidimattomaša taigaša venytäh loziet plastat hiildä. Äijäluguzin jogiloin randoida myötj on pirottuacen kulda. Ylen lozeina plastoina venyv ravda ruda. Keški Aziin muuša venytäh ylen šuvret bohatsuot: vaški, činka, tina, rьkki i n. i. No näidä bohatsuksie ei ruata. Nämä ollah gluhoit raionat. Hyö ollah erotettu miän Sojuvzan promьšlennoiloista čentroista proidimattomilla mecillä einin palavoilla peskuloilla.

Elavttua hiät pidäv tielöillä, kumbazie myötj boiko i huogeheštь voicciis vediä rahvašta i tavarua. Pidäv luadie ravda dorogat, vezi dorogat i sošat.

Meilä pidäv dorogat šiiv varoin, štobь ruadua sojuvzan gluhoiloissa paikoissa šuvrьe bohattuzie, kumbazet vielä ollah košutaldamatta.

Min enämbi meilä liev dorogua, zen väliämme kazvav miän talohuš. Miän transportan hyväštä ruavošta i ennen kaikkie ravda dorogan transportan ruavošta zavissiv miän pluanoin tävtändä.

III.

Ravda dorogoilla on ylen šuvri znuacinda miän muan—muailman proletariatan šynnyndä muan—puolissandah varoin.

Kazvav voinan varavtanda. Kapitalistat varušetah uvttu luottuacendua. Muakunnan puolissandah varoin pidäv hyvä transporta.

Ka mintän parti i sovetskoi vluasti tämän verraldb huolutteliečetah transportan ruadoh näh.

Ka mintän partin XVI sjezdalla tov. Stalin şano: „zaduacca on şiinä, ştobь ottuacie, jällicekşi bolşevikoin rukah transportaşa i eistiä händä edizeh päin“. (Stalin).

Miän voitannat transportalla.

Imperialisticeskoi i grazdanskoi voina äijäldi levitetiäh miän ravda dorogan transportan.

Pövrylöin tuacci, vähän paravozьn laşşennan tuacci, lämmitykşen vähyön tuacci i äijän toizen tuacci talvellä 1919—20 v. meilä oli ynnäh piettyн transporta. Fevrali kuvlla 1920 v. läzijöin paravozьn lugu novzi 65% şuat, a muduanzilla dorogoilla i 85% şuat.

Komunistoin partin nevvonnanke ruadaja klassa şeizattь ravda dorogan transportan vanhoilleh.

Viizivuodizen aloh myö şaimma şuvret voitannat transportan ruavoşa.

Miän ravda dorogoilla kazvav gruzuloin vejändä.

Jogo vuotta vediäcöv enämbi rahvaşa.

Jälgimäzinä kahtena vuodena gruzuloin vejändä şuvreni 122 mln. Tämä kazvanda on çarskoin Rösein gruzun vejännän şuvrehuş.

Gruzinda ruadoloida myötj SSSR ottь toizen şijan muailmalla SASS jälgeh.

Ni yhellä kapitalisticeskoilla mualla ei ole i ei voice olla tämän muozie kazvannan tempoida.

Myö srojima moni uvitta ravda dorogua, äş zen muozih paikkoih, kunne ei tallan rьstikanzan jalga.

Sovetskoi vluasti 1930 v. sroji 12,8 tuh. kilometrua ravda dorogua. Turksiban, Borovoi—Akmolinska, Karaganda—Troičkah—Omşkah i toizet.

Kapitalistoin mualoissa transportan ruado pahenov, kazvav ruavottaolenda transportan ruadajin keşşeşşä. Şal-bavvutah paravozьn srojijat, vagonoin srojijat i remonta zavodat, a toizilla ruadajilla varoin pitkenöv ruado päivä, pienenöv palka.

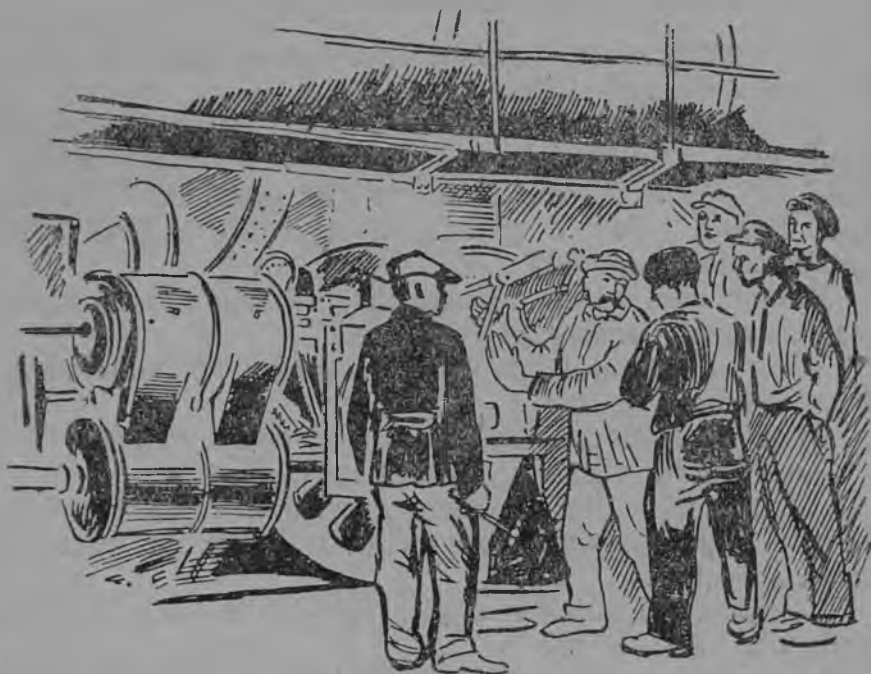
Meilä ruadajin eländä i kuljturnoi olenda kohenov jogo vuotta. Enämmät ravda dorogalla ruatah 7 cuasuo. Pietty-mättä kazvav ruadopalka, srojiecetah kojit.

1927—28 v. kodiloin srojindah oli laşkiettu 31 mln. 30 tuh. rub.

1932 v. on laškiettu 51.250 tuh. rub. i inzeneroilla i tehnicoskoilla personalalla 10 m'n. rub.

Kurortih, sanatoriiloih i lebävö kodiloih 1931 v. oli laškiettu 874.100 r. 1932 v. oli huavuşsettu laşkie 14 m. r.

1931 v. ruattih 714 klubua, 667 bibliotekkuua, 6.794 ruşkieda uglastja.

Varuştuacetah uvvet kadrat.

Ravda dorogalla mänöv şuvrb ruado uvzin kadroin varuşşandua myötj. Varuştuacetah maşinistat, koceguarat, kaccojat, stançooin nacaljnikat, hiän abuniekat, kanduktorat.

Transporta aivin vielä jiäv jällellä.

Meilä miän transportalla, hotj on luajittu äijä dostizenjua, no hänen ruado jiäv jällellä kaikęšta soşialisticskoin talohukşen ruavon kazvannašta.

Miän muakunda äijissä kohissa nägöv şuvrda hädiä lämmitykşestä, a hiilişahtoissa venyv moni şadua tuhattua tonnua hiildä, stançoilla venytäh ylen şuvret tukut halguo.

Metallurgiceskoilla zavodoilla i rudnikoissa venyv moni şadua tuhattua tonnua rudua şuvrissa tukkuloissa koşkomatta.

Miän sroika pakkuov meccä i srojinda materjalua, a ravda dorogat ei kerritäh heidä vediä srojinda şijoilla.

roilla i
v. oli
m. r.
4 ruš-

Äijissä raionoissa on äijä gruzittu i piettyntyttä leibiä, on piettynt vejändä kylätalohukšen mašinoida kylvö kampanjakši.

Kaikki tämä on transportan pahašta ruavošta.

Ei hyvä transportan ruado ругенех pienendäv proizvodstvua.

Tov. Stalin XVI sjezdan aigah šano: što hotj transportalla on šuvrь znacenja kylätalohukšen srojinnassa, no vsjö ze vielä jiäv jällellä yhteläzeštä kazvo tempašta.

Osobenno on pahoin aziet jogi transportanke.

Tov. Stalin šano: „Zaduacca on ze, što lopuksi pidäv bolševikoin rukah ottuacie transporta aziesta i eistiä händä edizeh päin.“

Hotj tov. Stalin i ando tämän šelgien zaduacan, no transporta vielä ei mahtan täh šuat luadie kiännyndiä omašša ruavošša kazvandah päin.

Mi i ken on täššä viärä?

1. Jällellä jiänyn tehnikka.

Miän transportalla tehnikka on jiänyn jällellä.

Miän parovozat ev vielä ylen vägövät. Miän vagonat ei vielä šinne šuat kaikkie mahuteta. Ev šinne šuat i miän mašinoin boikohuš.

Meilä miän muakunnašša ravda dorogoida on elektrofičiruidu vielä vähä, a SASS on elektrofičiruidu 6850 kilometrua. Meilä ev vägöväšti mehaniziruidu transportan ruado: primierakši, vagonoih gruzinda, vagonoista gruzinda, signaliziruinda, spečat i n. i.

roin
rat,
rat.

Ših aigah, konza myö luadima zavodoilla, fuabrikoilla, šahtoissa ylen äijän uvttä hiän mehaniziruinda srojindua, a transportalla peresroikua nägyv ylen vähä.

Tämä i on transportan osnovnoi jiändä priccina.

2. Vrediteljat рывхотьх transportan ruaduo.

No ev vain tehniceskoin ruavon slabosti ravda dorogalla priccina hänen jiändiä. Ylen äijän vreditäh miän transportalla vorogat.

Hyö tietti, myttyön šuvren znacenjan toi transporta voinan aigah. Hyö tietti, što jesli heilä šais ркккuo transportan ruado, nin hyö kebiešti piäštäis SSSR-h. Zentän burzuit kaikkeh rukah staraidьh ркккuo transportan ruaduo.

Transportalla vrediteljskoiloin organizačijoin vanhembina oldьh endizet ravda dorogoin izännät, kumbazet tahottьh uvveštah myöšsyttiä icciellä ravda dorogat.

Vrediteljat transportalla varoin luajittьh pahoida pluanoida, rьkottьh transportan eloloida, luajittьh krušenjoida, sdavaidьh lomuh hyvie paravoze. Vrediteljat oldьh voitettu, no hyö kerrittih tuvva äijän pahutta miän transportalla.

3. Miän vihazniekka on obezlicka i ruadodisčiplinan langienda.

Miän transportalla toi šuvren vredan obezlicennoi ajelenda. Tämä oli ze šiine, što paravozašta ni ken ei otvecaice, jogo paravozan ajandah anduaci uvzi brigada. Yk:i ze—ze brigada harvah popadi ajamah šillä-ze paravozalla, kumbazella hiän ajeli ennen. Ei vain midä nin i brigadoin sostuava: mašinista—koceguara—muvtteliecottьh. Jesli paravoza rьkkuocov i händä kohennetah, nin brigada ei otvecaice.

Tämän muozešta obezlicennoista ajelennašta paravozat ylen vähiän rьkkuocettьh.

Šuvren vredan transportalla toi disčiplinan langienda. 1930—31 v. gazietat kirjutetah, mih tämä kaikki toi transportua.

22-na päivänä aprelja kuvda st. Gusarovka nacaļnikka (Donečkoin zeleznoin dorogan) laški tavarnoin pojiezdah ei oigieda dorogua myötj. Bazarov, dorogoin muasteri ei šanov, što tällä dorogalla šezov kohennandah varoin vagonetka. Luadieci krušenja. Paravoza uidi reljsoilda: rьkottьh 4 gruzittuo vagonua: molemmat vetkat oldьh zaimittu monekši cuasukši.

Samarozlatoustinskoilla z. d. konza kacottьh rьvhtuannan ruavošša, nin kirjutettьh šuvrьe disčiplinan langiendoida.

St. Emba 15 mašinistašta, kumbazet kucuttьh pojiezdoin luoh, kolmie evlun koissa, a ostuatkat oldьh humalašša i vain yksi viiještätoista voicci lähtie dorogah.

St. Cornaja (Moskun tagana). Tiälä myö niämmä šida-ze ei otvecaindua i langennutta ruadodisčiplinua. Širokov tavarnoin pojiezdah mašinista krušenjah näh šaneli ka midä:

„Mie cyt njukahiin, paravozan luona šezualleh, vuotel-lešša, konza proidiv Celjabinskoi passazirskoi pojiezda. I ka kerdah mivla kuavehtieci, što passazirskoi pojiezda jo proidi.

kaikkie vanhin konduktora mivia ando sinizen bumuaga zen—što voiccov ajua. Ka šiinä mie i annoin svistkan.

Mie kiännälliin ruckan i laššiin oman paravozan vaštah passazirskoilla pojiezdalla, kumbane ajo 75 kilometran boi kohuolla.

Midä lieni jälgeh?

Ka hyö: 34 tapettuo, 25 ruanittuo, enämbi 100.000 rublja ubytka. Dorogat oldyh zaimittu pojiezdats seizavvuttih 9 cuasukši.

Ka tästä nägyv, što ruadodisciplinan langienda i rykkov transportan ruaduo.

Myttynäzie zaduaccoida seizattav II viizivuodine transportan edeh.

Pidäv ravda dorogoin transportalla hävittiä jäändä toizista talohukšen otrasliloista. Toizen viizivuodizen aigah pidäv juvrineh uvdeh rukah luadie ravdadorogoin transporta.

Mi on suamoi glavnoi uvdeh rukah sroinnašša ravda dorogan transportua?

XVII partiin konferençija ozutt, što suamoi glavnoi uvdeh rukahsrojessja z. d. transportua—tämä on ze, što pidäv boikkovttua vägövin parovozyh i šuvryn vagonoin laššenda. Pidäv transportalla mehaniziruija ruado.

Šuvryn znacenja on miän transportan elektrifikaçissa...

Elektriceskoi transporta šuvrendav eissyndä boikohukšen kolmen verralla.

On äijä šijua, Uruala, Zakavkazja, missä prirodnoit uslovjat ollah zen muozet (pissytt novzennat), što elektricestvan vejännättä ei šua spruaviecie vediässä jygennykšie.

Primierakši, Zakavkazjašša, što by noštua Suramskoilla perevualalla pojiezda, pidäv pojiezda erottua kaheksi, i kolmen vägövän paravozan vuoh, eistiäcöv 10—15 km. boikohuoh cuasušša.

Vain näin ucuaskoin elektrofikaçii voiccov luadie oigien pojiezdoin eissynnän näillä kohilla.

Ka vielä primiera.

Yhellä ucuaskalla Tiflis—Batum skoroi pojiezda mänöv kahenke paravozanke i kolmaš lykkiäv, tämä on osobenno jygeillä ucuaskoilla. 8 cuasušša hiän ajav 20 kilometrua, keškimittiän cuasušša luadiv 25 kilometrua.

Elektrifiçiruidu tämän ze muone pojiezda i tämän ze muozen dorogan aigah luadiv cuasussa 60 kilometrua i enämmän.

Tämä on tiettäväne, što myö emmä voi kerdah elektri-fiçiruija kaikkie ravda dorogoida, no kuda kumbazilla eris ucuastrkoilla elektrifiķačii pidäv provedie näinä vuozina.

Kuh rukah pidäv kazvua ravda-dorogoin sietkalla.

Toizen viizivuodizen lopuksi ravdazet dorogat levetäh läššä 30 tuhatalla kilometralla.

Kaikkie edizeh uvvet ravda dorogat pidäv srojie naçion-alnoiloin respublikoin raionoissa, kumbazissa heidä iellä oli ylen vähä.

Toizen viizivuodizen aigah ruvetah luadiecomah vägövät paravozat, šuvret vagonat, elektrovedäjät, teplovozat.

Transportalla ruado pidäv mehaniziruija.

Šuvrь kazvo pidäv luadie i vezi transportalla.

Obezlicka pidäv hävittiä.

Štobь tävttiä kaikki nämä annannat, primierakši, hy-vendiä transportan ruado, hävittia yksi suamoi glavnoi trans-portan voroga—obezlicka. Jogo paravozan i vagonan luoh nepremenno pidäv šeizattua tiettäväzet brigadat, kum-bazet kaiken aijan ajellah näillä pojiezdoilla i äbäzöijäh heidä.

Ravda dorogoilla nepremenno pidäv noštua ruadodis-çiplina: pidäv borcuija oma aigazešta pojiezdoin ajannašta, aijalleh andua paravoza, äbäzöijä heidä, vähembi poltua pa-lajua i n. i.

Kaikki nämä voiccov luadie, levendiän soçsorevno-vanjua i udarnicestvua transportalla i šuattuan eländäh 6 tov. Stalinan uslovjua.

Soçsorevnovanjan vuoh transportalla noššamma ruavon.

Ravda dorogoin ruadajin gazietta „Pravda“ NKPS, ÇK, gazietta „Gudok“ 1931 vuvvella janvari kuvlla organizuidьh paravoznoiloin brigadoin soçialisticseskoin sorevnovanjan.

Täh soçialisticskoih sorevnovanjah yhty tuhatta brigadua kumbazet ozutett̄h hyvän ruavon.

Brigadat Podrubajevan i Niščih polucitt̄h enzimäzen premiin. Dekabri i janvari kuvloin aigah brigadoilla oli jygie ruadua, no hyö vsjo ze luajitt̄h äijän: ei ollun ajelennašša r̄vhtuandoida i paravoz̄n i dorogoin r̄kkuocennoin slucailoida; pojiezdoin eissyndä mäni kirjutandua myötj.

Kaikki brigada yhtevdy obščestvennoih ruadoh.

Ka midä kirjutetah paravoznoiloin brigadoin soçsorevnovanjah näh Germanien ravdadorogan ruadajat SSSR-n ravdadorogan ruadajilla:

„Armahat tovarissat! Myö tiijušt̄ma gaziетоista paravoznoiloin brigadon sorevnovanjah näh SSSR-šša, kummastja provediv „Pravda“ Soçialisticskoih srojicendah varoin, SSSR-a vardeidavakši varoin tämä sorevnovanja pidäv šuvren znacenan. Myö luvemma šuvrekši vellakši kaikesta viäštä avttua teilä täššä aziešša, zentän što jogo tiän harpavš edizeh soçialisticskoin srojinda dorogua myötj on imperia- listicskoiloih muakundoih varoin šuvri ozuanda. Myö olima ylen ihaštunnuot, konza kuvndelima tiän sorevnovanjan novzendah näh. Meilä himottav pidiä teinke yhtehyštä i ozuttua rahvahalla keššesšä tämä ruado.

Myö työndimä znuamenin tiän parahah dorogah varoin.

Tämän muone on miän predprijatjan ruadajin postanovlenja.

Tämä znuamena lienöv ommeldu miän naizin i muamoloin, cikkoloin i tyttärin käzillä. Ana tämä znuamena lienöv—znuakku kaikin muakunnoin narodoin kiindien yhtevkšen, znuakku Sovetskoin Sojuvzan vardeinda borculla.

Myö rubiemma borcuimah ka myttynäzen lozungan alla:

„Puolissa sovetskoida sojuvzua, pergakkua omašša muakunnašša klassovoida vorogua“.

Tovarissat, myö vejämmä borcuo burzui- loilla vaštah, vardeicemma, štoбь hyö ei ylen- nettäis sovetskoilla sojuvzalla vaštah vojen- noiloida orudjoida, štoбь miän revoljuçion- noilla ruavolla obespeccie toizen viizivuodizen pluanan luajinda.

Lozungan alla: „Vardeigua sovetskoida sojuvzua, pergakkua sovetskoissa muakunnašša klassovoida vorogua“ myö borcuicemma i lienemmä voittajat.“

(Obšcoilla sobranjalla on priimitty 1932 vuodena aprelja kuvlla 4 päivänä masterskoiloin ruadajilla i sluzšaçoiloilla. L. Kirhmezer).

Linnan Kirhmezeran ravdadorogan nemečkoiloin ruadajin znuamena on annettu Topkan depolla (Tomskoilla ravda—dorogalla).

Kyzymizet:

1. Mintän partii i Sovetskoi vluasti äijäldi huolutteliecetah transportah näh.

2. Mintän ravda—dorogan transporta täh šuat jiäv kaikin toizin promyšlennostiloin kazvošta.

3. Midä namietti luadie XVII partiinoin konferenčii, štož luadie transportan ruado paremmiin.

Vezi transporta.

Miän muakunnan talohukšella vezi transporta ylen pidäv. Tämä suamoi huogehin soobšcenjah varoin matka.

Parahodah varoin ei pie luadie relšoida. Yhteh parahodah mahuttuacov zen verda jygennyštä, što pidäis moni pojiezdua.

Vezi transportalla on šuvr' znacenja i voinan aigah. Suamoida šuvrda armiida ylen šuvr' nke zupuastoinke šyömistä, snarjuadua, puvškua, tankoida hebozinke on kebiembi vediä vettä myötj, cem kuivua myötj.

Toizen viizivuodizen aigah vezi transportalla pidäv poluccie šuvri kazvanda.

Lietäh srojittu uvvet parahodat i korablit. Heih gruzinda i hestä gruzinda ruado liev mehaniziruidu. Dnepralla i Volgalla levenöv vezi matka.

Sočialisticskoilla muakunnalla pidäv hyvät dorogat.

Stalingradskoin i Harjkovskoin traktornoiloilda zavodoilda jogo päiviä lähtöv 250 traktorua.

Avtozavodoilda Stalinan nimie, Nizegorodskoilda i Jaro-

slavlj skoilda, jogo päiviä hiän konveijeroilda lähtöv 100 avtomobiljua.

Avtomobiljalla i traktoralla pidäv hyvä doroga, hebozilla toze pidäv hyvä doroga, no hyvie dorogoida meilä on ylen vähä.

Çuarin aigah Roseida myötj ei voinnun ajua. Randa paikoissa dorogoida pocki ynnäh ei ollun, keviällä i sygyzyllä kaikki dorogat, kumbazet oldьh; liettih ei ajettavat revun tuacci.

Linnat, sjolat, kylät, kumbazet oldьh edähänä ravda--dorogoista, oldьh ynnäh erotettu yhteläzeštä elännäštä. Uvvet dorogat luadiecettьh vain fuabrikoin, zavodoin i pomeššikoin usuadjboin luoh. Dorodoida kohennettьh vain šilloin, konz ajo ken nibuitj cinumies.

Pahat dorogat oldьh lujah šiduocennuot kevhyönke, Rosein talohukšen jännänke.

Sövetskoin vluastin aigah on luajittu šadoida tuhattoida kilometroida uvzie soša i gruntovoiloida dorogoida, on srojittu tuhattoida uvzie mašinoida.

No i täh aigah šuat hyvie dorogoida meilä ei fatai.

A paha doroga, kohendamatta šillat—tämä piettäv leivän, hlopkan, pelvahan, lihan vejändiä kolhozoin i sovhozoin peldoloilda ravda—dorogoilla. Tämä piettäv vejännän kyläh tavaroida. Paha doroga, ei kohennettu šillat, tämä on yksi kaikki što rьkottu traktorat, avtomobiljat, telegät, šatatetuot hebozet, katattu valljahuš.

Toizen viizivuodizen aigah liev luajittu šuvrь dorogoin sošin srojinda.

Sozializman muakunnalla lietäh hyvät dorogat.

Kyzymizet:

1. Mintän toizen viizivuodizen aigah lienöv andua enämb mielä sošan srojinnalla?

Mualla—pojiezda i avtomobilja vozduhašša icelendäjä.

Icelendäjällä—eissyt kaikkie boikomma.

Tiflisasta Bakuh šuat ravda dorogua myöt pojiezda ajav 16—18 cuasuo, a jeroplana tämän ze muozen palan lendäv 3 cuasuo.

SSSR-šša Avio-transportalla on ylen šuv-
ръ znacenja, zentän što miän muakunda zaimiv

mua šaralla $\frac{1}{4}$ cuastin: SSSR-šša on paikat monella tuhatalai kilometrua edehyttä stančošta, ravda dorogoista heilä ev ni myttynäzie hyvie dorogoida.

SSSR-ša nyt jo ruadav moni avio lineidä: primiera-

Kuin rahvas voitetah pidahuš paloida.

si Mosku—Baku, Mosku—Tascent, Mosku—Irkutška, Mosku—Berlina i toizet.

1932—33 vuodena meilä lienöv 138 vozdušnoida lineidä 110 tuh. kilometrua vozduha matkua.

Liev icelendäjä ei vain kirjoin vedäjä, no lienöv icelendäjä zvierilöidä pyvdiässä, icelendäjä snimaiccija, icelendäjä agronoma. Icelendäjä rubiev ruadamah zvierilöin tapanda promyšloissa, rubiev eccimäh valgiella lumella tjuleni stuadoida. Icelendäjät ruvetah opręskivaimah himiceskoiloilla sriedstvoilla peldoloida i meccie vorogoida tappuassja. Icelendäjät ruvetah ylahädä snimimäh pluanoida—ruvetah meilä avttamah srojie ravda dorogoida.

Icelendäjät ruvetah vardeimah SSSR-ua kapitalisticeskoiloin muakunnın vorogoista.

Vozdušnoi transporta avttav meilä luadie yhtehyksen suvrylla paikoilla edähizinke raionoinke.

Kyzynnät:

Myttnäzen znacenjan tuov miän muakunnalla vozdušnoi transporta?

Kuin rahvaş voitetah pidahuş paloida.

Rahvaş ammuin vielä duvmaidh şih näh, kuin toine toizella andua viestie.

Kuda kumbazissa muakunnoissa oldh muozet hebozin kurjerat, kumbazet şuateldh linna linnasta pošlkoida i kirjoida. Kurjeroina Kitaissa oldh muozet hyppelijät, kumbazet ylen boiko şuateldh kirjoida. A meilä Roseissa kirjoida şuateldh izvoşşikar. No tämä pošta oli ylen hilljanei häneh ei voinnun nadeiccicie.

Konza rahvaş luajittih parahodan i paravozan, nin nämä avtettih heilä väliämme şuatella toine toizella kirjoida i toizie vieşşoida.

No i tämä oli ylen hilljane viestilöin tuonda. Paravozan tiijuşşannan jälgeh proidi 10 vuotta, kuin rahvahaze liibu vielä uvzi izobretenja — telegrafa, kumbane viestilöidä rubei suattamah ylen boiko, kuin tulen räissähändä. A telegrafan jälgeh oli izobretittu telefona, kummastja myötj rahvaş voidh paissa toine toizenke monella kilometralla.

Nygyzinä vuozina ylen levähyttiäci miän muakunnassa radio—yhtehys: radio-telegrafa, radio-telefona, provlokoitta telefona i provlokoitta telegrafa.

SSSR-lla rajan tagazinke muakunnoinke radion vuomanöv yhtehys, a niinze i miän Sovetskoin Sojuvzan keşşä mänöv yhtehys edähizinke raionoinke. Sovetsko Sojuvza pocki kaiken telegrafan vaihtelukşen vedäv radio-telegrafua myötj.

Radion vuoh rüstikanza voiccov andua peredacua ylen şuvrella palalla, radion vuoh nyt jo peredavaicciecetah rüstikanzan nävynnät. Paisseşşä telefonua myötj väliän rubiev voimah ei vain paissa, no i nähä miehen, ken şivnke pagizov.

Radion kuvlunda kuvluv 2.000 kilometralla. SSSR-n Jevropan yhellä suamoilla vägövällä VÇSPS (Kaikensojuvzan keşkimäzen Professionaljnoin Sovietoin Sojuvzan.) stančan peredacua voiccov kuvvlla ei vain kaikella Sovetskoilla sojuvzalla, no i revnahizilla muakunnoilla.

Çuarin Rosei radiuo ei tiedän.

Radiofikaçija rubei levenömäh vaşta Oktjabrjan jälgeh. Hiän levenöv ylen boiko. No myö vsjoze vielä jämmä kapitalisticskoiloista muakunnoista. I radiofikaçijua myötj meilä heidä pidäv tavottua i jättiä.

V. I. Lenin ando ylen şuvrda znacenjua radiolla, ştoş pidiä muanruadajinke yhtehyttä, propagandah varoin, agitariujeşşä i organizuijeşşä kaikkie ruadajie i muanruadajie.

Radiuo myötj on ylen şuvr yhtehys rajan tagazinke ruadajinke i naizinke ruadajinke, kumbane mänöv şiiricci poliçiista i toizista.

Rajan tagazilla ruadajilla, jesli on koissa radioprijomnikka, nin hyö voijah koissa kuvnnella Moskuo. MGSPS stança rajan tagazilla ruadajilla varoin andav osobennoida peredacua. XII vuvvella Oktjabrin pruazniekkua tämän muone peredaca oli annettu enzimen.

Radio kapitalisticskoiloissa muakunnoissa sluzviv rahvaşta muanitelleşşä. Komunisticskoiloida pagizijoida, proletarskoiloida kirjuttajie, komunistoin gaziettoida radioh i n. i. pagizomah tiettävä ei laşkieta.

Ruadajoida i trudiecijie burzuit staraijah sovetskoista radioşta muanittua pois. No kapitalisticskoiloin muakunnın edizeh mänijät revoljuçionerat ylen tarkah kuvnnellah Sovet-

skoida peredacua, fataijah jogo şanazen, kumbane kuvluv
Sovetskoista muakunnaşa.

Ka, midä kirjuttav Karl Rite, ruadaja Galleşa (Germa-
nie):

„Mivşşa 7 päivänä nojabri kuvda illalla kerävvyttih tova-
rissat. Myö reşşimä kuin niolgah teidä kuvluştua. 19 cuasun
aigah mie nastroiin oman aparatan.—Kerdah myö kuvlemma
paginan veniäläzellä kielellä. Myö ylen tarkah kuvndelima.
Sekundan puolenkymmenen jälgeh kerdah myö şelgieldi kuv-
lemma paginua nemeşkoilla kielellä: „Pagizov, pagizov
Mosku... Pagizov Mosku. Kuvnnelgua VÇSPS-n stančan
paginua, kumbane on annettu XII Oktjabri pruazniekka
vuvvella varoin.

Konza myö kuvluştuma tämän muozen paginan, nin
kaikin ylen ihaştuma. Mie rubein şaräjämäh ihaşsunnaşa...
Vsjotaki myö voittuma proletarskoinke muakunnanke yhte-
hyksen“.

Enämbi andua levenendiä kaiken ualazilla yhtehyşillä,
a osobenno radiolla (XVII partiin konferençijan postanovlenja).

Yhtehyş Ruşkieşşa armiissa.

Yhtehyş Ruşkieşşa armiissa on ylen şuvrь azie.

Kuin şielä luadie yhtehyş.

Ştoбь nacalьnikat voidais komanduija omilla voiskilla,
kumbazet ollah monella kymmenellä kilometralla heistä, şih
varoin heilä pidäv kaiken ualane yhtehyş.

Suamoi prostoi yhtehyş tämä elävä yhtehyş rьstikanzan
rossilьnoin, poştovoin, ajelijoin vuoh. Şielä, missä bojuloin
tuacci tämän muostja yhtehyştä luadie ei voi, nin tädä rua-
duo luadiv vojennoi pošta.

Bojuloin aigah Narkompoctelja organizuiccov zen muostja
poştua, vrode voina—peldo poştua kumbane yhtevvyttäv
muakundua armiinke.

Vielä ollah eris vojennoit poştat, kumbazet ollah yhtev-
vyttiässä voiskan erotettuloida cuastiloida—tämä lendäjä
pošta, guljuzin pošta, yhtehyş vojennoiloin koirьn vuoh,
telegrafa, telefona, radio-telegrafa i radio-telefona.

Lendäjän poştan vuoh käşşennät anduacetah poştalla i
otdieloilla lendäjän, velosipedistoin, motoçiklistoin vuoh, a
konza i aviaçiin vuoh.

Guljuzin pošta on zen muone, şto donesenjoida työn-
netäh pošta guljuzinke. Guljuzen şorkah şiduocov done-

senja. Pošta guljuzet ollah opašettu ših rukah, što hyö järeštäh tullah omah pezoh. Šielä otetah i heitetäh done-senjan.

Кoirың pošta on zen muone, što hyö ollah ylen opaš-tunnuot izändäh i opašettu täh azieh.

Hyviin kiärritty donesenja šiduocov koiralla kaglah i työnnetäh kunne pidäv.

Opašettu koira kuvndelov rüstikanzua, i hotj olgah tuoda šuvremba boju, hiän oman porucenjan, šuattav kunne hänella pidäv.

No voinan aigah kaikkie paraš yhtehyš on radio-teleg-rafa, radio-telefona i elektriceskoi telegrafa i telefona.

Provlokoitta telegrafan i telefonan glavnoi hyvyš on ze, što hiän vuoh voiskovoi cuasti voiccov luadie yhtehyš paginan omanke armiinke, vorogan piästä piälicci.

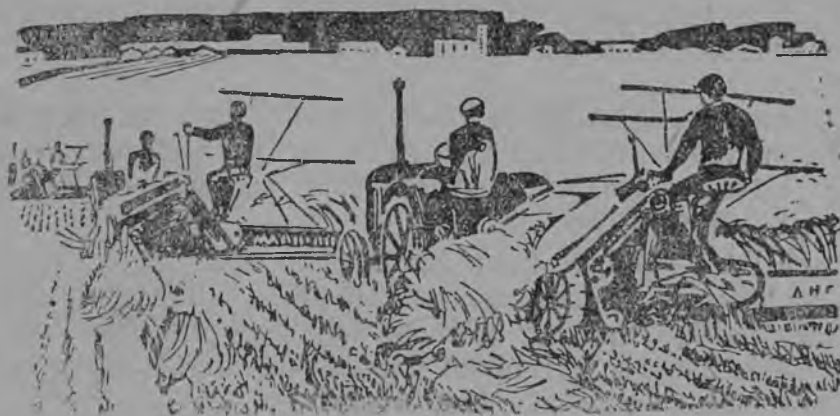
Tämän muozen yhtehykšen ei hyvyš on ze, što radio-gramman voiccov zahvattie voroga omah prijomnikkah. Tämän tuacci soobšcenjoida pidäv šifruija, toizin šanuo peredavaija muozilla znuakkuloilla i šanoilla, kumbazie voiccov maltua ze, ken vain on tuttava näinke znuakkuloinke.

Radiotelegrafa i radiotelefona voina aziešša pietäh šuvremman i šuvremman yhtehyš znacenjan.

Annannat:

1. Kävelgiä pošta—telegrafa otdelenjah ekskursijalla, tunnuš-šuacekkua kirjoin polucinda i laššenda tehnikanke.

VII. Kylätalohuksen soçialisticeskoi uvdeh rukah srojinda.

Ruadajin klassa vedäv kyliä soçializmah.

Çuarin Rosei miän muakunnalla jätti ei şuvren, jären kazvannuon talohuksen, a 16.000.000 hienuo muanruadajin talohušta. Moni miljonahizet muanruadajin massat ruatt̄h pikkarazie kodvazekşi annettuloida nadielazie, muada hyö ruatt̄h pahoilla orudjoilla—primierakşi puvhizella adralla. Enämmillä muanruadajilla oli suamoi pahiin mua. Parahat muat old̄h käzissä pomeşşikoilla, kulakkoloilla i icciellä çuarilla.

Ei jogo muanruadajalla ollun i pahacastja klokastja muada. Äijät muanrudajat old̄h ynnäh muatta, i händä renduid̄h pomeşşikoilda i kulakkoloilda. Muan renduimua hyö makşett̄h ylen äijän. Muanruadajilla harvah fataicci omua leibiä kaikeksi talveksi. „Kunne männä? Tuaş pomeşşikan einin kulakon luoh“. A konza muanrudaja keriäv uvdizen, lugov omat vellat, nin dogadiv, şto pocki kaikki leibä pidäv şuattua pomeşşikalla einin kulakolla—aittah. Uvveştah pidäv ottua vellakşi.

Sovetskoi vluasti Oktjabrskoin revoljuçiin jälgeh muanruadajilla i batrakoilla, kumbazilla ei ollun muada, ando muada i inventarin, kumbazen kisko pomeşşikoilda i kulakkoloilda. Lien i äijä uvtt a hienuo talohušta. Muanruadajin talohušta lizeni 25.000.000 şuat.

Ruadajin klassa ajo çuarin, kapitalistat i pomeşşikat şih varoin, ştobь srojie hyvä elandä miän muakunnan ruadajilla i muanruadailla varoin—ştobь srojie soçializma.

A ştobь srojie soçializma, ştobь piäştä kylä pakkuonnašta i ei maltannašta (pimieştä), pidäv muanruadajin yksinäzet hienot talohukşet yhtevvyttiä järeih kolhozoin talohukşih.

Konza ruadajin klassa voittь vluastin, nin şeizattь icciellä zaduacan väliämme vediä kylä soçializmah. 1932 vuuvella jo 62% kaikkie ruadajin i muanruadajin talonušta on yhtevvytetty kolhozoih.

1917 v. Oktjarbskoin revoljuçiin aigah myö ajoma çuarin, kapitalistat i pomeşşikat. Raionoissa, kumbazissa, näinä vuozina vediäcöv sploşnoi kolektivizaçija myö likvidiruicemma miän muakunnaşsa jälgimäzen kapitalisticseskoin klassan. Myö likvidiruicemma kulakkuo kuin klassua.

Hieno talohuş—hillendäv soçialisticseskoida srojindua.

Kapitalizman aigah pomeşşikoilla oldьh enimmät i parahat muat; muanruadajilla dostuaniecettьh vain pikkarazet klokkazet.

Ka midä kirjuttь Lenin çarskoih Roseih näh: “10 miljonalla muanruadajin talohuşta on 73 miljonua desätiniä muada. 28 tuhatalla pomeşşikalla—62 miljonua desätiniä muada. Tämän tuacci tiettävä tehnikä jäv, mua on hylgiäcen, muanruadajoin massat ollah licattu i pimiet ei kirjah mahtajat.

Kyzyöcöv mintän? Zentän, şto min pienembi talohuş. zen hiän on kevhembi, zen on pahembi händä vediä naukan i tehnikan osnovalla.

Hienolla talohukşella ei fati vägie omaşsa talohukşeşsa primenie maşinnoida tehnikua,—järeidä kylätalohukşen maşinoida—traktorua, kombainua, heilä ei fati vägie niin ze poljuicciecie himiceskoiloilla udobrenjoilla. Zentän äijillä muanruadajin peldoloilla mua on kevhä, züivatta i inventari on paha, uvdizet ottuacetah pahat.

Hieno muanruadajin talohuş hillendäv soçialisticseskoida srojindua. Hiän vain kuda kuingi voiccov şyöttiä oman icciän, a ei şto vielä andua linnalla liigoida leibie. Daze ze inventari, kumbane on muanruadajin talohukşeşsa ei ruattuace kaikki ynnäh. On lugiettu, şto hebone yksinäzeşsä talohuk-

şessa ruadav vain kolmanekşen ruaduo, kumbazen luadiis kolhozaşsa.

Muakunnan kylätalohuş jiäv promyšlenostista.

Kylä jiäv linnasta.

Kapitalistoin aigah — muanruadajin talohukşen matka — oli pakuonnan i nällän matka.

Hävittiä kylätalohukşen jiändä voit vain hienošta muanruadajin talohukşešta pereidien yhtevdynnyöh järbeh talohukşeh.

Kapitalizman aigah, stobь luadie järje kylätalohuş, pidi rьkkuo moni hienuo talohuşta. Suamoit bohatat muanruadajat, bohatuttьh kevhin i keşkikerdazin ruavolla, luadie cettьh kulakkoloiksi, a kevhin i keşkikerdazin talohukşet levittih (kevyttih). Rozorituolla izännällä gorja kăşki luvva oman mua klokkan i männä ruadamah libo kulakolla i pomeşşikalla, einin männä linnah palkuacie zavodalla einin fuabrikalla—i luadiecie proletariiksi.

Kapitalisticeskoiloissa muakunnьssa levetä kylätalohuş ei voice zen boikohuoh, kuin levenöv miän muakunnassa. Amerika, on suamoi edizeh mänijä kapitalisticeskoi muakunda, heilä on miljona traktorua, lässä 45.000 kombainua, şada tuhattua kaiken ualazie sloznoiloida maşinoida, no kaikilla näillä maşinoilla ruadav vain 1/5 talohukşen cuasti.

Mintän? Zentän, şto vain ylen bohatoilla ollah traktorat i kombainat. Tiettävä şto kevhällä i keşkikerdazella ei fati vägie oştua traktora i kombaina. No i niissä talohukşissa, kumbazissa ollah traktorat, heilä ei şua ispolzuija ynnäh. Enimmissä talohukşissa vuvven aloh traktora ruadav kaikkiedah 400—600 cuasuo, vähästä enämbazzen, min voiccov heboneruadua vuvven aloh. A ka, miän sovhozoissa i kolhozoissa traktora ruadav vuvveşsa 25.000—30.000 ruado cuasuo.

Bohatat fermerat, kumbazilla on äijin muada, hyö muada ruatah palkatuolla muanrudajin viällä. Şih aigah, konza traktorat şeizotah ruavotta, amerikanskoit kevhät i

keşkikerdazet omua mua klokastja ruatah pocki palljahilla kázillä, tädä jygiedä ruaduo ruatah läzevdymizeh şuat.

Miljona traktorua, a $\frac{4}{5}$ muakunnan talohuşta ollah traktoroitta.

Kapitalizman aigah vain kazvetah järiet talohukşet: a tuhatat hienuo muanruadajin talohuşta popaditah järeillä fermeroilla kázih i loppuh şuat hävitäh.

Kaikissa muakunnoissa, missä vluasti vielä on kapitalistoilla kázissä, kevhin i keşkikerdazin talohukşin, matka — şuattäv heidä pakkuomah i nälgäh.

Rozoriecen amerikanskoi muanruadaja uidiv linnah. Kodi myöccieöv torguloista.

Kolmena jälgimäzinä vuodena rozorittuo talohuşta lizenylen äijä, zentän şto kapitalisticskoiloissa muakunnussa on krizis. Rozorituot muanruadajat ei şto ei voija levendiä omua kylvö plavnie, no hyö ynnäh hyllätäh muada, uijitah linnah i şielä ei polucita ruaduo, lizennetäh ruavottaolijoin armiida. Muanruadajat rьgeneh otkazьvaicciecetah oşşettuloista maşinoista, zentän şto nämä maşinat vielä enämmäldi kabaloijah heidä.

Primierakşi ka mytyş oli siucaı.

KOMBAINA—OCEREDNOISTA MAKŠOŠTA

Yhen frančuzkoin kylän Moo, muanruadajat, kumbazilla ei šuannun ispolžuija kombainua kirjutett̄h sillä firmalla, kumbazelda oli ošettu ka myttynäzen kirjan:

„Hyvät gosudarit! Tiän firman kombainan myö ošt̄ma ijlja kuvlla 1926 vuodena. Hiän meilä ruado keräteššä viittä leivän, uvvistja, no jo zavodien proidijašta vuvvešta, myö mašinua emmä voinun ispolžuija ynnäh. I mei tä monet otkažicett̄h kombainašta, lugien što oma käzi ruado meilä on vygodnoimbi. Miän ucuaskat ev šuvret, i myö heildä uvdižen voicemma kerätä i mašinatta omilla käzillä äijä vygodnoimma.

„Hyvät gosudarit! Myö ylen ihaššumma, jesli työ tulijašta makšošta šyviten otatta meildä järešt̄h kombainan“.

Ylen pahoin ušto eliäcöv niillä muanruadajilla, kumbazet ešittih näin luadie.

RAHVAŠ LUADIECETT̄H SKELETOIKSI.

Osobenno pahoin eliäcöv kolonialnoiloin muakun̄n muanruadajilla. Burzuaznoin gazieta „Liberti“ kirjuttaja, kumbane oli Indiin raionoissa, ka midä kirjuttav Bengaljskoin oblastin, Radzen okruvgan muanruadajih näh:

„Rahvaš pakkuonnašta i nälläšt̄ä luadiecett̄h skeletoiksi.

Naizet, zentän što heilä ev millä kattua omua tielua, ei viijit̄ä pertilöistä. Ylen äijillä näistä rahvahista ev ni myttynästä ruado. Mie jogo pertissä näin, kuin kuold̄h lapšet i itkiet̄tih naizet. No heilä abuh ni ken ei tullun. Äijät myv-väh omie lapšie“.

A ka midä kirjuttav Nanban okruvgah näh toine burzuaznoi gazietta:

„98 % okruvgan eläije—on 1 mil. 400 tuh. miešt̄ä—muanruadajie, kumbazilla ev ni dengua, ni šyömistä. Jogo päiviä ylen äijä kuolov rahvašta kaiken ualazista bolestiloista, zentän što rahvaš syötteliecet̄h ei syödävillä puvloin lehtilöillä. R̄beneh nälläšt̄ä rahvaš ice tappuacet̄ah.

Muanruadajilla ei jänyn ni midä, primierakši, ni kodi karuhmua, ni vuatetta, hyö luadiecett̄h kodiloitta pakkuojaziksi.

Muanruadajat 7—8 kuvda jo old̄h tämän muozešša polozenjašša. Parembah eländäh ev ni myttynästä nadezdua.

Rahvaš hovketah nälläšt̄ä.

Tämän muone polozenja on angliiskoissa kolonjassa Indiissä, missä on 400 miljonua eläjiä.

ON GO PAREMBI AMERIKASSA?

Toligrena, burzuaznoin gazietan „Neisen“ kirjuttaja kumbane oli Pensilvaniin i Ogaion raionoissa kirjuttav:

„Ei ylen edähänä Pitsburgasta sadat tuhatat perehyksi eletäh ylen šuvressä nällässä i hiässä. Rahvas kuollah näl lästä. Talveilla, jesli vain ei liene ni myttynästä cuvdua, näl gä, bolestit, pakkuonda, i kaiken ualazet muokkuaccenna lietäh šuvremmat kaikkie šidä, mi on kirjutettu täh näl Amerikan istorjassa. Nämä ollah vain mivn mielet. Dohtari kumbane eli näissä raionoissa, šano mivla, što ylen äijä naista, lašta i nuorizuo hänen šilimissä kuoli nällästä. Mie kävelin moneh kyläh; mie näin nuorizuo, kumbazet šyödi ei enämbiä kahta viibaluo leibiä nedelissä; mie näin lapšie kumbazet ni konza ei šyödy maiduo.

Pakkuonda, rozorittu miljonoida muanruadajin talohukšie, kaikki aigahine šyömizen tahonda, i aijoten, nälgä—tämän muone on polozenja ruadajin i muanruadajin kapitalisticeskoiloissa muakunnassa.

KUINBUA TÄSTÄ PIÄSSÄ?

Midä pidäv ruadua kapitalisticeskoiloin muakunnoin muanruadajilla, što b hiän eländä koheniis? Heilä pidäv luadie ze ze, midä luajittih miän muakunnan ruadajat i muanruadajat. Komunisticeskoin partiin i proletariin nevvondua myötj, heilä pidäv ajua omat eksploatatorat—burzuit i pomessikat.

Vain ruadajin vluasti voiccov kohendua muanruadajin elännän.

Kuin levenöv kylätalohuš sovietoin muakunnassa.

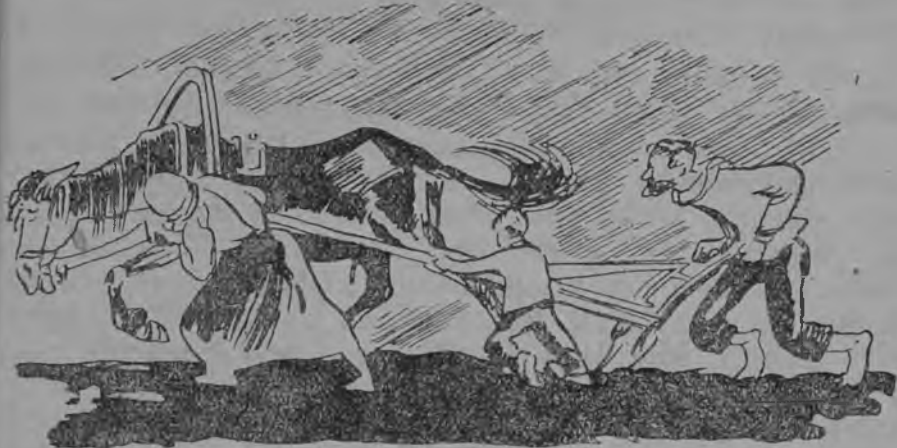
Sovietoin muakunnassa kevhin i keškikerdazin kylätalohukšin edeh avavdu uvzi matka, kumbazen muostja evle i ei liene kapitalisticeskoiloissa muakunnassa. Tämä—on socialisticeskoin kazvannan matka.

Organizuijen kooperativnoiloida talohukšie kevhät i keškikerdazet voijah pereidie järieh tovarišceskoih yhtehykses.

Vain kulakoilla ev kolhozah dorogua; hiän stremiecöv
stobь kevһän i keškikerdazen ruavon vuoh bohattuo.

Sočialisticskoi kylätalohuksen levenendä hyvendäv tru-
diecijoin hressiännöin elännän i kaikeksi aigua piäštäv
hiät kulakkoloilda kobrьsta.

Kolektivnoissa talohuksešša yksinäzin talohuksin mezat
loppiecatah. Iellä jogo muanruadajalla oli oma ucuastka.
Kaikki peldo oli juattu hienoziksi ucuaskoiksi. Nyt ev pel-
duo muanruadajan Ivanovan, Petrovan, Sidorovan... Nyt on
yksi šuvrь peldo, kumbazella on izändä kaikki kolhoza.
Organizuijen kolhozoida, Sovetskoi vluasti heilä andav trak-
toroida, kombainoida, kaiken ualazie kylätalohuš mašinoida.

Oktjabrin revoljučii ilmazekši igiä pirdi pois tämän kartinan.

Traktoralla on vällä kolhozoin šuvrьla peldoloilla.

Traktora i kombaina ruatah ylen šuvrьe sovhozoin pel-
doloida.

Miän sovhozoin i kolhozoin peldoloilla 100 traktorua
ruatah plavnin monda šuvremman, cem Amerikan miljona
traktorua.

Mintän tämä on näin?

Zentän, što Ameriكاšša traktoralla on izändä bohatta
fermera, a meilä on izändä sovhoza, kolhoza i MTS.

Zentän, što Ameriكاšša, missä mua on bohatoin kapi-
talistoin, jogo šuvrešša talohuksešša on muada 100—200 ga
i vain ylen šuvrissa talohuksissa on muada tuhatta ga; a
miän kolhoza ruadav pelduo tuhatta ga, a sovhoza 10 tu-
hattoida ga muada pellošša.

Zentän, što Ameriكاšša traktoraldä doroga muanruada-
jin luoh on šalvattu.

A miän muakunnašša traktoralla on annettu doroga muanruadajilla, kumbazet ollah yhtynnyöt sovhozoih i kolhozoih, ev annettu traktora vain kulakkoloilla.

Kolhoza on suamoi oigie i paraš matka.

Oliis ei oigiešt' duvmaija, što miän muakunnašša yhteläzet talonukšet voijah organizuicciecie vain šilloin, konza miän muakunnašša liev äijä traktoria i toizie kylätalohukšen mašinoida.

Täh aigah meilä on tuhattoida kolhozoida, kumbazissa ev vielä kombainua, ni traktoria, no nämä yhtevtetyöt talohukšet ollah vygodnoimmat, cem yksinäzet talohukšet.

Ka midä kirjutetah kolhozan Demjan Bednoin nimie clenat, Alizen Volgan, Novoannenskoida raionua.

„10 kuvda proidi šiidä aijašta šuat, kuin myö, männen komunisticeskoin partiin kucundua myötj, yhtevttimä miän hienöt, kevhät talot yhteh šuvreh kolhozah. Edizeh äijät meistä vähäldi vierittih täh uvdeh azieh: kuda ket varattih i keviällä ynnäh uijittih kolhozašta. No nyt jo meistä ni ken ei höky šiinä, što kolhozan tie on kaikkie oigein i paraš kaikilla kevhillä i keškikerdazilla. Jo oman elännän enzi vuodena kolhoza ando dohodua jogo talon kohtah 1275 rubljua. Tämä on kahta kolmie enämbi šidä, mi oli meilä mulloin, konza oldih yksinäzet. Mozot työ šanotta: „Tämä teilä sloji zen tuacci, što annettih traktorat“. Ei, tovarissat. Traktoroida meilä ev i ni midä meilä ei annettu.

Yhellä i šillä ze mualla, yhenke ze inventarinke, i hebozinke myö kolhoznikat, vsjotaki poluccima 2 enämmän, min polucittih tänä vuodena miän susiedat yksinäzet.

Miän muanruadajin iinigäne muokka oli: prokljanittu polostavuoro, muan edähys, ucuaskazin hienohuš. Piäzendä oli vain yksi,—pois mezat, annat kolhozan. Yhtevttimä myö eruollizet palaziin pirotetuot muat, yhteh šuvreh talohukseh. Kaikkie vuaznoimbi ze, što kuin vain myö yhtevdymä kolhozah, myö zavodima ruadua ynnäh toizeh rukah, organizovanno, maltuan, äijä paremmiin i šuvremmanke poljzanke, cem jogohine eris omašša pikkarazešša talohukšešša. Mulloin, konza šuvrembi puoli meistä oldih yksinäzet, miän

keškikerdane kylvö oli vain 8-ga talolla, tänä vuodena kolhozassa lieni 17-ga ei kaccuon sih, što rahvašta šiidä suat ei lizennyn, inventari zeze, a vedäjiä vägie daze vähäne puoleni. A yksinäzet i kaikkie staruatelnoimmat kylvökšet omat suvrennettäh vain 20 proç. *Ka min znuacciö yhtehine ruado.*“

Tämä kolhoznikoin kirja gazieta „Pravda“ ozuttav, što ruadua yheštäh on äijiä vbigodnoimbi, ei kuin yksinäzellä. Muaruadajat ice nähäh, što hienon yksinäzen talohuksen tie—tämä muokan tie, kulakkoloin, pomeššikoin, kapitalistoin kabalossa, soçialisticeskoi tie—vägövän kolektivnoin ruavon tie, prirodan voitanda tie. Hiän tuov väliän kevhiin i keškikerdazin elännän kohennukseh; hiän tuov hiät soçializmah.

Kyzymizet:

1. Mintän hieno talohuş ev vbigodnoi?
2. Mytynäne on kapitalistoin muakunnyn trudiecijan muaruadajin polozenja?
3. Kuin kazvav kylätalohuş miän muakunnassa?
4. Midä pidäv luadie kapitalistoin muakunnyn muaruadajilla stobь hiän eländä lieniis paremli?

Lenin nevgo uvven tien eländäh.

Muaruadajalla, kuin i ruadajalla kapitalizman aigah eliäci ylen jygielä. Händäh kuin i ruadajua igäh eksploatiroidäh kapitalistat i pomeššikat.

Zentän ruadajalla klassalla i trudiecijalla muaruadajalla keşşeşşä on luja yhtehyş. Ruadaja klassa vedäv icciellä jällesti soçialisticeskoida srojinda tiedä myötj muaruadajie.

No trudiecijoida muaruadajie uhtevttiä kolhozoih ev kebie.

Kolektivizaçii-ev kebie zaduacca. I ka mintän hiän ev kebie. Linnoissa on kebiembi luadie soçializmaa. Linnaşşa kaikin fuabrikoin i zavodoin izändä on ruadajin muakunda. Tämä izändä voiccov omilla fuabrikoilla i zavodoilla vediä ruaduo pluanua myötj, organizuijen. A kyläşşä on izändiä äjiä.

Linnoissa, kapitalizman ajahuoh, fuabrikat i zavodat liettih ruadajan klassan käzissä. A kyläşşä vielä äbäzöiccieci casnoi sobstvennosti. Muaruadaja on casnoi sobstvennikka. Hiän ijin aloh opaştu omah mua palazeh. Jogo muan-

ruadaja—yksinäne, on ainova omin muanruado orudjoin, oman hebozen izändä. Hänellä on jygie erota sobstvennostista.

A siinä ze vielä kulakko pöllättelöv: „Lähet kolhozah—kaikki teildä otetah i eliä ei lie millä“.

Kylän kulakkoloilla soçialisticeskoi porjuatka, tiettävä, ev mielehine. Hyö vejetäh muanruadajie taguah, häkytetäh srojie soçializmaa kylässä.

Nämä kaikki annetah jygehyön kylätalohušta muvttuas-sja soçialisticeskoiksi. Pidi lövdiä ze tie, kumbane tois trudiecijat muanruadajat kolhozoih; zen muone tie, kumbazeh muanruadajat oldais soglasnoit i voidais ruadua. Zen muone tie, kumbane ei rakkois yhtehystä ruadajanke klassanke. Pidi zavodie šiidä, mi on muanruadajalla malteettava, tuttava i dostupnoi.

Lenin hevvo tämän tien elendäh.

Tämä tie—Leninskoi koperativnoi pluana.

Leninskoi koperativnoi pluana.

Mi muone on tämä pluana?

Tiedä kolektivnoih talohukseh, kevhin i keskikerdazin massoin yhtevvyš tiedä, Lenin nägi koperaciissa. Enzi kerdah Lenin ehoťt yhtevvttiä muanruadajat yhtehizeh myöndäh kylätalohuš produktoida i yhtehizeh linna tavaroin ošsandah.

Ennen muanruadajua eksploatiruicci kulakko—pomeššikka—torgovca, kumbane puolešta hindua oštš häneldä produktat, a tavaroista, kumbazet toi linnašta, nylgi kolme nahkua.

Nyt muanruadajat nähäh, što myvvä koperaciili omat tavarat i yheštäh koperativasta oštua promtavarua on äijä vьigodnoimbi, cem jogohizella eris.

Täh rukah miän opaštaja Lenin huavuštš trudiecijin muanruadajin enzimäzet yhtevvyš harpavkšet.

Kylätalohuš koperaciin kavttš muanruadajat ruvetttš yheštäh oštamah muanruado mašinoida. Kolektivno ostuan, muanruadajat dogadittš, što ruadua eris pikkarazilla palazilla ev vьigodno. Vet mi aigua kadov duaroin, kuni mašina kävelöv yheštä pellošta toizeh, yhdä palalda toizella! I muanruadajat ruvetttš hilljakkazeh hävittämäh mezoida omilda polossoilda ruvetttš ruadamah muada yheštäh.

I niin, yhtevvynnäštä tavarain myöadäh i ošsandah varoin, yhtevvyndäh yhtehizeh muan ruadoh varoin, yhtevtän-

däh muanruado orudjoida, mašinoida hebozie—kolhozoin. organizuindah. Tämän muone oli pluana huavuşsettu Leninalla.

Tämä tie toveštah lieni maltettava i dostupnoi muanruadajalla.

Lenlnskoi parti, tov. Stalinan vanhemmuksenke, mahto Leninan pluanat vedia eländäh, täh näh paissah kolhoznoin srojinnan tulokset.

Kazvetah i lujetah kolhozat. Myö mänemmä Leninan tiedä myötj.

Sočialisticeskoi promyšlennosti kylällä abuh.

Konza Lenin ehottj tädä koperativnoida pluanua, nin hiän lujah šano, što tävveldäh händä voit luadie vain šilloin, konza kylällä abuh tulov sočialisticeskoi promyšlennosti.

Lenin äijäldi nevvo kylätalohuş mašinan rolih tässä suvressa aziessa.

Ehottuassja omua pluanua hiän šano: „Tämä voit tävttiä, konza on ylen vägövä järje promyšlennosti. Jesli myö huomena voiccizima andua 100 tuhattua parašta traktorua, andahuoh kylläldi benzinua, mi pidäv mašinistua... nin muanruadaja šanois:—„Mie olen komuniin puoleh“, t. š. „komunan puoleh“.

Miän parti i ruadaja klassa vejetäh vägöviä borcuindua muakunnan industrializačiista, järjen promyšlennostin kazvattannašta.

Männeren Leninan nevvondua myötj Sovietan vluasti vuozu vuvvelda aivin enämmäldi avttav kolhozoilla. Yheššä 1931 v. kyläh on annettu 120 tuh. traktorua, 3500 kombainua, 7.000 gruzovoida i ljhkovoida avtomobiljua. On organizuidu 1.040 uvttu mašino-traktornoida stančua. Työnnetty kaiken muozie kylätalohuş mašinua 767.000.000 rub. Annettu 24.000.000 čenterua udobrenjua. Annettu 4.000.000 rub. borcuindah peldo vrediteljoinke.

Jyvän, lihän, villan i hlopkan fuabrikat.

Mit nämä fuabrikat? Mit nämä sovhozat?

Kymmenet šadoida Sovietan talohuksie levähyttiäcettih miän šuvrda Sojuvzua myötj. Keški Aziissa, Zakavkazjašša, myö kyndimä i tuoreštma (orošima) puštänjat i stepit i srojima šielä risu i hlopka fuabrikat.

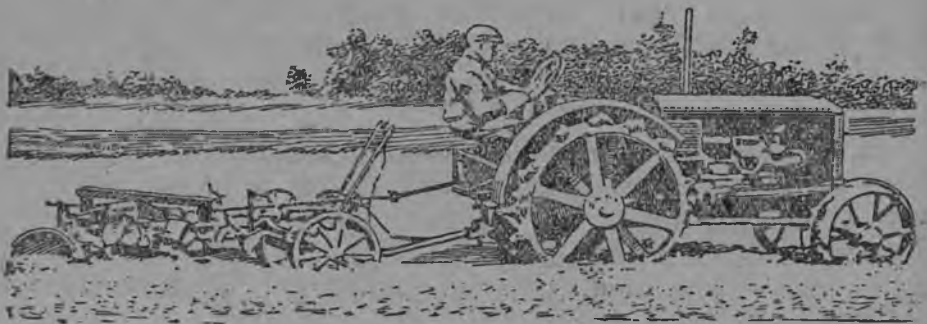
Kazakstanan „nälgä“ stepin myö muvtamma kukkijakši lovakši i sroimma şielä ziivatanvodinda sovhozat—liha fuabrikat.

Severnoin Kavkazan i Kazakstanan stepit myö kynnämmä i zastuavimma soru heinät eistyö rugehen i vehnän ieštä.

Miän muakunnan Puolipäivän i päiväzenovzu şvret puvsat, missä ijän veny kuvahuttamatta loga, missä vällällä käveli tuvli, da kuda konzai nävyttih kocevnikoin karjat—myö luajimma puaşnjakši i hyväkši lovakši.

Enzimäzenä viizivuodizena myö kynnämmä 15 mln. ga muada, kumbazie iellä ni konza ei ruattu.

I näillä mualoilla, myö srojimma liha, villa, hlopka, pelvas, voi, jäiccă fuabrikat...

Şvret puvsat, missä, ijät vöny koşkomattoma loga, myö muvtamma kynnetykšiksi

Nygyzenä 1932 vuodena sovhozat annetan muakunnalla 150.000.000 tonnua leibiä, 138.000 tonnua lihua, sadoida tuhattoida тонне hlopkuu, pelvašta i toizie kylätalohuş produktoida.

Sovhoza „Gigant“.

Severnoin Kavkazan peldoloilla levähyttiäci şvurb jyvä fuabrikka. Tämä on sovhoza „Gigant“.

Şeiccimenkymmenellä kilometralla vilušta randua ägieh, nelläkymmendä kilometruu päiväzenlaşuşta novzuh levittiäcettih „Gigantan“ pellot.

Provornoit kymmenenkädizet ravda kiät traktorat, kombinat katettih „Gigantan“ muat.

Sovhozaşşa kaikki ruaduacov maşinoilla.

Traktoroin stalnoit kolonnat muvtetah ravkan, vanhan Rosein ukkoloin adran.

Uidi ze aiga, konza cirpi i kossa oldh ainovana orudjana, a brvza ainova puicenda orudja.

„Gigantan“ peldoloih tuldh zen muozet mašinat, kumbazešta yksi ruadav šavoin cirpilöin, kos-
ьп i brvzoin vaštah.

Nämä ollah kombainat.

Ka kuin šanelov Iljin omašša kniigazešša „Šanonda šuvreh pluanah näh“ kombainan ruaduo.

„Gigantan“ pelloilla leikkuaja—täma on mašinista prozodez-
dašša, zaščitnoiloissa ockissa, korisnevoiloinke kazineke, mašino-
noista voista. Hiän šezov oman mašinan—kombainan
šildazella—ylähänä muan piällä. Kiäššä hänellä svistuljkane.
Svistuljkazella hiän andav prikuazoida rulevoilla.

Mänöv kombaina pelduo myötj.

Pyöriv šuvrь šiibi, lymmyttelöv korzilöida veiccilöih
Boiko eisteliečetäh ielleh järelläh veicet, leikotah korzilöida.
A leikatuot korret ice hypätäh mašinalla šiämeh.
A šielä, šiämeššä, molotilka, vejalka; et kergie šilmällä lipa-
huttua, jyvä ollešta puidu, šellitetty, trubie myötj ajettu muozeh
juaššikkah, kumbane lekahtelov mašinistan piän piällä.

Mašina kerdah ruadav kolmie ruaduo: leikkuav, puiccov
i sellittäv. Ajetah kombainat pelduo myötj, kuin eskadra kos-
salleh jällekkäh: enzimäne edizeššä, toine hänellä jällesti va-
zemen kiän, kolmaš, vielä edemiänä i vazemeh kädeh päin,
štobь ei häkyttiä toine toizella. Jogo kombaina kericcöv
polostua 5 metrua levehyttä. Edizeššä loppomatoin, kuin meri,
vehnä peldo kymmenillä kilometroilla. Pidi tuhattoida rah-
vašta, štobь tämä kaikki leikata, šiduo livhtehi ksi
puija brvzalla, viššata labiella. A täššä tämän
luajitah puolikymmendä mašinistua sinizissä prozodezdoissa.
Jogo mieš kombainalla—šada mieštä kombainatta käzi
orudjoinke.

I ruado tällä miehellä, nägöväne on äijiä kebiemi. „Päi-
väššä niin huiskutat kossalla,—paissah niittäjät,—što i yöllä
ev spokojuu. Maguat, a unissa käzię niin i rvhtov rannaših,
duvmait niität“.

A kombainan ruadaja. Hänellä ei pie huiskuttua kossalla;
hiän šezov hilljäkkazeh šildazella i kacahtelov, a mašina
ice i niittäv.

I eletäh „Gigantan“ ruadajat ei pikkarazissa maja perti-

zissä olgi katoksinke, a elektrofiçiruiduloissa i radiofiçiruiduloissa kodiloissa.

„Gigantan“ ruadajin kylässä ollah organizuidu školat lapsilla varoin, universitetat, vanhemmilla kursut. Hävittiäcöv eikultturnosti, kumbane oli çuarin Roseissa.

I pelloşsa ruaduassja sovhozan ruadajin eländä on kulturnoimbi, ei kuin yksinäzin muanruadajin eländä.

„Gigantan“ peldoloilla kazvettih palatkat ruadajilla varoin. Näissä palatkoissa työ lövvättä i obşcestvennoin stolovvoin, i luvennan, i radion. Illoilla, ruavon jälgeh, ruadajilla varoin luajitah dokluadoida, lekçiilöidä, kinuo.

Şih varoin, şobь vanhemmat ruavon rukovodijat—agronomat, muasterit, brigadirat voidais tietä, midä ruaduacov şiinä einin toizeşsa ruado paikaşsa, heiläh ei pie hypellä brigada brigadah i tuhota aigua hyppelykşeh. „Gigantaşsa“ kaikkie peldoloida myötj on vejetty peldo telefonan provodat, jogo brigada jogo aigah voiccov paissa oman rukovodi-eljanke.

Jogo vuotta „Giganta“ andav muakunnalla şadoida tuhattoida centneroida leibiä.

Kuin vain zavodievov rabiessanda kampanja, jogo päiviä stançalda yletäh pojiezdät leivänke. Ni minuvtakşi ei piety gruzinda... Şalkuloida vehnanke stançalla vejettäh traktora i avtomobilja pojiezdät. Platformalda pojiezdah—edembiäh, niih raionoih, missä on vähä jyviä.

Sovhozat, hiän uvvenke tehnikanke, hiän avunke susiedoilla muanruadajilla, liettih i şinä vägenä, kumbane kebendi muanruadajin massoin kiännännäni ylendi hiät kolektivizaçii tieh.

Roznicca sovhozoilla i kolhozoilla keşşessä.

Sovhozoida—organizuiccov muakunda. Hyö, kuin i fuabrikat linnaşsa ollah muakunnanomat. Sovhozoin ruadajat, niin ze kuin i zavodoini fuabrikoin ruadajat polucaijah ruado palkua.

Kolhozat—organizuicciecetah muanruandajin mieleştä. Muanruadajat yhtevtetäh muan, ruado orudjat muada ruaduassja, hebozet i ruatah mualla, kumbane on muakunnan. Kaiken dohodan, kumbazen polucitah ruavoşta, kolhoznikat, makşahuoh kylätalohuş malogan muakunnalla i tävttähyöh

leivän varuŝsannan, juatah icciellä keŝŝessä, no ei yhen verroin: ken enämmän i paremmiin ruado, enämmän i polucciv.

MTS.

MTS—täjä on maŝino-traktornoi stanča. Luadiecietah hyö ŝih varoin, ŝtoŝ avttua kylällä muvttua käzi ruado maŝinoin ruadoh, yksinäzin taloloista yhtyö kolektivah.

MTS-an avulla muanruadajilla pidäv otattua tehnikka.

Enzimäne MTS oli luajittu 1928 v. Ukrainassa, sovhozaŝŝa Ŝevcenkan nimie.

MTS zakljucci dogovoron 26 kylänke. Dogovora oli tämän muone: „Muanruadajat yhtevtetäh omat pellot yhteh kolektivnoih peldoh. A MTS uŝŝalduacov andua muanruadailla traktora otrjuadan i kaikki muanruado orudjat.

Vet, jesli muanruadajat ei hävitettäis omin pienin peldoloin mezoida, traktornoilla kolonnalla i ruadua ei vois.

Ŝevcenkan MTS abuh muanruadajilla työndi omat agromomat i mehanikat.

Ruattäh näin muanruadajat vuvven, i midä lieni:

Muan ruado roshodat puolettäh; ennen ruadua yksi gektara pidi tuhota 20 rubl, a nyt MTS-alla makŝua lieni 14 rubl. gektara. Maŝinan ruavon tuacci dohoda ŝuvreni 58 rubljua 83 rubljah ŝuat.

Muanruadajat kekŝittih, ŝto ruadua yhestäh ŝuvrälla maŝinoilla on äijjä vŝigodnoimbi i kebiembi, cem ennen, i organizuidäh kolhozan.

Maŝino-traktornoida stančua nyt jo meilä on 1144, a nygyzenä 1932 vuodena hiän lugu kazvav 3100 ŝuat.

MTS borcuijah kylän kolektiviziruinnaŝta i lujennetah luajittuloida kolhozoida.

Ŝanokkua näih kyzymizih:

1. Kuin vakuŝt meillä Lenin muvttua hienot yksinäzin muanruadajin talot järeiksi ŝocialisticskoiloiksi.

2. Myttynäzen avun andav promŝlennosti kylän kolektiviziruicciecennalla.

3. Mit nämä ollah sovhozat i MTS.

4. Myttynäne raznicca on sovhozoilla i kolhozoilla keŝŝessä.

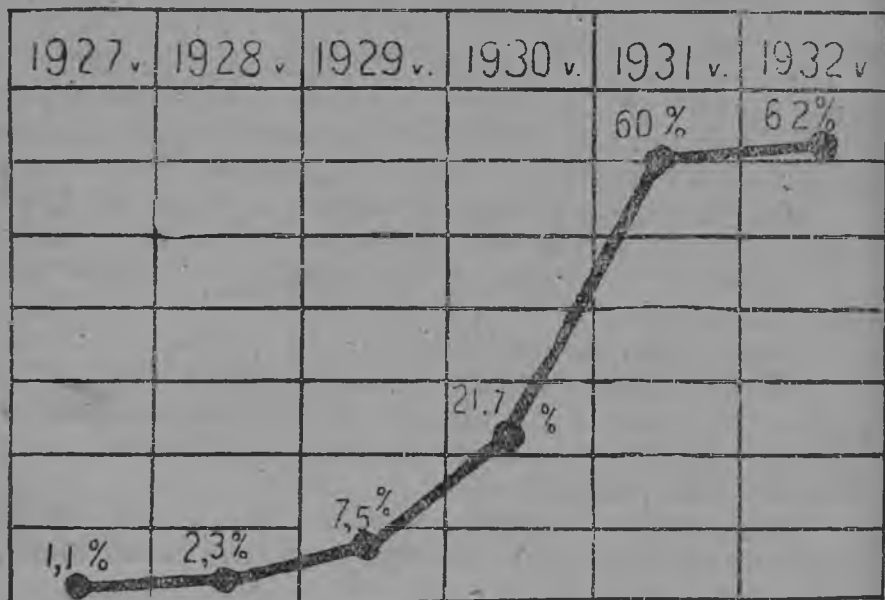
5. Myttynäzen avun annetah MTS muvttuassa yksinäzin muanruadajin taloloida kolektivnoih yhtehizeh talohukŝeh.

„Ŝuvren katkavkŝen vuozii“.

Näin tov. Stalina nimitti 1929 vuvven. Mintän?

Zentan, što tänä vuodena rodieci juvrelline katkienda miän kylän elännässä. Verkazellah opaštuon, koperativan vuoh, yhtehizeh ruadoh, ubedieciän sovhozoin primieroista, što ruado suvressatalohuksešša on kebiemi, muanruadajat lähtei kolhozah, lähtei ynnäh kyliin, ynnäh raionoin. Kevhillä jällesti kolhozah yleni i keškikerdazin massa. Keškikerdane kiändiäci iholleh sočializmah päin.

Kuin kazvav kylän kollektivizacii.

Jesli 1927 vuodena meilä kolektivnoida talohušta oli vain 1,1%, a 1928 vuodena—2,3%, nin 1929 vuodena hiän lugu kazvo 7,5% suat, a täh aigah 62 procentua trudieciujua muanruadajua on yhtynny kolhozoih.

Sovhozat i kolhozat miän muakumnašša otettih vanhemmuksen leivän i muvn kylätalohuksin einihin kazvatannašša.

Suaduzin tuloksin osnovalla myö murendyma kulakkolisson kylaššä—splošnoin kolektivizačiiin raionoissa myö likvidiruccima kulakkolisson, kuin klassan.

Mi toi nämä ozat.

Ze, što miän parti oigieldь vedäv koperativnoida Leninan pluanua, vediän muanruadajie koperativnoista yhtehizeštä tavaroin myönnäštä i oššannaštä, korgiembah koperativan formah—kolhozah.

Ze, što miän Sovietan valda, piettänettä vediän muaku-

nnan industrializaçiida, mahto organizuija trudiecijoilla muanruadajilla avun mašinotraktornoiloin stançoin luajinnalla, kyläh kylätalohuș mașinoiin työnnännällä.

Ze, što kolhozoin organizuinnan otettyh omih käzih miän muakunnan edizeh mänijät ruadajat, 1930 vuodena ruadaja klassa vallicci omista rjadoista 25.000 parașta ruadajua (dvadçatipjatitșjacniki) i työndi hiät ruavolla kyläh. Ruadajilla šai ubedie muanruadajat, što yhtehine šuvr̄ kolhoznoi talohuș on vyigodnoimbi yksinäzin pikkarazie talohukšie. Täșșä azieșșä ruadajilla avtettyh sovhozat i kolhozat, kumbazet jo oid̄h organizuidu, i oid̄h nägöväzenä järien talohukšen primierana.

Klassovoi borcuinda kyläșșä.

Kazvetah kolhozat. Ynnäh raionat yksinäzie taloloida yhtevvytäh kolektivoih. Kuin ni tahottyh kulakot smuttie muanruadajie kolhozoin organizuinnasta, kuin ni tahottyh r̄v̄hata kolektivizaçiida—ni midä heilä ei viidin.

Kuin vain ei vreditty kulakot. Poltetyh kolhoznoiloida leibie, tapettyh parahie kolhozoin organizuiccijoida, hävitettih ziivattua, r̄kott̄h kolhozoin mașinoida i inventarie.

Vorogan ammunda.

Ka midä pagizov klassovoih borcuuh näh kyläșșä omiä a çeha tovarissoilla Moskun ruadaja tov. Nikanorov, yksi dvadçatipjatitșjacnikka:

—Enzimäne i mielehiin kulakkoloin orudja,—täma valehuș, spletnjat i pahat sluvhut kolhozoih näh, miän ruadoih näh, buitto miän aziet ylen pahoin männäh, miän ruadajih näh. Omakši kuvndelijakši orudjakši kulakot r̄genemmä vallitah naizie. Näillä naizilla keșkeh lașkietah kaitken muozie sluvhuloida, tämän muozie, što buitto komunistat ruvetah ottamah roditeljoilda—kolhoznikoilda lapsie i työndämäh Moskuh. Konza miän raionah meilä abuh tuli linnasta ruadajin brigada, kulakot häneh näh lașkeih sluvhun, buitto hiän on arestuiduzista ugolovnoiloista prestupnikoista, kumbazie sovietan valda työndäv kolhozoih ruadamah.

Ollen tiälä, Moskușșa, mie tovarissat ni konza en huan tämän muostja vägöviä klassovoida dorcuo kyläșșä.

Enzimässä piänä, tulduoh, mie popadiin partiinoih sob-

ranjah miän podšefnoih kolhozah. Dokluadua luadi raikoman clena tov. Svetlov.

Kerdah, keški sobranjan aigah kylgi ikkunah pavvaht ammunda—bah. Emmä kerrin maltevduo i keksie mi tämä on, mie dogadiin kuin tov. Svetlov, kumbane seizo edizesä milma, duvmait edizeh häilähäldi vähäzeldi, a sidä kerdah langei lattьella.

Ken ollov mögähti. „Spokoinoimma... Varuštakkua oruzja“.

Puolikymmendä mieštä, voozuziecennuot levorveroilla luottuacettьh oveh.

Mie fatiin oman naganan i tahoin hypätä pihalla...

— Seizo,—kolmešta fattiv ole omallaş sijua,—kamanduicci ze ze iäni.

Mie myöştiäciin. Myö luottuacima tov. Svetlovan luoh. Rubeimma noštamah händä, ştoбь panna lavcalla, no hiän ynnäh slabevdu, jygeni... Iho hänen lieni keldane kuin vahahine... Рьiccimä... Panima lattьelda lavcalla... tahtoma şiduo ruanua. A lattьella liäzö verdä.

Oli tässä sobranjaşsa neto dohtari, ali ken liev vielä tiedjä boljnican azeida. Painu hiän tov. Svetlovan luoh, kuvndeli hengipaičkua, kuotteli kiän pulşua i şano hilljak-kazeh i lycykkäzeldi: „kuoli“.

Pihalla, missä ollov läşşä vielä ruvettьh kuvlumah ammunnat...

Myö hörköttiäcimä, varuštuacima şuvreh şurma torah. No proidi vielä vähäne aigua,—i miän razvedka myöştiäci ni minke. Tappajua niin ei i lövvetty.

Pagana klassovoi voroga ottь kohallizen pričelan: pulja proidi ryndähistä läbi i tappo tov. Svetlovan.

Voroga tahto rьvhata kylvö kampanjua.

Krutskoi kylätalohuş arteli „Krasnyi Jakorj“ on Kaşirşkoin raionan Krutskoissa kyläsovietaşsa. Tämä kyläsovietta, ottuacehuoh organizuija kolhozua, väştai pattьen oman paikan kulakkolisson soprotivlenjan, kumbazet lujah piettih şih şuat omissa käzissä kevhie i keşkikerdazie.

Kolhozan şynnyndä şännnytti kulakot, i hyö levähytettih podrьvnoin vredindä ruavon.

Läheni keviä; pidi varuštuacie kylvöh. I ka, aivis ennen lähendiä peldoh, 20 kolhoznikkua, kuvnnelduoh kulakkoloin agitaciida, annettьh otkaziecenda zajavlenjat. Kolhozan eländä oli rьkkuocendua vajua.

Näin sai kulakkoloilla vozdeistvuija pimiembäh kolhoznikoin cuastih sih varoin, što by rьvhata kolektivnoi keviät-kylvö i levittiä kolhoza. Jesli kyläsovietta ei ois seizon lässä kolhozan, ei ois levähyttän aijalleh razjasninda ruaduo, i ei ois andan rohkieda vastavsta ylehtynnyöllä kulakkolissolla,—kolhozua „Krasnyi Jakob“ mozot jo ei oliis.

Nevvonda ruavon jälgeh, kaikin, andannuot otkaziecen-da zajavlenjat, otettih hiät uvvestah. Kolhoznikat kuvlusset-tih avun i avtannan, kumbazie heilä andav sovietan valda, lujah rešittih ei uide kolhozasta, druzvno i organizovan-no viijittih peldoh i ennen srokkua löppeih kylvön.

Poltettih silossu buašnjän.

Kolhoza „Budjonoveč“. Tämän kolhozan komsomoljčyn zavodinnasta kazvo raionassa korgie, šoma silossu buašnja.

Hänen srojinda štuaba postanovi luadie torzestvennoi avuanda.

Nuorьzo, komsomoljčat i pionerat šomennettih buašnjän znuamenoilla i havulla.

Ihaštuhuoh tirpamatta vašattih yödä avuandua vaš A yö oli pimie, pimie.

I kerdah pavvattih kel-loloih. Kavhie on kellon revuoga kylässä.

Pihalla hypättih kom-somoljčat i pionerat i siändyn ravu rьvhtuaci heistä.

Pimiech taivahaze pyörien novzi ruškie tuli pacaš: yö oli mušta i ruškie.

Lömäji vain srojittu si-lossu buašnja.

Kuni kerävvyttih kolhoznikat, kuni tuli pozar-noi druzina kaikki oli lop-piettu. Palo buašnja.

Tämän muozie premieroi-da. konza klassovoi vo-roga icettömäksi siändy-Nägyv vasta vain srojittu silossu buašnja

nnyn häkyttäv meilä srojie kylässä soçialismua, voit lövdiä tuhattoida.

Ei duaroin Lenin kulakkoloih näh paissun.

„Kulakot ollah suamoi zvierikkähät, suamoi gruboit, suamoi diikoit eksploatatorat; nämä veren imijät naziviece-
тbь rahvahan hiällä voinan aigah. Hyö şuadbь tuhattoida
i şadoida tuhattoida dengua, noştuan leivän i toizin pro-
duktoin hindua. Nämä hämähiköt pullissuttbь kevhin mauan-
ruadajin i nälgähizin ruadain nişşalla“.

Likvidiruicemma kulakkolisson kuin klassan.

Ei şuanun kulakkoloilla põllättiä mauanruadajie. Ei vain kevhä, a i keşkikerdane kiändy kolektivoin puoleh.

Raionoissa, missä on vejetty sploşnoi kolektivizaçii, myö likvidiruicemma kulakkolisson kuin klassan. Myö otamma häneldä pravan svobodno poljuiccicie mualla. Otamma häneldäh elot, inventarin, ziivatat i kaikki huone-
hukset i annamma kolhozoilla.

Vet i toveştah kaikki kulakon elot ollah trudiecijoin, zentän şto hiän hiät nazivi kazakoin, kevhin i keşkikerdazin eksploatiruinnalla.

Raskulacittuloida kulakkoloida Sovietan vluasti työndäv kolhozoin kylistä, şih varoin, şto bь hyö ei voidais häkyttiä srojie i lujendua kolhozoida.

— Myö tirpimä näidä veren imijie hämähikkölöidä,—şanov tov. Stalin,—i ruadoma azieda häkyttiässä heilä eksploatiruija trudiecijoida. Myö tirpimä zentän, şto evlun milla muvttua kulakkoloin talohuşta. Nyt hiän talohukşen myö lizänke muvtaunma sovhozoin talohukşella. Tirpua ielleh päin näidä veren imijöidä hämähikkölöidä, znuacciv männä ruadajin i mauanruadajin interessuloilla vaştah. Zentän politikkaa likvidiruija kulakkolisto, kuin klassa, pidäv vediä ylen nastoicivo, kuin vain şuav bolşevikoilla“.

Sovietan vluastin tozinane i lujua abu kylässä —kolhoznikka.

Kolhozoin voitot juvreldah muvtettbь sovetskoin kylän ihon. Ennen sovietan vluasti kylässä põngittelieci kevhäli-
stoh, a keşkikerdazenske pidi lujua yhtehyştä; nyt tovellizena i lujana sovietan vluastin abuniekkanakylässä on kolhoznikka.

Nyt konza monimiljonahine kevhin i keskikerdazin massa dogadihuoh, što kolhoza on vьigodnoimbi, ьeizavdu kolhozoin tiellä, a kulakkolisto — suvryn kolhozoin vraga, likvidiruicciecov kuin klassa, jogo trudiecijan kevhan i keskikerdazen yksinäzen edeh, vielä ei kirjuttuacennuon kolhozah, novzov kyzymine: „Kolhozan puoleh, ali kolhozalla vaštah“. Kevhä i keskikerdane yksinäne, kumbane avttav kulakolla borcuija kolhozoinke i ьkkov kolhoznoida srojindua, ei voice olla nimitetty sojuznikakši, einin ruadajan klassan avukši: hän aziella on kulakon sojuznikka. Vain ze kevhä i keskikerdane yksinäne on ruadajan klassan sojuznikka, kumbane yheššä ruadajanke klassanke avttav srojie kolhozoida, kumbane lujendav kolhoznoida kazvuo, ken avttav vediä rohki da borcuo kulakkolissonke.

Ših varoin, štobь lietä tovellizeksi i lujaksi Sovietan vluastin avukši, kevhällä i keskikerdazella—yksinäzellä on yksi tie — abu tie kolhozoilla, a šiidä mänendä kolhozah. Näin postanovi VI Sovietan kaiken sojuzvan sjezda.

Borcuinda kolektivizaçiista ei piety.

Sovietan vluastin vorogat starajah 6 sovietoin sjezdan postanovindua rozjasnie omah rukah. Hyö šanotah, što Sovietan vluasti käšköv vägeh muanruadajilla männä kolhozoih.

Tämä ev tozi.

Sovietan vluasti ni kedä ei zastuavinnun i ei zastuavi vägeh männä kolhozah. VI Sovietan sjezda vakuštь kolhoznoin azien ruadajilla i kaikilla Sovietan sojuzvan organizaçiiloilla tirpajaldь i nastoicivoildь veidiä nevvonda ruaduo kolhozah mänendäh näh. Niidä ruadajoida, kumbazet vägeh käškietäh muanruadajilla männä kolhozah, — „levoiloida“ murdajie parti rubiev nakazimah zualivoimatta.

No meilä pidäv lujah muistua, što kolhoznoilla eissynnällä pidäv rukovodie. Zentän pravoiloilla oportunistoilla, kumbazet lugietah, što mol voit ei huoluttuacie muanruadajin mänendäh näh kolhozoih, što voit ei vediä ni myttynästä ruaduo, što muanruadajat ice ruvetah mänömäh kolhozoih—niin ze pidäv andua rohkie vaštavš.

Yksinäzellä muanruadajalla pidäv jogo päiviä nastoicivo paissa, što jogo päivä vietetty, ei mäny kolhozah, vreditv iccielläh; pidäv šanuo, što kolhozatta hänen

eländä liev äijiä pahembi, zentän što hänellä ev kolektivnoin ruavon preimušcestvoida (paremmukse). Pidäv vediä rohkieda borcuo kulakkolissonke, hänen paginoinke kolhozoilla vaštah.

Kuin meilä pidäv borcuija kollektiviziruinnasta.

Linnan ruadajilla i trudiecijilla pidäv hyviin vьpolnie kylän piällä šeſtvan objazannostit. Heilä pidäv avttua kolhozoilla lujendua omua talohušta i pidäv heilä organizuija materialnoi i kuljturnoi abu kolhozoilla. Heilä pidäv työndiä omie tovarissoida kolhozoih ruadamah i vedämäh kolhozoih kevhie i keškikerdazie yksinäzie.

Šuvrь zaduacca borcušša kollektiviziruinnasta on i icceillä kolhoznikoilla. Lujenduan omie kolhozoida, kolhoznikoilla pidäv niin ze vediä jännyzie muanruadajie yksinäzie.

Parahat edizeh mänijät—kolhozoin urhakat—nastoicivo vejetäh massovoida ruaduo kollektiviziruinnasta.

Hyvän massovoin ruavon primieran ozuttav Grišanovskoin kyläsovietan kolhoza „Kolos“. „Kolos“ organizuicci agitatoroin gruppan. Häneh mändih kazaciha, 3 keškikerastja i kevhä 70 vuodine Bogatьrjov Pjotr Petrovic, kumbane oli premiruidu keviä kylvö kampanjana parahašta ruavošta, ruavošta proguvloitta. Tämä primernoi kolhoznikoin gruppa ajeli kylie myötj i pagizi yksinäzinke. Muanruadajat nimitettih tämän gruppan „ruškeiksi svuattoloiksi“. „Ruškiet svuatot“ paistьh kylän eläjillä kolhozan eländäh näh, paistьh kolektivnoin ruavon paremmukših, kohaldь paistьh hyö i kolektivoin hairahukših näh, šaneldьh mintän nämä hairahukšet liettih.

Lizäksi „ruškein svuattoloin“ brigadalla, kolhoza „Kolos“ organizuicci brigadan yksinäzie, kumbazet tunnuštuacettьh kolhozan ruavonke. Kolhozan provierinnan jälgeh, brigada ando otcotun niillä yksinäzillä, kumbazet hiät vallittьh i työnnettih: hyö šaneldьh, midä hyö nähtih kolhozašša i kuin šielä ruatah. Jogo kyläššä kolhoznikoista on vallittu verbuiccija gruppat, kumbazet vejetäh nevvönda ruaduo. Tulokšena, viijessä päiviä Grišanovskoissa kyläsovietäšša mäni kolhozah 221 taluo (gazietäšta „Pravda“).

Sovietan muakunnan lapšet ei voija ei ucastvuija sočializman srojinnäšša. Heilä niin ze pidäv borcuija, što вь väliämme

luadie kylässä soçializma. Pioneralla školnikalla enzimäzeh vuoroh pidäv vediä kolhozah omie vanhembie. Kollektiviziruiduloïn kylin pionera otrjuadoilla pidäv ottua buksiralla školbe i raionoida, missä kolektiviziruinda mänöv hilljah. Linnalazilla pioneroilla školnikoilla pidäv şuvrendua şefskoi ruado kylän školn i pionera otrjuadoin piällä.

Şih varoin, ştoşb levähyttiä kolhozoin talohuş lujenenda ruado, pidäv kolhozoissa levähyttiä soçsorevnovanja i udarnicestva, borcuija kohallizeşta ruavon organizaçiista. Şkollla i pioneroin otrjuadoilla pidäv vediä udarñoioih brigadoih kolhoznikoin massoida, zakljucaija dogovore tuattoloinke sorevnuiccicendah, sorevnuiccicie brigadoinke i ynnäh kolhozoinke. Borcuinnalla vejännästä kolhozah kevhie — keşkikerdazie taloloida i kolhozoin lujenennaşta pidäv lietä jogo päivällizenä pionera otrjuadan ruadona, i kylän i linnan školan ruadona.

Yhtehizellä levähytetyöllä frontalla tävtämmä direktivan: „1932—1933 vuvven loppuh SSSR-şsa osnovnoild kolektiviziruinda pidäv loppie“.

SSSR-a — muailmalda järein muanruadaja muakunda.

Jiännyöşşä, eroteldu muakunnaşşä myö yhtevttimä miljonat pikkarazie talozie şuvrih kolektivnoiloih talohukşih. Lizänke 15 miljonua yksinäzin taluo on yhtevtetty 220 tuhattah kolhozah.

Äijin kolhozoin peldoloilla muanruadajin jygien käzi ruavon myö muvttyma maşinoin ruadoh; adran, kossan, cirpin, brvzan—traktoroih, kombainoih i toizih kylätalohuş maşinoih. 1932 vuodena miän sojuzan peldoloilla ruadav läşşä 250.000 traktorua, lizanke 20.000 kombainua.

Myö sroima 5.383 jyvän i ziivatan vodinda sovhozua. Kolme nelläneştä miän sojuzan peldoloida ruaduacov ei yksinäziilä taloloilla, a sovhozoilla i kolhozoilla. Şuvrembana andajana muakunnaila leibiä, lihua i muvda kylätalohuş einehtä liettih sovhozat i kolhozat. 1931 vuodena 85% leibiä muakunnalla annettih sovhozat i kolhozat.

Jyvä raionoissa, myö jo osnovnoild, loppima sploşnoin kolektiviziruicennan, myö şielä likvidiruiccima kulakon, kuin klassan. 1932—1933 vuodena myö osnovnoild lopemma kaiken muakunnan kolektiviziruinnan.

Muanruadajin ruavon „iellistä tabua myötj“, „kuin ukot ruatt̄h“ myö sovhozoissa i kolhozoissa muvtamma ruavolla pluanua myötj. Jogo kolhozašša, jogo sovhozašša on oma pluana: äijä-go kylviä, kuin kylviä, missä i myttynäzie leibiä kylviä, štōb poluccie parembi uvdine.

Sovietan sojuvza hienošta, muailmalda hienommašta muanruanda talohuš muakunnasta, lienöv muailmalda järeimbi muanruanda talohuš muakunda.

Oigieksi jäi Leninan parti.

Konza myö sostuavima viizivuodistja kylätalohukseh varoin, kummastja myötj oli huavušettu, što 1933 vuvven loppuh 40% leibiä ruvetah andamah sovhozat i kolhozat—pravoit ei vieritty tädä, hyö paist̄h:

„Sovhozat i kolhozat annetah mi meilä pidäv leibiä vuvven 5—10 jälgeh, a meilä pidäv piäššä leivän hiäštä nyt ze“.

Zentän, paist̄h hyö, ei pie kiirähtiä organizuija kolhozoida, ei pie likvidiruija kulakkuo, kuin klassua,—kulakko on nadjznoi leivän andaja muakunnalla.

Ei tuldu todeh pravoiloin oportunistoin huakannat. Myö muvt̄ma leivän kazvatetuon kulakkoloilla, leivällä kazvatetuolla kolhozoissa i sovhozoissa.

Vorogoin huassannat ei tuldu todeh.

Miän vorogat rajan taguana nagrett̄h meidä. Hyö šanott̄h što miän viizivuodine on fäntazii (ei tulija todeh mieli).

Belogvardeiçat omašša belogvardeiskoissa gazietašša 1929 vuodena kirjutett̄h:

„Vain ohjittamatta fantaziin lenännällä voit objasnie ze huavuanda, kummastja myötj viizivuodizen loppuh 40% leibiä ruvetah andamah sovhozat i kolhozat“.

Kontrevoljuçionera Troçkii i hänen puolistajat—troçkistat paginalla ei jädy burzuilissošta. Troçkii ni konza ei vierin, što muanruadajat ruadajan klassan rukovodstvan alla voijah muvt̄tua omat hienot talot šuvrih kolektivnoiloih.

Konza oli publikuidu miän kylätalohuš viizivuodine. Troçkii yheššä burzuilissonke nagro hänen piällä.

No ei todevvuttu i belogvardeiçoin huassannat. Ei todevvuttu i kontrevoljuçioneran Troçkoin huassannat. Kazvetah kylässä sovhozat i kolhozat.

1929 vuodena sovhozat i kolhozat annettih meilä vain 12% kaikkie varussettu leibiä, a jo 1930 vuodena hyö annettih 50%. 1931 vuodena sovhozat i kolhozat varussettih muakunnalla lizänke 85%.

Şanokkua kyzymizih:

1. Mintän 1929 vuvven tov. Stalin nimitti „şuvreksi muvtunda vuvveksi?
2. Min tuacci on şuadu ozakkahat kylän kolektiviziruinda tulokset?
3. Kuin kulakko häkyttäv kylällä muvttu soçialisticeskoiksi?
4. Mintän tozi i lujana Sovietan vluastin abuniekkana kylässä on kolhoznikka?
5. Kuin meitä pidäv otnosicie kevhäh i keşkikerdazeh, kumbazet vielä evlla kolhozaşsa?
6. Mintän SSSR lieni muailmalda järein muanruanda talohuş muakunda?

Toine viizivuodine—şuvryn ruadoloin pluana.

Şuvren zaduacan tävtetäh miän sojuvzan ruadajat i muanruadajat enzimäzenä viizivuodizena.

Toizena viizivuodizena myö luajimma soçializman

Tämä on şuvry i jygie zaduacca.

Tävttiä myö hänen voicemma vain şilloin, konza vielä enämmäldi kazvatamma miän muaşsa tehnikan.

Toizena viizivuodizena meilä pidäv srojie kaikki rahvahan talohuş niin, ştoşbь kaikkiella, jogo hänen otraslissa, käzin ruado oliis muvtettu maşinan ruavolla.

Kuinbua rubiemma muvttamah toissa viizivuodizena kylätalohuşta.

Myö emmä pietä sovhozoin i maşino-traktornoiloin stançooin srojindua. Myö rubiemma kozvattamah i lujendamah kolhozoida. On huavuşsettu, şto 1934 vuvven keviällä kaikki kolhozat lietäh fatittu maşino-traktornoiloilla stançoilla.

MTS-in lugu viizivuodizen loppuh kazvav 5—6 tuhat tah şuat. Uvdeh rukah liev organizujdu rahvahan ruado, kumbazet kazvatetah leibiä i muvda kylätalohuş einehtä.

Jygien i pahan ruavon muanruadajin hardeilda myö heitämmä mašinalla.

Toizena viizivuodizena myö työnnämmä sovhozoin i kolhozoin peldoloilla 600—700 tuhattua traktorua, 240—250 tuhattua kombainua, miljonoida avtomobiljua.

Siberin taigah, Kirgizskoih steppih—kaikkiene suat-tuacetah avtomobiljat i traktorat.

Kuda kumbazilla peldoloilla myö jo rubiemma ruada-mah elektriceskoiloilla mašinoilla. Elektriceskoit pluvgat ruvetah kyndämäh muada. Elektriceskoit kombainat ruvetah rabieštamah uvvistja. Elektriceskoiloilla avtomobiljoilla ruve-tah ajelomah ruadajat.

Kaikilla näillä tulokšilla ei pie puolendua hebozen hindua i vuaznostie. Hebozen znuacinda toizena viizivuodi-zena vielä liev ylen šuvrb. Hebone šuvren rolin rubiev kizuamah i kylätalohuksešša i miän sojuvzan oboronašša.

Traktora—osnovnoi eissyndä vägi.

Suvrembana eissyndä vägenä kylätalohuksešša vielä toissa viizivuodizena liev traktora. Traktorat, kumbazet myö lašsemma kolhozoin i sovhozoin peldoloih vaihetah 15.000.000 hebozen viän. Nämä traktorat meilä annetah Stalingrad-koi, Harjkovskoi, Celjabinskoi traktora zavodat.

Yheššä traktoroinke kylätalohuksešša rubiev kizuamah šuvrda rolie i elektrofikačii.

Ruado elektricestvalla on vьigodnoimbi traktorin ruaduo. Elektricestva on kaikkie huogehiin energii.

Nin mintän meilä ynnäh ei pereidie elektriceskoin energiin ruavolla kylätalohuksešša?

Tämä ev niin prosto.

Täh varoin kaikki muakunda pidäv kattua elektriceskoi-loin provodoin verkolla. Ynnäh muakunda luadie elektri-ceskoiksi.

Tädä toissa viizivuodizena myö luadie vielä emmä voice.

Meilä pidäv äijä leibiä... Meilä pidäv äijä hlopkuu, pelvašta...

Toizena viizivuodizena miän muakunnan trudiečijoin materialnoi poiozenja kohenov kahen, kolmen verraldь.

A tämä znuacciv, što meilä rubiev pidämäh enämbi leibiä, enämbi lihua, voida, jäicciä, suaharuo. Miän prömtavaran luadijih fuabrikkoih varoin rubiev pidämäh enämbi sьrjua, hlopkua, pelvašta, nahkua...

Toizen viizivuodizen lopulla miän sovhozoin i kolhozoin pelot pidäv štoбь annettais 1.300.000.000 centnerua jyviä. Hlopkua i pelvašta pidäv şuaaha kahen verda, a suaharnoida svjoklua kolmen verda.

Kuin tämä luadie? Kuin şuaaha tämän verda hlopkua, pelvašta, leibiä?...

Täh şuat myö şuvrendьma leivän i tehniciskoiloin kulturьn tulošta kylvö şuvrennannalla.

Toizen viizivuodizen osnovnoi zaduacca on:

Tulokşen şuvrennanda sovhozoin i kolhozoin peldoloista. Meilä pidäv şuaaha ze, štoбь miän pelot annettais şuvret, a ei pakkuojazin tulokşet, kuin iellä.

Sovhozno-kolhoznoiloilla peldoloilla on hyvä sojuzniça—himii.

Ei voi viättömällä mualla kasvattua leibiä, no i viättömä mua voit luadie kasvattajakşi primenjajen mineralnoida udobrenjua.

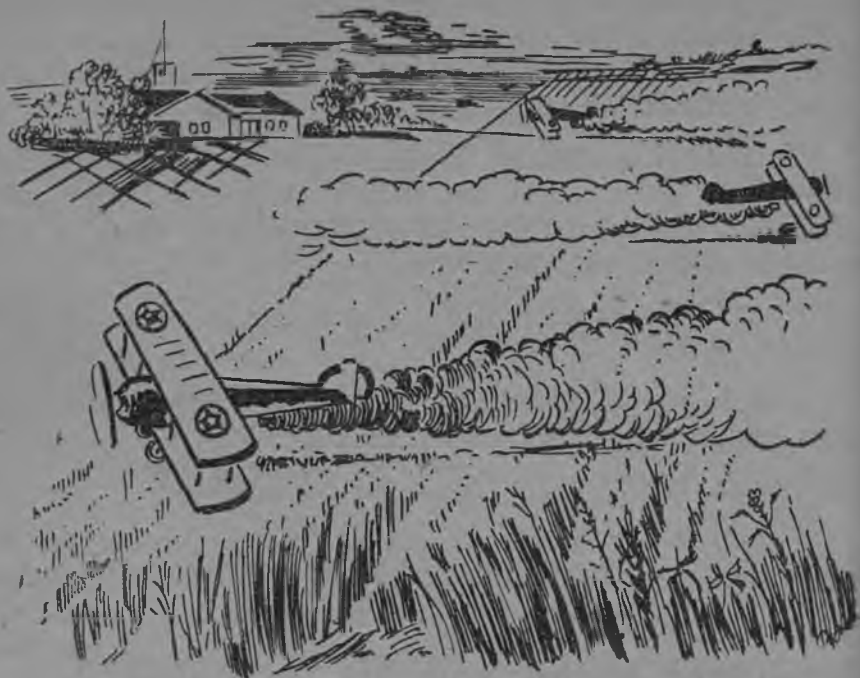
Jo nyt moneşsa koh sovhozoin i kolhozoin muat annetah leibiä kahen, kolmen verran, cem revnahizin muanruadajin polostazin mua.

Mintän näin?

Zentän, što sovhozat i kolhozat ruatah muada maşinoilla, udobrjajjah omie peldoloida himiceskoilla udobrenjalla.

Opaştunnuot (uconoit) paissah, što kaikkiella voit şuaaha tuloş şuvrembi, cem ze, kummastja keriämmä myö nyt.

Cuarin Roseissa pocki evlun himiceskoida zavodua. Myö opaştuma srojimah himiceskoiloida zavodoida i laşkomalı heidä hoduh. Nygyzenä vuodena myö şuamma miän peldoloih varoin 12 000 000 tonnua udobrenjua.

Icelandäjät bręgutetah peldoloida himiceskoiloilla sredstvoilla.

Toissa viizivuodizena himiceskoin udobrenjan şuanda şuvrenov moni kerdua.

Vozduhašta i şiidä gazašta, kumbane lähtöv koksan luajinda kivgaista, miän zavodat ruvetah şuamah ammiakkua, kummastja meilä pidäv udobrenjua şuahessa.

Meilä on ylen äijä fosforittua, meilä on muailmalda şuvremmat zalezat kaliida.

Toissa viizivuodizena şuat pojiezdoida ruvetah vedämäh şyömistä miän peldoloilla varoin. Pellot hyllätäh nällän niännän.

Himii hävittäv peldo parazittoida. Icelandäjät (jeroplanat) ruvetah bręguttamah peldoloida himiceskoiloilla sredstvoilla hävittiässä vrediteljoida. Loppu gręzunoilla, hukan korenoilla (sarancalla), vredişöillä madoşilla...

Muakunda työndäv sovhozan i kolhozan peldoloilla tuhattoida şpeşalistoida-himikköidä.

Toissa viizivuodizena miän pellot tuvvah zen muozen tulokşen, kumbazeh näh ei ruohi i duvmaişa ni yksi kapiştalistoın muakunda.

Myö hävitämmä kuivannan.

Pocki yksi kolmenes kaikesta kylvö plavnista miän muakunnašša on kuivissa raionoissa. Tämä—Zavolžja, Kazakstana, USSR-an steppi cuastit; Uruala, laškurannan Siberi i Kavkuaza.

Kuivus šidä i ruado hävitti näin raionoin kylätalohušta. Jogo 3—4 vuvvešta yksi oli ylen kuiva.

11 vuvvešša (1921—1932 v. suat) oli nellä kuivua vuotta. Näinä nellänä vuodena muakunda kavott' 45 000 000 tonnia leibiä.

Cuarin Rosei ei voinun i ei tahton borcuija kuivamiženke. Kuivanda vanhan vluastin aigah kevhytti vain kevhiä i keškikerdazie taloloida, anduan miljonoida miehilöidä nälgäh i v'miranjah (rovun pihenendah i kuolendah). No pomešikkoih i kulakkoloih varoin, kumbazilla old' šuvret zapuastat leibiä, nälgä vuvvet old' kaikkie dohodnoimmat. Leibä puvdašta pomešikka i kulakko kevhäldä otett' jälgimäzen ziiivattazen, kabaloid' iccien kevähän muanruadajan i otett' omih käzih hänen muat.

Vain Sovietan muakunnašša voiccov olla organizovanoi borcu kuivuonke. No kuni muanruadajin talot old' yksinäzina, myö emmä voinun organizuija šuvrda borcu kuivuonke.

Nyt, konza miän muakunda lopettelov splošnoida kolektivizačida, myö voicemma i levähyttelemmä rohkieda borcuindua kuivannanke.

Kuin voittua kuivanda?

Ei voi šammuttua päivästä i piettiä kuivandua. No voit kylviä zen muostja jyvä sortuo, kumbazet vähemmäldi varatah kuivamistja.

Miän pelot r'genikkäzeh ollah läpehytetty soruheinillä. Kallista muan tuorehutta otetah ei godnoit soruheinät. Pidäv hävittiä heidä, pidäv aijalleh kitkie i pehmitellä kylvökšie.

Pidäv kylviä leibiä vuorokkeh heininke, što b' vähemmäldi kevhyttiä muada.

Toizena viizivuodizena meilä pidäv kuivissa raionoissa kylviä zen muozie kuljturoida, kumbazet vähäldi varatah kuivandua.

Täh varoin myö srojimma selekcionuoit stançat, missä ruvetah kazvattamah uvzie kuivuon ei varajjoida sortuloida i valliccomah parahie siemenie.

Näissä selekcionnoiloissa stançoissa, şuvr'sa tepliçoissa, kumbazet kezällä yölöillä, a talvella i päivillä lietäh valettu elektriceskoilla valgiella, rubiev voimah poluccie 3—4 kerroin urozaida vuvveşsa.

Selekcionnoi stança.

Näillä ze stançoilla muozeh luajittuloissa huonehuksissa myö opaşsumma tiijuştamah, kumbazet kazvajat varatah kuivutta, kumbazet ei varata. Şuat agronomie ruvetah ruadamah tädä azieda.

Ajamma vejen miän peldoloilla.

Myö vielä emmä maha prirodalla käşkie andua vihinua konza hiän meilä pidäv. No myö mahamma srojie gidrostançoida. Myö mahamma kaivua muan tuoreşsutajie konuavoida, kumbazie myötj vezi lähtöv miän peldoloih jogiloista i merilöistä.

Toizena viizivuodizena myö luajimma şuvren muan tuoreşsutanda ruavon kuivissa raionoissa.

Myö tuoreşsutamma stepin, i käşsemmä hänellä andua hyvän tulokşen.

1932 vuodena 22 mailla SNK. (Rahvahan komisuaroin Sovietta) i VKP(b) ÇK postanovittih srojie Zavolzjaşsa gidrostança, Kamьşinan raionaşsa. Tällä stançalla pidäv tuoreştua kylvö plavni 4 300 000 ga.

Sroinnan loppu on huavuşsettu 1937 vuodena.

Yheşşä tämänke on reşitty ei hyllätä ruaduo i Samaran gidrostançah näh.

Myttynäzet şuvret zaduacat! Tämän muozin zaduacoin şeizatanda voiccov olla vain srojiecijan soçializman muakunaşsa.

Sovietan Sojuzan ruadajat i muanruadajat nämä zaduacat tävvelidäh tävtetäh.

I liikahetah sovhozoista i kolhozoista miljonat tonnъ uvta leibiä ravdatien reikoida myötj, miän reikottomie jogiloin i merilöin tielöidä myötj, uidiän kaikkie šuaroida myötj, kaikkieh linnoih, raionoih missä ei kylviäce leibä, missä luadiecietah promptavarat, mašinat, metallaa...

Socializma luadiv rüstikanzan vluastin pidäjäkši prirodan piällä.

Myö opastuma duvmaimah, što vain ice priroda voiccov andua vihman miän peldoloilla.

A ka ei ammuin, kerävvyttih opastunnot, professorat, inzenerat, agronomat i omalla soveščanjalla šanottih:

„Iskustvennoi vihma toizen viizivuodizen pluanah.“

Mi tämä?!

Nevšto tozi, što rahvaš tahotah zastuavie prirodua andua vihmuu šilloin, konza myö tädä tahomma. Nägyv tozi.

„Iskustvennoilla vihmalla, elektricestvan vuoh pidäv kizata šuvrь roli toizena viizivuodizena“, šano professora Veisberg.

Professora Obolenskii omašša dokluadašša šano ši näh, myttynäzet zaduacat šezotah muakunnalla iessä, što bь šuaha iskustvennoi vihman kucunda i hänen hylgiändä.

Vihma institutašša mänöv šuvri ruado, kuin razrešie tämä zaduacca.

Professora Obolenskii šano:

„Vain sovietan muakunnašša myö voicemma, partiiniloin, komsomoljškoiloin organizačijiloin i kaikin trudiecijoin avunke, luadie tävveläzen tämän azien lopun“.

Šillä ze soveščanjalla kom-omoljšca, tov. Trusov, šano, što Leningradan linnan Vyborgan VLKSM-an raikoma andorešinnän: ottua šefstva „Vihma institutan“ piällä.

„Myö kucumma kaikkie komsomolua yhtyö miän rešindäh“, šano tov. Trusov, komsomolalla pidäv andua institutalla proletarskoj abu i šuaha ze, što bь iskustvennoi vihma mäniis toizeh viizivuodizeh, kuin rešitty zaduacca“.

„Miän pluanoilta“ šanov, tov. Veisberg, šalvatešša soveščanjua, tulov todeh ze, što socializma on zen muone stroju, kumbane luadiv rüstikanzan ynnäh prirodan vanhemmakši. Myö voicemma šanuo, što ev zen muozie krieposti-

laida, kumbazie bolševikoilla ei saisi ottua“ i tämän krie-
postin myö otamma; i annamma tävven vkladun sočialisti-
ceskoilla sroinnalla!!.

Ni yksi kapitalistoin muakunda ei ruohkiis i duvmaiija
tämän muozie šuvrie zaduaccoida.

Villa, liha, nahka, voi, jäiccä fuabrikat.

No leivän lizäkši meilä vielä pidäv nahkua, villua,
fuabrikkoih varoin, lihua, voida trudiecijoih varoin i äijä muvda.
Meilä pidäv kaikki tämä ših varoin, štožь paremmiin šuo-
riecie i šyvvä. Meilä kaikki tämä pidäv niin ze ših varoin,
štožь šuvrendua rajantaguah myöndä liigazie.

Toissa viizivuodizena myö rubiemma sroimah ei vain
jyvä fuabrikkoida. Myö sroimma äijän uvta ziivatan vodinda
sovhozua, a kolhozoissa luaimma ziivatan vodinda feramat.

Järben ziivatan vodinnalla lizäkši, lizäkši šijoin, lamba-
hin, linduloin, myö toissa viizivuodizena šuvrennamma—
krolikan, hebozen, pedran, verbljvodan vodinnan.

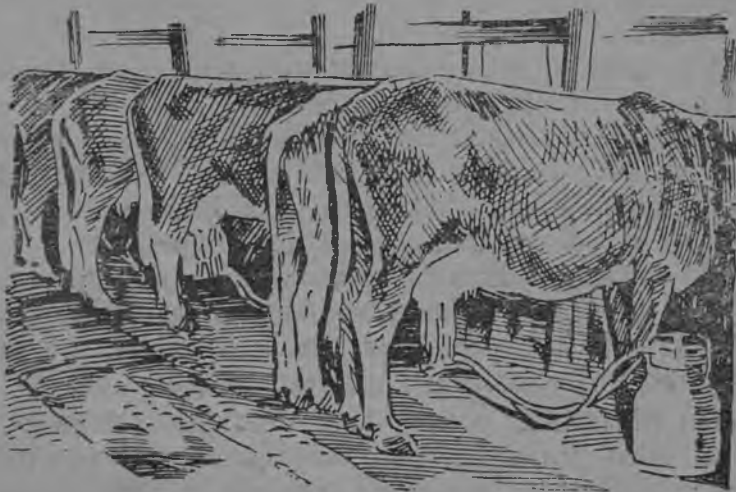
Mistiä ottua kymmenie tuhattöida ruadajie, štožь kaz-
vattua i kaccuo kaikki nämä ziivatat?

Uvveštah meilä abuh tulov mašina.

Ziivatalla pidäv ruoga;—traktora, niittäjä mašinat niite-
täh heiniä: avtomobilja—šuattav heinän, kunne pidäv.

Mašina rubiev noštamah vettä juotanda kartoih, järittä-
mäh olgie, svjokluž, tškvua ruvvaški. Šurvomah durandua.

Mašina rubiev kericcömäh lambahie. Mašina rubiev

Lehmät meilä lypsäv mašina.

maijošta kolavttamah voida. Mašina rubiev havdumah tipua.
Toizen viizivuodizen lopukši miän sovhozoissa i fermoil-
moilla liev miljonoida lehmie.

Pidäv yunäh armii lypsäjäi?

Ei,—i tässä myö emmä hädävvy rahvahan ruado kázissä
Lehmät meilä lypsäv mašina.

Pidäv luadie, štoß jogo kolhoznikalla olii oma
lehmä, hieno ziivatta, lindu.

Ziivattua i linduo ruve'ah kazvattamah ei vain sovhozat
kolhozoin feramat. Toizena viizivuodizena meilä pidäv şua-
ha ze, štoß jogo kolhoznikalla oliis oma lehmä, hieno ziivatta,
ndu. Zentän parti ando kaikilla kolhozoilla i sovhozoilla
evvonna, avttua kolhoznikoilla, kumbazilla ev lehmie einin
ienuo ziivattua, oştua einin kazvattua nuorikkazie iccieh
aroin.

Hlopka, pelvaş kuvonda fuabrikkoih varoin... svjokla suaharo zavodoih varoin...

Ştoß kohendua trudiecijoin materialnoi polozenja,
toizena viizivuodizena liev levähytetty şuvri levieldi potre-
binda tavarain luainda. Lietäh şuvrennettu srojittu ūvvet
kuvonda fuabrikat; kuvonda fuabrikoilla pidäv sŗja,—tämä
hlopka, pelvaş. Liev şuvrennettu suaharo zavodoin lugu.
Suaharo zavodoih varoin sŗja on suaharnoi svjokla.

Toizena viizivuodizena miän sovhozoin i kolhozoin
peldoloilla myö rubiemma rutto'oilla tempoilla kozvattamah
tehniceskoiloida kulturoida.

Meilä pidäv şuvrendua hlopkan i pelvahan şuanda
kahen verralla, a suaharo svjokla—nin daze kolmen verralla.

Mašina rŗstikanzatta—ni mi.

Jogo az'eh varoin mašina. Mašina kyndäv, mašina
kylväv, leikkuav, niittäv, lypsäv lehmie, varuštav heih varoin
ruogua. Mašinat vejelläh rahvašta i rahvahalla şuaduloida
produktoida.

No mašina rŗstikanzatta—ni mi. Tämä kuoliet predmietat.

Kaikkiih näih maşinoih varoin pidäv rahvaş. Rahvašta
meilä on ylen äijä. Miän sovhozoissa i kolhozoissa on
miljonat udarnikkua.

No ei jogo mies maha ruadua mašinalla.

Mašinalla ruaduassja r̄stikanzalla pidäv tiijäändä.

Miljonoida rahvahie, kumbazet srojitat sočializmaa, rubiev pidämäh opaštua obrašcaicciecie mašinoinke...

Jesli mašinalla ruadamah panna ei mahtajua mieštä, nin mašina liev r̄kottu. A r̄konda—tämä pietyndä, tämä ruavon r̄vhtuacenda.

Toizen viizivuodizen lopuksi meilä vain MTS-oih ruadamah pidäv 2 000 000 traktoristua, i zen ze verda kvalifičiruiduo ruadajua, kumbazet mahetah ruadua toizilla kylätalohu mašinoilla.

Täh pidäv lizätä lizänke 500 000 šoferua, šadoida tuhattoida mehanikkoida, tehnikkoida, inzeneroida.

Pluanua myötj mänijä talohu pakuov oigieda ucottuo.

Viizivuodizen lopuksi rubiev pidämäh 1 000 000 luvenda ruadajua (scotovodua).

Mista ottua tämän muone armii tiedäjiä rahvašta?

Pidäv andua tiijäändä ruadajilla i kolhoznikoilla. Täh varoin pidäv levähyttiä ynnäh sietka školua, tehnikumua, VUZ-ua.

Sovhozoissa, MTS-oissa, kolhozoissa pidäv organizuija kursut, što b̄ ruadaja, ei eroten ruavošta, voicciis šuvrendua omua tiijäändiä.

No tässä on uvzi häkky.

Što b̄ opaštua moni miljonahine armii rahvašta, pidäv šadoida tuhattoida opaštajie. Mistä hiät ottua?

Heidä varušetah miän VUZ-at i tehnikumat.

Šuvren avun meilä andav radio: pagizija kino.

Radiuo i pagizijua kinuo myötj yksi spečialista voiccov opaštua tuhattoida ruadajie. Jo nyt SSSR-assa radiuo myötj anduacetah tehnika, kylätalohu i n. i. uokat.

Toizena viizivuodizena tämä azie ottav šuvremman šijan.

Hävittiäcöv eruonda (razniça) kylällä i linnalla keššessä.

Toissa viizivuodizena myö tävveldäh kolektiviziruicemma kylätalohuksen. Myö vooruzimma kolhozat i sovhozat edizeh mänijällä mašinoin tehnikalla.

Jyvä i ziiwatan vodinda sovhozoista, mašino-traktornoi-loista stančoista ymbäri, levähyttiäcöv äijä šyöndä, javhota, konserva fuabrikkua, i zavodua, boinjua, holodiljnikkua.

Kaikki hyö ruvetah ruadamah pluanua myötj, kaikki hyö lietäh toine toizenke şiduocennuot. Sovhozaşta jyvä lähtöv mellicällä, mellicäldä leibä zavodah, pekarnjah i n. i.

A jogo tämän muozen predprijatiin luona rubiev kazvamah linna.

Jogo vuotta linnalla i kylällä keşşeşşä eruonda liev pienembi i pienembi.

Toizena viizivuodizena myö varuşşamma uslovjat, ştobь ynnäh hävittiä eruonda kylän i linnan keşşeştä.

Maşina muvttav kylätalohuş i kolhoznikan ruavon. Hiän ruado rubiev vähäldi erovdumah promьşlennoin ruadajan ruavoşta.

Toine viizivuodine luadiv ruadajat, muanruadajat i kaikki trudiecijat soçialisticskoin obşcestvan ruadajiksi.

Proidiv vielä vuotta kymmenen—i daze şanat nämä „muanruadaja“ i ruadaja“—kavotah.

Klassovoilla vorogalla annamma vaştavkşen.

Şuvret zaduacat icciellä edeh şeizattav *toine viizivuodine*.

Nämä zaduacat lietäh ozakkahaldь tävtetty, jesli miljonat ruadajie i muanruadajie aktivno ruvetah sroimah soçializmua.

Soçializman sroinda rubiev mänömäh pattьeşsa klassovoissa borcuşsa.

Äijä vielä pidäv ruadua ruadajalla, ştobь perevospi-taija muanruadajua—kolhoznikkua, hävittiä hänen mieleştä endizen jiännökşet, hävittiä hänen mieleştä klassovoit pred-rassudkat, kuin casnoin sobstvennikan, luadie händä mal-tajakşi, aktivnoiksi soçializman srojijakşi.

Kulakot, kumbazie myö likvidiruicemma kuin klassua, vielä i vielä ruvetah tahtomah rьkkuo miän sroindua.

Miän partin rjadoissa lövvytäh i zen muozet, kumbazet pölläşşytäh jygehyzie, şeizojie heilä ieşşä. Zen neicci, ştobь ruadua kaikęsta viäştä, hyö ruvetah häkyttämäh meilä.

Lietäh i zen muozet, kumbazet kolhoznikoinke tirpajan i nastoicivoin ruavon neicci, ruvetah ruattamah käşşennäl-lä i rьkkazinnalla.

I niillä i toizilla Leninskoï parti Stalinan vanhemmuo-nke andav rohkien vaştavkşen.

Ylen şuvret zaduacat toizen viizivuodizen.

Tävtämmä go myö hiät.

Tävtämmä!

Şih varoin myö olemma i bolşevikat!

Osnovnoi i glavnoi kolhozoin forma—arteli.

Myttyöt ollah kolhozat.

Kaiken muone muanruadajin yhyndä kolektivnoih ruadoh omilla peldoloilla on kolhoza. No kolhozat ollah kaiken muozet.

On kolmen nävöstä kolhozua.

Yhtehine muan ruanda tovarişcestva. Yksinäzet muanruadajat yhtevtetäh ruado aijakşi omat maşinat i ruadajan ziivatan i kaikin yheštäh ruatah muada.

Kylätalohuş arteli. Kylätalohuş artelissa kolhoznikat kaikeksi aigua hävitetäh omin polossoin mezat. Mua liev yhtehine. Yhtehine liev kaikki ruadaja ziivatta, kaikki kylätalohuş inventari, kaikki siemen leibä, talohuş huonehukşet, kumbazet pidäv yhtehizeh ruadoh i kaikki predprijatiit, kumbazet pererabotajah kylätalohuş produktoida.

No artelissa ev kaikki yhtehine. Eländä huoneh, ogorda, ruado inventari, kumbane pidäv omua ruaduo ruaduassja jiahäh kolhoznikolla.

Dobrovoljnoista kolhoznikoin reşinnästä, kolhoza voicov yhtevttiä i ei ruadajan ziivatan—lehmät, şijat, lambahat. Tämän muozissa kolhozoissa organizuiccietah tavarnoit maido fermat, lambahan, şijan vodinda talohukşet.

Kuin nägyv, artelissa osnovnoi talohuş ruaduacov yheštäh, a cuasti händä jiäv kolhoznikan poljuindah.

Komuna. Erovdun artelista komunaşsa yhtevttiäcöv kaikki elo. Kaikki jagamatta, mi andav dohodua—hebozet lehmät, kanat, ruado orudjat niin ze lietäh yhtehizet: yhtehine ziivatan tanhuo, yhtehine emannuş perti (kuvhnja), yhtehine stolovvoi.

Arteli—osnovnoi cuasti kollektivizaçiissa.

Nygyzeh aigah osnovnoi i glavnoi kolhozan forma on arteli.

Arteli on maltettavembi leveillä muanruadajin massoilla. Arteli kaikkie kebiemmä dokaziv kolhoznikalla järien soçialisticeskoin talohuksen viigodan.

Polucciuhouh uvdizen kerättyöh palkan omašta ruavošta, kolhoznikka rubiev nägömäh, što ruadua yheštäh hänellä on viigodnoimbi. Ennen, yksinälle, hiän ruado pimieštä da pimieh, a dohodua polucci vähemmän. „Nyt i ruado kebiembi, i lebävö on, a vuvvešša ruat enämbäh i šuat enämän ennistä“, paissah kolhoznikat. Artelissa kolhoznikat opaššutah soçialisticeskoildь otносiecomah ruadoh. Kuin zavodoilla i fuabrikoilla, kolhozoissa levähyttiäcöv soçsorevnovanja i udarnicestva.

Miän partin ÇK postanovi: **nygyzeh aigah arteli on kolektiviziruinnan osnovnoi cuasti.** Miän osnovnoi zaduacca lujendua arteliloida.

Kyzymizet:

1. Kuin erovduv yhtehine, muanruado tovarišestva kylätalohuş artelista?
2. Myttynäne erovvuş on kylätalohuş artelilla i komunalla?
3. Min nägöne kolhoza nygyzeh aigah on osnovnoi?

Vain kolhozan vorogat voijah pakota zii-vatan vägeh yhtevtändiä.

Äijissä raionoissa oldьh muozet aziet, konza lehmät i hieno ziiivatta yhtevttiäci vägeh. Tämä kaikkie gruboimma naruši partin çentraljnoin komitetan nevvonnat i kylätalohuş ustuvavan.

Zentän 26 martana 1932 vuodena VKP (b.) çentraljnoi komitetta laški postanovinnan, kumbazešša ylen ŧelgieštь on ŧanottu, što vain kolhozoin vorogat voijah laškie lehmin i hienon ziiivatan vägeh yhtevtändiä.

Çentraljnoi komitetta nevvov, što vägeh otanda kolhoznikoilda lehmie i hienuo ziiivattua on vaštah partiñ politikalla. Partin zaduacca nyt on tämän muone, štoь jogo kolhoznikalla oliis oma lehmä, hieno ziiivatta, lindu. Kazvatanda i šuvrenenda maido fermoin voiccov lietä vain vazoin kazvatannašta, einin ziiivatan oššannašta.

VKP (b-en) çentraljnoi komitetta ehottь kaikilla partii-noiloilla, sovetskoiloilla, kolhoznoiloilla organizaçiiloilla:

1. Piettiä lehmin i hienon ziiivatan vägeh yhtevtändä, a ken ei kuvndele tädä direktivua—ajua partiista.

2. Niillä kolhoznikoilla, kumbazilla evle lehmiä einin hienuo zivattua, organizuija abu i avtanda oštua, einin kazvattua nuorikkazista omih hädöih varoin.

Kuin organizuicciecov kylätalohuș arteli.

Ken voiccov olla artelin clenana.

Clenakși artelih voijah stuppie kaikin trudiecijat, kumbazilla tävdy 16 vuotta.

Kulakot, papit, torgovcat, i muit, ket ollah lișitty vallicenda pravoilda, kolhozah ei ottuaceta.

Tämän pruavilan izmenindä voiccov lașkie vain niih perehin clenoih varoin, kumbazissa ollah Sovietan vluastilla predannoit rușkiet partizanat, krasnoarmeijat i krasnoflotcat, kylä opaštajat, kumbazilla pidäv porücciecie kaikeșta omașta pereheștä.

Mistä kerävvytäh artelin sredstvat.

Jogo miehellä, kirjuttuacennuolla artelih, pidäv makșua denga vstupitelnoi vzosu. Kazakat makșetah 5 rubljua, kevhät i keșkikerdazet 5—ștä 25 rubl. șuat,—kaccuon hiän țalon spavnohuoh.

Agronomih, opaštajih, ŝluzășcoiloih varoin, makșannan äijehyș ŝeizattuacov kolhozan pravlenjalla. No ŝtoť makșanda ei öliis ŝuvrembi 10% vuodehiștia palkua.

Kaikki vstupitelnoit männäh artelin nedelimoih fondah.

Yheștä nelläneștä i puoleh ŝuat yhtevtettyzistä artelin clenoin eloloista niin ze männäh nedelimoih fondah (ruadaja zivatta, inventari, talohuș huonehukșet i n. i.).

Jiännyn eloloin cuasti kirjuttuacov kolhoznikan pajevoih vzosuh.

Jesli kolhoznikka uidiv artelista, pajevoit hänelläh anduacetah uvveștah. Uidinnuolla clenalla anduacov muä, artelin mualoin taguah.

Talohus vuvven lopun jälgeh, arteli 10—30 pročen. ŝuat polucittuo dohodua kirjuttav nedelimoih fondah. *Kolhozalla on koșkomattoma siemen leibä fonda.* Liekkäh paha vuozu, elgäh kazvakkah leibiä, kolhoza ei jätä peldoloida kylvämättä.

5—10 proçentah ŝuat kolhozan dohodoista lugietah obșcestvennoih fondah: boljnicoin sroindah, ŝkoln, kivizin dorogoin i n. i. Ostuatkat dohodat jaguacetah kolhoznikoilla keșkenäh. Jogohine polucciv zen verran, min ŝai.

Kuin artelissa organizuicciecov i makşuacov ruado.

Kaikki ruavot artelissa ruaduacetah omalla artelin clenoin viällä. Palkata viikon aigazeh ruadoh voit vain dohtariloida, agronomie, tehnikkoida i n. i. Vain kuda konzai, konza kolhoznikoilla icellä ei şua spruaviecie ruavonke, voit palkata ruadajie lyhyökşi aijakşi.

Ni ken artelin clenoišta ei voice otkaziecie hänellä annetuošta ruavošta.

Jogo kolhozan brigada, jogo kolhoznikka ruadav eris. Ruado makşuacov ruado päivinä.

Mi on ruadopäivä?

Primierakşi: ruadav kyndäjä. Kundäjällä kakşiotvualane pluvga. Pluvgua vejetäh härrät. Kyndi kyndäjä 1,2 ga. Tämä kyndäjän ruado i liev ruadopäivä.

No ruaduo on kaiken muostja, yksi sloznoimbi, toine prostoimbi.

Zentän jogo ruadoh şeizattuacetah ruado päivä normat. Primierakşi: ştoş ruadua ruadopäivä kyndäjällä pidäv kyndiä 1,2 ga, a ajelijalla 1,5 ga, zentän şto hänen ruado on kebiembi i n. i.

Vuvven lopuşşa, uvdizen rabieştahuoh, kolhoza makşav jogo miehen ruado päivät.

Dohodoin jagoh şuat, kolhoznikat polucitah şödäväkşi einin muvh hädäh, produktana, einin dengana ruadopäivin lugh.

Omilla netrudosposobnoiloilla i kavottannuzilla trudospodobnostin arteli andav abuo.

Artelin clenoiilla pidäv äbäzöijä kolhozan eluo i hyviin ruadua omua ruaduo,

Kolektivnoin inventarin i ziivatan paha kaconda artelilla lugiecov kuin *kollektivizaçii azien izmena*, kuin abu vorogalla—kulakolla.

Pahoin ruannašta, ei ruannašta käşkiettyö ruaduo uva-ziteljnoitta pricinatta, pravlenja andav kolhoznikalla vşgoran einin ştrahuiccov i n. i.

Ei kohenijoida laiskoida i progulşikkoida kolhoznikat ajetah kolhozašta.

Kuin upravljaicciecov arteli.

Kolhozalla upravljaijah ice kolhoznikat. Kolhozan yhtehine sobranja—kolhozan izändä. Jogo aijallizeksi kolhozah rukovodijakši vallicciecov pravlenja. Pravlenja vallicciecov yhekši vuvvekši. Predseduatelja vallicciecov pravlenjan clenoista. Jogo pravlenjan clena otvecaiccov omašta ruado ucuaskašta kolhozašša. Pravlenja sostuaviv ruado pluanat kolhozah, organizuiccov kolhozan ruavon. Hiän nazuacciv brigadirua jogo brigadah varoin.

Ruattuoh ruadoh näh pravlenja otcьbvaicciecov kolhoznikoin sobranjan iessä. Kaiken aijallizen pravlenjan ruavon provierinnakši yhtehine kolhoznikoin sobranja valliccov revizionnoin komisjan. Revizionnoi komisja provieriv, kuin pravlenja tävtäv proizvodstvennoida pluanua, dogovorua, objazateljstvoida muakunnan iellä, aijalline annanda kylätalohuš nalogan, leivän varuššannan tävtändä. Hiän kaccov šidä, štabь pravlenja oigieldь tuhois kolhozan sredstvoida.

Omah ruadoh näh revizionnoi komisja niin ze otcьbvaicciecov yhtehizen kolhoznikoin sobranjalla iessä.

Kaikki raionan kolhozat yhtevvytäh raionnoih kolhoznoin sojuvzah (Raikolhozsojuza). Raikolhozsojuza rukovodiv omin kolhozoin ruavolla.

Kyzymizet:

1. Ken voiccov olla artelin clenana?
2. Kuin upravljaicciecov arteli?

Kolhozoin talohukšen organizačionnoi lujenanda.

Meilä kolhozua on äijä. No ei kaikissa kolhozoissa vielä hyvin mäne ruado. Ev vielä kaikkiella oigieldь organizuidu ruado. Žentän nyt kolhoznoin sroiteljstvan osnovnoi ruado—täinä on kolhozoin talohuš organizačionnoi lujenanda.

Nin midä pidäv luadie lujenduassja kolhozua?

1. Oigieldь organizuija kolhoznikoin ruado. Jogo kolhoznikalla pidäv männä kumbazeh ni olgah brigadah i šiinä brigadašša olla oma aiga, a ei hypellä yhteštä brigadašta toizeh. Jogo brigadalla pidäv olla oma lujah šezatettu ruado ucuaska. Kolhoza andav brigadoilla, ruado aijakši, myt-

tynäzet pidäv mašinat, inventarin i ruado ziivatan. Inventarista i ziivatašta otviettiv brigada. Brigadan ruavon äijehyöštä i hyvyöštä rubiev lugiecomah i hänen clenoin ruavon hinda. Min paremmiin rubiev brigada ruadamah, zen enämmän hiän polucciv i zen enämmän polucitah hänen clenat.

2. Pidäv štoť jogo brigadašša oliis hyvä brigadira. Brigadira otviettiv brigadan ruavošta. Täh šuat brigadirat ylen rьgeneh muvtteliecettьh. Nyt tällä pidäv luadie loppu. Pidäv, štoť brigadira oliis kaiken aijalline. Hänen ruavon palka rubiev anduacomah hänen brigadan ruavon hyvyttä myötj. Brigadan ruavon naluadinnan tuacci, brigadira polucciv enämmän, a kuin hänen brigada rubiev ruadamah pahoin, tämä znuacciv, brigadira ei mahtan naluadie ruaduo zentän i polucciv vähemmän.

3. Šijottua kolhozoih sdeljšina; kolhozoissa jagua dohodoida ei kaikilla yhen verroin, ei šyöjie myötj, a äijehytä i ruavon hyveyttä myötj.

Jesli kolhozan brigada ruado väliämme, cem on šeizattettu ruado päiväkši, šilloin hiän enämmän i polucciv. No pidäv ottua lugh ei vain ruavon äijehyš, a niin ze i hänen hyveyš. A to voiccov lietä i niin, što staraijen enämbi poluccie ruavošta, štoť luadie enämbi ruado päiviä, kolhoznikat kiirähetäh väliämme... väliämme. A hyveyöh näh i unahetah. Muan kynnetäh pahoin, siemenen kylvetäh harvah...

Ših varoin, štoť oigieštь makšua jogo kolhoznikan ruado, pidäv luadie oigie ruavon lugu. Jogo kolhoznikalla pidäv štoť oliis ruado kniigane i brigadiralla pidäv täh kniigazeh kirjuttua jogo kolhoznikan ruado päivät.

4. Štoť kolhozašša oliis ziivatta terveh i kylläne pidäv organizuija ziivatan kaccoja brigada. Ziivatan kaccoja brigadan ruado niin ze makšucov hiän ruavon tulošta myötj—lypšettyö maiduo, nuoren ziivatan kazvandua i toizie myötj.

5. Partiinoin organizačiin zaduacca, jogo kolhozašša obščestvennikoista brigadiroista tukuta kolhoznoi aktiva i hänen avulla kolhozašša ruadua kaikkie ruaduo—borcuinda uvdizešta, leivän varuššanda pluanan tävtännäštä i n. i. Tämän muozenke aktivanke pidäv vediä jogopäivällistä vospitateljnoida ruaduo ših varoin, štoť aktiva vospitaiccicien voicciis ice vospitaija toizet kolhoznikat.

6. Šuvri kolhozoin lujennanda ruado pidäv ruadua mašino-traktornoiloilla stančoilla. Zentän miän partin ČK ehotť kaikilla partiinoiloilla organizačiiloilla omilla paikoilla šuvrendua MTS-oilla abu i tarkaldь rukovodie hiän ruavolla.

Tämä kaikki todevttua (вьполнiе), znuacciv todeh šua ha 6 tov. Stalinan uslovjua.

„Uvdeh rukah ruadua, uvdeh rukah rukovodie“.

Min andav kolhozoilla sdeljšcina.

Sdeljšcina kohendav kolhoznikan ruaduo. Hiän kavotťav kolhozoista laisutteliēcennan i guljainnan. Enemmän šuav ze, ken enemmän ruadav. Näin jagua dohodua—znuacciv interesuija ruavolla kolhoznikkua, šuvrendua ruavon proizvoditeljnosti.

Čentraljno-Cernozjomnoissa oblastissa, kolhozašša „Po-beda“ kakši kolhoznikkua ruatťh yhtä ruaduo revnakkeh. Yksi kiirähti i ruado 260 ruado päiviä, a toine laisutteliēci i šai vain 68 päiviä. Konza kolhoza ando avansua, enzimäzellä hiän ando 4 verran toizeh näh. Toizen kolhoznikan otť mielivaldah, i nyt hiän ruadav parahaštь i boikomme.

Laisat i ruavon välittäjät hillennetäh sdeljšinalla mä-nendiä. Hyö möissäh: „Šjorovno tulošta rubiemma jagamah yhen verroin, nin mih varoin meilä sdeljšina i ruadopäivät.“

Laisat i välittäjät kuda konzai vejetäh icciellä jällesti i hyvie ruadajie, kumbazet vielä ei hyviin malteta sdeljšinan znuacindua.

Uholovan raionan kolhozašša „Trud“ kolhoznikat i šanotah: „Ev maltettava meilä tämä sdeljšina i ruado päivät. Myö rubiemma ruadamah laisutteliēcómatta, no päivie myötj (podenno)“.

Konza kolhoznikoilla šanotťh mi on sdeljšina, hyö kekšittih, što evldu oigiet.

Kulakko nägöv, što sdeljšina lujendav kolhozua. Sdeljšinan tuacci kolhoza šuvrendav jogo kolhoznikan dohodan. Sdeljšina kohendav peldoloin ruavon, šuvrendav tulokšen. Muakunda polucciv enemmän leibiä, hlopkua: toizie kylä-talohuš produktoida.

Zentän kulakko šanelov kaiken muozie olomattomie sdeljšinah näh, pöllätelöv muan ruadajie.

No kolhoznikoin šuvrembi puoli jo maltetah, što sdeljšina on hiän puoleh. A šielä, missä tädä vielä ei malteta, pidäv tirpajaldь nevvuo mi on sdeljšina.

Demjanovčat lujennettäh oman kolhozan.

I.

Työ muissatta Niznjoin Volgan, Novoannenskoin raionan, Demjan Bednoin nimie kolhozan kolhoznikoin kirjaa, kumbazen hyö kirjutettäh „Pravdah“ yhen vuvven ruavon jälgeh. Häneššä hyö kirjutettäh: „kolhozoin tie kaikkie oigein i paras“.

Demjanovčat ei tyhjiä paistu.

Kolhoza Demjan Bednoin nimie lien kuvlövane omilla voittoloilla. Hiän ennen toizie kolhozoida tävtti leivän varuššanda pluanan, i daze lizänke 6000 čentneralla. Jogo kolhozan talo keskikerdazeldь ando muakunnalla 69 čentnerua leibiä, a šiһ aigah yksinäzet annettäh vain 26,5 čentnerua.

• Kolhoznikat aijalleh loppeih i peldoloin rabieššannan. Avtettäh yksinäzillä puija: puidu on 575 ga.

Kolhoza näin organizuicci ruavon.

Kaikki ruado Demjanovčalla mänöv udarnikuijen i so-revnuicciecien. Demjanovskoin kolhozan pravlenjan predse-duatelja pagizov: meilä brigada brigadalla jällesti: tartuttäh serevnuicciecomah. Kazvo udarnicestva.

Jiäjäidä lykkiäldelimä, bodьttelima.

Myö emmä havkkun da moittin jännyzie, myö heilä avttoma. Myö heilä šanoma, što ruadua heilä šuav, što hyö tahotah ruadua, što hyö, prosto, vielä ei mahettu organizuija omua ruaduo. Kacottavakši ozuttäma brigadoida, kumbazissa on organizuidu ruado, i hiän pahua ruaduo. Tällä myö šaimma zen, što jännyöt ruvettäһ tavottamah uvrahie, šai šuaha katkienda hiän ruavošša.

Ucuaskalla, kumbazella ruadajat ruvettäһ jiämäh, myö työndimä parahie ruadajie, šuvrendьma massovoida ruaduo.

Ei ammuin Demjan Bednoin nimi kolhozašša oldьһ Zavolzjan Novouzenskoin raionan Dmitrijevskoin kyläsovietan ekskursantat-kolhoznikat i yksinäzet. Oman niännän mieleh näh lyö kirjutettäh kolhoznikoilla:

„Myö kolhoznikat i yksinäzet näimmä tämän muozie tiän kolhozan voitokšie:

1. Tiän rukovadija pravlenjan organašša on ylen luja jundamenta.

2. Sdelššinalla ruado tiän kolhozašša šuvrendav ruavon i kaiken proizvodstvan.

3. Myö näimmä, što tiän kolhoznikat hyviin otnosietah omah kolhoznioih talohukseh.

Nägyv, tiän kolhoznikat toveštah ruvetťh maltamah, što hyö sroitah omua kolektivnoida talohušta“.

Sorevnuicciecomatta emmä ois luadiecen.

Oli Demjanovskoissa gostissa i miän „Pravda“ gazietan brigada. Ka, midä pagizov kolhozan ruadoh näh yksi brigadan clena:

„Sorevnuicciecenda lujah šjottuaci kolhozan jogo ruadoh. Hiän nägyv jogo harpavkšella, kuvluv jogo šanašša.

Kolhozan pravlenjan, predseduateljan komnattah, kerävdy moni brigadirua i kolhoznikkua. Paginat ollah puindah i talven alla kynnändäh näh. Jogohine pagizov kuin mänöv ruado hänen ucuaskalla.

— I yössä myö puiccima 173 čentnerua,—šanelov kolhoznikka.

— 173? Näin nin myö tiät kerdah kericemmä,—šanoin keškeh lizäi Malogulovskoin ekonomiin brigadira. 230 čentnerua annamma!

— 230 čentnerua?—diivuiccov demjanovča. Kuin tamä näin?... Šanon br’hoilla... noššallammä i myö... Kuin työ näin tämän hyvyöh... A?...

— Nu, kuin naluadiit? —mänöv pagina traktoristalla i predseduateljalla keššeššä,

— Äijän go tämpiänä luadija?.

— 16 gektarua“.

— 5 traktorua... 16 gektarua rupistahtoh šilmän lugov tov. Zaičev, hoť vähäzellä, a norman lizänke tävttimä. Mollocinat... Hyviin br’hat..

Jogo traktoralla norma on šeizatettu 3 gektarua kovua muada. Tädä normua lizänke tävtetäh, tänne työnnyöt sovhozan traktoristat, sovhožašta „AMO“ avukši. Traktorat ruatah kahteh smenah, no ei šuannun tirpua demjanovčoilla štoбь 5 traktorua yön 8 cuasuo šeizottais ruavotta: traktoristoin toizen smenan jälgeh, kumbazet ruatťh oman aijan, ruljan taguah istuocetah demjanovskoit ice opaštunnuot traktoristat.

— Hyvä päivä—tuli pravlenjan komnattah tovarissa nahkazisša korvikko šuapkoišša; tuzurkazissa

— Nu kuin? unahtahuoh šanuo vaštah tervehyzillä kyzы tov. Zaičev.

— Loppima,—kuvlųštma korvikošta ruaportan. No eĩ voi tädä nimittä ruaportakši. Tiälä kaikin eletäh oman kolhozan elännällä. Jogo talohušetizeh päin harpavš ihaštuttav, interesuiccov, volnuiccov jogo kolhoznikkua.

— Loppima,—šanov tullun,—nyt eissymmä Goluvskoilla. Rahvahan jo työndimä... nyt mašinoida šuatamma.

— Da nu, jo loppija?... Hy-viin... Palavaldь—ihašteliēcov tov. Zaičev. Vain työ, brьhat, jättä... Dubovskoit nin kovalla mualla gektaroin. A työ šidä—vsjotaki jättä...

— Hyvä... šanon brьhoilla... šanon... küinitällämmä,—lujah uššalduacov tovarissa.

— Ongo äijä teilä sorevnuicciecijua brigadua, jälliceštь kyzyn tov. Zaičevalda.

— A meilä, ka kuin, sorevnuicciecomatta ni midä ei ole... Sorevnuicciecomatta myö ni yhtä ruaduo emmä rua... Da pocki emmä i tävttäis, —dumaiduoh šanov hiän. Ei,—emmä spruavieciis... Jesli ei udarnoiloida brigadoida, ei sorevnovanjua, emmä spuavieciis...

Nyt nägöväne, mintän demjanovčьlla on äijä i šuvret tulokset. Nyt nägyv, missä on Demjan Bednoin nimie kolhozan vägi. Oigie rukovodinda, udarnicestva, sorevnuicciecenda, maltanda i ruado disčiplina — täššä jogo kolhozan vägi.

Demjan Bednoin nimie Novoannenskoi kolhoza yhtehizeštä kolhoznikoin mieleštä i tahonnašta šai zen muozie voitokšie, kumbazih näh pidäis tietä kaikella Sovietan muakunnalla.

Midä myö, muanruadajat naizet polucai-cemma kolhozašta.

(Kolhozničoin kirja)

Jogohine meistä muanruadajista hyviin muistav, midä meilä pagizi kulakko, kuin pöllätteli kolhozalla.

— Kolhozah lähet,—matkuttь hiän, lapšet jasliłoih kisotah i työnnetäh Moskuh. Nällällä pidämäh, izdevaicciecomah heistä ymbäzi ruvetah.—Äijät meistä, ei kirjamiehet, pimiet, pöllätellyöt, vierittih heilä.

— Midä toveštah myö muanruadaja polucimma kolhozašta.

Enzimäne azie meih varoin kaikki luadiecov, što b piäštiä meidä kodi kabalukšešta, što b myö yheššä muinke voizima välillä ruadua kolhoznoissa pellošša.

Demjan Bednoin nimie kolhozašša niin i luajittih,— keritettih kiät naizilda—kolhozničoida. Okruvgašta suadib rukovoditeljničan, a emannoiccijan lapšin nänkän lövvettih omista kolhozničoišta i oborudidib jaslit i lapšin savun.

Valehellah kulakot, što lapšin jasliloissa i ploščadkoilla miän lapšin piällä izdevaicciecatah. Ken, kumbane muamo on voroga omilla lapšilla. Andav go hiän heidä obiidie, jesli ice lapšin savušša ruadav, ice heidä kaccov... Lapšet kaikin šelgiezet, vešselät, pešty puhtahašt. Rukovoditeljniča opaštav heidä resuimah, lavlamah virdyzie. Karratah lapšet, lavletah. Šiäna on muhomaziin kaccuossja heih. A muamo on spokoino ruavolla, konza tiedäv, što lapšet ollah hyvän šilmän taguana, što hyö ollah šyötetty i vuatittu.

Jygie oli miän naizin eländä. Mi huolda, mi ruaduo. Lapšinke voziece, kivguada kaco, zivattua vardeice i peldoh kergie. Ruat pimeštä pimieh i yöllä spokojua ev.

Ei duaroin i pogovorka meih näh ole: „päivän puicet, yön viškuat“...

Ev niin artelissa. Kaikin eroteldu brigadoih, jogohine omua ruaduo tiedäv, ruadua midä kebiembi i parembi.

Ennen omah iccieh näh evlun konza duvmaija, a nyt kacot, kaikki kolhozničat likbezah kirjuttuacettih, omua eikirjah mahandua hävitetäh. Mullozella vuvvella äijä naista kirjah opaštu.

Niin Ovdi Karpova i Anni Kuzneçova opašuttih lugo mah i kirjuttamah.

Rygeneh, illoilla, meilä, kolhozašša luajitah paginoida,— kuin paremmin kylätalohušta vediä, kuin lehmästä kaccuo, što bi hiän enämmän moiduo andais, kuin kolhozašša parem miin aziet naluadie.

Miän kolhozašša, Peganova Vassjo, ruadav brigadirana, vanhembana nellänkymmenen miehen piällä. A Demjanova Klavdi, kumbane ennen traktornoissa brigadašša oli, nyt lapšin savulla zaveduiccov. Pravlenjašša niin ze on naista.

Ka midä myö naizet muanruadajat poluccima kolhozašta. Kirjamiehilöinä lienemmä, kuin rypakon šilmin piäldä loimma. Kolhoznoissa, talohuošša myö tävzihinnallizet izän-

nät. Muakunnalla upravljaimah opaššumma, kuin kuccu tov.
Lenin: „Štobъ jogo kuharka opaštuis upravljaimah muakun-
nalla“.

Nin ruhiemma go myö nyt kuvndelomah kulakkoloida...
Ajua heidä pidäv iccieštä, kolhozoista, kuin tämän luadimä
myö.

Yheššä muzikoinke mängiä naizet muanrua-
dajat kolhozoih i kommunoih.

Tervehtykkäh komunisticeskoi parti i splošnoi kolekti-
viziruinda!

*Čyganova Marju, Karpova Ovidi, Balandina Anni,
Senisa Marju, Kuznečova Anni, Fjodorova Marju...*

Niznjoï Volga. Novoannenskoï raiona.
Demjan Bednoin nimie kolhoza.

Kyzymizet:

1. Kuin organizuicciecov ruado kolhozašša.

2. Myttnästä pruavilua myötj makšuoacov kolhoznikan ruado.
Annannat: pienin školъn lapsilla varoin.

1. Tiijuštakkua kolhozašta: Ollah go kaikki kolhoznikat lujen-
nettu omih brigadoih. Ongo heilä kaiken aijalline brigadira?

a) Ollah go kaikilla kolhoznikoilla käzissä ruado kniigazet.
Oigieldъ go šinne kirjuttuoacetah hiän ruavot.

2. Tiijuštakkua kaikki go brigadat i kolhoznikat sorevnuiccie-
cétah toine toizenke. Ken on paraš kolhozan udarnikka.

3. Kaikkih hairahukših: pahukših näh kirjuttakkua omah i kol-
hozan šeinä gaziettoih.

Niin ze kirjuttakkua parahih udarnikkoih nah i hiän kolhozan
lujennanda ruadoh näh.

Leiväštä, lihašta.

Miän trudiecijoilla varoin pidäv leibiä, lihua i muvda
kylätalohuš produktua. Niin ze pidäv leibiä i miän Krasnoilla
armiilla varoin. Leivän šiäššöš pidäv i pahah vuodeh varoin.

Zentän Sovietan vluasti varuštav jogo vuotta sovho-
zoissa, kolhozoissa i yksinäzildä munruadajilda leibiä, lihua
i muvda kylätalohuš produktoida.

Varuštannat männäh pluanua myötj. Šeizattuacov leivän
i muvn äijehyš, jogo raionah, jogo kolhozah, jogo taloh,
kumbazet pidäv myvvä muakunnalla.

Enzimäne kolhoznikan i yksinäzen muanruadajan obja-
zannosti,—aijalleh andua leibä muakunnalla. Sovhozoilla i
kolhozoilla pidäv olla täššä aziessa primierana. Heilä pidäv
olla nagoli edizeššä leivän i lihan varuštannašša.

Miän ratt'emmat vi haznikat kulakot ylen hyviin maltetah vuaznostin aijalleh i tävveldi leivän i lihan varuŝŝannan. Hyö kaikkeh rukah tahotah rækkuo tädä azieda. Sovietuijah kuda kumbazilla vähän maltajilla kolhoznikoilla i yksinäzillä ei tävttiä aijalleh muakunnalla ieŝŝä annettuloida uŝŝalduacendoida. Peitelläh omie leibie; ei tävtetä heiläh annettuloida leivän i lihan varuŝŝanda normie. Meilä pidäv nagoli olla varuzina i vediä rohkieda borcuindua kulakkolissonke.

Kyläsovietoilla ennen pidäv tiijuŝtua kulakkolisto taloloin kylvöt i uvdizen tulokŝet i andua kovat leivän norma annannat, kumbazet heilä pidäv andua muakunnalla. Tämä annanda kulakkoloilla pidäv tävttiä lyhimmäzeh aigah. Ei tävtännäŝtä kulakkoloida pidäv privlekaija srovgoih otvestvennostih.

Ŗtoбь ozakkahemma projittais leivän i lihan varuŝŝannat, pidäv kolhozoilla i yksinäzillä muan ruadajilla keŝŝeŝŝä ylen levieldi vedia razjasninda ruaduo.

Kolhoznoista torguinnaŝta.

Kuni muanruadajat evldu yhtynnyöt kolhozoih, heilä vähä oli liigua omaŝŝa talohukŝeŝŝa. Leibiä i lihua heilä fatti vain icciekŝi i muakunnalla varoin makŝua kylätalohuŝ nalogat, tävttiä leivän i lihan varuŝŝannat.

Nyt, konza muanruadajat yhyttih kolhozoih, ŝuadъh voicennan paremmiin, enämmän ruadua muada i poluccie muaŝta, liigazie lieni enämbi. Kazvetъh i lujettъh sovhozat. Hyö vuozii vuvvelda annetah nagoli enämmän i enämmän leibiä, lihua i n. i.

Ŗtoбь paremmiin snabdie linnan eläjät leivällä, lihalla i muvlla, sovietan valda reŝi levähyttiä kolhoznoin torguinnan.

Kolhozoilla, kolhoznikoilla i yksinäzillä muanruadailla, kumbazet tävtettih leivän varuŝŝanda pluanat; anduacov prava myvvä leibiä, kaiken muostja linduo i lihaproduktua omista talohukŝista bazariloilla i kolhoznoiloih lavkkoih.

A ŝih varoin, ŝtoбь kolhoznikat i yksinäzet muanruadajat voidais enämmän myvvä bazarilla produktua, sovietan pravitelŝtva pienendi heih varoin leibä varuŝŝanda pluanan 266 miljonalla puvdalla mullozeh vuodeh näh, lihan varuŝŝanda pluanan mullozeh näh kahen verralla.

Kolhoznoid bazarid.

Kaikkilla organisaatioilla pidäv avttua levähyttiäcie kolhoznoilla torguinnalla.

Štoť kolhoznikat i yksinäzet muanruadajat enämmän tuodais liigoida bazarilla, praviteljstva laški täh varoin lizäkši promyšlennoida tavaruu.

Koperativat i muakunnan torguinda avatah täh varoin uvzie magazinoida i larjkazie.

Myödyöh oman talohukšen liigazet, kolhoznikat i yksinäzet muanruadajat voijah vaihokši oštua heilä hädähizet linnan tavarat: vuattevsta, jallaccie i n. i.

Ňo ŧuvrenduan kolhoznoida torguindua, meilä pidäv pan-na kaikki vägi ŧih, štoť ei andua naziviecie täŧŧä azieŧŧa casnikoilla torgovcoilla, spekuljantoilla, kumbazet ruvetah staraimah oštua, štoť uvvestah myvvä.

Kolhoznoid torguinda kohendav linnoin trudiecijoin snabzenjan ŧyöndä produktoilla. Ennen vain muakunda snabzaicci eläjie leivällä i lihalla. Nyt jogo trudiecija polucciv ŧeizatettuo normua koperačiista, voiccov vielä midä pidäv oštua bazarilda.

Kolhoznoin torguinnan tuacci, trudiecijat muanruadajat polucitah icciellä varoin enämmän puomyšlennoida tavaruu.

Kaikki tämä vielä enimmäldi kohendav miän muakun nan ruadajin, muanruadajin i kaikin trudiecijoin materialjnoin polozenjan.

Krolikka.

Cuarin aigah ruadajat syödih lihua harvah. Ruadajilla ei ollun dengua händä oštuassja. A kevhä muanruadaja, jygiellä ruavolla kazvattahuoh zivattazen, staraicci myvvä händä, štobь hotj vähäzeldi kohendua oma talohuș.

Nyt miän muakunnan ruadajinoi muanruadajin materia-ljnoi polozenja koheni. Kaikin tahotah syvvä lihua. A lihua meilä ei fataice. Miän sovhozat i kolhozat ei kerrstä vielä kazvattua zivattua, mi pidäv. Tällä abuh meilä **tulov krolikan vodinda.**

Miän partin ÇK postanovi, jogo zavodașșa, fuabrikașșa, obșcestvennoissa stolovvoissa, șkolașșa, pioneroin otrjuadașșa organizuija krolikan vodinda talohuș.

Krolikka kaikkie prostoimbi i viigodnoimbi zivatta. Krolikka andav nahkan, villua, lihua. Krolikan liha on ylen magie. Krolikat ylen boiko plodiecetah.

Mahtuan kaccuo jogo kakși krolikkua vuvveșșa voijah andua viizikymmendä kakși krolikkua, a kaheșșa vuvveșșa kaheksan șadua kakșikymmendä.

Pioneroilla i opastujilla pidäv levähyttiä borcuinda krolikoin vodinnașta i icciellä kazvattua heidä.

Ka kuin ruado yksi pioneroin otrjuada.

Pionerat lähteih luagerih. Hyö jo gazietoista legiettih, što partin ÇK postanovi levähyttiä krolikan vodinda tolohuș. Edizeh mänijät lapșet reșittih todevttua ÇK postanovinda.

Hyö atakuidih kaiken luagerin, triebuijen vodie krolikkua.

Vodie krolikkua soglasiecettih kaikin lapșet. Aivokkazez huomnekeșșella kolmen keșșä lapșet omah vozatoinke läh-teih Moskuh.

Zavodan komitetta i zavodan pravlenja kuvnneldih hiät, kiitettih heidä i annettih dengua krolikkua zavediessja.

Ihaștunnuot tuldi lapșet Moskușta. Hyö tuodih knii-gastja krolikan vodindah näh i kuin pidäv kaccuo i kazvat-tua heidä. Kaikki luageri luottuaci knii-gazih.

No missä pidiä krolikkoida. Vet et lașșe heidä hyppe-lömäh kunne puvtuv.

Nägyv, zavkoma i täh näh duvmaicci. Stoljarnoilla masterksoilla oli käskietty kolmessa päivässä luadie kymmenen krolikoin klietkua pioneroin luagerih varoin.

Nellän päivän jälgeh luagerih tuodьh kymmenen golubastja klietkua. Jogo klietkašša istu kakšiin šomaziin krolikkaziin. Krolikat juattьh zvenoida myötj. Jogo zvenalla annettьh kakšiin šomaziin klietkoin. Levieldi levähyttiaci sorevnuicciecenda zvenoilla keššessä,— ken paremmiin rubiev kaccomah krolikkazie. Ken suav suvremman priplodan.

Konza loppieci luageri aiga. lapšet jo vejettih ei kahtakymmendä krolikkua, a ynnäh kuvzikymmendä kaheksan. Jogo emäccy kando 4-5 krolikastja.

Kuvn viijen-kuvven jälgeh hyö kazvetah i lapšet ruvetah šyömäh magieda krolikan lihua.

Izännälleh kaccuo kolhoznoin hebozeh!

Hebozella šjah tulov traktora. No tämä sovsem ei znuaci. što meilä ei pie huolutteliecie šuvrendua hevos karkua miän muakunnašša.

Hebone pidäv meilä, kuin vedäjä vägi. Hebone pidäv i muakunnan oboronah varoin. Kuda kumbazet ei malteta tädä i staraijah kuin voit väliämme pruasordua hebozie ras tuli hevostja vaihtamah traktora. Äijissä kolhozoissa hebozie pahoin kacotah, zentän hyö ollah äijälljdi laihutettu.

Štobь loppie tämänke pahuonke SSSR-an. ČIK i SNK postanovittьh: „Ei ni kellä andua raspordžajacicie hebozilla, krome vain kuin brigadiralla, kumbazen taguah ollah hebozet lujennettu.“

Tämä postanovinda lujendь kolhozat. Äijät kolhozat jo šuadьh šuvret tuloškset.

Ottua hotj kolhoza „Leninskii šjah“. Pahoin kacottьh kolhoznicat omie hebozie. Šygyzylä i talvella torhaštь tuhottьh ruogie, a tulov keviä, pidäv kyndämäh lähtie, a hebozie ze šyöttiä i ev millä. Hyö ravkkazet šyömättä niin laihuttьh, što ruadua ei šu-

Brigadira tov. Tretjakov.

annun, kuda kumbazilla nin i jalloilla ei šuannun novšša

I vain kolhoznikka tov. Tretjakov kacco pahostunnuzie hebozie, kuin muamo kaccov läziijä lašta.

Šie heinke i magaiziit-nagrettih laisat heboziin kaccojat.

— A rubiev pidämäh nin i laskiecen,—šano vaštah tov. Tretjakov. Nyt Tretjakov on brigadira. Vain yksiin hiän voicov rasporjazaiccieie hebozilla. I hebozet hänen brigadašša ollah nagole kylläzet, puhtahat...

Kuin ollov, kerran lebävöllä Tretjakov šanov kolhoznikoilla:

— Mie tahon teilä lugie yhen kirjazen.

— Luve, kuvndelemma,—šanotah hänen brigadan kolhoznikat.

— Vain elgiä häkyttäkkiä.

I rubei lugomah:

„Kolhoznikat!

1. Mie uššalduacen ruadua kaikkie mivhizie ruadoloida, jesli työ rubietta milma zualivoimah i hyviin kacomah...”

— A ken tämä kirjuttav?—kyzy hebozin kaccoja Paršina.

„2. Puhassa milma jogo päiviä, zentän što pölystä i revušta mie voicen läzevdyö. Zen lizäkši mivh voijah tartuo nahkan šyöjät täit i toizet parazitat.

3. Puhassa milma šotkalla, a ei ravdazella skrebkalla: skrebkan puhaššannašta voiccov lietä nahkan vospalenja...”

— A, A!—da tämä hebozet vrode prošenjua kirjutetah,—ei iänevdyň Paršin.

„4. Elä perra milma, jesli rubiet hyviin šyöttämäh, juotelomah, puhaštamah, mie ni konza en vaivu i pergua milma ei rubie pidämäh...”

— Eva kuin zualosno kirjuttav... Ässen kyvnelet pyörähettih,—šuvtkittih kolhoznikat.

„5. Jygien ruavon jälgeh ennen 2 cuasuo lebävyö elä ana ni vettä, ni jyviä.

6. Elä anna jyviä ennen juotandua. Juota milma ei vain šyötännän jälgeh, no i ennen šyötändiä, zentän što juoduoh mivla kerävdyv enämbi šylgie, ruoga paremmiin näcöttiäcöv, kaštuacov i keittyv vacašša. Harvembuah ollah vacan kivut...”

— Nu ka ken ollov hovkka kirjuttav! Razi voit ruadahuoh juottua palavoidunnutta hevostja? Liecottamah rubiev, šano Šekac.

„7. Štobь ei lieņiis liecotandua työ milma juottakkua ennen ruavon lopendua i vain vielä puolen cuasun ruadahuoh laškekkua syömäh“.

Kaco šie! Hajukaš nägyv on,—soglasieci Sekac.

„8. Elä anna kerdah jyviä enämbiä 1 kilogr. 600 gram. zentän što mivn vacca voiccov vain kerdah zen verran mahuttua.

9. Jyvie, kumbazet ollah mivh varoin annettu, elgiä voruigua, kuin ruadav Afanasjev i toizet“.

— Kaikki ze hiän tiedäv. Daze zen, ken hänen ruogie voruiccov...

„10. Elä zavodi ruadua ennen 2 cuasuo jyvän šyödyöh, štobь en läzevdyis vacan kivulla.

11. Sledi mivn šuappaida — potkovoیدا i kabeida. Muvttele potkovoیدا jogo kuvda. Ägieh aigah voija kabeida.

12. Levitä kuivua i šelgiedä olgie. Keksit što mie en ole terveh, šuata milma veterinaran luoh.

13. Jesli rubietta ruadamašah kuin mie pakuon, nin mie rubien viikon i hyviin ruadamah, a työ aijalleh rabieššatta tuloksen i dohodua polucitta enämmän.

Tretjakov loppi luvennan. Kolhoznikat iänevvyttih.

— Pidäv vaštah heilä kirjuttua, što priimimmä hiän pakuonnat.

— Ei vaštah kirjuttua, a pidäv ruveta paremmiin kaccomah, Pidäv jogohizella muissuttua nämä pakuonnat

VIII. Kuljturnoi revoljuçii. Min meilä jätti cuarin Rosei.

Revoljuçiih suat Rosei oli ei kuljturnoi, tehnicoski kaikkie enämmäldi jännyn muailmalda. Kuljturnoimmat Roseida oldьh daze tämän muozet muakunnat kuin; Meksika, Kuba, Urugvai, Panama.

Jesli algi opaşundah Anglii tuhoi eläjin miehen doljah 2 rub. 84 kopeikkua, Francii—2 r. 11 kop., Germanie 1 r. 89 kop. Rosei kaikkiedah tuhoi vain 21 kopeikkua.

Rosein pomeşsikalla i kapitalistalla oli viigodnoimbi, ştoбь ruadaja i muanruadaja oliis nevezestvennoimbi, pimiembi. Min pimiembi, min nevezestvennoimbi trudiecija, zen kebiembi händä eksploatiruja i pidiä kuvndelijana.

Kapitalistat tiettih, şto kirjamiehet ruadajat väliämme yhytäh yhtehizeh borcuh ugnetateljoilla vastah. Zentän, skolьn neicci, cuarin Rosei sroji kirikkyö, kumbane otravljaicci i uinottь trudiecijoin maltandua religioznoilla juobumizella.

Groşşat kuljturah, kymmenet tuhattoida kirikkölöih.

Muakunnaşsa, missä rahvahan opaşundah tuhuocettьh groşşat oli srojittu lizänke 40 tuhattua kirikkyö. No kapitalistoilla i pomeşsikoilla tädä oli vähä, hyö i şkolat luajittьh kirikkölöiksi. Vain yksissä algu i keşkikerdazissa şkolьssa oli 50 tuhattua religiin opaştajua pappie. Näissä şkolьssa opaşuttьh kuvndelomah, pocitaimah cinovnikkoida i vieruimah mua i taivaş cuariloida.

Keşkikerdazissa i şvremmissa şkolьssa, gimnazijoissa i universitetoissa varuşsettьh cinovnikkua, kuvndelijoida upravljajuşcoiloida, direktorьe i rappiloida; varuşsettьh speçialistoida omih fuabrikkoih varoin.

Ruadajie i muanruadajie näih şkolьh ei laşkiettu.

Cuarin Rosei oli slivno ei kirjamieş muakunda. Jogo 100 mieheştä eläjiä oli 85 ei kirjamiestä

Ruadaja klassa i muanruadajat srojitat uvtta eländiä.

Sovietan Sojuvzan ruadajat i muanruadajat komunistoin partin vanhemmuonke uvdeh rukah srojitat omua eländiä.

Hyö luajitah SSSR-ua kaikkie muailmalda peredovoim-
maksî muakunnakşi.

Sovietan valda borcuiccov todevtannašta rahvahan pogo-
lovnoida kirjamehystä.

Srottu i avattu on sadoida kaiken muozie školbe, kum-
bazissa opaşutah miljonat ruadajin i kolhoznikoin lapşie.

SSSR-şşa kazvetah ylen şuvret fuabrikat i zavodat, kum-
baret ollah oboruduidu jälgimästä tehnikan şanua myötj

Ruadajin muakunnalla pidäv näih ruadoloih varoin tu-
hattoida ylen kvalifiçiruiduloida speçialistoida. Näidä spe-
çialistoida ruadajie i muanruadajie varuşsetah meilä miän
şvremmat tehniciskoit opaşunda zavedenjat: VTUZ-at, Uni-
versitetat, Akademiit.

Şuat tuhattoida läpsie ollah fatittu lapşin saduloilla, jas-
liloilla. Kazvetah bibliotekat, klubat, luvenda pertit, kazve-
tah muzeit, kino, teatrat, radiostancat. Kaikkie edimmäzih
miän sojuvzan uglazih şjottuacetah kniiga, radio, kino.

16 proçentua kaiken rahvahan dohodua sovietan val-
dalla paniecov kuljturnoih sroiteljstvah.

Daze suamoi edizeh mänijä muakunda Amerika, täh
azieh tuhuov vain 3 proçentua.

Sovietan muakunnaşşa kaikin opaşunda on objazateljnoi.

16-sta sjezdalla parti postanovi: luadie muakunnaşşa
objazateljnoi kaikin opaşunda.

Fattien kazvajua pokolenjua školalla, myö luajimma
miän muakunnan—kirjamiehekşi muakunnakşi.

Miän muakunnaşşa opaşunda on objazateljnoi. Vanhem-
milla pidäv andua oma lapşi 8 vuvvešta opaşumah školah.
Zen lizäkşi on objazateljnoi opaşanda vanhembazie 12-15
vuodizie. Linnoissa fabricno-zavodskoiloissa posjolkoissa mänöv
objazateljnoi şeiccimen vuodine opaşunda. Loppu vii-
zivuodizena miän školşsa rubiev opaşumah 22 miljonua
lašta.

Sovietan valda kaikkie ruadav, ştoşь ruadajin, kolhoz-
nikoin i kylä kevhin lapset voidais opaştuu.

Opaštujilla jallaccie annetah enzimäzeh vuoroh; lapsin jallaciloin kohennandah varoin organizuijah masterskoiloida Kevhin lapsilla ännetah vuatetta i jallacie duaroin; heilä duaroin školassa anduacetah palavat perfatkat; heilä duaroin annetah kniigua, tetrattie, kranđasua. Opaštujilla anduacov prava duaroin einin huogehemma ajella pojiezdalla i tramvailoissa. Edähänä školsta eläjillä luadiecetah obščezitijat. A niillä, kellä ev hyvä opaštuo koissa anduacetah urokkoida opaštuossja komnatat.

Meilä zentän on zakona kaikin opaššundah voroin, što SSSR-an ruadaja klassa srojiv omua proletarskoida školua

Kapitalistoin muakunn̄ssa zakona vain bumuagalla.

Kaikin opaššundah näh zakona jo on laškiettu ammuin i edizih mänijissä kapitalistoin muakunn̄ssa. No hiän on vain bumuagalla.

Vet kapitalistoin muakunn̄ssa miljonat 8-9 vuodizie lapsie ruatah fuabrikoilla i zavodoilla. Zentän, što lapsin ruado on huogehembi, cem vanhemmin, nin kapitalistat, missä voit, muvtetah vanhemmin ruaduo, lapsin ruadoh.

Ruaduan 8-10 cuasuloin suvtkissa miljonat ruadajin lapsie ei voija kävvä školah, heilä täh ev ni aigua, ni vägie.

Äijillä ruadajin lapsilla ev ni jallaccie, ni vuattevšta, zentän heilä niinze ei šua kävvä školah.

Ei ammuin Essenašsa (Germanie) oli suvdu. Suvditt̄h 900 roditeljua. Hyö ei kuvnneldu kaikin opaššunda zakonua, ei työnnetty omie lapsie školah.

— Myö emmä voi työndiä omie lapsie nällällä i kengättä,
— paist̄h roditeljat.

Sviditeljana old̄h opaštajat. Ka midä pagizi yksi heistäh:

— Näin lapsin i hiän roditeljoin polozenja on ylen paha. Lapset klassassa nällästä unohteliecetah. Heidä r̄genikkäzeh lävlendäv i okšennetah vettä; zentän što hyö koissa ei polucita i pahua kofeida. Vihma šälöillä klassah ei tulla puolet klassoida. Myö hylgiämmä nakazinnan propustinnoin tuacci, zentän što olemma tuttavat roditeljoin lapsin šuvrenke hiänke.

Daze bupzuilistoloin suvdu ei ruohkin suvdie roditeljoidea štruavalla.

Kaikin opaşşundua ei voi luadie kapitalistoin muakun-
noissa. Kirja miehys niinze jäv vain burzuilissolla varoin.

Sovietan i burzuilistoloin şkola

Sovietan şkola opaştav lapşie, mahtajie eliä i ruadua kolektivno; varuštav heistä maltajie soçialisticeskoin srojiteljstvan ucasnikkoida.

Hiän kazvattav vihua eksploataçiih i soçialisticeskoida otnoşenjua ruadoh.

Sovetskoi şkola on internacionalnoi. Hiän kazvattav lapşissa mielä, şto heilä yheštäh pidäv borcuija klassovoinke vihaznikanke, ominke vihaznikoinke eksploatoroinke.

Omah kieleh trudiecijat kebiemmä opaşşutahi kirjämiehekşi, otatetah opaşşunnan i tehnikan. Zentän miän muakunnaşsa kaikin naçionalnostiloin lapset opaşşutah omah rodnoih kieleh.

Miän şkola on antireligioznoi. Hiän avuav şiljmät pappiloin şuarnoih jumalah näh.

Ev şidä kapitalistoin muakunnessa. Burzuilisson şkola tävveldäh podcinjaiccicov kiriköllä. Kirikkö ispoljuiccov şkolua pimendiän trudieccijoin maltandua pikkuzešta şuat.

Kaikki kapitalistoin şkolat täh varoin ollah annettu kirikön kontroliruidavakşi. Kaikissa şkolussa opaştuacov „zakon bozii“ i kieldiäcöv opaştua kaikkie şidä, mi mäiöv vaštah tällä „jumalan zakonalla“.

Oli tämän muone slucai avstriiskoissa şkolaşsa linnaşsa Teringaşsa.

Nuori opaştaja vanhemmin gruppın lapşilla şaneli muan viijindäh näh i ei maininnun jumalua. Istuja urokalla kato-liceskoi pappi pietti opaştajan paginan, enämbi ei andan opaştajalla paissa, a şiidä opaştajan arestuidyh.

Pikkuzešta şuat lapşie juovutetah „jumalan zakonalla“, tävttiän hiän piälöidä religioznoilla valehukşella. Yheşşä Germanien oblastissa.. opaştajan Veberan zen tuacci, şto hiän kirjuttu doskalla omaşsa klassaşsa: „Myö elämmä mualla şih varoin, şto by olla hyvänä tovarissana“,—oli ajettu ruavolda. Hänen piällä donesi pappi Şneider, zentän şto opaştajalla pidi kirjuttua „Myö elämmä mualla şih varoin, şto by sluvzie i ugozdaija jumalalla.“

Ei kuvndelennašta kapitalisticeskoiloissa şkolussa täh şuat perretäh lapşie.

Ka midä kirjutetah omah školah näh nemcazet lapset katoliceskoista školasta Gennigsdorfašta:

„Enzimäzeššä klassassa—„jumalan zakona. Pappi hämmendäv midä ei ole. Kodvin tuacci liev igävä i jälgimäzillä par-toilla zavoditah cuhutteliecie. Siändyn pappi kocahtav, hypähtäv oigein luoh i niin pavguav ihuo vaš, što suvšta i nenästä tulov veri“.

A ka kirja Berlinan školasta, a Berlina šuvrin linna Germaniešša. „Meilä Kuljmskoissa školassa on opaštaja Tjulleks. Tämä—paraš pergaja. Hiän jo kerran nevvonda pualik-kazella pergä pioneran. Ielläeglistäh hiän kyzy miän yhdä br̄hazelda, kumbane ennen oli sledop̄ta—on go hiän i nyt šiinä sojuzašša. („Sledop̄t“—burzuaznoi lapšin organizačii.) Br̄hane šano: „En“. Šilloin opaštaja kyzy, kemiä nyt hiän on. Br̄hane šano: „Mie olen komunista“. Tämän jälgeh opaštaja Tjulleks šano: „Nukko tulie edizeh“. Šidä kun pavguav br̄hastja ihuo vaš, nin br̄hane nasilu jalloilleh puzävdy“.

Hiän opaštav yhen načionalnostin lapsie vihata toizen načionalnostin lapsie, i enämmäldi licattuloin kolonieloin rahvahie. Hiän kazvattav načionalnoida vihua rahvahalla keššessä, što b̄ häkyttiä heilä yhtyö yhtehizeh borcuh.

Nuorilla srojijoilla pidäv otattua tehnikka.

Miän muakunnan ruadaja klassa srojiv aivis peredovoit i sloznoit tehnikkua myötj zavodat i fuabrikat, andav sloznoiloida mašinoida kylätalohukseh. Štož otattua kaikki nämä mašinat pidäv mahtua upravljaija heilä. Pidäv maltajat i tehnikka kirjämiehet srojijat.

Näidä srojijoida, voozuecennuzie tehnikan tiiännöillä pidäv varuštua miän školalla. Školašša pidäv andua lapšilla tiiännät tehnikua myötj. Školašša ze pidäv opaštua i primenjaimah heidä praktikalla.

Zentän kaikki miän skolat lujenduacetah zavodoih, fuabrikkoih, sovhozoih, kolhozoih, MTS-oih: elektrostaņoih. Šielä lapšilla stankan, traktorin luona pidäv lujendua i levendiä omie tiijäändöidä.

Nuoret izobretateljat.

Otattuan tehnikua miän muakunnan lapšet annetah šadoida kallehie izobretenjoida.

Ka kakši-kolme primierua kuin nuoret izobretateljat, vielä ei ammuin zaniimaiciecennuot „salinnalla“, annetäh kallehet; lugiettu nuznoiksi izobretenjat.

Enzimäne heistä.

Kuvzitoista vuodine izobretatelja Pavlov P.—lesnoin poiga hutorašta Cernevo. Loppi nellävuodizen kylä školan. Moskovassa on fabzavucassa Kalininan M. I. nimie.

Ka midä hiän kirjuttav omah ruadoh näh:

„1927 vuodena mivla šai olla mecän pilijällä zavodalla. Šielä mie näin kuin hirret anduacetah konvejeralla mašinah i piliecetäh.

Mivla piäh tuli mieli: A ei go voi luadie niin, štož mašina piliis i šargiis halguo. Rubein mie täh näh kaiken muozie kniiigazie lugomah, opaštumah sidä, mi milma interesuicci.

Vuvven jälgeh mie luajiin tämän mašinan enzimäzen konstrukšiin, a sidä kerdua kymmenen kohendeliin. Mivn projektua myötj luajitulla mašinalla pidi ruadua niin:—hirret rolikovoida stolua myötj tullah kruvgloih pilah. Pila piliv hirret paloiksi. Pilityöt palat rolikoilla ze anduacetah kolunan luon, kumbane hiät halgov. Šargietyöt hallot valmehekši mašinalla luokšiecetah randah.

Mie kirjutyn mytyš pidäv olla mašina i certfozat, sovietuiccieciin tie läjinke rahvalinke i mivn proekta oli patentuidu leningradan ruadajin izobretateljstva bjuron otdelenjašša.

Ka vielä yksi izobretatelja tov. Jakobson, ei kassuon omih 15 vuadeh jo on huviin kvalifiçiruicciecen, andav äijän izobretenjua i niillä keššessä yhen, kumbazella on muailmahine zunacinda.

Annamma hänellä šanan:

„Mivla on 15 vuotta. Opaššun mie yheššä Leningradan trudovoissa školašša. Pionera 1924 vuvvešta šuat, nyt kom-somoljca. Ruan obščestvašša „Tehmass“ missä olen naukan i tehnikan nuoriin tovarissoin sekçiin otvetstvennoi sekretari. Šeiccimeštä vuvvešta šuat jo šuaciin tehnikua (šuacenda oli... rьkkuo cuasuloida i toizie vieššoida mehanizmoinke).

Lugehuoh Zylj-Vernan kniiigan „Robur zavojevateľ“, missä pagizieci lendelijäh mašinah näh, mie duvmaiciin izobrettie vejen alla kävelijän tankan (mivla oli 12 vuotta).

Omat mielet mie šanoin oman pihan lapšilla. Vьhazet ruvettyh milma nagramah, kyzeldih, engo läzevdyn mie, kucuttih milma „gorja izobretatelja“ No kodvin tuacci soglasie-cettyh mivla avttua.

Ruado rubei kiehumah. Mi oli paginua miän novzovih putešestviiloih näh miän aparatalla... Luadima myö „Aknata“, kuin myö kucuma miän tankua fanerašta, provlokka korkassulla, elektriceskoinke pyörittäjänke. Aziet mändih hyviin. No... myö kaikin torevduma novzovašta... miän kuvlovuošta.

Torašša rьkkuocci miän „Aknata“ i hänen rьkkuocenpanke mivla kado himo izobretateljstvah. Vuvven jälgeh 13 vuodizena, mie jo oliin modelistana, ruavoin lapšin tehniceskoi-lla stançalla i opaššuin avioinstruktoroin kursuloissa, luviin naucnoiloida zurnualoida, kniiigoida i n. i. Ka šilloin mie muissutyn „Aknatah“. mie uvveštah leniin izobretatelja.

Kuin mie izobretiin? Ennen kaikkie mie käveliin patenta bibliotekah. Šielä mie tunnuštuaciin kniiigoinke lendelendä kyzymizinke. Pidäv šanuo, što näin kniiigoin luvenda ottä läššä kakši kuvda. Tunnuštuacehuoh kniiigoista mie jo päivä päiväldä rubein mieleššä paremmiin nägömäh omua aparatua: jogo kniiiga, zurnuala tuodьh häneh kohennukšie. Kolmešša kuvšša mie kohennyin händä läššä 200 kerdua. Toizena opaššundana oli konsuljtaçii, missä mie tiijuššiin äijän hyviä nevvondua i juridiceskoida sovietuindua.

1929 vuodena sentjabrja kuvna mie lopiin oman ruavon. Luvteliin i kohennuin mi vain voit. Kacoin kaikki pahat puolet izobretenjan i kumbazet voicci kohendeliin. Rubein certimäh i kirjuttamah hänen luajindua.

Puolen kymmenen päivän jälgeh, mie äijäldi volnuicciecien, läksiin izobretenja azie komitettah, missä mie annoin oman „Trisferomobiljan“ projektan.

Kymmenen päivän jälgeh mie poluciin viestin, što mivn izobretenja on lugiettu ylen vuaznoiksi izobretenjakši i 1½ kuvn jälgeh poluciin ohrannoin sviditelstvan.

Izobretenjan modeli jo on luajittu i ispytaicciecov. Ekspertoin otzva şanov hänen primenenjah i vuaznostih näh.

Izobretenjan eksploataciin ottb icciellä SSSP-an Revvojensovietta (hiän enämmäldi rubiev primenjaicciecomah voina aigah).

„Trisferomobiljan“ näin mie nimitiin oman aparatan, suşcnosti on ze, što hiän voiccov männä veješşä, mualla i vozduhaşşä.. Häneşşä ollah sekcionno-liccuacijat şiivet i muone prisposoblenja vettä myötj männeşşä, midä myötj voiccov ajua 100 klm. cuasuşşä, a niin-ze ylen äijä prisposoblenjua i kohennuşta.

A äijä go on tämän muozie izobretenjoida kaikissa Sovietan Sojuvzan uglazissa!

Muakunda sploşnoinke kirjah mahannanke.

Cuarin Roseissa 85 proç. eläjiä oldb ynnäh ei kirjah mahtajat.

Sovietan valda enzimäzistä revoljuçiin päivistä levieldi levähytti ei kirjahmahannan likvidiruinda ruavon.

Kaikkie muakundua myötj oldb avattu tuhatat likbezapunktbe. Obşcestva „Doloi negramotnostj“ laški şturmuimah ei kirjamehyttä, pimehyttä, nevezestvua miän muakunnan kymmenie tuhattoida trudiecijoida. Levien borcuinnan avai miän muakunda kirjah mahannaşta, kuljturnostista, jännyzis-sä raionoissa.

Miljonat uzbekkoida, başkiroida, kirgizoida, ennen yn-näh pimiet, liettih kirjah mahtajat.

Viijendehtoista miän revoljuçiin godovşcinah miän muakunnaşşä ei lie ni yhtä mieştä ei mahtajua kirjah, kuin linnoissa, niin i kylissä.

„ Ei kirjah mahtajan muakunnan Sovietan valda 15 vuvveşşä mahto luadie slivno kirjames ş muakunnakši“.

Varuŝamma tervehtä smenua.

Cuarin aigah evlun ni yhtä doskoljnoida ucrezdenjua trudiecijoin lapŝih varoin.

Varuŝamma tervehtä smenua.

SSSR-aŝŝa lapŝih näh huoluttuacetah ei vain roditeljat, no i kaikki proletarskoj muakunda.

Lapsin saduloissa, ploščatkoilla, myö varușšamma lujua muvttuo.

Nyt vielä myö emmä voice fattie kaikkie lapsie doșkoljnoilla opașšunnalla. Täh varoin pidäv ylen äijä dengua i ylen ŝuvret kadrat doșkoljnoida opastajua.

No doșkoljnoiloin ucrezdenjoin lugu vuozii vuvveida kazvav.

Enzimäzen viizivuodizen loppieciessja lapsin ucrezdenjoilla liev fatittu läșšä 2 miljonua lașta.

1932/33 vuodena myö avuamma tuhattoida uvzie lapsin ucrezdenjoita, liev vielä fatittu miljonua kakși lașta.

Šuat tuhatat muamoloida piäșšäh huoleșta lapsih näh. Suat tuhattoida naizie lähtietäh zavodoilla, fuabrikoilla, läh-tietäh opaștumah, tartutah aktivno borcuimah socializman borcuinnașsa miän muakunnașa.

Muvtamma eländiä.

Ruadaja klassa i kaikki trudiecijat lujah borcuijah oman elännän muvtaanașta.

Kazvetah ynnäh kvartualat, ynnäh poșjolkat, ynnäh lin-nat uvzie kodiloida. Uvzissa sroittuloissa kodiloissa eletäh zavodoiin, fuabrikoin, sovhozoïn ruadajat.

Cuarin aigah ruadajal'a varoin fatera oli tuoreș i pimie podvuala. Sovietan muakunnașsa miljonat ruadajie eletäh val-geissa i ŝelgeissä fateroissa.

Parahat faterat—parahilla ruadajilla—udarnikoilla.

Myö srojimma äijän obščestvennoïda stolovvoida.

Zavodoilla, fuabrikoilla, sovhozoissa, kolhozoissa obščestvennoit stolovvoit huolletah ruadajilla palavoida murginoida, ловные, ildazie.

Myö srojimma uvzie yhteläzie kylylöidä, pracešnoiloïda i lapšin jasiloida. Miljonat naizie piässhäh šopešta, pliitasta, i lapšin kaconnasta.

Jygiedä kodì ruaduo kuvhnja-fuabrikoilla i mehaniceskõiloissa pracešnoiloissa ruatah jo ei rahvaš, a mašinat.

Ennen ruadajilla i muanruadajilla evldu dostupnoit parkat, teatrat, kino. Miän teatrat, miän kino-ruadajih i muanruadajih varoin.

Linnoissa myö avuamma kuljtura parkat, missä ruadaja ruavon jälgeh, voiccov kaccuo kinuo, kuvnnella radiuo, luveldua gaziettua, kuvnnella lekçiidä i hyviin lebiäcie.

Kylissä myö avuamma ylen äijän luvenda pertie, klubua, missä muanruadaja voiccov i lebiäcie, i kuvnnella hyviä dokluadua, lekçiidä, ši näh, kuin paremmiin organizuija oma ruado, kuin šuvrendua omin peldoloin kazvatanda, kuin ozakkahemma borcuija kylän sočialisticeskoista muvtanasta.

Kuin pidäv otattua nauka.

Štobь lietä komunisticeskoin obščestvan tozi sroiteljakši, miän muakunnan lapšilla i nuorizolla pidäv otattua nauka

Tov. Stalin täh näh pagizi näin:

„Meilä ieššä šezov kрeпosti; šanuocov hiän, tämä kрeпosti, naukakši hänen moni miljonahizin tiijändä otrasli-loinke. Tämä kрeпosti pidäv ottua nuorizolla, jesli hiän tahtov olla uvven elännän srojijana, jesli hiän tahtov olla tozi muvttona vanhalla gvardiilla.“

No kрeпostie borcutta et ota.

Pidäv vägövä borcuinda.

Pidäv ennen kaikkie organizuija lapšin ice upravljainda ruado, kumbane miän školašša on šuvrena vägenä.

Kuin tämä luadie?

Pidäv lapšin ice upravljainda organoin ruado niin luadie, štobь hiän kaikkie enämmäldi oliis napruavittu opaššunnan kohennandah i maltanda disčiplinan lujennandah“.

Kuinbua meilä borcuija ucebnoin programman i kaiken gruppan ucebnoin pluanan tävtännäštä?

Kaikki aiga avttua jäijillä opastujilla, kaikkeh rukah avttua opastajalla hänen ruavoşsa.

Şuaha parembi opaşşunda voit vain maltanda ruadodisçiplinan osnovalla.

Zentän, kaikilla pioneroilla i opastujilla pidäv levähyttiä levieldi borcuinda kaikinke miän sovetskoissa 219 trudovoissa şkolaşsa ruado disçiplinan naruşjainke.

Pionerat—borcuiccijoin enzimäzih kolonnoih şkolan muvtunnaşta.

Kaikilla soçialisticeskoin sroitelştvan ucuaskoilla pionerat nagoli oldbh ostuatkoim lapşin vodakat.

Borcuşsa kollektiviziruinnnaşta' promfinpluanan tävtännäştä, jogo udarnoissa kampanjaşsa lapşilla vanhembana oldbh pionerat.

Hyö oldbh enzi rjadoissa kaikin opaşşunnaşta.

No on vielä äijä hairahuşta i välie pionera organizaçiin ruavoşsa.

Kuda kumbazet pionerat vielä ei, malteta, şto yksi şuvryn pionerorganizaçiin objazannosti on borcuinda naukaşta, tiijännäştä, tehnikan otatannaşta.

Omaşsa postanovinnaşsa, pionera organizaçiin kymmenen vuodizeh godovşcinah partin ÇK. nevvo, şto şuvriin nedostatka pioneroin organizaçiin ruavoşsa on pieni borcuinda opaşşunnan hyvyöşta şkolaşsa, otatannaşsa „naukoin osnovoida“; maltanaşsa disçiplinan lujennandua lapşilla keşşeşsä i enämmäldi şkolaşsa. Partin ÇK nevvov, şto tättä ei voi lietä kazvajaşta nuorizoşta komunisticeskoin obşcestvan srojiteljoida“.

Omalla 10 vuodizella godovşcinalla pionerat annettbh uşşallukşen bolşevikoin rukah borcuija hyväştä opaşşunnaşta, politehnicoskoista şkolaşta, maltanda disçiplinaşta.

Partin i Leninskoin komsomolan rukovodştvanke pionerat yheşşä toizinke lapşinke, miän muakunnan opastujinke hyväin tävtetäh omat uşşallukşet.

Kyzymine:

Kuin pioneroilla i opastujilla pidäv borcuija şkolan ruavon kohennukşeşta?

Kahen uieron borcuinda.

I.

SSSR-a on kaikin muakkunnon mezdunarodnoin proletariatan udarnoi brigada.

Oktjabrjan revoljuçii 1917 vuodena luadi enzimäzen ruadajin muakunnan muailmašša—SSSR-an.

Kaikki muailma Oktjabrjan revoljuçiin jälgeh jaguaci 2 cuastie—vanha kapitalisticskoi ilma i uvzi ilma—srojiejijan soçializman ilma.

Oktjabrin revoljuçii muvtt' miän muakunnan vanhašta kapitalisticskoista i cuarin liccuanda muakunnašta, äijän naçionalnostin ugnetaiccija muakunnašta „rahvahan tyrmäštä“ svobodnoih sovietan soçialisticskoiloin respublikoin sojuvzah, missä kaikki valda on ruadajilla i muanruadajilla. Ennen ruadajilla evlun otecestvua. Nyt Oktjabrjašta 1917 v. kaiken muailman ruadaja klassa šai icciellä otecestvan—Sovietan muakunnan.

Sovietan soçialisticskoi respublikan Sojuvza levieldi levähyttiäci kahella muan šaran vuaznoimmilla materikalla—Jevropašša i Aziissa. Kacahtakkua kartah: lašku rannašša SSSR-an rajat kuivalla ollah Finljandiinke, Latviinke, Litvanke, Poljšanke, Rumьniinke, a ei edähänä Baltiiskoin meren taguana on Šveçii i vägöviin lašku rannan muakunnat—Anglii, Erançii i Germanie. Puolipäivän rannašša Sovietan Sojuvza rajottuacov Turçiinke, Persiinke, Afganistananke; ylen läššä miän rajat ollah i Indiistä (puoliyön randa). Vielä Edembiäh novzu randah päin hyö männäh rajoinke Mongoliinke i Kitainke, Edähizeššä novzu rannašša (Dal'nii vostok) SSSR-a rajottuacov Japoniinke, a tiäldä ei ylen edahäkši i suamoi vägöväh i bohatembah kaikista kapitalistoin muakunnasta Severo—Amerikanskoiloih sojedinjonnoiloih statoih

Kaiken maailman ruadajat icciellä iessä nähäh hyvän primieran, kuin pidäv borcuija ugnetaiccijoinke i srojie sočializmaa. SSSR-a ozuttav kaiken maailman ruadajilla i muanruadajilla kohallizen borcuinda tien. Zentän burzuilisson viha kazvav SSSR-an piällä. Enzimäzinä revoljučiin vuozina lašku rannan burzuilisto Sovietan valdalla vaštah työndi šuvren viän, no kaikki hiän tahonnat oldьh murennettu. Nyt hiän kaikkeh rukah tahtov luadie meilä vaštah uvttua voinua. No kaiken maailman ruadajat puolissetah SSSR-ua, borcuijen omalla burzuilissolla vaštah i avaten kaiken muozie hänen provokačiiloida, kumbazie hiän laškov. Kazvav revoljučionnoi dvizenja, kazvav komunisticeskoiloin partiloin vellehyš vlijanja ruadaih massoih. Ozakas sočializman sroinda SSSR-šša ozuttav kaiken maailman ruadajilla sočialisticeskoin sisteman hyvehyöt kapitalisticeskoiloilla iessä.

Kaiken maailman proletariin i trudiecijoin massoin simpatii kazvav sovietan sojuvzah, kuin ni starajah häkyttiä burzuilisto.

Kaiken maailman proletarii, SSSR-ašša nägöv omua otecestvua, omua edizih mäniijä sočialisticeskoida brigadua.

Tov. Stalin täh näh pagizov näin: „SSSR-an ruadaja klassa on maailman ruadajan klassan cuasti. Myö voittьma ei vain SSSR-an ruadajan klassan viällä, no i maailman ruadajan klassan avulla. Tättä avutta miät jo ois ammuin njokittu. Paissah, što miän muakunda on kaikin muakunnoin proletariin udarnoi brigada. Tämä on hyviin šanottu. Mo tämä panov meih šuvret objazateljstvat. Min tuacci meidä puolistav maailman proletariatta, millä myö šaimma tämän puolissannan. Šillä, što myö enzimäzicci luottuacima borcuh kapitalistoinke, myö enzimäzet šeizattьma ruadain valdan, myö enzimäzet rubeimma sroimah sočializmaa. Šillä što myö ruamma azieda, kumbazen ozakaš loppu muvrniin kiändäv kaiken mieron i piäštäv kaiken ruadajan klassan. A midä pidäv ozakkahakši lopennakši. Likvidiruija miän jändä, levähyttiä korgiet, bolsevikoin tempat srojinnašša. Meilä edizeh pidäv eistyö niin štoьь kaiken maailman ruadaja klassa, kaccuon meih, voicciis šanuo: ka hiän, mivn edizeh mäniijä otrjuada, ka hiän, mivn udarnoi brigada, ka hiän, mivn ruadajin vluasti, ka hiän, mivn otecestva—hyö ruatah omua azieda, miän azieda, hyvä: avtallamma heilä kapitalistoilla vaštah i sytytämmä maailman revoljučii azien.“

Levittäjä ozuanda, kumbane oli luajittu kapitalizmalla Roseissa, vabahutt häneң pohjan i kaikissa toizissa muakunnssa.

Oktjabrin revoljuçii kobahutt ruadajat i trudiecijat muanruadajat Germanien, Avstriin, Vengriin, Italiin, Françiin, Ispaniin, Angliin. Hiän noşsatt vostonjoih licatuot rahvat Kitain, Turçiin, Indiin, Afganistanan, Marokko.

Germanien revoljuçii 1918-1919 v.

1918 vuodena şytty revoljuçii Germanieşsa. Germanien ruadajin vanhembana şeizo ei şuvrikkane gruppene nemcoida komunistoida (tämä grupp şanuoci „Spartak“ endizin raboin vanhemman nimie myötj, kumbazet mändih bajari-loilla vaštah). Noşşuzilla vanhembana oldõh komunistat Karl Libkneht i Roza Ljuksemburg. Ajahuoh vluastilda germanien imperuatoran Viljgeljman, ruadajat ruvetth organizuimah soviئتoida, ştoş miän muakunnan pŗmierua myötj luadie sovietan valda Germanieşsa. 1919 vuvven janvarilla ruadajat komunistoin partin rukovodstvašta ruvetth vojui-mah. No nemcan komunistua şih aigah oli pikkarane grup-pane, i hyõ ei mahettu fattie omalla rukovodinnalla ruada-jan klassan şuvrembua puolda. Soçial—demokratoin predat-eljskoin partin abušta burzuilisto voitt i vihazald sprua-vieci noşşuziinke ruadajinke. Hiän vozdat—Karl Libknehtan i Roza Ljuksemburgan predateljat fatittõh, pattiõldõ tapettõh.

1919 v. janvari päivät Berlinassa.

5-ş janvari... Huomneksella on berlinan nuorizon yhtehi-ne sobranja. Kaikin vuotettõh, şto voiteta. Vet borculla pidi väliän zavodiecie.

Şpartakovşyn gazietta Libknehtalla i Ljuksemburgalla „Rote-Fane“ (Germanien komunisticeskoi gazietta), kuccu luadie murginan jälgeh demonstraçienda. Nuorizon yhtehine sobranja reşi tukkuvdunnuzina rjadoina olla demonstraçiissa. Väliän Berlinan uvlicoilla demonstrantoin vanhembana, hiän vedäjänä, ozuttuacetah nuorizo omanke znuamenanke „myõ nuori proletariin gvardii“. Nevvottuoh aigah tukkuloin tul-lah ruadajat. Väliän liettih kaikki şvremmat uvlicat tävtetty rahvahalla. Kaikkiella şvrenke vooduşevlenjanke pagiziece-tah paginat. Şanuocetah kljatvat, şto lietäh vernoit proletars-koilla revoljuçiilla. Edäh kuvluv „Ura“.

Libknehta to tiälä, to šielä pagizov nuorizolla, voodusevien händä, vediän icciellä jällesti massoida. Šestvii yleni revoljuccionoiloinke virzilöinke i mögizennänke, napruavicien poliicin huonehukšeh. Vooruziecennuot aššutah edizeh. Rahvašta nagoli lizenöv Balkonalda pagizov Libknehta.

Tuli ilda. Massoin vooduseviecenda nagoli kazvav. Rьgenemmä i rьgenemmä kuvlutah mögähännät „Andakkua meilä oruzja“.

Zaimihuoh puolenkymmendä huonehušta, ruadajat pizyttih 5 päiviä. Viijendenä päivänä kerätyöt voiskat ruvett̄h nastupaimah ruadajih. Kuvvennen päivän yöllä tuli rešitelnoi boju. Pravitelštva laški hoduh minomentat i orudjat Koissa, missä old̄h ruškiet pulemjotcikat, razissen langielljah balkonat, kaikkielda päit zavodiecci ammunda.

Koissa enämbi pizyö ei voi. Revoljuционерat nošsett̄h valgien flagan i työnnettih 7 predstaviteljua ehottamah miriecendiä. No voiskat kaiketta vakuššannatta ammuksenneld̄h kaikki šeiccimen mieštä. Zualivoindua ei ollun.

Ambuhuoh delegatat, voiska piettämättä nastupaiccov ruškieloih, kylviän pulkilla, kuin ragehella. Jo äijä on ruanittuo i tapettuo. Bojevoit pripassut tuhuocett̄h, peitot rьkottu. Salduatat luottuacett̄h huonehukših. Jogohine, kumbazella on oruzja, ammutah. Jiännyöt eloh revoljuционерat nošsettuloinke käzinke, perretyöt šuatett̄h kazarmoloih.

Šielä hiät šeizatett̄h šeiniä vaš, monin cuasuloin kyzeldih, sraššajen ammunalla. Kuvzitoista vuodine tovarissa mögähtähyöh „olgahterveh Libknehta“ kuoliena langei lat̄bella, rьkluadan ozuannašta piädä vaš. Toizet revoljuционерoin otrjuadat niin ze ollah murennettu. Burzuilisto ihašteliocov: Spartakka kuolie, murennettu, ni konza ei elavvu. No šavoin ruadajin veri ei udovletvorin burzuilistuo. Vet vielä ollah elošša Libkneht i Ljuksemburg.

„Meilä pidäv heidä pyvdiä“ tämän muone burzuilisson lozunga.

15 janvarjana kaikki maltaja germanien proletariatta on tuškašša i kavhiešša: Libkneht i Ljuksemburg ollah tapettu.

Näin loppieccett̄h 1919 vuvven janvari päivät. Revoljuccionoi proletariatta oli tyvnissetty. Burzuilisto lujeni.

No „Spartakka“ eläv.

Bavariin Sovetskoi respublikka.

1919 vuod. 15 janvarina oldh tapettu Libkneht i Ljirkseburg, a, 1919 v. 7 janvarina, yheššä germanien oblastissa, Bavariissa, novzi ruadaja klassa Mynhenan linnan komunistoin vanhemmuonke, ott̄ valdan i objuavi respublikan. Sovietan valda Bavarissa oli ei viikkuo. Zen ze vuvven mai kuvna kontrevoljučionnoit voiskat otett̄h Mynhenan i upotett̄h sovietan respublikan vereh. No ice fakta Bavariin rohkieda borcuindua burzuilissonke, ozutt̄ kaikella ilmalla, što edizeh mänijät ruadajat tietäh nyt, što hiän tie—Sovietat i što hyö ei heitetä oruzjua tävdēh voitandah suat.

Vengriin Sovetskoi respublikka.

1919 v. 21 marta piänä Vengriin ruadaja klassa, komunisteskoin organizačiin vanhemmuonke ott̄ valdan omih käzih i nimitti Vengriin Sovetskoiksi respublikakši

I täštä p̄gmierašta myö näimmä, kuin šuvri oli Oktjabrin revoljučiin vlijanja. Kaikkiella šubi ruadaja klassa opaštuv borcuimah.

Vengriin muakundane pikkarane. Vragat hänen ymbäröitettih kaikkielda päit. Vengriin mualla šeizo šuvri frančiin armii. Antantan (yhtehyš Frančiin i Angliin) nevonnašta, vengerskoiloilla belogvardeicoilla abuh, Sovietan Vengriillä vaštah tuld̄h Rum̄niin i Ceho—Slovakiiin voiskat. Vengriin Ruškie armii, kumbane mahto vaššata oman muakunnan belogvardeičoida ei voinnun pyzyö šuvrella ulguzella vragalla vaštah. 1919 v. avgusta kuvlla urhakan toruannan jälgeh Vengriin sovietan respublikalla lieni heittiäcie. Edizeh häneh tuld̄h ulguzet voiskat, a šiidä heilä jällesti tuld̄h belogvardeičat, i zavodiec̄i šuvri massovoi valgie terrora. Läššä 10 tuhattua ruadajie i kevhie muanruadajie oli kuaznittu. Läššä 70 tuhattua oli issutettu tyrmih.

Kuin papit avtett̄h valgeilla.

Tämä oli väliän Vengriin sovietan valdan läpehyttähyöh, vielä sih aigah, konza Budapešte oli zaimittu Rum̄nien voiskilla. Otett̄h r̄ähillä opaštujat—aivis proletariin lapšet. Heilä keššeššä harpuali pappi pitissä muššyssa vuatteissa. Hiän pagizi lapšilla, što r̄ähillä heilä pidäv paissa kaikki. Jesli ken midä ei šano, nin hiän luadiv r̄ähän. Šiidä hiän liziäldi.

—Armahat lapšet, jesli tiän tuatto, einin velli on krasno-armeiça, teilä i tämä pidäv šanuo r̄ähi

— Elgiä šanokkua, a to hiät arestuijah, cu'utetah toine toizella ruadajin lapšet.

Pikkarazet kädyöt liccavvutah kulakkoloiksi.

Ka mih varoin papit polzuicciectah jumalan nimellä,—štobь vediä komunistoida tyrmäh i r̄putettavaksi.

R̄ähin ottaja niin ei i tiijustan ni yhtä nimie.

Italiin sobytiit 1920 v.

1920 v. sygyzyllä zavodiecci Italiissa stihinoi ruadajin revoljuccionnoi eissyndä. Fuabrikoilla i zavodoilla ruvettyh luadimah fuabrika—zavodoin komitettoida i zavodittyh ottua predprijatiiloida, ajuan kapitalistoida.

No italiin burzuilisto mahto omissa käsissä pidiä vluastie. Hiän työndi ruadajilla vaštah voiskat i voozituot palkatuot otrjuadat. Täh aigah Italiissa ozuttuacci i lujeni fašizma. Kaikki revoljuccionnoit ruadajin i muanruadajin organizaçit oldyh zapretittu. Heinke borcuiješša oli organizuidu äijä fašistskoida otrjuadua. Šiidä aigua šuat italiin revoljuccionnoit ruadajat i muanruadajt omua borcuindua vejetäh i organizuijah peitošša. Peitošša (nelegaljno) Italiin komunistoin parti rukovodiv tällä borcuinnalla. Parti organizuiccieci 1921 vuodena. Hiän lujenov vuozu vuvvelda, varuštav italiin ruadajie i muanruadajie revoljuçiih, Sovietan valdan šeizatandah Italiissa.

Germanien revoljuçii 1923 v.

1923 v. oktjabrjan lopušša i nojabrin kuvna kaikkie Germanieda myötj tuas curahtь stacka vualu. Komunisticeskoi parti borcuindah varoin rubei organizuimah „proletarskoiloida sotnie“ Saksoniešša i Tjuringiissa (Germanien oblastit) novšsuot ruadajat organizuidyh revoljuccionnoin praviteljstvan. Gamburgašša sytty šuvri vostanja, kumbazin lozunga oli „kaikki vluasti sovietalla“. No i täh kerdah germanien burzuilisto voittь ruadajan revoljuçiin i pizytiiaci valdašta. 1923 v. Revoljuçiin voitanda pricina oli ze, što komunistoin parti vielä germaniešša oli ylen nuori i ei ylen opьtnoi, a lujatta i vägövättä partin rukovodstvatta ruadajalla klassalla voittoa ei šua.

Poliisiin, voiskin i ofiçeroiin avulla ruadajin praviteljstva oli kumattu. „Ruškiet sotnjat“ razoruzittu, a Gamburgan i toizet novzennat läpehytetty. Tuhatat ruadajie oldõh ammuksenneldu i issutettu tyrmih. Uvveštah Germanien komunisticeskoi partii kavottõ äijän vojuiccijua. Burzuiloin praviteljstva zapretti hiän olennan i partilla lien i lähtie omua ruaduo ruadamah peittoh.

No i peitošša germanien komunistat ei hyllätty omua ruaduo. Nygyzeh aigah germanien ruadajalla klassalla on luja komunistoin parti tov. Teljmanan vanhemmuonke, kumbane enämmäldi i enämmäldi ottav omua rukovodstvua ruadajan klassan piällä i varuštucov jälgimäzeh rešiteljnoih borcuh nemečkoinke burzuaziinke,

Revoljuçonnoi borcuinda Kitaisa.

Oktjabrin revoljuçii noštõ borcuh ei vain edizin kapitalistoin muakunõn ruadajua klassua, no i licatuot rahvahat Kitain, Indiin, Indokitain, Marokkan, Jegiptan i toizet.

Kaikkie paremmiin, šuvremmakši nägyv Kitain truedicijoin borcuinda ulgulazin kapitalistoin vaštah yhtialdä päit, i omin burzuiloin i kapitalistoin vaštah toizualda päit.

Kitai on Aziissa i rajottuacov miän muakunnanke. Kitai on ylen bohatta muakunda. Eläjän lugu myötj hiän on enzimäne maailmalda, lugiecov lizänke 400 mln. miestä; no šuvrembi puoli hänen bohatukseie uidiv rajan taguallizin kapitalistoin kormaniloih: Amerikan, Japonien, Angliin, Françiin. Kitain tozi izännät ollah rajan taguallizet kapitalistat, kumbazet omah valdah varoin pietäh šielä šuvrda meri, kui va i vozduhan voina vägie.

Vain sovietan sojuvza ei taho, štoõ ken ni olgah izännyicciis kitaisa, i kitain rahvaš oliis kenen ni olgah valdan alla.

Sovietan valda objuavi unictozituokši kaikki cuarin praviteljstvan peitto dogovorot, napruavituot Kitain fatindah, i otkazieci cuarin praviteljstvalta otetušta Manzuriista. Vostocno Kitain ravda tie oli lugiettu talohuš predprijatiikši, kumbane yheššä Kitainke yhteh rukah i yhen verraldb ispoljuicciicov i sovietan respublikalla.

Kitaiskoi revoljuçii 1926-27 vv.

SSSR-an Oktjabrjnskoin revoljuçiin vejännän i hänen vellehyš otnošenjan tuacci Kitain rahvahaze, naçionaljno os-

voboditelnoi eissyndä Kitaiassa, kumbane oli vielä ennen imperialisticeskoida voinua,—rubei kazvamah vielä boikomma. Kaikki kitain rahvaš novzi rajan taguallizella kapitalizmalla vaštah. Kitain burzuazii enzymäzeh aigah, hänen tämän muostja, novzušta, mäni yheššä rahvahanke vaštah rajan taguallizilla burzuilistoloilla nadeicciecien poluccie kaikki vluasti Kitain truedicijoin piällä. Edizeh dvizenja kazvo ylen boiko. Osobenno načionaljnoin osvoboditeljnoin dvizenjan novzu oli šuvri 1926v. Kaikkie revoljučionnoimbi, Kantonskoi armii, voittuan eisty kitain puoli päivän rannašta, puoli yön randah, nastupaijen Šanhaih.

Šanhai vuaznoimbi ruadajin dvizenjan čentra. Eläjiä lugecov enämbi 500 000 ruadajua. Lizänke puolet heistä ruatah šuvrišsa predprijatiiloissa, šiinä ze ylen äijä heistä ruadav rajantaguallizin kapitalistoin predprijatiiloilla.

Šanhaiskoi proletariatta novzi revoljučionnoin kantonskoin armiin puoleh i tämän tuacci Šanhai šai ottua.

No suamoi rešiteljnoid aigah Kitaiskoi burzuazii, pölläštyn šuvrida ruadain i muanruadain revoljučionnoida dvizenjua varaten što rajan taguallizilla burzuiloilla jällesti ruadaja klassa yheššä muanruadajinke ajav i hiät, izmeni rahvahan revoljučiilla, izmeni kitaiskoilla rahvahalla i läksi yheštäh rajantaguallizinke kapitalistoinke.

Kantonskoi kommuna.

Otviettien burzuilisson izmenindäh Kantonan revoljučionnoi proletariatta komunistoin rukovodstvašta, novzi. 1927 v. dekabrja kuvlla. Novššuzin lozungana oli: „Vluasti sovietalla“. Ottahuoh vluastin, novššuoč objuavittäh Kantonan komunakši. Miän muakunnan sovietan vluastin primierua myötj, Kantonan komuna otti muat pomeššikoilda' ando hiät muanruadajilla, šezatt' 8 cuasuhizen ruado päivän fuabrikoilla i zavodoilla i zavodi šynnyttiä ruadain i muanruadajin ruškieda armiida vorogoista puolistuaciessja.

Kantonskoi komuna toi kavhien kaikella imperialisticeskoilla muaimalla. Yhtevettyöh viät, rajantagualizet i Kitaiskoit kapitalistat napadittäh Kantonskoih komunah i murennettäh (voitetäh) hänen. Tuhatat komunaroida oldäh tapettu i ammušenneldu.

No Kantonan komunan azie ei kuollun. Täštä aigua šuaš Kitain ruadaja klassa yheštäh muanruadajin truedicijoinke ve-

däv borcuindua rajan taguallizinke i omin Kitailazin kapitalistoinke. Osnovnoi Kitaiskoin revoljuçiin lozunga lieni „Sovietan vluastista Kitaissa“.

Komunisticeskoi internaçionala - maailman revoljuçionnoin dvizenjan rukovodija.

Burzuilisto vihazjaldь spruavieci revoljuçionnoiloinke, ruadajinke i muanruadajinke, siidä põlläššynnästä, kumbazen hiän nägi. Tuhatat ruadajie i muanruadajie oldьh tapettu, rasterzaidu, issutettu tyrmih kymmenet tuhattoida.

No revoljuçioneroin azie ei kuollun.

Jogo kapitalistoin muakunnьssa ollah miän vellevš komunisticeskoi partit. Hiän rukovodstvašta kazvav i levenöv ruadajin i trudieçijoin muanruadajin revoljuçionnoi dvizenja kapitalistoilla vastah, ruadajin vluastista. Tällä borcuinnalla rukovodiv Komunisticeskoi internaçionala (kominterna), hiän yhyttäv kaiken maailman komunisticeskoi partit yhteh vellehyš sojuvzah.

Kominterna oli organizuidu 1919 v. Vladimir Iljican Leninan rukovodinnasta. Miän muakunnan boljševikoin komunisticeskoi parti on kaikkie vэгöviin kominternassa.

Miän partilla on moni vuodine borcuinnan i ruadajan klassan i muanruadajin rukovodinda oпытta. Vain tämä rukovodinda šai miän muakunnan proletariilla Oktjabrin revoljuçiin voitannan, a šidä suvren voitannan grazdanskoin voinan aigah i soçialismua srojiesija.

Miän partin primierašta opaşsutah kaiken maailman komunistoin partit.

Kyzymizet:

1. Myttyön znuacinnan ando miän Oktjabrin revoljuçiin revoljuçionnoilla dvizenjalla toizissa mualoissa?

3. Ken rukovodiv revoljuçionnoilla borculla kaikessa maailmašša?

II.

Srojimma soçialismua.

Burzuilissolla šai läpehyttiä revoljuçiit omissa muakunnьssa. No hänellä ei šuanun murendua enzimästä maail-

malda sovietan muakundua. Roseissa Oktjabrjan revoljučii voitt̄. Ruadaja klassa yheššä muanruadajinke rubei srojimah omua proletarskoida muakundua.

Burzuilisto i hänen slugat šanott̄h, što ruadajilla i muanruadajilla ei šua spruaviecie r̄kotuonke talohuksenke, što komunistat, mahtannuot rukovodie grazdanskoina voinana, ei voiija rukovodie talohuš sroiteljstvašša.

A kaiken muailman ruadajat i muanruadajat vuottuan kacott̄h jogo miän šuandah, jogo miän tuhokšeh i ozah. Jogo miän oza oli hiän oza, vet miän ozat on kaiken muailman trudiecijoin azie. I min enämmäldi ruadaja klassa i muanruadaja vieri voittoh, zen rohkiemma hiän ott̄ oruzjua, novššen borcuimah omanke burzuilissonke.

1926 v. Sovietan valda šai voiton talohuš frontalla. Sovietan talohuš doidi ennen voinallizen šuvrehuoh šuat.

Enzimäne viizivuodine.

Ňo tällä voitokšella vielä ei loppiecen kyzymine. Pie-ni, pakkuojazin 1913 vuvven (ennenvoinahine) šuvrehuš meidä ei voinnun udovletvorie.

Sovietan valda, komunisticeskoin partin vanhemmuksenke šeizatt̄ icciellä edeh zaduacan, luadie miän muakunda industrialnoiksi, muvttua muanruadajin hieno talohuš jär̄bekši sočialisticeskoiksi. Tävttiän viizivuodistja myö hiät razrešimma.

Viizivuodine pluana väliän šai levien tiettävyksen. Jogo rajan taguallizih kielilöih viidi ei perevodiecija venialäne šana „pätiletkä“ (viizivuodine), kuin ennen „boljševik“ einin „sovet“.

Burzuilisto nagrattelioci, izdevaiccieci miän viizi-vuodizen pluanan piällä i huast̄, što boljševikoilla pidäv moni kym-mendä vuotta, što b̄ händä tävttiä. Burzuilissot šanott̄h, što pluana tämä vain boljševikoin hiitrosti, kumbazen avulla hyö tahotah muanittua i pöllättiä kaikkie muailmua. Kaikki bur-zuaznoit gazietat old̄h tävvet klevetindiä i pahua valehušta, staraid̄h kiistaziin toine toizella borcuija Sovietan vluastilla vaštah i hänen viizivuodizen pluanalla vaštah.

Burzuaznoit opaštunnuot šanott̄h, što miän pluanua tävttiä ei voi i ei šua. Nemcalane opaštun Kremer šano „Jesli viizi-vuodine pluana šais tävttiä 50 vuvvešša, nin i šilloin oliis äijäldi äijä i hyviin“

Burzuilisson šiännykšillä vaštah, hänen valehuksih miän vii-zivuodizella vaštah, vaštah höbliäjin i vähävierijöin oportu-

nistoin vaštah, ruadaja klassa i edizeh mänijät trudiecijaj
muarudajat vaštattih viizivuodizen pluanan lozungalla:

„Tävtämmä viizivuodizen nelläššä vuvvešša“

I ka proidi nellä vuotta. Viizivuodine on tävtetty i mo-
nešša cuastissa tävtetty lizänke. SSSR zavodiv tävttiä toista
viizivuodistja, srojje klassattomua sočialisticeskoida obščes-
stvua.

Min tuacci ollah tämän muozet ozat.

Šeizov kyzymine, mintän meilä šai tämän muozet šuvret
ozat, kumbazie ei voi olla ni yheššä kapitalistoin muakunna-
šša? Mi muone on tämän vägövyne miän talohukšen kaz-
vannan eistäjä?

Tämän muozen kyzymizen annettih tov. Stalinalla Ame-
rikan delegatat 1927 v. hiän neilä šano:

„Tämä on tozi, što kapitalistoin talohukšen šuvriin eistäjä
on bariššan šuanda. Tozi on ze, što bariššan šuanda ev ni miän
sočialisticeskoin promyšlennostin eistäjä ni ze šijä mi meilä
on mieli luadie. Ni mi zen on miän promyšlennostin eistäjä“

Ennen kaikkie ze, što kaikki fuabrikat i zavodat ollah
kaiken rahvahan, a ei kapitalistoin, što fuabrikoilla i zavodoilla
upravljajjah ruadajan klassan predstaviteljat, a ei kapitalistoin
slugat.

Miän ruadajat maltetah, što hyö ruatah ei kapitalistoin
varoin, a omah muakundah, omah klassah varoin. Tämä
mieli on ylen šuvrena eistäjänä miän promyšlennostin kaz-
vošša i hänen kohennannašša. Šuvrembi puoli zavodoin
fuabrikoin direktoroida meilä ollah-ruadajat, naznuacituot
rahvahan komisuaroilla, soglasiecehuoh profsojuzoinke, ni
ni yksi direktora ei voice jiahä ruadamah omalla šijua jesli
händä ei tahota ruadajat, einin hiän profsojuznoit organiza-
čiiit. Jesli kapitalizman aigah ruadaja kacco fuabrikkah kuin
tyrmäh, nin sovietan porjuatkoin aigah hiän ei kaco kuin
tyrmäh, a kuin omah, lähizeh azieh, kummastja krovno in-
teresuicciecov kazvattua i kohendua. Čäis ei pie dokazyvajja,
što tämä uvzi ruadain otnosiecenda predprijatiih, hänen lähe-
hyš, omahuš maltanda on šuvriin eistäjä miän promyšlen-
nostin. Tällä obstojateljstvalla pidäv objasnie ze fakta, što
izobretenjoin lugu proizvodstvan tehnikan oblastissa i pro-
myšlennostin organizatoroin lugu kazvav jogo päiviä.

Toiziksi ze obstojateljstva, što promyšlennostista dohodat männäh meilä ei yksie miehilöidä bohatuttuassja, a ielleh päin levendiässä, šuvrenduassja promyšlennostie, kohenduassja materialjnoida i kuljturnoida ruadajan klassan olendua, huovistuassja promyšlennoiloida tavaroida, kumbazie pidäv ruadajilla i muanruadajilla, n. š. uvveštah trudiecijoin materialjnoida olendua kohenduassja. Kapitalista ei voice omie dohodoida andua kohennannakši ruadajan klassan olendua. Hiän eläv barššan tuacci. Elnin hiän ei oliis kapitalista. Meilä aziet ollah toiziin“.

SSSR-an trudiecijoin materialjnoin i kuljturnoin elännän kohenenda.

Ših aigah kuin kaikissa kapitalisticskoiloissa muakunnassa piettämättä i äijäldi pahenov ruadajan klassan polozenja, SSSR-ašša vuozii vuvvelda kazvav proletariatta, kazvav hänen kuljturnoi olenda, piettämättä kohenov hänen materialjnoi polozenja.

SSSR-ašša 1930 vuvvešta šuat on ynnäh hävitetty ruavotta olenda. 1931 vuodena 83% kaikista ruadajista on pereveditty šeiccimen cuasuhizen ruado päiväh, a 1932 vuodena i ostuatkat ruadajat.

Zen tuacci, što proizvodstvah on otettu ruadajin perehin ostuatkat clenat, zen tuacci, što on tävveldäh hävitetty ruavotta olenda, ruadajin perehin dohoda šuvreni 60%.

Juvreldah muvttu miän muakunnan kuljturnoi olenda.

Kirjamiehehyön tuacci miän endine Rosei šeizo jälgi-mäzellä šijua Jevropan muakunnilla keššeššä. Nyt VUZ-šssa opaštujie myötj myö jättimä Franciin, Angliin, Amerikan. Kirjah mahannašša meilä vähä jäi, štož jättiä Francii, a lähimmäzinä vuoziloina tavotamma Germanien, kumbane kirjah mahtajin lugu myötj on enzimäne muakunda.

Osobenno kuljturnoin kazvannan šuvret tulokšet ollah načionaljnoiloissa oblastiloissa. Tämän muozissa primierakši kuin: Kazakstana, Cuvašii, Burjato - Mongolii i toiz. Näissä oblastiloissa ennen revoljučiida šuvrembi puoli eläjiä oldyh ei kirjah mahtajat. A nyt nämä oblastit lähetäh kaikin kirjamiehehyöh.

Myö vielä emmä voice kaikkie luadie ruadajin i kolhoznikoin kaikkie hädöidä udovletvoriessja. Vet kaikkiedah grazdanskoin voinan loppiecehuoh proidi vuotta kymmenen,

no i tāsšā aīgua myö šaimma ylen šuvren kohennukses
trudiecijoin materialnoin i kulturnoin elännän olennašša.

Kuin myö nyt elämmä... Parahaldь täh näh paissah
ruadajat i kolhoznikat. Edemiänä myö kirjutamma hiän kirj
jat, publikuijuot „Pravdašša“ 1932 v. 1 maina. Ei kaik
vielä eletä täh rukah. No midä šanellah nämä ruadajat,
tänä piänä ze on miljonoih miän muakunnan proletariilo
varoin, a huömena ze liev todena kymmenih miljonoih va
roin, miän šuvren muakunnan kaikkih trudiecijoih varoin.

„Harmain bokkoloin“ kabalosta-rukovodima proizvodstvalla.

(Ruadajan Budanskoin kirja).

Mie šynnyin latviin kazakan pereheššä i pikkuzešta su
rubein elämäh palkalazena. Ruaduan „Harmaissa bokkoloi
sa“ (näin kucuttьh Latviissa kulakkoloida), mie nagoli näin
hädiä leiväštä, faterasta, tirpiin kaiken muozie nagratteli
doida. Ruadua pidi 20 cuasuloin suvtkissa. Lahjokši täššä
mivla annettьh vain perrandoida. Jogo „bokko“ omana obja
zannostina pidi—pergua paimenda.

Konza mivla tävdy 15 vuotta mie postupiin Rigah
provlokka-nuagla zavodalla, hyllättyöh paimennannan. Edizeh
mivla maksettьh 25 kop. päiväššä. Vain šilloin,—konza mie
poluciin provlokan vedäjän kvalifikaciin, mie rubein šuama
kuvšša 30 rubljua.

Mivn mituariecennat lähennettih mivn zavodan revoljučion
noiloinke ruadajinke. Mie rubein aktivno ucastvuimah revol
jučionnoiloissa sobranjoissa, zabastovkissa.

Tämän tuacci milma ruvettьh ajelomah i arestuimah.
Jo 1901-1903 v. v. mie tunnustuaciin zenke, m̄n znuacciv
zandarmoin obieššinda. Kaikki elozet luoksittьh moniin
mavnniin, kaikki jätettih bir̄m bardom.

1914 vuodena zabastovkašša olennan tuacci mivn are
stuidьh.

Mivn hibiellä oldьh i nagaikoin i šompaloin jäilet. Ly
cykkäzeldi, tämän muone endine mivn eländä.

Oktjabrin revoljučiin jälgeh kerdah kuin viijittili enzi
mäzet sovetskoit ruškiet cuastit, mie šinne postupiin dobro
volčakši. 3 kerdua mie oliin popadin plenah denikinčoilla.
no jogo kerdua mivla šai plenašta uidie.

Iljicova Ekaterina Nikititna, Elektroavodan obrazçovoin çehan
sosniça.

Zen jälgeh kuin ynnäh loppieci grazdanskoi voina, mie
postupiin Harjkovan elektromehaneskoilla zavodalla obmot-
kakši. Kaiken oman jovdavan aijan, mie annoin obçest-
vonnaih ruadoh, a päivät borcuindah boljseviçkoiloista tem-
pista, pluanan tävtännästä.

Nyt mivla on hyvä, interesnoi eländä. Fatera hyvä, 2
vonnattua, kuvhija, vannoi. Naine—brigadira—obmotcikka,
nenen—ruškje partizanka. Mie i hiän ruamma yhellä zavo-
dalla. Poiga miän, miän hyvä mieli, pionera, niin ze on
mieicen omilla azeilla, ei pienemmillä cem miän; opassun-
dalla, obçestvennoilla ruavolla, pionerotrjuadaşsa, şkolassa.

Myö elämmä niin, kuin voijah eliä väin sovietan soju-
uşsa, missä hyö ollah muakunnan izännät, proizvodstvan
kuvodijana, i missä ev „harmaida bokkoloida“—kulakko-
ida, pomeşikkoida, likvidiruiduloida kuin vieranan şyöjä
assan.

Budanskii Petr Jurjevic,—52 vuotta, Stalinan nimie Harjkovan
elektro-mehaneskoin zavodan ruadaja.

Eliäci puolitieh nällällä.

(Iljicevan naismiesruadajan kirja)

Ruadua mie zavodiin Svecnikovan şulku fuabrikalla
1913 v. Voinan alluşta 1914 v. mie postupiin Domadedovan
ezriändä ruabrikalla motalşciçakši. Ruavoin 11-12 cuasuo-
vltkissa, a to i enämmän. Ruavoin zen verran, min käški
vändä, otkazie en ruohkin. Şuaha päiväşşä şai ei enämbiä 50
kopeikka. Eliin fuabrian obçezitiissa 6 mieştä pikkarazeşsa
vonnattazeşsa. Eliäci puolitieh nällällä.

1917 v. revoljuçiin jälgeh jän ruadamah fuabrikalla.
1922 vuod. pereidiin Jelohovskoilla lampa fuabrikalla, missä
ruan täh şuat nasosniçana. 1926 v. zavoda ando komna-
nazen zemljanoilla vualulla kodi № 34: fat. № 75. Elämmä
nyö häneşşä muzikanke i lapsuonke. Fateralla vannoi, gaza,
aikki hyvyöt, niin şto nyt ei pie kandua vettä, lämmittä
viguada: tahot juvva, tahot peziecie—jo kaikki on valmis.
Luzikka ruadav miliçionerana, şuav 130-140 rub. kuv. Mie
ruan 150 r. Elämmä hyviin. Koissa meilä on lapşin ploşcat-
ta, laşta şielä nänjkiyijäh.

Kuda konzai vierie ei şua, şto mie muanruadaja Serko-
vko kyläştä, Rjazanskoista gubernjaştä, näin elän. Zavodalla
mie olen udarniça i ruan ruaduo ruavon vardeinnaşsa.

Ylizen Tersan vanhoiin kolhoznikoin šana.

I mai—kaikin trudiecijoin pruazniekka, kaikin borcuicci-join sočializmašta. Tänä piänä myö tahomma šanuo kaikilla, i osobenno miän rajan taguallizilla vellilöillä—kapitalistoin muakunňn ruadajilla i muanruadajilla miän eländäh i borcuindah näh. Miän arteli „Komunar“ yksi kaikkie peredovoimbi Ukrainan peredovoissa Cubarovskoissa raionašša. 1905 vuvvešta šuat myö borcuicemma muašta. Šaimma myö hänen ruadajan klassan avulla i hänen rukovodinnan tuacci. Vain Sovietan vluasti mahto miät piäštiä cuarin liccuan-našta, pomeššikoin i kapitalistoin ljamkoista.

Kevhäldi eli cuarin aigah miän kylä—Verhnjaja Tera. Vähä oli muada. Jygie oli vediä talohušta, ni myttynäzie mašinoida ei ollun. Oldäh miän kyläššä i zen muozet, kumbazilla ei ollun ni muada, ni pertie.

1905 vuodena, konza oli kerätty 1-ne muakunnan duvma, työndimä myö šinne omašta kyliä deputatan Kacanovan Vasjan. Vakušťa hänellä: pakkuo cuarilda, štoť pomeššikoin muat annettais muanruadajilla vevotta, a fuabrikat zavodat otettais kapitalistoilda i annettais ruadajilla. Näistä miän pakkunnoista zandarmat issutettäh Kacanovan Vasjan tyrmäh, a šiidä työnnettih 2 vuvvekši Olonečkoih gubernjah...

Avavuttäh meildä šilmät: mua pomeššikoilda voit ottua vain vägeh i oruzjanke kiäššä. Myö yheššä ruadajinke, bolševikoin rukovodinnašta, myö toraimma muašta, kaikin vällyöštä ruadajin i muanruadajin.

Marko Sahnno 1904—1905 vuodena buntuicci Muššan meren flotašša. Larion Kacan organizuičci salduatoista revoljučionnoin vštuplenjan cuarin armiissa. A 1917 v. jogohine meistä oli revoljučiin salduattana.

I konza ruadajat i muanruadajat otettäh toveštah valdan lujennettäh hänen, myö partin rukovodinnašta ottuaccimajugendamah omua talohušta.

1925 vuodena Larion Kacan, Verhnjoin Tersan kevhälissonke organizuicci enzimäzen tovarišcestvan yheštäh ruadua muada.

Tämä enzimäne kolektiva ei pizyttiäcen, kulakot rykotäh hänen. No Kacan ei otkaziecen omašta aziešta. 1926 v

niän organizuicci uvven tovarišcestvan—Ševcenkan nimie. Sovietan valda avtto, ando dengua vellakši, traktorin. I tä-
lä p̄rmierua myötj 1927 vuodena Verhnjoissa Tersašša
organizuiccieci vielä 5 tämän muozie tovarišcestvoida. Kev-
hät i keškikerdazet keksittih: yheššä parembi. Min družnoi-
mma ruadua, zen kebiembi eliä.

1929 v. kaikki tovarišcestvat yhyttih yhteh artelih. A
nyt miän kylä on yksi kolhoza. Kulakot myö raskulaccimä,
ajoma pois kylästä a kevhistä i keškikerdazista ni ken ei
tahton ruadua yksinälleh. Myö šaimma oman,—nyt ruamma
icciellä varoin, a emmä pomeššikkoih, da kulakkoloih varoin.

Muokkuacenda i veri valetu enzimäzenä revoljuçiina
(1905 v.) Oktjabrin revoljuçiina, grazdanskoin voinan fron-
tilla, ei propadittu duaroin.

Kolhoznikan keškikerdane vuvven dohoda 400 rub. a
cuarin aigah ni ken meistä kevhistä ei poluccin vuvvešša,
kaiken muokan, jygien ruavon ruadahuoh enämbiä 100 rub.

Kuda ket meistä ruattih Dneprostroin kotlovanoissa.
Ruado šielä on jygie i varattava. No ruadoma Dneprostroil-
la veššelänke šianalonke. Mieleh oli kacuo täh šuvreh sro-
iteljstvah. Duvmaiccima: 300 vuotta puavittih Romanovat
i ei voidu niegla fuabrikkua srojie, a miän valda viizivuo-
dizešša myttyön elektriceskoin mahinan šeizattä.

Myö ruadoma kaikkie, štožь enzimäne viizivuodine täv-
ttiä nelläššä vuvvešša i rubiemma borcuimah, štožь väliäm-
me tävttiä toine viizivuodine.

Ana tiedäv Leninskoi parti, Sovietan vluasti, kaikki
Sojuvzan proletariit i kaikin muakunnoin ruadajat: myö, ver-
hnetersjanskoit kolhoznikat, kuin i kaikki kolhoznikat, olemma
tiän tozinane i luja abu.

Mark Sahnö

Vasilii Kacan

Larion Kacan.

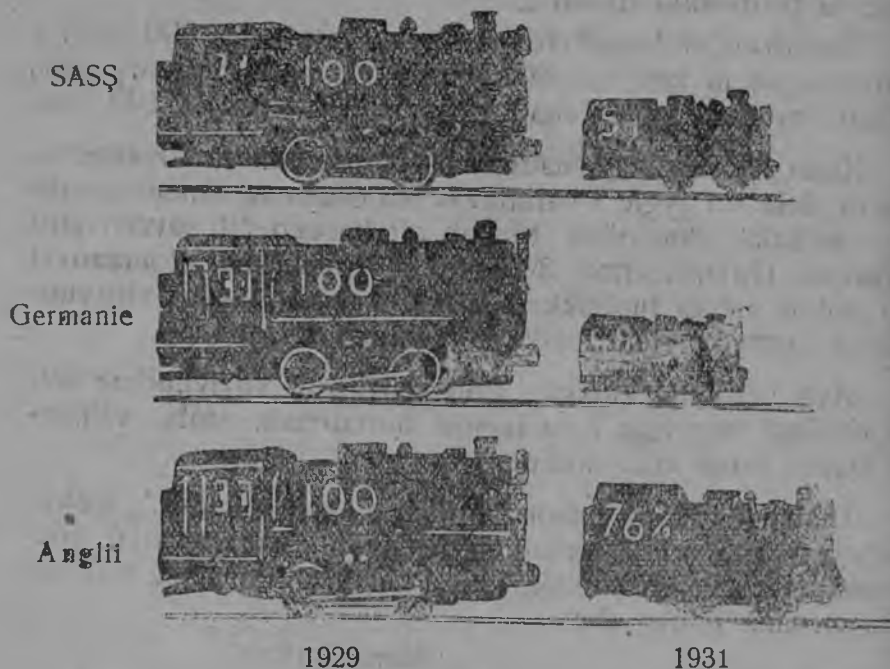
Kapitalistoin muakunn̄ssa krizisa.

Miän muakunnašša kazvetah zavodat, fuabrikat, šahtat
elektrostancat, muvttuv transporta, miän muakunda lieni
muailmalda järein muanruadaja muakunda. Myö kazvamma,
myö lujenemma. Ev šidä kapitalistoin muakunn̄ssa. Krizisa

fätti kaikki kapitalistoin muakunnat. Hiän levendiäcci kaikkih promyšlennostin otrasliloih i kylätalohukseh. Pieneni hiilen şuanda, cigunan luajinda, stalin luajinda, pieneni maşinan luajinda.

Jesli ottua avtomobililoin proizvodstva, nin meilä ieşşä lietäh tämän muozet şıfat. 1929 v. aprelja kuvna oli luajittu SASS-oissa 622 tuhattua avtomobiljua, a 1931 v. nojabri kuvna vain 68 tuh. n. ş. avtomobiljoin laşşenda pieneni pocki 10 kerdua.

Diagramma masinoin srojinnan puolenendua kapitalistoin muakunnıssa 1929-ştä 1931 v. şuat.

Kapitalisticeskoiloissa muakunnıssa tupehutih domnat. SASS-oissa 1932 v. olijoista 302 domennoista kivguaşta, ruado vain 56.

Angliissa 348 kivguaşta ruado vain 70. Françiissa 211 kivguaşta ruado vain 90.

Kyivö plavni kaikeşşä kapitalistoin muailmaşşä pieneni 90 mln. ga 1930 v. 88 mln ga şuat 1931 v.

I vain vojennoi promyšlennosti kazvav. Kapitalistat varuşsetah puvşkie, snarjuadoida tankoida uvdeh voinah varoin, kumbazen hyö jo zavodittıh edimmäzeşşä novzu rannaşşä.

i kylä
križi

Ku

stvan
ren
olen

vott

lugu
jua
Ang
nieş

lugu
lie,
palk

meş
i ru
kan
nä
jog

Bel
Pol

roi
şşä
sro
şik

kat
i k
täv

Siis aigah, kuin meilä on ilmoin šuvri promyšlennostin i kylätalohukšen kazvo, kapitalistoin muakunnõssa myö niämmä krizisua—kaiken paikallistja proizvodstvan langiendua.

Kuin ruadajat i muanruadajat eletäh rajan taguana.

Ruavotta olenda—tämmä ruadajan klassan gorja i moru.

Kapitalistoin muakunnõssa hiän oli nagoli. Proizvodstvan puolenenda, fuabrikoin i zavodoin šalbuanda toi šuvren ruadajin puolenennan. Uškomatta šuvri lieni ruavotta olenda.

Nyt, täh aigah kaikissa kapitalistoin muakunnõssa ruavotta olijua hiän perehinke lugiecov lizänke 150 mln. miestä.

Amerikašša, missä ev muakunnallistja ruavotta olijoin lugu, daze burzuaznoit ekonomistat luvetelläh ruavotta olijua lizänke 11-12 mln. miestä. Germaniešša lizänke 8 mln. Angliissa—läššä 3 mln. Frančiissa lizänke yksi mln. Japonešša lizänke 3 mln. Italiissa läššä miljona.

No täh lugh ei männä ne ruadajat, kumbazet hotj i lugieciatäh proizvodstvan taguana, no ruatah ei tävttä nedelie, a tämmä znuacciv, što hyö i polucitah ei tävdelästä palkua i ollah puolitieh ruavottaolijat.

Ka midä kirjuttav amerikan ruavotta olendah näh ne mečkoi burzuilistoloin gazietta Fossiše čeitung: „Jesli lugie i ruavotta olijoin perehet, nin liev, što jogo kolmaš amerikanča on ruavotta, nägöv hädiä i što miljonat amerikančuua nähäh nälgä. Školnikoin medičinskoi obsleduinda ozutt, što jogo viiješ školnikka muokkuacov vähän šyönnäštä.“

Obšcoi vövoda tämmän muone: Amerikašša, Angliissa i Beljiissä jogo kolmaš ruadaja on ruavotta. Germaniešša, Poljšašša i Ispaniešša jogo toine ruadaja on ruavotta.

Ruavotta olenda fatti ei vain ruadajie, no i professoroida, inzeneroida, tehnikköidä, opaštajie. Yheššä Germaniešša 1931 v. 12000 ruavotta olijua inzenerua, arhitektorua, srojijua ruado ofiçantana, parikmaherana, šveičarina, grškaššikkana.

Ajetuot zavodoista i fuabrikoida, ruavotta i ruadopal-katta, ajetuot fateralda—miljonat perehie ollah ajettu nälgäh i kuolendah nällällä. A šiis ze aigah magazinat ollah tävtetty tavaralla, kumbazie ev kellä oštua. Täh

ze aigah kaikkie kallahembie produktoida—risuo, leibiä kofeida poltetah, upotetah järvilöih i merilöih, vain kuin ni buity piettiä hinnan langienda tavaroilda, vain kuin ni buity piettiä kapitalistoin bariššan puolenenda.

Mozot ne ket jädih ruavolla, eletäh hyviin. Ei. Jiännyzin ruadajin ruado palka on pienennetty 30-50 proç. ruado päivä pitkeni 2-3 cuasulla, šuvretah nalogat, i pocki jogo pereheššä on ruavotta olijua.

Zen lizäkši, ruadajin šuvrembi puoli perevediecöv puoli nedelin ruadoh, a yheššä tämänke i puoleh palkah.

Vain ylen vähäššä muakunnašša on štrahuinda ruavotta olennašta, no i šielä, missä tämä on abu, hiän on ylen pikkarane. Miän sovetskoit udarnikat, kumbazet lähteih ekskursiih ymbäri Jevropašta teplohodalla „Ukraina“ oldš Germaniešša, missä on ruavotta olennašta štrahuinda. Ka midä hyošanelah:

„Kavhie on ruadajin polozenja. Šuvriin posobie, polucittava ruavotta olijoilla—kvalifiçiruinduzilla ruadailla—on vain 15-18 markua (kolmen rubljan verda nedelissä).

Tämän ze muozešša jygieššä polozenjašša ollah kapitalisticskoiloissa muakunnšša i muanruadajat palkalazet i kehät muanruadajat. Kyläššä levähyttiäci muailman šuvri kehündä muanruadain massoilla keššeššä, kumbazet ollah rozorittu i vielä rozoriv krizisa i nalogat. Kylätalohukšešša to vähä kazvav, to produktoida panna ev kunne, zentäh što ruavotta olijat ruadajat hotj i kuollah nälgäh, a oštua ei ni midä voija, ev dengua.

Ka midä kirjutetah gazietoissa Germanien polozenjah näh:

„Germanien hienon muanruadajan polozenja—on pahen nin paheta enämbi ev kunne.

Štoš makšua vellat, muanruadajalla pidäv leibä myvvä ylen pieneštä hindua

Hienot muanruadajat niin ollah rozorittu, što monešša Šlezvigan paikašša keškikerdah jogo cuasuo torguloista myöc ciecöv yksi muanruadajan talo, kumbane popadiv kulakkoloi-lla, pomeššikoilla i kapitalistoilla kädeh.

Osobenno äijän gorjua nägöv muanruadaja kolonieloissa i puoli kolonieloissa.

Kitaissa, 1930 vuvvešša yheššä provinçiissa (oblastissa) Šanjsi kuoli nälgiä 2 mln. mieštä. Provinçiissa Gansu kuo-

li 4 mln. Şanhaissa 1930 vuvveşsa oli kerätty 36 tuhattua pokonniekkua, kuollutta nälgäh. Kaikkeşsa Kitaissa nähäh nälgiä 70 mln. şuat mieştä.

Amerikan senatoran Karavein şanonda myötj SASŞ-ssa jogo päiviä nälgäh kuolov yksi tuhatta mieştä.

Kevhyön i nällän tulokşena on ze, şto rahvaş hovketah. On ylen äijä liennyttä piäniekutta (iccien tapandua).

Parizan mostovoiloilla.

(Ruavotta olijan metalistan kirja).

Mie jo ammuin olen luodu pihalla i äijän päiviä käven Parizan uvliccoida myötj eccien ruaduo.

Parizan jogo ruavotta olija ennen kaikkie jogo harpavkşella, uvlicalla vaştavdeliecov poliçeiskoiloinke i zandarmoinke. Ka ainova professii, kumbane ei tiijä ruavotta olennan gorjua.

Françiin praviteljstva jogo vuotta tuhuov 530 mln. gran kua—ruavottaolijoilla posobieksi.

Äijät ruadajat jo ynnäh kavotettşh vieron, konza ni olgah şuaha ruado. Enzi kerdah tämä koşkuv ruadajin vanhembah pokolenjah. Koissa heilä jo on kaikki myödy. Ruadajie, ken ei makşa, fateralda ajetah pihalla mostovoilla. Şydiäcie heilä ev kunne. Hiän perehin clenat piŗşsäh kaikkih randoih. Ruavotta olijat muatah buljvariloilla einin şilloin alla, luadiecetah brodjuagakşi i pakkuojazekşi.

Tämän muozie brodjuagoida Parizaşsa on ylen äijä. Hyö ollah niin redukkahat, rŗbuvdunnuot, şto ni konza heidä et tiijuşsa, kuin endizie potomstvennoiloida pvoletariiloida, kumbazet kymmenin vuozie annettşh stankalla i maşinalla. Pred-prijatiiloin izännät, ei kaccuon krizisah, eletah paremmiin ev kunne. Şalvaten fuabrikkaa einin zavodua, kapitalista endizelläh perehineh ajav kŗrortalla, duacalla, lähtöv puteşestvii-löih, tuhuov razvlecejah i udovoljstviih kymmenie tuhat-toida. Kaikki krizisan jygehyş pidäv omilla şivuloilla kandua ruadajilla.

Poliçeiskoit acuastkat ollah tävtetty yönieköillä omua himuo myötj tulluzilla. Şto bŗ poluccie yöşija hotj tyrmä kame-raşsa, rahvaş rŗgeneh luajitah pahutta.

Ei ammuin yöllä mie jalgaziin aşşuin Beljviljaşta. Parizan randapaikaşta. Kaikella tiellä lavcazilla issuttşh i njukuttşh faterattomat. Pigalj ploşcadilla man alah şolahykşen luo-

na mie näin kymmenie miehilöidä, kumbazet issutt̄h kivizillä viluloilla pordahilla, lujazeh liccuacennuot zen-ze vilu-huoh ŝeinäh, ŝtob̄h heidä ei kekŝiis storozä. Rahvaŝ ŝijotte-licett̄h i muan alla kalidorissa, kumbazet ollah luajittu muan alla dorogoin luoh männeŝŝä.

No i tiälä ruavotta olijoida ei jätetä spokojah . Vardeicija ajelov ruavotta olijoida: „Ei, työ, väliämmä pois tiäldä, a to vet mivla popadiv tiän tuacci“.

Mie, kuin i muit, radenieliđ luven gazietan objavlentjoida ruaduo ecciessä. Näin objavlentjain tuacci taho elä taho, pidäv kaccuo burzuilistoloin gaziettoida. Mi on heissä kaiken muostja valehuŝta Sovietan Sojuvzan piällä. Ŝiännyttäv, konzä luvet näidä gaziettoida Ŝovietan Sojuvzan pahah polozenjah näh, ruavotta olendah näh i n. i. Jesli gospodinat, kumbazet slozitat kaiken muozie valehuksie, tahotah nähä tozi nälgä, tozi hädiä, tozi ruavotta olendua i kaikkie midä häneŝtä liev, ana käveletetäh Parizan ruadain kvartualoida myötj.

Djuksolj.

Rajantaguallizin trudiecijoin lapŝin eländä.

Kuin ni jygie on vanhemmin trudiecijoin polozenja kapitalisticskoiloissa muakunn̄ssa, no hiän on vielä jygiembi hiän lapŝilla.

Läŝŝä 10 mln. laŝta 7-15 vuodeh ŝuat ollah palkuacennuot ruadamah prom̄ŝlennostih, kylätalohukŝeh, i proizvodstvan podsobnoiloih proizvodstv̄h: kustarnoiloih prom̄ŝloih, gazietan myöjäkŝi, ŝuappain cistijäkŝi i n. i.

Jälgimäzinä vuozina palkalazin lapŝin lugu kazvo kahen muozekŝi, vanhemmin ruavotta olennan ŝuvrenennanke. Tämä on zen tuacci, ŝto lapŝin ruado maksuacov ylen huogehkŝi i on viigodno kapitalistoilla.

Amerikan sojedinjonnoiloissa ŝtatoissa läŝŝä 25000 laŝta ruadav muan alla ŝahtoisia.

Germanieŝŝä vähävuodizet ruatah ei vain vrednoiloissa, proizvodstissa no iyö smenoih. Lapŝuzie nuorembie 14 vuotta voit nähä ŝahtan ruadoloilla. Lapŝet edembiäh puolda yödä prisluzivaijah ŝavukkahissa tävzissä rahvaŝta kabakoissa.

Pragaŝŝa (Ceho-Slovakiin stolicaŝŝa) 80 proç. proletarskoida laŝta on läzijiä cahotkalla. Berlinaŝŝa tämä lugu doi-

div 87 proç. şuat. Erfurtaşsa (Germanieşsa)—93 proç. şuat. On tiettävä, şto ruadajin lapşin kuolenda on 2 şuvrembi, cem bohatoin eläjin lapşin kuolenda.

Kapitalistat ecitäh piäzendiä krizisaşta.

Krizisan ravdoh licattu burzuilisto ecciv piäzendiä. Şto-
бь şäilyttiä omat barışsat, hiän vielä enämmäldi eksploatiruic-
cov ruadajie pienendiän ruado palkua, şuvrenduan ruado
päiviä i piettiän ruavotta olijoilla posobiin annandua.

Vielä 1930 vuodena tov. Stalin nevvo, şto burzuilisto
krizisaşta piäzendiä rubiev eccimäh uvveşsa voinaşsa i en-
zimäzeh vuoroh voinaşsa SSSR-alla vaştah.

I burzuilisto toveştah vägöväldi varuštav uvvta voinua.
Otanda voinьn vuoh burzuilisto tahtov zavojuija uvzie гьп-
koida, kunne voicciis myvvä omie tavaroida. Uvvella voi-
nalla burzuilisto tahtov hävittiä ruavotta olendua.

Yksi Amerikan kapitalista kirjuttav omaşşah gazietaşsa:
„Meilä pidäv uvzi voina, kumbane liev viikomman, tappav
enämmän rahvaşta“.

Japonien voina Kitaissa.

Japonie enzimäne tahto piäşşä krizisaşta voinan vuoh
i napadi Kitaih. Japonie tirpav kaikie enämmäldi krizisaşta. Japo-
nieşsa nyt on 3 mln. ruadamatta olijie, kumbazet ei polu-
cita ni myttynästä posobiida.

Ruadajan klassan şuvriin eksploatiruinda on Japonieşsa.
Ei kaccuon ylen pitkäh ruadopäiväh, japonien ruadajilla
kuvşsa vain on kakşi lebävö päiviä. Naizet ruadajat polu-
citah 65—70 proç. vähemmän, cem muzikka miehet. Kai-
kista ruadajista 41 proçentua on ruadajua laşta i nuorizuo
17 vuodeh şuat, kumbazie eksploatiruijah, niin, enämbie ev
kunne. Ev parembi polozenja i japonien muanruadajan, kum-
zie pomeşşikak piettämättä gruabitah şuvrilla nalogoilla i
rennulla. Kuolenda Japonieşsa on äijiä şuvrembi, cem Jev-
ropan muakunьssa.

Napadinnalla Kitaih, avtannanke muailman burzuilisson
i osobenno Françiin, japonien kapitalistat tahotah šiirdiä
japonien rahvahan massoida revoljuçionnoista borcuşta ka-
pitalizmanke; täşşä voinaşsa hyö tahotah fattie uvzie гьп-
koida, kunne hyö voidais myvvä omie tavaroida i şuaha
şieldä sьrjuu: huovista ravdua, hiildä, neftua.

Japonien kapitalistat ei objuavien voinua, työnnettih omat voiskat Kitaih; otettih Manzuriin. Šiidä hyö ylettih Kitain šiämeh. Männeššä japonien voiskat mureneldih linnoida, tapettih mirnoiloida eläjie. Šiidä hyö myvvättih omat voiskat Šanhaih, i monena kuvna gromittih Šanhain kitaiskoiloida cuastiloida, kuni heidä ei luajittu muruloiksi. Burzuilisson gaziئتoida myötj Japonien nastuplenja aijašša yheššä vain Šanhain raionašša postradaicci läššä 2 mln. mieštä.

Napadenjan varuššanda SSSR-ah.

„Miän politika on miru politika. Tädä politikua myö rubiemma vedämäh i edizeh päit kaikešta viäštä, kaikella, millä voit. Ni yhtä vuakšua muijen muada emmä taho, no i omua muada ni yhtä šormutta, omua muada emmä anna ni kellä“.

(Stalin).

Maltetah kaikin muakunnn kapitalistat, što hiän loppuo lyhendäv Sovietan Sojuvzan olenda, kumbane andav primie rua kaiken muailman ruadajilla i muanruadajilla. Kapitalistat ylen hyviin maltetah, što miän jogo harpavš edizeh viizivuodistja tävttiäššä tämä nuagla grobun šalbah, kumbane ka, ka plakahtav kapitalizman piällä.

Zentän varuštuaicien voinah, kapitalistat ennen kaikkie tahotah napadie SSSR-ah.

Japonien voina Kitaissa on rohkie harpavš varuštaja SSSR-ah monen muakunnan napadindua.

Nämä imperialistoin vuotannat potverdiecetah japonien burzuilistoloin pluanoilta. Äijät japonien imperialistat, japonien armiin generualat javno paissah voinan zavodinnašta SSSR-alla vaštah.

Hyö paissah i kirjutetah japonien pecätissä, što luadiessja „šuvrda japonieda“ pidäv SSSR-alda ottua Primorja i Severnoi Sahalina. Lizänke ze, hyö paissah, što ei pie dopustie, SSSR-alla ozakkahaldь loppie enzimästä viizivuodistja,

a sida enämmäldi toista viizivuodistja. Japonien vojenacoljnikka kirjuttu Japonien ministralla ommaššah dokladnoissa zapiskašša:

„ ... Miän pluana—mänendä Siberih. Zaimihuoh Verhneudinskan, myö zastuavizima Rosein ustuppie meilä ylen šuvret kohat Lena jovešta päiväzen novzuh päit, Beringovan prolivah šuat. Myö šilloin voiccizima belogvardeičoilla avttua luadie oma nezavisimoi Daljnevostocnoi muakunda, kumbane oliis general-gubernuatoroin upravlenijan alla, Japoniella naznuacittuloin“.

Täššä šelgieh on nevvottu pluana, kuin napadie SSSR-ah i miän muan kohuštoida luadie koloniekši japonien imperia-
listoilla varoin.

Tädä Japonien politikkuu kaikkie enämmäldi puolistav Franciin burzuilisto, kumbane on jo ammune organizatora kaikkie napadinnan tahondoida SSSR-ah. Yheššä zenke francii varuštav napadindua SSSR-ah i lašku rannašta, Poljšašta, i Rumniešta päit, kaiken aijan vooruzajen näidä muakundoida i anduan heilä vellakši vooruzieciessja varoin.

Provokačionnoit tahonnat vediä SSSR-a voinah.

Muailman krizisan aigah ylen äijä lizeni provokačiida, stobš SSSR-a vediä voinah. Vain miän luja miriečendä politikka i kaikin näin provokačiloin avuanda annettih täh šuat šäilytellä mirnoida polozenjua.

Näin provokačiloin harahtera on äijän nägöne. No kaikilla heilä on yksi mieli i tahonda.

Yksi provokačiloin forma on napadinda miän rajantagualizih predstaviteljstvoh i miän posšn tapanda. Tämän muone naljotta belogvardeičoin viän avulla oli luajittu miän predstaviteljstvah Kitaiassa, missä miän ruadajat arestuidih i daze muakattih. 1927 vuodena miän predstaviteljstva oli razgromittu Angliissa. Poljšašša oli tapettu miän posla tov. Voikov.

1929 vuodena rajantagualline kapitalizma organizuicci kitaiskoiloin belobanditoin voina napadinnan Kitai-Novzu ravda tieh. Hyö pereidittih miän rajan, no šilloin šuaduh miän Ruškiesta armiista hyvän vaštavksen.

Täššä napadinnassa rajan taguallizet kapitalistat äijäldi hairahtettih. Hyö tahottih vediä meidä voinah, a lieni toiziin puoliin. Ajahuoh ne voiskat, kumbazet tulduh rajašta poikki-

i ajahuoh toizet, miän armii myöštiäci. Sillä hiän ozutt, oman viän i lujehuon, a yheššä tämänke ozutt, što SSSR-a vojuija ei taho.

Näissä bojuloissa, kumbazet oldh provierindana miän bojesposobnoštie, miän Ruškie armii ozutt šuvret hyvyöt.

Tov. Bljuher, kumbane komanduicci Daljne-Vostocnoi-lla Ruškiella armiilla, näin šaneli XVI—sta partin Sziejzdalla näih bojuloih näh:

„I vanhoissa Drazdanskoin voinan ucastnikoissa i šiinä nuorizossa, kummastja meilä annetah miän vojenno-ucebnoit zavedenjat, meilä iellizelläh on luja proletariin diktaturan puolistaja. Meilä näin bojuloin aigah ei šuanun erottua (otdelie) vanhoida nuorista, kumbazet ei nähty grazdanskoin voinan porohua. Kaikin yhteh rukah oldh valmehet andua oma eländä proletarskoista diktašurašta, kaikin kiistaziin ennätettih tädä ciistie, konza lähteih bojuh.

Parteičat i komsomoljat, kumbazet nyt ollah zavodijana sočialisticeskoin sorevnovanjan i udarnicestvan, oldh niin ze zavodijana valmehuossa andua oma eländä ruadajan klas-san aziesta. Meilä oldh lugomattomat primierat slucait konza i bəspartiinoit krasnoarmeičat, muanruadajat i ruadajat ennen lähendiä bojuh tuldh politrukoin luoh i šanottih: „To-varissa politrukka, lähtien bojuh, mie rubien cesno zaščis caimah Oktjabrjan revoljučiin šuandua i jesli mivn tapetah, nin mie, ollen ei partiča, pakuon milma lugie kuin partična, kuolijua ruadajan klassan aziesta.“

No kapitalistat šuaduoh hyvän vaštavkšen Daljnoissa Vostokassa ruvetth varuštucomah vielä paremmiin. Kuvluštahuoh Ruškien armiin vaštavkšeššä kaiken šuvren SSSR-an viän, kapitalistat ruvetth meih napadiessja tukkuomah monen muakunnan yhtevvystä: Japonien, Poljšan, Rumьnien i toizin.

Provokačiit ei pietytä. Voinah varuštucenda mänöv uvzilla sredstvoilla. Niin primierakši, oli laškiettu šcenalla rimskoi papa, katoliceskoin kirikön vanhemi. Hiän laški vozvanjan, kumbazeššä kuccu vieruiccijoida miehilöidä pohodah sovietan ruadajilla i muanruadajilla vaštah, buitto puolistua vieruo boljševikoista.

Ylen hyviin i šelgiešt, tämä vägövä varuštucenda napadiessja SSSR-ah avavdu suvdu proçessaššä vrediteljoin i menjševikoin piällä, kumbazin kontrevoljučionnoin ruavon keksi OGPU.

Vrediteljoin organizačii, vanhoista professoroista, kumbazet oldьh lujah šiduocennuot endizinke veniäläzin kapitalistoinke, kuccujat icciedä „Промышленnoi parti“, varušetтьh sovietan valdan kumuandua kahteh rukah: omalla vreditindä ruavolla sovietan organoissa i avttuan rajan taguallizella burzuaziilla organizuija voina SSSR-alla vaštah.

Tämä suvdu ozuttь, što muailman burzuazii, Frančiin rukovodinnanke varušetть napadenjua SSSR-ah 1930 vuodena, a vrediteljoilla ši aigah šuat pidi SSSR-a šuattua talohušt raz-ruhah.

Avattuoh zagovorani, SSSR-a ozuttь kaiken muailman iessä, kuin vrediteljoita, niin i hiän sojuznikkoida—Frančiin i toizie imperialistoida. No kapitalistat ei otkaziecettu omašta tahonnašta vojuija. Hyö ei pietetä varuštucendua voinah, duvmaijen nagoli uvzie i uvzie provokačiihin tormie.

Veniäläzin belogvardeičoin organizačii, kumbazet ollah jevropan muakunnьssa luajittu ajettuloista Sovietan Sojuvzaštta grazdanskoin voinan jälgeh belogvardeičoilla, ruvettьh rukovodimah rajan taguada pokušenjoilla rajan taguallizeh predstaviteljoih, kumbazet ollah SSSR-ašša.

Niin, 1932 vuvven aprelja kuvna belogvardeičat Štern i Vasiljev luajittьh Moskovašša pokušenjan germanien poslah. Suvdušša hyö viniecettih, što pokušenja oli luajittu vain zen tuacci, što bi pahendua SSSR-an otnošenja Germanienke i luadie voina povda. Väliän tämän jälgeh, oli pokušenja veniäläzen belogvardeičan japonien poslah germaniešša. Tädä pokušenjua provokatorat tahottьh ozuttua, buitto tämä on organizuidu veniäläzillä boljševikoilla. No belogvardeičoin tahonnat oldьh keksitty.

Jälgi peräh, 1932 mai kuvlla kaikella muailmalla kuvlu Frančiin prezidentan Dumeran tapanda azie veniäläzellä belogvardeičalla Gorgulovalla.

Enzimäzeh aigah Frančiin poličii i Frančiin burzuilisson pecatti tahottьh ozuttua Gorgulovua boljševikoin agentakši, työnnettyö Kominternalla. No, ylen väliän kerrättih revoljučionnoin pecätin razoblacinnat: burzuilisson gazietoilla lieni priznaija... što Gorgulov veniäläne belogvardeiča, sovietan valdan voroga.

Ei kaccuon kaikkiih burzuilisson tahondoih vediä SSSR-a voinah, myö muvttamatta vejämmä omua miru politikkuu.

Miän politikka—miru politikka. No jesli burzuilisto vьstuppiv miän Sojuvzalla vaštah, ruadajin i muanruadajin ruškje armii mahtav zaščittie omua muakundua.

Šanoilla yksi, a aziella toine.

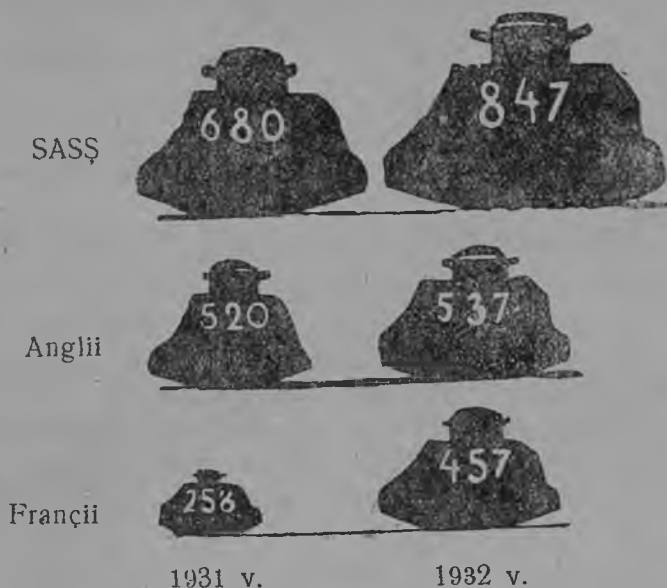
Varuštucien voinah, kaikin muakunnьn kapitalistat ylen hyviin nähäh i maltetah, što ruadaja klassa i trudiecijat muanruadajat tädä voinua ei tahota. Žentän hyö tahotah trudiecijoista peittiä voinah varuštucendua i muanittua heidä. Tämän tuacci kapitalisticskoit praviteljstvat kerätäh kaiken muozie sjezdoida i konferenčiloida, kumbazissa sumljajjah voinan vaštah borcuinda kyzymizie, daze kaikin muakunnьn razoruzieciendah näh.

Tämä muanivo hyviin avavdu Ženevskoilla konferenčilla, kumbane zasedaicc 1931 i 1932 vuozina. Tällä konferenčilla oldьh i miän Sovietan Sojuvzan delegačit, vanhemmanke rajan taguallizin azein rahvahan komisuaranke tov. Litvinovanke. Sovietan delegačit annettьh tozinazen i ylen šelgien ehotukšen tovestah razoruziecie. No tämä ehotuš oli šiiretty burzuilisson delegačiloilla. Omašta puolešta hyö annettьh tämän muozen ehotukšen, što vain pienendiä voruzenja, kumbazen luadihuoh lienis barьssaša voinan liettyöh ze muakunda, kumbane ehottav tädä. Premierakši, Frančii ehottь puolendua šuvrie vovennoiloida korabliloida kumbazie hänellä on ylen vähä, no ei ni midä mainin podvodnoiloin lodkin kyzymizeh näh, kumbazissa on hänen šuvriin vägi. Tämä projekta evlun mielehine Amerikan i Angliin predstaviteljoilla, zentän što Amerikan i Angliin flotьssa on šuvri lugu järeidä korabliloida. Anglii i Amerika omašta puolešta ehottettь puolendua podvodnoiloida lodkie. I tulokšena muailman tyvnehyš kyzymizin neicci, kaipaltsticeskoit muakunnat konferenčilla liettih toine toizella vi haznikat.

Kuni Ženevaša ollah paginat mirieciendäh näh, kapitalisticskoiloissa muakunnьssa kazvetah voina promьšlennostit. Voina promьšlennosti on ainova promьšlennosti, kumbazeh ei koššu krizisa, kumbazissa ei nävy tukkuvvundua i pieneendiä, a on vain ylen šuvri kazvo.

Voina tuhuonnat kaikissa kapitalisticskoiloissa muakunnьssa kazvetah piettämätta.

Kapitalisticeskoiloin muakunnyn vojennoit rashodat miljonoissa dallarua.

Osobenno silmih luottelievov voina tuhuonnoin kazvan-da Franciissa, missa jälgimäzinä vuozina hiän šuvreni počki kahen verralla.

Hänenke susiedat muakunnat: Poljša, Rumьnie, Einljan-dii, Latvii i Estonii šuvrennettyh omat voina tuhuonnat 122 mln, dollarašta 1930 v. 178 mln. dollarua šuat 1931 vuodena.

Näissä muakunnassa kiireheldi kazvetah armiit i voina zavodat.

Proletariilla varoin—revoljučii ainova piäzendä kapitalisticeskoista krizisašta.

Proletariiloilla i trudiecijoilla muanruadajilla kaikin bur-zuilistoloin muakunnyn, ev toista piäzendä jygiestä olen-našta, kumbazeh toi krizisä, kuin vain revoljučiilla. Kaikki kapitalistoin tahonnat lövdiä piäzendä krizisašta voinaila—vain pahendav ruadajin i muanruadajin polozenjua.

Proletariit i muanruadajat omalla icciellä nähtih voinan kavhiet i kaikki hänen pahutot 1914—1918 vuozina i tietäh, što voina i mi häneštä liev pahutta, ynnäh langetah ruada-jan klassan i muanruadajan hardeilla.

Zentän ei kaccuon pattъeh burzuilisson nakazindah, hänen presleduindah ruadajin revoljuçionnoj eissyndä kazvav kaikissa muakunnъssa. Krizisan liettyöh lienі şuvri ruadajin revoljuçionnoi novzenda kapitalizman muakunnъssa.

Nagoli rьgenemmä i rьgenemmä ollah ruadajan klassan revoljuçionnoit vьstuplenjat. Vägövenmät i vägövenmät lietäh hänen rjadat, tukkuvdujat komunisticeskoista partista ymbäri, lähemmä i lähemmä eistyv muailman revoljuçii.

Zabastovka dvizenjan kazvanda.

Gazietat jogo päiviä kirjutetah viestilöidä revoljuçionnoiloin ruadajin uvzih i uvzih zabastovkih näh.

Angliissa 1931 vuodena oli läşşä 3 mln. zabastovka päiviä, tämä nelliä enambi, cem 1930 vuodena. 1932 vuodena zabastovkat liettih vielä rьgenemmä: janvari kuvna bastuidъh dokan ruadajat i morjakat; jälgeh sudнъn srojijat ruadajat i gornjakat, şiidä kaikkie muakundua myötj läksi tekstilşcikoin zabastovka.

1932 vuvven keviällä bastuidъh Laşku Cehiin gornjakat. Nämä zabastovkat muvtuttъh revoljuçionnoiloiksi ruadajin vьstuplenjoiksi, ruadajin barrikadnoiloiksi bojuloiksi.

1932 vuvven keviällä bastuidъh germanien metallistat... avtomobilja zavodan „Reno“ ruadajat i tekstilşcikat Françissa; 50 tuhattua gornjakkua bastuidъh Pansiljvaniissa (SASS-issa).

1932 vuvven keviällä oldъh Germanien prezidentan vallicennat. Germanien komunisticeskoi partii şeizattъ prezidentan kandidatakşı oman vozdjan tov. Teljmanan i ando lozungan: „Ken on valmis borcuija sovietan valdaşta syviin, ken on valmis borcuija revoljuçionnoilla piäzennällä krizisaşta-şilä pidäv golosuija tov. Teljmanaşta i ozuttua tällä golosuinnalla ruadajan klassan vägi“.

Burzuilisto pöngätteliecien poliçiin organoin vägeh, rubei vedämäh şuvrda borcuo kompartiinke. Zapretti mitingat, zapretti hiän gazietan, ajeli demonstraçiiloida i ei kaccuon täh—tov. Teljmanaşta golosuicci 5 mln. ruadajua. Näin kekşimättä kazvo Germanien kompartin vägi.

Kuin davmait kaccuon revoljuçionnoih kazvoh Jevropan i Amerikan kapitalisticeskoiloissa muakunnъssa, kazvav revoljuçionnoi dvizenja i Novzun muakunnъssa: Kitaissa, Indiisä i toizissa muakunnъssa.

Šanhaissa, kaikkie šuvremmašša Kitain promyšlennoissa linnašša 1929, 1930 i 1931 vuozina zabastovkan dvizenja ni kerdua ei heittiäcen alembuah šidä, štož zabastovkašša oliis vähembi 200 tuhattua bastuiccijua mieštä, ei kaccuon sih, zabastovkah kucunda kaccuocov kuin muakunnalline prestuplenja i suvdiecov amunnandah šuat.

Zandarma varajav ozuttuacie kyläh. (Kirja Rumьniista).

Rumьniin muanruadaja nagoli eli kevhäldi i nällällä. No nyt, konza krizisa šuvreni, rumьnien kevhin i keskikeräzin polozenja vielä paheni.

Rumьnien i Bessarabiin muanruadaja mäni sih šuat, konza hänellä ei liennyn millä makšua vedoloida i velgoida.

Muanruadajat liikahettäh. Hyö jo ajetah kyläštä vevon keräjie i zandariloida. Kylän eissyndä yhtyv linnan ruavottaolijan dvizenjah i zabastovkih linnoissa.

Jogonedelie i jogo päiviä—kirjuttav „Ade“ yksi kaikkie enämmäldi rasprostranecennun Rumьnien gazietta, što muanruadajin volnuicciecennat šuvretah. Šiämyš azein ministerstva täh näh ylen hyviin tiedäv. Muanruadajat ollah ylen yheštäh niinkena muanruadajinke, kumbazin eloloida tahotah myvvä, kaikin yheštäh hyö ajetah finagentoida i „pravosudiin predstaviteljoida“. I, jesli jälgimittiän tämän muozin slucailoin lugu puoleni, nin tämä vain zen tuacci, što vluastin predstaviteljat enämbi ei ruohita ozuttuacie kyläh.

Pravitelštva tahtov šammuttua revoljučionnoida novzendua vihazjalla terroralla. Kymmeniin, a ylen rygeneh i ynnäh šavoin muanruadajin arestuinnat männäh kaikkie muakundua myötj, osobenno Besarabiissa. No, valgiella terroralla ei šua piettä rahvahan revoljučionnoida novzendua.

Kazvav politiceskoi organizačionnoi revoljučionnoin proletariin vlijajinda muanruadajih.

Kapitalistoin i bajariloin Rumьnii on liikahutettu omalah fundamentalda.

Bonesku.

Sovetskoin vluastin organizuinda Kitaissa.

Kazvav i šuvrenov revoljučionnoi borcuinda Kitaissa.

1930 vuodena partizanoin revoljučionnoit otrjuadat i Kitain Ruškie armii, Kitain komunisticeskoin partin rukovo-

dinnašta otettih viizi provinçiida (oblastie) puolipäivän Kitaisa, missä on eläjiä lässä 80 miljonua mieštä. Tällä palalla oli organizuidu sovietan vluasti, kumbane täh aigah suat ei hylgiä pidiä kontrevoljuçionnoiloin voiskin nastuplenjua, hilljakazeh levendiän omua mua paluštua.

Ka midä kirjuttav korespondenta Li-Czen, yhen kitain Sovetskoin raionan (kirja on publikuidu „Pravvašša 1932 v. 1 maina).

Kitain sovetskoin raionan iho.

(Korrespondençii kitain sovietan raionašta Henanj-Hubei-Çzjansi rajalda).

Sovietan oblastissa, kumbazen rajat košsutah Henanjan, Hubein, Çzjansin provinçiiioih, on 14 ujezdua.

Sovietan valdan raionoissa on luajittu muan jago. Kevhät muanruadajat vägi äijäldi spravnovvuttih.

Sovietan valda ei vain kylläššyttän kevhin muanruadajin mua nälgia no i ottu pois nänelde makšettavat pomješšikoin tapoš vevot i nalogat.

Eläjät suatah i kuvnnellah omua ruadajin i muanruadajin Ruškieda armiida. Aštuossja fateralla sloziecehuoh, otrjuadoih, hyö annetah vojuiccijoilla cuajuo i risuo, avtetah vediä oruzjie i ylen huolovaldь kacotah ruanittuloida krasnoarmeičoida. Tylušša osnovaidu boljnicca Ljukanassa voiccov mahuttua 5.000 läzijiä krasnoarmeičua. Naizet kaikkiejla pairoissa organizujah sekšiiilöidä, kumbazet snabzajah krasnoarmeičoida prodovoljstviilla, peššäh vuatteida, kohennetah ommelah i muvda ruatah.

1930 v. sentjabrja kuvšta 1931 v. marta kuvh suat sovietan mualla Ruškieh armiih dobrovoljno vstuppi lizänke 30 tuhattua ruadajua i muanruadajua.

Ei kaccuon pietämättömih bojuloih belogvardeiskoiloilla otrjuadoilla vaštah, ei kaccuon kaikkeh jygehyöh, sovietat ozakkahaldь šuvrennetah kuljturnoida srojiteljstvua. Primierakši, raiona Ljukan tässä aziešša luadi šuvret tulokšet. Kolmannešša okruvgašša on 60 rahvahan školua i yksi leninskoi keškikerdane škola. Iogo rahvahan školašša on ilda škola šuvrilla varoin. Nellänneššä okruvgašša on lizänke 50 rahvahan školua. Omie tulokšie i ozie myö emmä ana ni kella.“

Li-Czan.

No ostuatkaşsa kitaissa t h şuat n h h gorjua trudiecijat. Rajantaguallizet kapitalistat i generualat zualivoimatta rasprav-ljaicciecetah ei rozberien ni vi r b  ni oigieda, ei kaccuon ni naizih, ni nuorizoh, ni lapşih.

Lio-Lju.

V. Z bbin.

1927 vuodena 17 marta kuvn päivänä kitain kyl ş ş  Ting-Hao kizuaci tragedii.

Kolme päiviä kyl  humaji kun cola pacaş. Evlun risuo. N lg hizet muanruadajat lomaid h pomeşsikoin skluadut. Kuvvenentoista cislau huomnekşella aivoin, vielä ei lavlan kukko, aşşutt h kyli  my tj otrjuada ofi ceran Hen-Hen-bao. Ka i enzimäne fanza (pertine). Hen-Hen-bao lujendelov remenie. Katokşin taguada kivine vihma. Kivi, luodu tarkalla ki ll , tarkai şilm h Hen-Hen-bao. Şi nnynd  murd  turvan ofi ceralda.

— Tuvva mivn luoh kaikki, ken popadiv pihalla“.

Viijen minuvtan jälgeh ofi ceralla ieş  kolme br hastja.

— „Tämä ty  luokşija kivil oill “?

— Emm .

— A ken?

— My  emm  tiij .

— Ty  ket muozet oletta.?

— Tämän şkolau opaştujat.

— Ruşkiet?

— Myö pionerat.

— A, şeniin. Arestuigua opaştaja!

* * *

 gie redukkaşsa fanzaşsa, ei kaccuon şih, şto tuvli v ll ldi k vel v h neş . Hen-Hen-bao istuv  inovkalla. Hänellä ieş  tyttö.

— Şivn nimi?

— Lio-Lju, opaştaja.

— Tämä şie Li-Ti-Cauon cikko? (Li-Ti-Cao—vidnoi komunista. R putettu kitaiskoin generualan Czan- zo-Linan prikuazua my tj).

— Da, mie.

Tämä şie şaneliit muanruadajilla, şto şivn velli kuoli oigieşta azieşta?

— En, mie t d  en şanellun.

— No näin duvmaiciit?

— Da, näin duvmaicen i nyt.

— A tozi go on, što sie pagiziit buitto pidäv luad e štobь kaikki mua oliis muanruadajin?

— En, mie tädä en paissun, zentän što muanruadajat tämän tietäh ei pahemmiin milma..

— Sie guadit školua! Sie opassat ruškiekši! Šivla pidäv kuolla yheššä omiškena guadoinke, arestuiduloinke tämpiänä huomnekšella!

Harmuat šilmät tävvyttih kyvnelillä. Nuori hengipaikka ei tirpan. Langei polvuziin.

— En iccieštä pakkuo. Mivnke luadikkua, midä tahotta, no lapšie mistä šyviin...

— Mie šanoin—Hen-Hen-bao jahkai tyttyö redukkahalla šuappualla.—Ei, työ šielä, ottakkua. Huomnekšekši прькшаза vipolnie.

* * *

Yö. Fanzašša ni ken ei hiilaha. Fimie. Tyvneldi maguav Lio-Lju i kolme muštua piähyttä lujah vierieciens liccuacetah häneh i lujah muatah yheššä.

Casovoit, omah virdeh, lekahellen kaikella vardьlolla, lavletah.

Harvenov yön pimie. Šammutah tähyöt. Salduatta viikon i tarkaldь kaccov taivahaze.

— Aiga? Kakuin duvmait aiga. Noššata...

Salduatan, kiät heittiäcettih Lio-Ljun piän piällä.

— Novze, aiga!

— Harmuat šilmät mielettä kävelläh. Kačahuš bezumnoi i maltamatoin. No ka kybenyt maltandua roissaldь heissä.

Kuivannuot huvlet hilljakkazeh cuhutallettäh:

— Znacit, seicas...

Tämän vähyne eletty, täh rukah himottav vielä eliä i ruadua. I kyvnelet kuin kašše tilkazet virratah šilmistä. Kakši muššastja piähyttä lujah liccuacettäh Lio—Ljun jalgoih.

— Sie kunne, Lio?

— Guljaimah. Työ vuottakkua milma, a šilmät hänen umoljajien pakotah i šanotah: „Zualivoigua, jättäkkiä hotj hiät“.

Salduatat eikaccuon vatkutetah piälöillä.

— Ei voi. Aššu!

* * *

Vain kolmandena piänä muanruadajat sopkista tullesša oman rodnoin kylän pepeliššällä lövvettih puolihteh palanuot tielat Lio—Ljun i hänen kolmen opaštujan.

Gazietoissa lieni lycykkäne zametkane:

Pekin. 18 marta. TASS. Eglein, Ting-Hao kyläššä, dubanjan prykuazua myötj ammuttu 18 vuodine opaštaja komsomolka i hänen kolme opaštujua pionerua.

M O P R - a .

Burzuilisto pattьeldь rospravljaicciecov revoljuционерoinke, kapitalisticeskoi ilma on tävtetty valgien terroran zertvoilla.

Šalvatuot tyrmih i työnnetyöt kuatargilla kymmenet tuhattoida parahie ruadajie i muanruadajie tomiecetah moniin vuosiin. Revoljuционерoin perehin olenda, kumbazin šyöttäjät langettyh borcuieššä, tomiecetah tyrmissä, työnnetyöt kuatargilla, jogo vuotta pahenov i pahenov. Burzuilisto ajav ruavolda niidä, kumbazin rodnjat ollah politiceskoit, šalvatuot tyrmih, ajav hiän lapsie školašta.

Kaiken muailman ruadajan klassan i trudiecijoin iessä šeizov zaduacca avttua revoljučiin borcuiccijoilla.

Mieli, luadie abu muailman revoljučiin borcuiccijoilla, tuli vanhoilla bolševikoilla, revoljučionnoin dvizenjan ispytannoiloilla organizatoroilla.

1922 vuvven sentjabrja kuvlla tämä kyzymine oli šeizatettu „Vanhoiin bolševikoin obšcestvan“ sobranj-

assa. Tämän obšcestvan ehota nnašta nelläs muailman kominternan kongressa (s'jiezda) 1922 v. 30 nojabrjana reši luadie „Mezdunarodnoi abu organizacii revoljučiin borcuiccijoilla kumbane lycykkäzeldi rubei kuccuocomah MOPR (mezdunarodnoi obšcestvo pomošci borčan revoljučii).

Levieldi levähytti kaikkie muailmua myötj, oman ruavon MOPR. MOPR-an ruavošša rьgenemmä ollah lap-

set kuin meilä SSSR-assa, niin i Rajan taguana, organizuijen „MOPR-an tovarissoin“ jaceikoida.

Clenskoiloista annannoista, kerbännöistä, zertvuinnoista, MOPR-a kerbäv šuvrie summie dengua i niillä avttav tyrmiš šalvattuloilla revoljuционерoilla i hiän perehillä. MOPR-an sredstvoih organizucciecatah lapsin kojit revoljuционерoin lapsih varoin, kumbazet ollah tyrmissä einin tapettu. Tämän muozie kodiloida on miän Sovietan sojuvzašsa i rajan taguana.

No MOPR-a andav ei vain denga abuo, hiän podderzivaiccov revoljuционерoida, luadiv protestuinda mitingoida kieldäv muokkuannasta i pŕtkoista kumbazilla revoljuционерat podvergaicciecatah tyrmissä. MOPR-a kerbäv šuvrie vägilöidä i kuda konzai hänellä druvznoilla protestuinnalla i kumbazen ni olgah muakunnan zabastovkilla šuav piäštä zertva palacculoin käzistä.

Ruadajan klassan borcuinda voinan varuštannalla vaštah.

Omissa revoljuционерnoiloissa vštuplenjoissa ruadajat annetah šuvrembana lozungau: „Pois uvdeh imperialisticeskoih voinah varuštucenda! Kiät rabištakkua Kitaiskoista revoljućiista! Pois kiät Sovietan sojuvzašt!“

Omassa piettämättömäššä ruavošsa kaikin muakkunmŕn komunisticeskoit partiit razoblacajah burzuillistoloin varuštucendoida voinah i organizuijah. ruadajie mänömäh voinalla vaštah.

Lehyöt näinke lozungoinke oldŕh rasprostranittu zavodoilla, kazarmoissa, kylissä. Luadiecettŕh mitingat, šeizattua cettŕh rezoljućiit voinalla vaštah.

Voinan protestuinnaksi oli luajittu zabastovka vojennoilla jeroplana zavodalla.

Tämän agitačiin i propagandan tuacci kuda kumbazissa Japoniin armiin cuastiloissa oldŕh revoljuционерnoit vštuplenjat. Telegrafistoin otrjuadašt, Tokion luona, ennen ylennändiä Manzuriih oli arestuidu 10 salduattua kumbazie viärŕtetih revoljuционерnoista propagandasta.

Icciešsa Manzuriissa zavodiecettŕh revoljuционерnoit vštuplenjat salduatoilla keššessä, otkaziecien vojuija Kitaila vaštah. Täštä otkaziecennasta oli ammuksenneldu ynnäh rotta salduattua.

Şanhaissa 1932 vuodena 8 fevraljana äijä Japoniin alduattua ei lähtietty frontalla. Arestuidu i ylenetty uvvestah Japoneih oli lizänke 200 salduattua.

Voina operaçiioloin aigah Şanhaissa 1932 v. keviällä yksi japonkoi vojennoi ljotcikka, työnnetty bombandiruimah kitaiskoiloida poziciiloida, novzi omalla aparatalla, no bombin şijah rubei luoksimah.... komunisticeskoiloida vozvanjoida voinalla vařtah. Nämä vozvanjat pecatoidu japonien i kitain kieleh kucuttuh japonien salduattoida hyllätä ammunda kitain ruadajih. Oman zaduacan luadihuoh, ljotcikka pejity. Tämä ljotcikka oli japonien komunistoin organizaçiin clena, kumbazet pecatoiduh i tuoduh hänellä lehyöt.

Kaikki nämä faktat şanotah şih näh, şto japonien komunisticeskoi parti ylähänä pidäv komunisticeskoin internaçiionalan znuamenua, proletariatan mezdunarodnoida bojevuida solidarnosti znuamenua.

Kaiken rahvahan borcuinda päivä voinalla vařtah.

Vediän jogo päiviä i piettämittä borcuindua varuřtuacennanke kapitalisticeskoih voinah i napadinnanke SSSR ah. kaikin muakunnoin ruadajat zen lizäkşi luajitah jogo vuotta kaiken rahvahan borcuinda päiviä voinalla vařtah-1 avgustan päiviä.

Tänä piänä komunistoin partin rukovodinnanke kaiken muailman ruadajat kacotah oman klassan vägilöidä i mobilizuindua, kucutah kaikkie trudiecijoida organizuija revoljuçiionoi borcuinda imperialisticeskoin voinan grozinanke.

Kaiken rahvahan ruřkie päivä 1 avgusta—sluvziv niin ze muailman proletariin tukkuocendah voroin SSSR-an ymbäri puolissannařta.

Tämä päivä on otettu 1 avgusta zentän, şto 1 avgustana 1914 v. zavodiecienzimäne muailman imperialisticeskoi voina, kumbane nellänä vuodena hävitti parahie kaiken muailman ruadajie i muanruadajie i kumbazen tulokşie, rëkotuo talohuřta i krizisoida kuvlov icciellä vielä kaikki muailma.

Kapitalistat vihazjaldë raspravljaiccietah ruadajinke 1 avgustan demonstraçiin tuacci, no jogo vuotta enämbi i

enämbi ruadajua viijitäh uvlicoilla komunisticeskoin inter-
naşionalan znuameniloinke. Vuozu vuvvelda vägövemmä
kuvluv Leninskoi lozunga „Voina voinalla“.

Voina imperialisticeskoilla voinalla.

Kaiken kapitalisticeskoin muailman fatti voina lihorad-
ka. Rebielläh japonien bombat Şanhain piällä, jyrßsäh puv-
şkat Daljnoissa Vostokaşsa.

Jevropan kapitalistat Françiissa, Angliissa, Ceho-Slova-
kiissa tahotah jättiä toine toista polucciessja Japonien imperialis-
toin voina zakuazoida.

A yheşşä tämänke kapitalizman muakunnßssa männäh
enzimäzet edizet proletariatn stękat imperialisticeskoilla voi-
nalla vaştah.

Jälgimäzinä kahtena kuvna Germanieşsa oli moni rua-
dajin vęstuplenjua voinalla vaştah (antivojennoida). Biljfel-
daşsa şuvrella himiceskoilla zavodalla Pistriç, konza kapita-
listat otpravljaidęh vojennoiloida gruvzuloida, ruadajat na-
roş kleittih ei zen adressun şih varoin, ştobę gruvzut ei po-
padittais kunne pidäv kapitalistoilla. Leipçygaşsa zeleznod-
roznikat, kekşihyöh vojennoit gruvzit, cuastin heistä rękottęh.
Magdeburgaşsa ruadajat otkaziecettęh luadie Japonien kapi-
talistoih varoin zakuazoida. Gamburgaşsa 2 gruzinda kohalla
ruadajat luajittęh zabastovkie, ştobę ei työndiä vojennoiloida
gruvziloida.

17 apreljana Frankfurtaşsa Mainalla oli vojennoiloin
predprijatiiloin konferençii. Frankfurskoissa oblastissa, kum-
bazella şih varoin obşuzdaiciecettęh format kuin ei laşkie
vojennoiloida gruvziloida.

Gollandiissa ruadajat rękottęh şuvren partin gaza mas-
koida, varuşsettuloida Japonien kapitalistoih varoin. Rotter-
damaşsa „La-Pertes“ parahodan komanda, kumbazeh gruzie-
ci voennoi snarjazenja japonieh varoin, nedelilöin pidi pa-
rohodan otpruavindua.

Şvedskoissa gavanissa Geteborg, okeanskoih parahodah
„Gemeand“ gruzittęh orudjua i toista vojennoida snarjaze-
njua Rumęnieh varoin karablin komanda käşki piettiä gru-
zindua; konza tädä käşşendiä ei kuvnneldu, korablin koman-
da tuli beregulla i luadi demonştraçiin voinalla vaştah.

Bombeissa „Lankaşir“ parahodan komanda zabastuicci,
i ei ruven otpravljaimah vojennoida snarjazenjua Japonieh.

Trudiecija kylä novzov borcuimah.

Toivotamma puolistua soçialisticskoida otecestvua.
(Reinskoin Vestfaliin (Germanie) muanruadajin kirja SSSR-an kolhoznikoilla i trudiecijoilla muanruadailla).

Armahat vellet!

Myö, Reinan—vestfaljskoit trudiecijat muanruadajat, provedima 17 apreljana Grevenbroihaşsa şuvren sobranjan protestuijen miän elännän pahoilla uslovjoilla vaştah. Sobranjaşsa oli 15 000 muanruadajua i kylätalohuş ruadajua.

Myö vägöväldi protestuiccima uvvella voinalla vaştah, kumbane on Kitaissa. Myö kuvlima sobranjaşsa şih näh, şto kapitalistat, şih luguh i germanien kapitalistat, vägöväldi varuştuacetah voinah teilä vaştah vain zen tuacci, şto työ srojiitta soçializmaa, ajoja kapitalistat i pomeşşikat i että taho andua omua şuvrda muakundua mezdunarodnoilla kapitalistoin bandalla.

Kolhoznikat i kolhozniçat, Sovietan Sojuzan trudiecijat muanruadajat muzikat i naismiehet!

Myö Germanien hienot muanruadajat, elämmä zen muozeşsa hiäşşä, kummastja on jygie kirjuttua.

Miän jygien ruavon produkta ev miänoma. Myö mäzenemmä nalogoin, jygehyöştä rendu makşannoista i velloista. Kapitalisticskoi muakunda, kirikkö, bankat i koperaçii otetah meildä yhettömäksi kaikki şubi. Ev tolkuo ruadua peloloissa, zentän şto meildä uvdizen tulokşen kirjutetah ennen hänen şualissundua.

Meilä ei şua makşua nalogoida i velgoida i zentän meildä otetah kaikki kojit, pellot, ziivatat. Gazietat kirjutetah, şto vain yhtenä 1931 vuodena Germanieşsa oli myödy torguloista 1405 muanruadajin taluo' 139-404 gektaranke muada.

No myö enämbi emmä taho tirpua. Revoljuçionnoiloin ruadajin i ruavottaolijon avunke, myö vьstuppima näillä torguloilla myönnellä vaştah: äijät meistä tämän tuacci şäilytetih omat talohukşet. Myö luadima omat komitetat, kumbazilla avtetah ruadajat. Nämä komitetat borcuijah kaikinke vluastin tahonnoinke rozorie muanruadajua i myvvä hänen talo velloista.

Komunistat meilä şanotah,—i myö heinke olemma ynäh soglasnoit, şto pidäv vägöväldi borcuija veren imijöinke

ei piettyön yhellä vaštualieccennalla. Myö nagoli enäm-
mäldi vierimmä, što komunistat ollah oigiet.

No vielä ylen äijät meilä kessessä vieritäh burzuilisto-
loilla i männäh fašistoilla jällesti, kumbazet toivotetah heilä
kaiken muozie hyvyzie. Myö usšalduacemma šanuo näil-
lä tovarissoilla, što meilä pidäv borcuija ruadajin i
muanruadajin pravitelštvašta, revoljuccionoin proletariin ru-
kovodinnašta.

Tiän primiera avttav meilä borcuija eksploatoroilla
vaštah.

Myö kuvlima, što työ vštupitta l maina yheššä miljonoin-
ke ruadajie demonstriruimah sošializman sroinnašta i vaštah
antisovetskoilla intervenčiin varuštucennalla. Toivotamma,
teilä vellet, što i myö vštupimma šinä piänä mezdunarod-
noi solidarnosti piänä i valmehet olemma puolistamah so-
cialisticeskoida otecestvua vorogoista—kapitalistoista.

Reinskoin oblastin trudiecijat muanruadajat,
kylätalohušt ruadajat (palkalazet). Reinskoit mu-
anruadajin komitetat.

SSSRan oborona i Ruškien armiin lujennanda.

Vojennoin napadinnan grozinda käšköv meilä nagoli olla
varuzina i muistua, što myö elämmä kapitalistoin muakunnyn
ymbäryksellä šiämeššä. Enzimäzen uduaran vorogoista priimiv
miän ruskie armii. Zentän šuvrin tarkissanda pidäv andua
Ruškien armiin lujennandah. V. I. Lenin meidä opastv: „Vo-
jennoi varuštucenda meilä pidäv šiästiä kaikkieh aigoih.
Ei kaccuon jo annettuloih imperialistoilla ozuandoih, meilä
omua Ruškieda armiida kuin vain voit pidäv šiästiä kaikē-
ša hänen bojevoin sa varuštucennašta i vägevttiä hänen
bojevoin sposobnosti?

Tädä Leninan vakuššandua miän parti i sovietan pra-
vritelštva ozakkahaldv vejetäh eländäh. Vuozii vuvvelda lujenov
Ruškien armiin vägi. Industrializačiin ylen šuvret tulokset
annetah meilä snabdie Ruškieda armiida bojevoilla tehnikalla:
uvzilla, tankoilla i jeroplanoilla.

Voinua, kummastja varuštetah meilä vastah rajantagual-
lizet kapitalistat, rubiev vedämäh ei vain yksiiin Ruškie ar-
mii. Miän promyšlennostin ruado, transportan, kylätalohuk-
sen rubiev rešimäh hänen loppuo. Voinah pidäv metallua,
hiildä, neftua, benzinua. Fronta rubiev pakkuumah välittä-

mättä snabzaija händä bojevoiloilla pripuassuloilla, snarjazen-
jalla, syömisellä, ruvulla.

Vorogalla käzissä liev pattbe i edähäksi deistvuiccija
oruzja—aviaçii i himii. No tämä oruzja on varattava vain
silloin, konza hiän tulov keksimättä i konza tylu on ynnäh
zascittimatta. Žentän pidäv, štoß zavodoin i fuabrikoin rua-
dajat, kolhoznikat, štoß kaikki linnoin i kylin eläjät oldais
vojennoin azien kirja miehet, štoß kaikin tiettäis kuin zas-
cittiecie aviahimiceskoista napadinnasta.

Žentän SSSR-an oboronah varoin pidäv kaksi uslovjua:
rahvahan talohuksen lujennanda i viizivuodizen tävtändä, i
sijotanda vojennoiloin tiijännöin leviellä trudiecijoilla mas-
soilla keşşessä linnassa i kylässä.

Vojennoi ruado şkolaşsa.

Sovietan sojuvzan varuřtuacennaşsa oboronah pidäv
ucastvuija i skolalla. Miljonat lapsie opařtujie şkolbssa voi-
jah andua řuvren avun řijottuassja vojennoiloida tiijändöidä
vanhemmilla eläjillä keşşessä.

Pidäv, štoß opařtujat tiettäis miän muakunnan
mezduarodnoin polozenjan, tiettäis kapitalistoin varuřtua-
cennan napadiessja SSSR-ah i kaiken maailman ruadajan klas-
san borcuindah näh vařtah imperialisticskoilla voinalla.
Pidäv, štoß şkolbssa oldais organizuidu voina azien tiijän-
dä kruzkařet, voina uglazet. Şkolalla pidäv lujah řiduocie
zen einin toizen Ruřkien armiin cuastinke, luadien ekskuri-
sijoida ruřkeih kazarmoloih i vojennoiloih luageriloih, pro-
vodien yheřtäh krasnoarmeicoinke revoljuçionnoiloin päivin
provedinda ildoida. Varuřtuassja vägövie i tervehie vojui-
ccijoida, şkolalla pidäv hyviin seiřattua fizkultura azie. Pi-
däv organizuija şkolaşsa osoaviahima jaceikan ruado, kumba-
zeşsa lapřet-opařuttais kuin pidäv zascittiecie vojenno vozduř-
nořta napadinnasta SSSR-ah.

KNIIGAN ŠIÄMYSTÄ:

I. Viizivuodizen osnovat

	Lehti
Çarskoissa Raseissa	3
Srojje talohuş uvdeh rukah	—
Talohukşen Őizatanda vanhoilleh	4
Muakunnan industrializaçii—neobhódimoi uslovja soçializman srojindah varoin	5
Meilä pidäv lietä nezavisimoina kapitalistoin mualoista	—
Viizivuodizen pluana—soçializman srojinda pluana	6
Osnovnoi viizivuodizeşsa on miän industrializuinda	7
Klassovoi dorcu planiruinnassa	—
Miän muakunnan elektrifikaçiin pluana	—
Vstrecnoista pluanassa	8
Planovoi talohuş voiccov olla vain proletarskoisşsa muakunnassa	—
Kapitalisticeskoiloissa mualoissa ei voice olla planovoida talohuşta	9
Midä liev, konza ruatah pluanatta	—
Kuin tävttiäcöv viizivuodine	11
Giganta gigantalla jällesti kazvetah sovetskoin muakunnan leveillä peldoloilla	—
Viizivuodine muiten viili muakunnan ihon	14
Millä voit ob'jasnie miän ozat	—
Tuljskoin № 1 zavodan ruadajin obraşcenja	16
©soboi scottu	18
Borcuinda partin generalnoista lineistä	19
Ev midä zualivoija burzuiloin agentoida	—
Piettämättä kohenov trudiecijoin eländä	21
Soçialnoi strahuinda	—
Ruavon ohrana SSSR-şsa	22
Tavotamma i jätämmä	23
Bolşevikoilla pidäv otattua tehnikka	24

Toizena viizivuodizena SSSR-a srojiv sočialisticeskoin obščestvan	26
Myttnäzen šijan rubiev zaimimah SSSR-a muailman talohuksešša toizen viizivuodizen tavttähyöh?	28
Mintän myö voicemma toizen viizivuodizen aigah likvidiruija kapitalisticeskoit elementat	29
Miän muan trudiecijat annetah sovetskoilla muakunnalla velakši miljardoida sočialisticeskoih srojinda ruadoh varoin	29
Tov. Stalinan 6-n uslovjan tävtändä—miän voitannan kaikkie vaznoimbi uslovja	31

II. Mašinoin spojinda i metalloin šuanda

Metalla	35
Toine hiili—metalurgiceskoi baza	36
Kuznečstroi	37
Magnitnoi gora	38
Srojimma šuvrimbua muailmalla zavodua	—
Magnitogorskoida zavodua srojiv kaikki Sovetskoin sojuzan ruadaja klassa	39
Klassovoi vihazniekka kuottelievov piäššä Magnitostroilla	40
Piäššämmä muakunnan toizin mualoin zavisimostista kukikkahie metalloida myötj	41
Krasnouraljskoi vaššenšuluanda kombinatta	42
Činkovoi zavoda Belovašša	—
Aljuminii zavoda Leningradašša	—
Ridderstroi	—
Mašinoin srojinda	44
Hiän postanovi	46
Amo	—
Sialinan nimellizen zavodan istorja	47
Nizegorodskoi giganta—avtozavoda	49
Rostovskoi kylätalohus mašinoin zavoda	51
Puvškin neicci-traktorat	52
Kuin srojieci Stalingradskoi traktornoi zavoda	53
Celjabinskoi traktornoi	56
Sovetskoiloilla mašinoilla sovetskoista materialašta obespecimma SSSR-n ekonomiceskoin nesavisimostin	61
Enzimäzet sovetskoit bljumingat	62
Kebie promyšlennosti	63

III. Hiili

	Lehti
Hiili	64
Miän ozat—sozializman voitanda	65
Jogo šahta bojušta	—
Zastuavimma ruadamah mašinat	66
Borcu neftašta	67
Ruadajin eländä Donbasassa ennen revoljuçiida	70
Toine „kaiken sojuzan kocegarka“	71
Kolmaš „kaiken sojuzan kocegarka	—
Šanellah kazakat	72
Torfa piäšti Moskun	74

IV. Nefta

Neftan viizivuodine on tävtetty 2½ vuotta	75
Uvzi i vanha Donbassa	76
Neftapromьslat ennen i nyt	77
Ali mardan	79
Neftašuniloin sietka levenöv kaikkie muakundua myötj	82
Neftanšuanda paikat SSSR-ssa i eksporta bazat	83

V. Elektrifikaçii

Pluana „Goelro“	86
Tulizie jälgilöidä myötj	87
Tävtämmä leninskoida elektrofikaciin pluanua	88
Dneprostroi	89
Dneprostroin udarnikat	91
Ei 300.000, a 427.000	92
Ei 427.000, a 500.000	—
Kuin myö tavotamma i jätämmä kapitalistoin muakundoida	93

VI. Transporta i yhtevtändä azie

Transportan znuacinda miän muašša	95
Miän voitannat transportalla	97
Transporta aivin vielä jääv jällellä	98
Myttynäzie zaduaccoida šezattav II viizivuodine transportan edeli	101
Kuh rukah pidäv kazvua rarda-dorogoin sietkalla	102
Obezlička pidäv hävitträ	—
Soçsorevnovanjan vuoh transportalla noššamma ruavon	—

Vezi transporta	104
Sozialisticeskoilla muakunnalla pidäv hyvät dorogat	—
Mualla—pojiezda i avtomobilja, vozduhašša icelendajä	106
Kuin rahvaš voitetaš pidahuš paloida	107
Yhtehyš Ruškiessa armiissä	109

VII. Kylätalohukšen sočialisticeskoi uvdeh rukah srojinda

Ruadajin klassa vedäv kyliä sočializmah	111
Hieno talohuš—hillendäv sočialističeskoida spojindua	112
Kapitalistoin aigah—muanruadajin talohukšen matka—oli pakkuonnan i nällän matka	113
Kuin levenöv kylätalohus sovietoin muakunnassa	116
Kolhoza on suamoi oigie i paraš matka	118
Lenin nevgo uvven tien eländäh	119
Leninskoi koperativnoi pluana	120
Sočialisticeskoi promyšlennosti kylällä abuh	121
Jyvän, lihan, villan i hlopkan fuabrikat	—
Sovhoza „Gigant“	122
Roznicca sovhozoilla i kolhozoilla keššessä	124
MTS	125
„Suvren katkavksen vuoz“	—
Klassovoi borcuinda kyläššä	127
Vorogan ammunda	—
Voroga tahto rävhata kyivö kampanjua	128
Roltettih silossu buašnjan	129
Likvidiruicemma kuläkkolisson kuin klassan	130
Sovietan vluastin tozinane i luja abu kyläššä—kolhoznikka	—
Borcuinda kolektivizačiista ei piety	131
Kuin meilä pidäv borcuija kolektiviziruinnasta	132
SSSR-a—muailmalda järein muanruadaja muakunda	133
Oigiekši jäi Leninan parti	134
Vorogoin huaššannat ei tuldu todeh	—
Toine viizivuodine suvrän ruadoloin pluana	135
Kuinbua rubiemma muvttamah toissa viizivuodizena kylätalohusta	—
Traktora—osnovnoi eissyndä vägi	136
Meilä pidäv äijä leibiä... Meilä pidäv äijä hlopkuu, pelvašta	—
Sovhozno-kolhoznoiloilla peldoloilla on hyvä sojuzniča—himii	137
Myö hävitämmä kuivannan	139

Ajamma vejen miän peldoloilla	140
Sozializma luadiv rüstikanzan vluastin pidäjäksi prirodan piällä	141
Villa, liha, nahka, voi, jäiccä fuabrikat	142
Hloпка, pelyaş kuvonda fuabrikkoih varoin... svjokla suaharo ravodoih varoin	143
Mašina rüstikanzatta—ni mi	—
Havittiäcöv eruonda kylällä i linnalla keşşessä	144
Klassovoilla vorogalla annamma vaštavkşen	145
Оsnovnoi i glavnoi kolhozoin fovma—arteli	146
Arteli—osnovnoi çuasti kollektivizaçiissa	—
Vain kolhozan varogat voijah pakota zivatan vägeh yhtevtändiä	147
Kuin organizuicciecov kylätalohuş arteli	148
Mistä kerävvytäh artelin sredstvat	—
Kuin artelissa organizuicciecov i makşuacov ruado	149
Kuin upravljaicciecov arteli	150
Kolhozoin talohukşen organizaçionnoi lujennanda	—
Mln andav kolhozoilla sdeljšina	152
Demjanovçat lujennettäh oman kolhozan	153
Sorevnuicciecomatta emmä ois luadiecen	154
Midä myö, muanruadajat nazet polucaicemma kolhozašta	155
Leiväştä, lihašta	157
Kolhoznoista torguinnašta	158
Krolikka	160
Izännälleh kaccuo kolhoznoih hebozeh	161

VIII. Kulturnoi revoljuçii

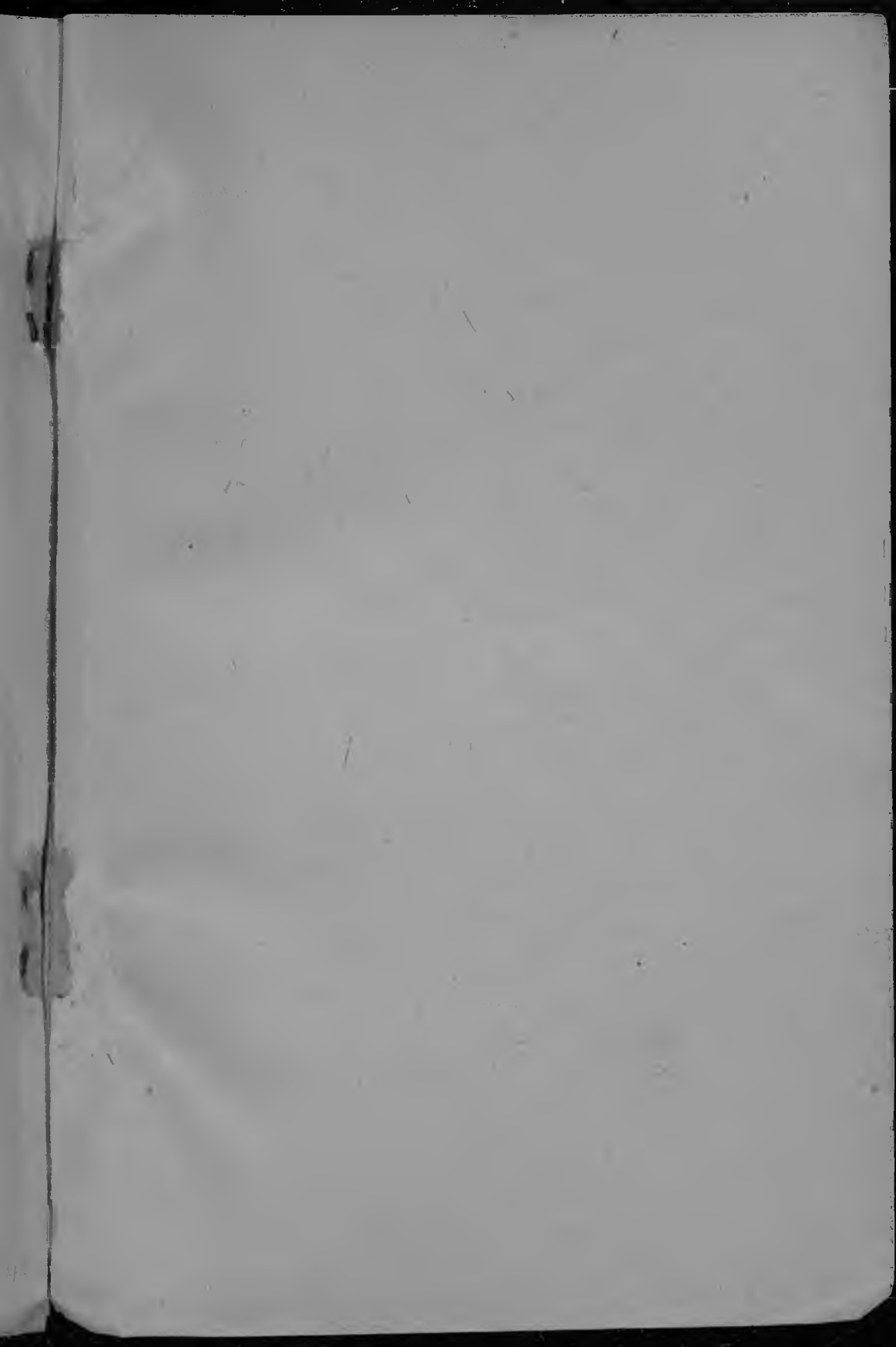
Min meilä jätti cuarin Posei	164
Groşşat kuljturah, kymmenet tuhattoida kirikkölöih	—
Puadaja klassa i muanruadajat srojitat uvttä eländiä	165
Sovietan muakunnaşsa kaikin opaşsunda on objazatelnoi	—
Kapitalistoin muakunnaşsa zakona vain bumuangalla	166
Sovietan i burzuilistoloin şkola	167
Nuorilla srojijoilla pidäv otattua tehnikka	169
Nuoret izobretateljat	—
Muakunda sploşnoinke kirjah mahannanke	171
Varuşşamma tervehtä smenua	172
Muvtamma eländiä	173
Kuin pidäv otattua nauka	174
Pionerat—borcuiccijoin enzimäzih kolonnoih şkolan muvtun- našta	175

Kahen mieron borcuinda

	Lehti
SSSR-a on kaikin muakunnyn mezdunarodnoi udarnoi brigada	176
Germanien revoljuçii 1918—1919 v.	178
1919 v. janvari päivät Berlinaşsa	—
Bavariin sovetskoi respublikka	180
Vengriin sovetskoi respublikka	—
Kuin papit avtettih valgeilla	—
Italiin sobytiit 1920 v.	181
Germanien revoljuçii 1923 v.	—
Revoljuçionnoi borcuinda Kitaissa	182
Kitaiskoi revoljuçii 1926—27 v.	—
Kantonskoi kommuna	183
Komunisticeskoi internatsionala—muailman revoljuçionnoin dvi- zenjan rukovodija	184
Srojimma soçializmua	—
Enzimäne viizivuodine	185
Min tuacci ollah tämän muozet ozat	186
SSSR-an trudiecijoin materialjnoin i kuljturnoin elännän kohe- nenda	187
„Harmain bokkoloin“ kabalosta—rukovodimah proizvodstvalla .	188
Eliäci puolitieh nällällä	189
Ylizen Tersan vanhoin kolhoznikoin şana	190
Kapitalistoin muakunnysa krizisa	191
Kuin ruadajat i muanruadajat eletäh rajan taguana	193
Parizan mostovoiloilla	195
Rajantaguallizin trudiecijoin lapşin eländä	196
Kapitalistat ecitäh piäzendiä krizisaşa	197
Japonien voina Kitaissa	—
Napadenjan varuşşanda SSSR-ah	198
Provokaçionnoit tahonnat vediä SSSR voinah	199
Sanoilla yksi, a azeilla toine	202
Roletariilla varoin—revoljuçii ainova piäzendä kapitalistice- skoista krizisaşa	203
Zabastovka dvizenjan kazvanda	204
Zandarma varajav ozuttuacie kyläh	205
Sovetskoin vluastin organizuinda Kitaissa	—
Lio-Lju	207
Mopra	209
Ruadajan klassan vorcuinda voinan varuşşannalla vaştah . . .	210

Kaiken rahvahan borcuinda päivä voinalla vaštah	211
Voina imperialisticskoilla voinalla	212
Trudiecija kylä novzov borcutmah	213
SSSR-an oborona i Ruškien armiin lujennanda	214
Vojennoi ruado školassa	215

Сдано в производство 9/VIII—1932 г.
Подписано к печати 15/I—1933 г.
14 печатных листов.
В листе 42.944 знаков.

Hinda 2 r. 65

742

Kabel
3-44

Б. Левитан и др.

ОБЩЕСТВОВЕДЕНИЕ
учебник для 4-го года обучения
На карельском языке.

Перевели: В. Румянцев, А. Беляков, А. Смирнова

Издание Карельского отделения издательства Мособлисполкома